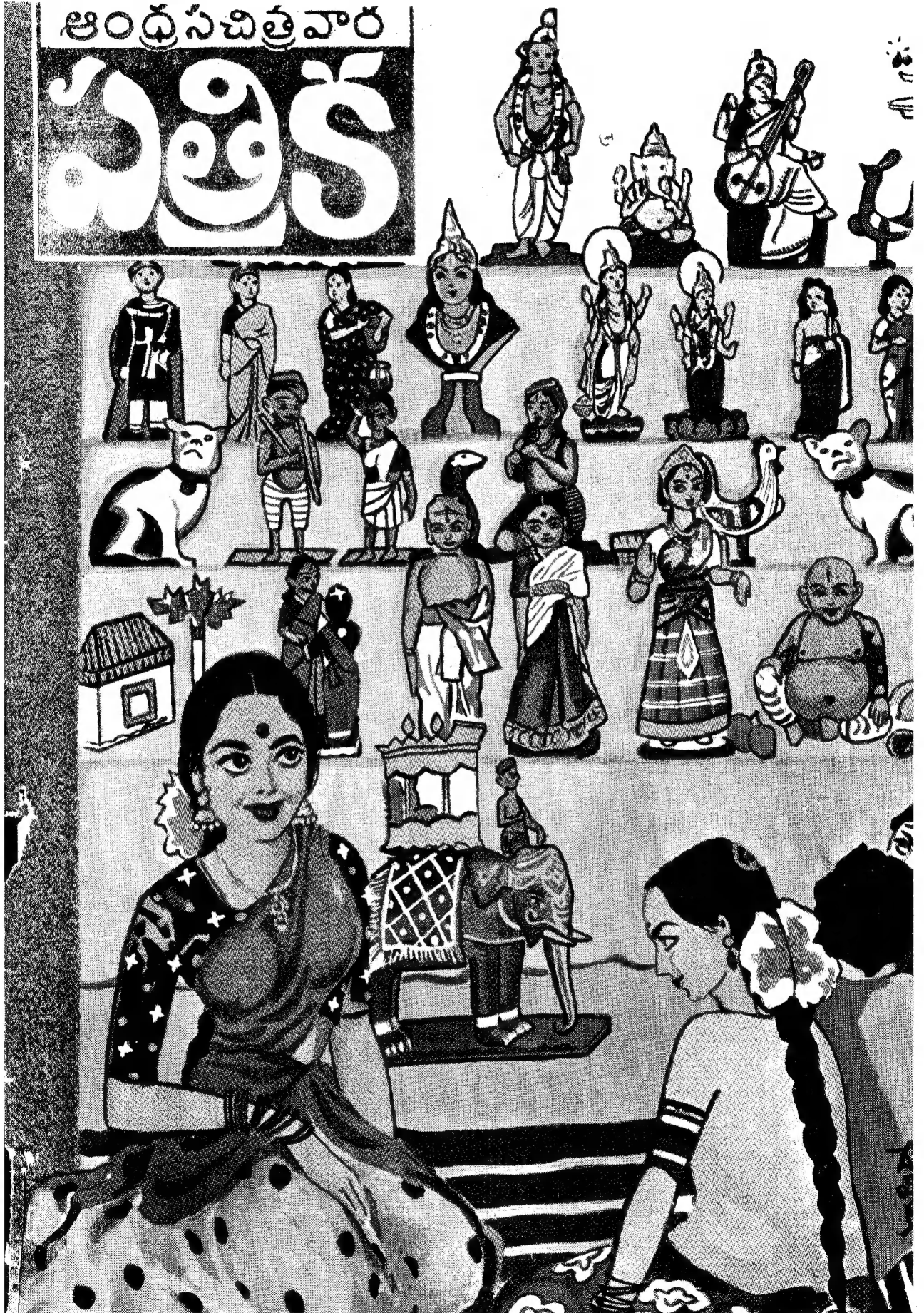

ఆంధ్ర సచిత్ర వార

పత్రిక

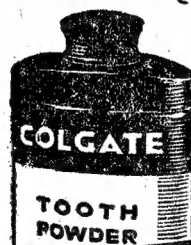
ఆ రో చ న

కాల్గేట్ వాడి నోటినించి దుర్వాసన రాకుండా చేసుకోండి రోజూ దంతక్షయం రాకుండాకూడా కాపాడుకోండి!

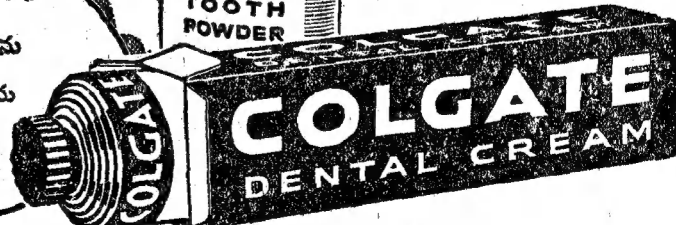

ఎందుకంటే, ఒక్క పాతి తోముకొంటేనే
కాల్గేట్ డెంటల్ క్రిమ్ నోటిలో దుర్వాసన
మరియు దంతక్షయమునకు కారణమైన సూక్ష్మ
క్రిములను 85% వరకు తొలగించును
కాల్గేట్ 10 మందిలో 7 గురికి నోటి దుర్బంధమును వెంటనే
అపుకుందని మరియు తోజనము అవగానే కాల్గేట్ షర్టర్లో
పట్టి తోముకొనుట ద్వారా ఎక్కువ మందికి ఎక్కువ దంత
క్షయము అరికట్టందని దంత శాస్త్ర దర్శితలో పూర్వభూ
ఎన్నడూ తెలియదేయనంతలా శాస్త్ర పరిశోధనం ఫలితముగా
విరూపించబడినది !
ఈరీకే నోటిలో ఏళ్లు తోముకొని పుక్కిలించుట వాంఛి.
తోజనము అయిన వెంటనే క్రమంబద్ధముగా కాల్గేట్ తో పట్టి
తోముకోండి. దాని చేతనమైన మరుగు వల్ల మధ్య కనపడ
తుండా ఉండే పండులలోనికి వెళ్లి నోటి దుర్వాసనకు మరియు
దంతక్షయమునకు కారణమైన బుగ్గి బోతున్న అహారపు
తునకలను తీసువేస్తుంది !
పెరిచి కాల్గేట్ తో పట్టి తోముకొనుటకు యిష్టపడరాదు. ఎండి
కంటే చాలా తేపు ఉండే దాని ఏప్పుకొంటే వంటి దుర్బ
అంటే వారికి ప్రీతి !

మీకు పొడరు కావాలంటే,
ఈ లాభములన్నిటిని మీరు
కాల్గేట్ టూత్ పొడరు ద్వారా
పొందగలరు... ఒక డబ్బా
వెలు వస్తుంది

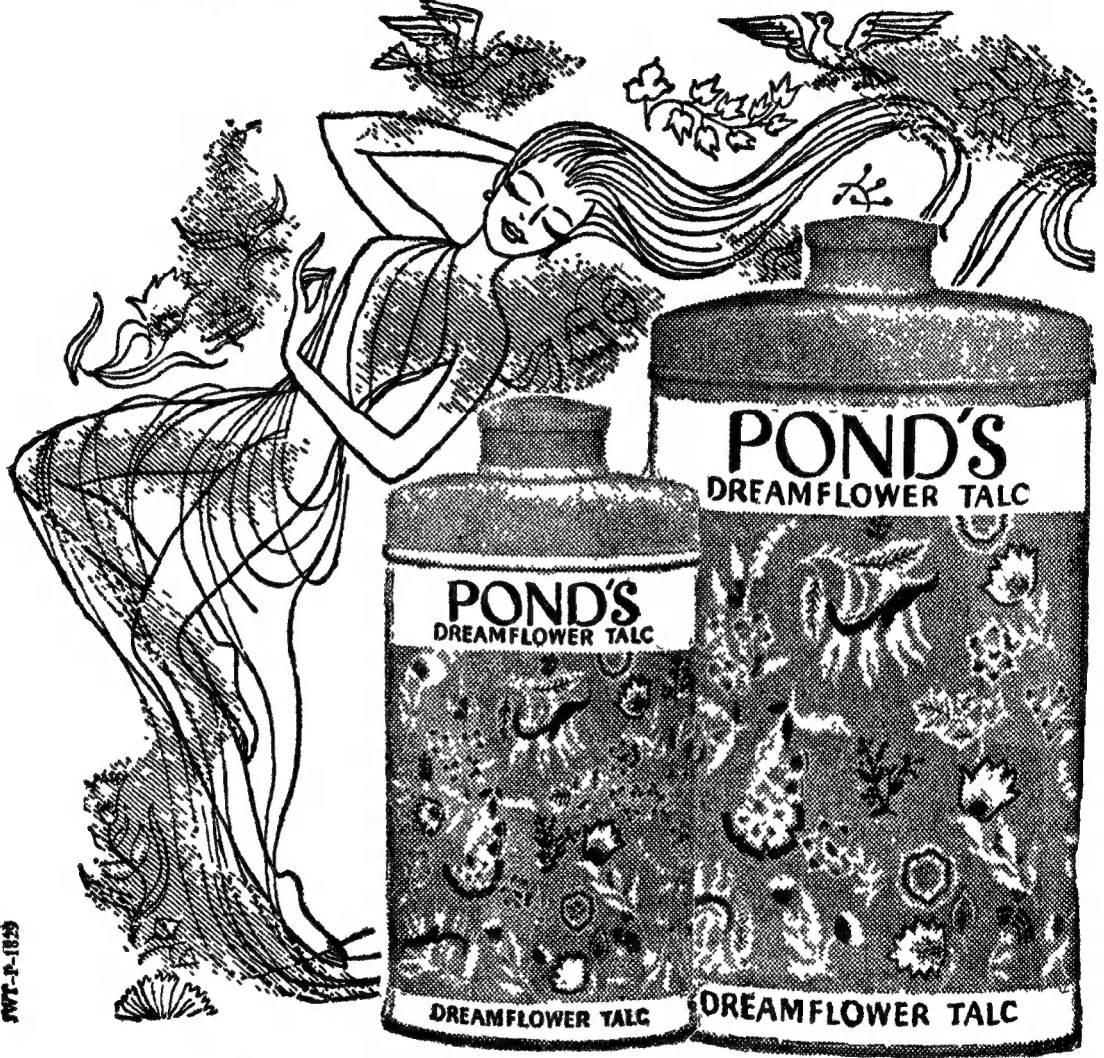
- కాల్గేట్ తో క్రమం తప్పకుండా పట్టి తోముకొంటే
- ✓ నోటి దుర్వాసనను పోగొట్టును
  - ✓ దంతక్షయమును నిరోధించును
  - ✓ పళ్లను మెరుస్తూ ఉండేలా ఉంచును

నోరు ఎక్కువ కుర్రముగా, తాజాగా ఉండుటకు మరియు పళ్లు ఎక్కువ తెల్లగా ఉండుటకు
ప్రపంచములో ఏ యితర పళ్లు తోముకొనే క్రిమ్ కన్న కాల్గేట్ నే ఎక్కువ మంది వాడుతున్నారు.

పాండ్స్ డ్రీమ్‌ఫ్లవర్ టాల్క్

మిమ్మల్ని హిమబిందువు వంటి తాజాదనముతో
స్నానానంతరపు హాయితో రోజంతా ఉంచుతుంది!

నవోత్పాహము చేకూర్చే మరియు మనసుకు ఉల్లాసము కలిగించే పాండ్స్ డ్రీమ్‌ఫ్లవర్ టాల్క్‌ను ఒంటిమీద జల్లుకోండి. అది ఎంతో త్వరగా చెమటను పీల్చి మండుతున్న ఎండ రోజున కూడ మీకు స్నానానంతరపు తాజాదనమును మరియు సువాసనను కలిగిస్తుంది. చాలసేపు తాజాదనముతో ఉండుటకు ఎల్లప్పుడూ పాండ్స్ డ్రీమ్‌ఫ్లవర్ టాల్క్‌ను పొడరును వాడండి.

చీఫ్ బ్రా- పాండ్స్ ఇన్ కార్పొరేషన్ (పరిమితమైన బాధ్యతతో యు. ఎస్. ఎ. లో స్థాపించబడినది)

ఉత్తరాలు

మనరాష్ట్రం

“అల్లసాని వైద్యంమీద ఆయుర్వేద విద్య ర్థం వ్యామోహం” అన్న వ్యాసాన్ని చదివిన ప్రతి వారికీ శ్రీ కొండిన్యగార్కి పైదరాబాదులోఉన్న ఆయుర్వేద కళాశాల గురించి ఏమీ తెలీదని ఇట్టే అర్థం అవుతుంది ఆ కళాశాలలోఉన్న పార్వ ప్రణాళికతో ఆయుర్వేదానికి ఎంతస్థానంఉందో అల్లసానికి కూడా అంత స్థానం ఉంది. ఆ ప్రణాళిక ప్రకారం అల్లసాని వైద్యం చేయటానికి పరిజ్ఞానంవాలని పక్షంలో ఆయుర్వేదవైద్యం చేయటానికి కూడా పరిజ్ఞానం వాలదు ఇన్ని కారణాలవల్లనే ప్రభుత్వం కూడా ఆ విద్యార్థులకు జీ సీ ఐ యం ఇవ్వ బోతోంది శ్రీ కొండిన్యగారు కోరినట్లుగా ఆ కళాశాల రెండు సంవత్సరాలక్రితమే శుద్ధ ఆయుర్వేద కళాశాలగామారి, పూర్తి ఆయుర్వేద విద్యార్థులనే తయారుజేసి పల్లెలలో ఔషధశాలలు, చికిత్సాలయాలు నెలకొల్పబోతోంది.

ద్వి సూ మూర్తి (పైదరాబాదు)

హమేషా - తమాషా

“హమేషా - తమాషా” చూచేటప్పుటికి “నిషేధం” ముంచి “ఘోషం”తో తెల్పింది రచయితలకు నా ధన్యవాదాలు

దోనెపూడి వెంకటనర్సయ్య (మురికిపూడి)

* * *

“హమేషా - తమాషా”లోని “నోరు మూసుకుని తింటారాదా!” అన్న కార్టూను బలీ నవ్వు పుట్టించింది చిత్రకారుని పేరు సరిగా తెలియలేదు నిర్మల (మద్రాసు)

■ య దే వ.

రేలంగి-పూల-గీ

ఉప్పులోకి పప్పులాగ, “తప్పు తప్పు”పప్పులోకి ఉప్పులాగ, కానీకి కప్పులాగ, మనకంటికి రెప్పలాగ, నేడు చిత్రరంగానికి శ్రీ రేలంగిగారు యెంతో ఆనందం వారు లేని చిత్రం రసంలేని రసగుల్లాలా భావిస్తోంది ప్రేక్షకకోకం అంటే అతిశయోక్తి కాదు

రేలంగి నేడు సినిమా ప్రపంచంలో ఓ విశిష్ట స్థానం అందుకున్నారు అంచేత ఇకముందు వారు కేవలం సంస్థల పేరుమచూసి, వటించడానికి నమ్మ తించక, ప్రాత్రలను ఎంచి వటించడానికి నమ్మ తిస్తారనీ, రంగూన్ రాజులాంటి విసుగుప్రాత్రలను వటించడానికి అంగీకరించరనీ ఆశిస్తున్నా!

అత్తపూర్ (శిపిడి (అనంతపురము)

* * *

రేలంగిగారు ‘అడువారు’ అనటముతో సందేహ మేమీలేదు. ‘పాడువారు’ అనటముతో సందేహ ముంది అంచేతనే మాధవపెద్దిగారు ప్రక్కనే కన్పించారు రేలంగిగారు పాడిన “చిరునవ్వు చాలే చిత్రయి పోతానే” పాట గుండెపర జేస్తుందా! ?

మోటూరు సన్యాసిరావు (మామిడివాడ) ★

మనోహరమైన ముదుర సువాసనలను పొందజల్లు
జైకో ప్రాడప్టువారి శెంట్లు

★ Spring Flower ★ Night In Hollywood ★ Oriental Bouquet

మీ హృదయమునకు ఆనందము కలగజేయును

మట్టుపల్లి గోపాలకృష్ణమూర్తి, బి.కాం.,

మేన్మహాకవి కవి, విప్ర బేందీ చిప్పు,

మేయి నో రోడ్డు, గుంటూరు - 2.

తెల్లని

దంతములు

ఆరోగ్యకరమైన

చిగుళ్లు

శభవైన

నోకోవాసన

Remy

**TOOTH PASTE
(WITH AZULENE)**

రెమి టూత్ పేస్ట్

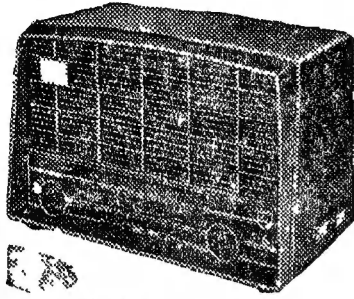
రెమి టూత్ పేస్ట్ వాడుటకు మందలం పెట్టండి. దానికి చక్కని నాసన కలుగు. ఉపయోగించిన తర్వాత చాలాసేపు నోటి నంటి పెట్టుకొని యుండును. రెమి పండ్ల చాడి కూడా లభించును.

రెమి ప్రాడక్ట్స్, ఇండియాలో తయారు

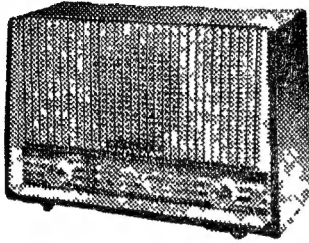
మలకాలో లభించు ప్రదేశము :
మెసర్లు మీనా ప్రెడింగ్ కంపెనీ,
50-ఎ, మాన్రెట్ రోడ్, సింగపూరు-1.

శిలోనులో లభించు ప్రదేశము :
ఎ. వి. ఆర్. ఎ లిమిటెడ్.
కొలంకో RP 931

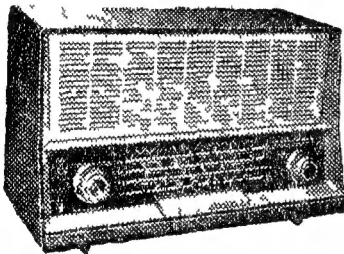
రెమి హాస్టలుటకం—ప్రతి శుక్రవారం శిలోనులోను 41.72 మీలర్ల
మీద సా|| 6-30 నుండి 6-45 గంటలవరకు వినండి.

ఫిలిప్స్ పాపులరు B2CA09U
ఎస్/డిసి. ధర రు. 129/-

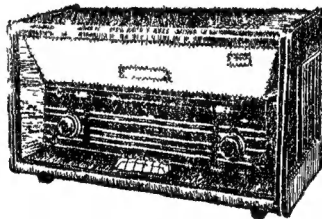
ఫిలిప్స్ ఫెలిసిటా B3CA07U
3 బ్యాండులు, 5 వాల్వు
ధర రు. 308/-

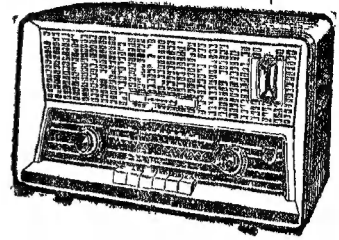
ఫిలిప్స్ చుయినరు B4CA07A
4 బ్యాండులు-6 వాల్వు
ధర రు. 405/-

9 ట్రాన్సిస్టరు రేడియో B4CA07T
రు. 510/-

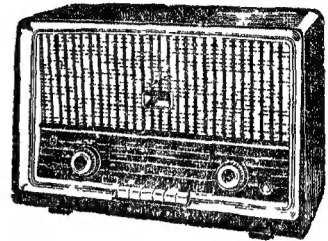
1961
ఫిలిప్స్
నావోసోనిక్
రేడియోలు
నా దములో ఒక
నూతన ప్రపంచము

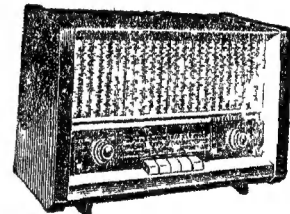
ఫిలిప్స్ మాస్టర్ B6CA86A
8 వాల్వు - డబుల్ స్పీకర్లు
ధర రు. 957/-

ఫిలిప్స్ ఇంటర్నేషనల్
B4CA97A-6 వాల్వులు-4 బ్యాండులు
ధర రు. 551/-

ఫిలిప్స్ మేజరు డబుల్ స్పీకర్లు
B5CA86A - 7 వాల్వు
ధర రు. 695/-

ఫిలిప్స్ ట్రాన్సిస్టరు రేడియో
ఫిలిప్స్ B4CA96T
ధర రు. 595/-

శున్నులు అదనము

అనుమతి పొందిన ఫిలిప్స్ రేడియో డీలర్లు - విశాఖపట్నం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలకు :

టెలిగ్రాం }
"సైండ్" }

వైజాగు రేడియో కో.,

{ ఫోన్ 120
{ ట్రాంచి : 42

మెయిన్ రోడ్డు, విశాఖపట్నం - 1.

బుధవారం : 18-10-61
 ప్లవ సం॥ ఆశ్వయుజ శుద్ధ నవమి
 సంపుటము : 54 సంచిక : 6

స్థాపితము:

1908

ముఖ్యసంపాదకుడు:

శివలెంక శంభుప్రసాద్

సంపాదకుడు :

శివలెంక రాధాకృష్ణ

విడిప్రతి : 25 న. పై

సంవత్సర చందా : 13-0-0 రు.

ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము
 7, తంబుచెట్టిపీఠి, మద్రాసు-1

★
లోకసంపాకడ

మద్రాసులో శ్రీ కామరాజునాథార్
 విగ్రహం ప్రతిష్ఠిస్తున్నాడు—వార్త.

‘చాలాబాగుంది! మరి మనమూ మన
 విగ్రహాలు ప్రతిష్ఠించుకోవద్దు.’

ఆంధ్రసచిత్రవారపత్రిక

వ్యవస్థాపకులు:

దేశోద్ధారక కాశీనాథుని
 నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

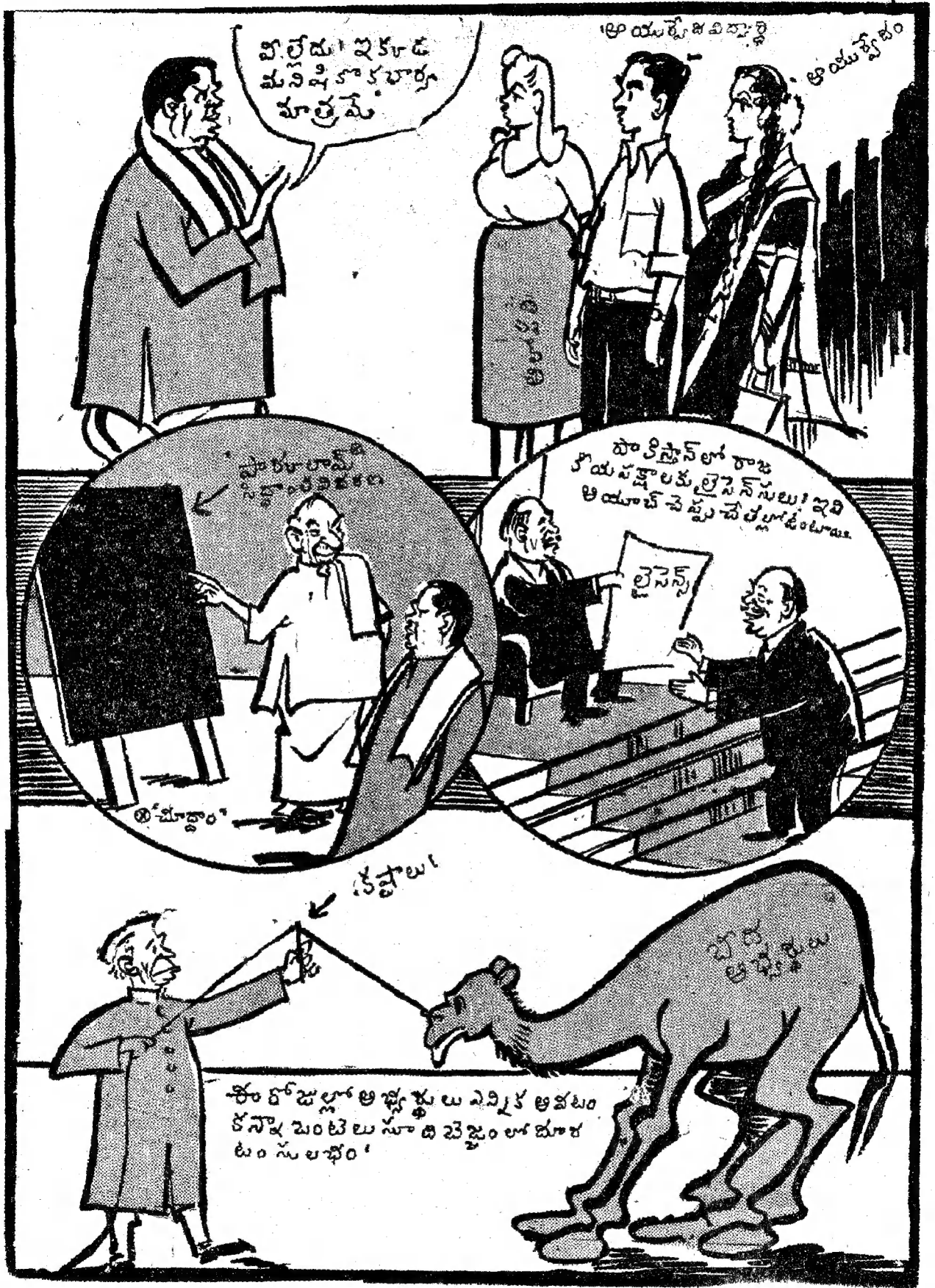
వి ప యా ను క్ర మ ణి క

ముఖచిత్రం : బొమ్మలకొలుపు

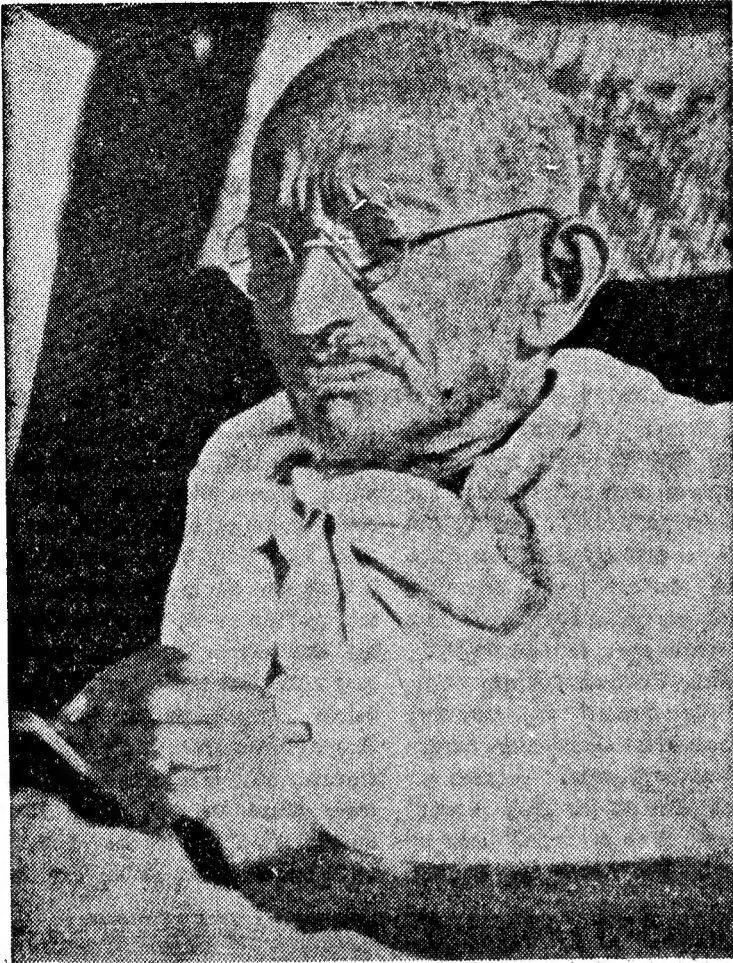
కథలు :	అమాల్య	—	8
	మధుపత్రమ్	—	32
ప్రత్యేక వ్యాసాలు:	శ్రీ జనోద్ధరణ ఉద్యమం	—	7
	మన ప్రాచీన ఆయుధాలు	—	11
	పరదా పండగ దసరా	—	13
	మా హాస్టల్ లో ఒకకోణ	—	18
	చదువుకున్న అమాయ	—	24
	విదేశీ ఆహారాలు	—	28
	కోరికలు	—	30
బాపు తేగ్గ కావ్యానలు:	ఆడవారి మాటలకు ఆర్థాతే కేటకే	—	41
	మదితల్ సేవ్యగరాని విద్యులదే	—	48
నీరియల్ కథలు :	హరివంశం	—	15
	అగ్ని రాముడు	—	22
	ఆదర్శాలు - ఆంధ్రర్యాలు	—	23
	దేవస్యకథ (బాలసాహితీ)	—	26
శీర్షికలు :	అక్షరాలు	—	3
	ఉపేన్ కార్తూన్	—	6
	మహిమసురమర్దని (చిత్రం)	—	10
	చదువులావు	—	12
	చీరల సింగారం (దేవిక బొమ్మలు)	—	16
	వనితావాణి	—	20
	ఎప్పుడూ - ఇంతే	—	21
	కార్తూయము-5	—	25
	వంటలు	—	29
	మా మేనా తమాషా	—	31
	వారఫలాలు	—	34
	గల్గి సుడికట్టు	—	63

శ్రీ శైల ఆలయ ఉద్ధరణ నిధి

‘ఆంధ్రపత్రిక’ సేకరిస్తున్న శ్రీ శైల భ్రమరాంబా మల్లి కార్జున స్వామివారి ఆలయ ఉద్ధరణ నిధి కి అక్టోబరు 7 వ తేదీనాటికి రు. 56,348=54 పన్నులు అయింది. యథాశక్తి విరాళాలు ఇచ్చి, ఈ పవిత్రమైన కార్యక్రమాన్ని జయప్రదం చేయవలసిందని ప్రజలకు, ప్రజాసంస్థలకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము.

‘స్వచ్ఛాస్వాతంత్ర్యాలకు పురుషులన్న హక్కు స్త్రీలకీ ఉన్నది’
మహాత్మాగాంధీ (1918)

రాజా రామమోహనరావు

లోకానికి జరుగుతున్న అన్యాయాలను, దురాచారాలను, తొలగించడానికి ప్రపథమంగా కృషి సాగించిన మహానీయుడు రాజా రామమోహనరావు. ‘బ్రహ్మసమాజం’ నెలకొల్పి ఈ కళ్యాణాన్ని పోగొట్టేందుకు ఆయన తన జీవితం ధారపోశాడు. క్రమంగా బ్రహ్మసమాజం శాఖలు దేశవ్యాప్తంగా ఏర్పడ్డాయి. రామమోహనరావు ఆందోళన ఫలితంగానే నాటి పరిపాలకులు 1829 లో సతీ సహగమనం నిషేధిస్తూ, చట్టం ప్రవేశపెట్టారు. అటు తరువాత 1856 లో హిందూ వితంతువుల పునర్వివాహ చట్టం వచ్చింది. ఈ రెండు చట్టాలవల్లా స్త్రీ జాతికి కొంతలో కొంత మేలు కలిగింది.

దేశ స్వాతంత్ర్యోద్యమంతోపాటు స్త్రీజనోద్ధరణ ఉద్యమం కూడా బలపడింది. స్త్రీల దుస్థితికి విద్యావిహీనతే ప్రధానకారణం అని గుర్తించి దాదాభాయి నాథోజీ, గోపాలకృష్ణ గోఖలే, ఆనిబెసెంట్ వంటి వాయకులు స్త్రీ విద్యావ్యాప్తికి పాటు బడ్డారు. మహిళల అభ్యున్నతికి మహాత్మునిసేన (62-వ పేజీ చూడండి)

కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారు

ప్రాచీన భారతదేశంలో స్త్రీలకు అన్నిరంగాలలోనూ పురుషులతో సమానమైన ప్రతిపత్తి, గౌరవం ఉండేవనటానికి ఎన్నో నిదర్శనాలు కనిపిస్తాయి. భార్య భర్తతో సమాన ప్రతిపత్తిగల భాగస్వామి అని ఋగ్వేదంలో పలుచోట్లా పేర్కొనబడింది. దేవహూతి, లోహిష్ఠుడ్ర మొదలైన స్త్రీలు ఋగ్వేదంలో కొన్ని సూక్తములు రచించారని కూడా తెలుస్తున్నది. ఉపనిషత్కాలంలో గార్గీ, మైత్రేయి వంటి బ్రహ్మవాదినులు కనిపిస్తారు. అటు తరువాత కాలంలో విదూషీమణులు, పరిపాలకుల రాండ్రు, వీర వనితలు, అలితకళా నిపుణులు, శాస్త్రవేత్తలు ఎందరెందరో మనకు ఎదురవుతారు. స్మృతికర్త మనువు మొత్తంమీద స్త్రీలయందు విరాధరణ మాపినా, పిల్లల పెంపకంలోను, గృహ నిర్వహణలోను వారికి ప్రాముఖ్యం ఉన్నట్లు గుర్తించాడు. అందుకే “వెయ్యిమంది తండ్రులకంటే తల్లిని అధికంగా గౌరవించాలి” అని ఆయన పేర్కొన్నాడు. స్త్రీలు సర్వ సద్గుణాలకు నిలయములని మరొక స్మృతికర్త ప్రశంసించాడు. పురాణకాలనాటి స్త్రీలు సమాజంలో ప్రముఖపాత్ర నిర్వహించేవారనడానికి భారతంలో అనేక ఉపపత్తులు లభిస్తున్నవి.

కాలక్రమేణా భారతవారి సమాజంలో తన ఉన్నతస్థితి కోల్పోయింది ఈ పరిణామం ఎప్పుడు ఎలావచ్చిందో ఖచ్చితంగా చెప్పడానికి పిలుకాదు. పురుషులను అధోగతిపాలు చెయ్యడానికి స్త్రీలు జన్మించారన్నభావం ప్రజలందరి మనుషు కూడా దీనిని ఆమోదించినట్లు కనిపిస్తుంది. శౌర్యమతం వ్యాప్తిలోకి వచ్చిన తరువాత స్త్రీల గౌరవ మర్యాదలు కొంతవరకు మెరుగయ్యాయి. కాని, ఆ మతం క్షీణించటంతో పరిస్థితి మళ్ళీ దిగజారింది. మహమ్మదీయులుగంలోను, అటు తరువాత, స్త్రీల స్థితిగతులు మరి దుర్భరమయ్యాయి. ప్రజలలో మూఢనమ్మకాలు వ్యాపించాయి. సతీ సహగమనం, బాల్య వివాహాలు, పడుపువృత్తి, వర కట్టడం మొదలైన దురాచారాలకు లోనై స్త్రీజాతి నరకయాతనలు అనుభవించింది. వారసత్వపు హక్కు లేకపోవడంతో పురుషుల దయాధర్మా లపై ఆధారపడి జీవితాలు వెళ్ళుచున్నవని వచ్చింది. విద్యావిహీనతవల్ల, వంటశిల్ప ప్రపంచం అయింది. రాసు రాసు పనితకు విద్య అనవసరం అన్న భోరణి పురుషులలోనేకాక, స్త్రీలలో కూడా వ్యాపించింది.

హిందూమతం, సంప్రదాయం పేరుతో, వాటి

అమ్మల్లా

పెద్ద జోలు. పోలనిండా అడవాళ్ళు. పోలుకి మధ్యగా రంగురంగు దీపాలతో పూలగుత్తిలా అమర్చబడ్డ దీపతోరణం. ఆ తోరణంనుంచి ప్రసరిస్తున్న రంగు రంగు కాంతలు పోలుని యింద్ర ధను మృగో పున్నట్లు చూపుతున్నాయి. పోలనిండా వరసల ప్రకారం అమర్చవేసిన కుర్చీలు, వాటికి దూరంగా కుడివైపు గోడవారగా కొన్ని బెంచీలు కలిపివేసి వాటిమీద తివాసీలు పరిచి తాత్కాలికంగా యేర్పరిచిన చిన్న స్టేజీ, ఆ స్టేజీమీద ప్రసవంతలా ముంచుకుపోయినట్లు మొహంముడుచుకుని కూర్చున్న ఓ పసిమొహం. స్టేజీమీద, పోలులో హడావుడిగా అటు యిటు తిరుగుతున్న అడవాళ్ళల్లో ఆ చిన్న పిషని యెవరూ పట్టించుకున్నట్లులేదు. చాలా మంది వరసగా వేసిన కుర్చీలని వదిలేసి చిన్న చిన్న గుంపులుగా చేరి యేవో ఖబుర్లు చెప్పుకుంటున్నారు. ఇద్దరు, ముగ్గురు ఆంగ్లీయిందయ్యన్

కాబోలు, భుజాలుతేని గాన్తలో ఓ ప్రక్కగా కుర్చీలో కూర్చుని వచ్చేసోయేవారిని, పోలుని, స్టేజీమీదున్న పిషని కలియచూస్తున్నారు. కొంత మంది ఫలహారాలు వాటికి కాబోలు యెడంవైపుగా వున్న గది గుమ్మంనుంచి తోవలకువెళ్ళి తిరిగి మున్నారు. ఆ తిరిగివస్తున్నవారికి గుమ్మందగ్గర రక్షకభటుల్లా నిటారుగా నిలబడ్డ ఇద్దరు పొడుగాటి నవ్వుటి అమ్మాయిలు కిక్కిరి, యేవో పేదరు పొట్లాలు అందిస్తున్నారు. అంతా అడవాళ్ళే! ఒక్క మగపురుగులేదు కొంతమంది చిన్నపిల్లల్ని తప్పిస్తే మొత్తానికి హైద్రాబాదులో అన్ని రకాల జాతులకు, కోవలకు చెందిన అడవాళ్ళందరూ దాదాపుగా యిక్కడ కనిపిస్తూనేవున్నారు. ఇంతమంది అడవాళ్ళని ఒక్కచోట తన 20 యేళ్ళ జీవితంలో ప్రప్రథమంగా చూస్తున్న వానంటి ఆశ్చర్యంగా కళ్ళు పెద్దవి చేసుకొని చూస్తోంది. ఒక్కతలలే

చూస్తే యెన్ని రకాలో! భట్టంత చుట్టలు చుట్టి వాటిమీద బుట్టెడు పూలు పెట్టినవాళ్ళు కొంతమంది అయితే, కొంతమంది అనకే జడే వేసుకోనట్లు భుజాల నగంభాగండాక వదిలేసి అక్కడ్నుంచి తొందల్లులు అల్లినట్లున్నారు. ఇంకా కొంతమంది ఏమల్లావున్నారెందు జడలు వేసుకున్నారు. కొంతమంది చక్కగా పొడుగాటి జడలు వేసుకుని వాటిపైన నాగరం, చంద్రవంకలాటివి పెట్టుకుని చివర కుప్పెరు వేసుకున్నారు. ఇంకా కొంతమంది నడినెత్తిమీదకి రిబ్బన్ పువ్వులా వచ్చేట్లు అదేదో అజంతా బొమ్మల్లా ముడచుకున్నారు. జాబ్బుని యెన్ని రకాల అలంకరించుకోవచ్చో వానంటికి తెలిసిపోయింది ఒక్క జాగ్రేగదు. బట్టలు, బొట్టు, గజాలు తొంత నాజాకుగా, యెంత సహజంగా అలంకరించుకోవచ్చో వానంటికి మొదటిసారిగా అర్థమైంది. జాబ్బు, కట్టు, బొట్టు యీ మూడిం

యుద్ధనపూడి సులక్షనాదాస్

టికేసం ఆడవాళ్ళు యెన్ని రకాలు కావాలనుకుంటారో—యెంత తాపత్రయపడ్డారో అన్ని స్తుంది వీళ్ళని చూస్తుంటే యెంతయినా పుట్టిన రోజుపేరుతో యింత హడావుడో చిన్న పెళ్ళి చేసినంత పుట్టినరోజే యింత వైభవంగా చేస్తుంటే యిహ పెళ్ళికి యెంత హడావుడే వడ్డారో! బందరు దగ్గర ఓ పెక్కా వల్లెలూరులో పుట్టిన వానంటికి యిదంతా కొంచెం విచిత్రంగానే వుంది. స్టేజీ మీదవున్న పాపకి అందరూ యేవో బహుమతులు తీసుకెళ్ళి యిస్తున్నారు ఆ పాపకి ప్రక్కగా, వంటినిండా ధగధగమెరిసే రాళ్ళ వెక్కెన్తో వట్టెడు వెడల్పుగల జరిఅంచు పట్టుచీరతో గట్టిగాబిగించి నలుపు ఓ నూలపాటి వయసు మళ్ళిన నునాసిని బహుమతులు తెస్తున్నవాళ్ళని వాడి చూపులు చూస్తూ నఖశిఖవర్ణంతరం పరిశీలిస్తోంది. ఆవిడ ప్రక్కగా నిలబడ్డ ఓ ఖద్దరుచీర ఆవిడ తెచ్చిన వాళ్ళు యిచ్చిన బహుమతులన్నీ జాగ్రత్తగా ఓ ప్రక్కగా పెట్టోంది ఆలస్యంగావచ్చి హాటలో వున్న ఆడవాళ్ళనిమూసి అలాగే గుమ్మందగ్గర నిలబడిపోయిన వానంతి చేతిలోవున్న వెండి సోపాదాక్కు ఒకసారి తడిమి చూసుకుంది ఎలా యీ మహా సముద్రంలో ప్రవేశించి డాక్టరుగారి భార్య సుకన్యాదేవి యొక్కడుందో వెతికిపట్టుకోవటం? అసలిలా నలుగురితోక రావటంఅంటేనే వానంతికి భయం. యేదో వ్యక్తిత్వం పోగొట్టుకున్నట్లు, తనకేం లేనట్లు జాలిగా దీనంగా అవిస్తుంది. అందులోనూ యిలా వంటరిగా ప్రక్కన శీఖరం లేకుండా రావటం వానంతికి యిదే మొదటిసారి అతను ప్రక్కనవుంటే ఫర్వాలేదు. తనవి, అతనివి అన్ని జవాబులూ అతనే చెప్పుకుంటాడు తనునుటుకు అప్పటికే సమాధానంగా చిచ్చుగనవుతూ వుంటుంది. అందుకే అనలు యిక్కడికి గూడ వెళ్ళనంటే కాదు గూడదు, వెళ్ళితీరాలి అన్నాడు రెండు రోజుల క్రితం కాంప్లెక్సూ జీవోలో కూర్చుని బైలు డేరబోతూ కూడా మరోసారి డాక్టర్ గారింటికి పుట్టిన రోజుకి తప్పకుండా వెళ్ళిరమ్మననుని పోవు రించాడు. అక్కడికి తను చాలా ఆలస్యంగానే వచ్చింది. ఇప్పటికీ చాలా హడావుడి తగ్గిపోయి వుంటుంది, సుకన్యాదేవి వెంటనే కప్పిస్తుందేమోనని అయినా అనలు యింతమంది వస్తారని తనకేం తెలుసు లోపలికి వెళ్ళాలంటే యేదో భయం వేస్తోంది. యెలా—యేవో ఆలోచనతో పరధ్యానగా నిలబడ్డ వానంతి “అదేమిటి అలా గుమ్మందగ్గర నిలబడిపోయావే? లోపలికి రా యెంతసేపయింది వచ్చి—శీఖరం క్యాంప్ నుంచి రాలేదా?” అంటూ సుకన్యాదేవి భుజంతట్టి పలకరించటంతో పులిక్కి పడింది ■ వెంటనే తన్ను తను తమాయించుకుంటూ ‘అబ్బేలేదండీ యిప్పుడే వచ్చాను మీ కోసమే చూస్తున్నాను’ అంది చప్పున కళ్ళు చేతిలో వున్న సోపాదాక్కుమీద వాల్చుకుంటూ, ఛీ—ఛీ—యిలా గుమ్మందగ్గర నిలబడి వుండకూడదు. కాస్తంత ధైర్యం చేసుకుని రోపలికివెళ్ళి కూర్చుంటే బాగుండేది అనుకుంటూ. ‘మంచిదానివే! నయం. నే వెంటనే చూశాను కాబట్టి సరిపోయింది అనలు చూడకనేవోదను మా అక్కయ్య కూతురువచ్చి

గుమ్మందగ్గర పొలరాతిబొమ్మలా నిలబడ్డ ఆ అమ్మాయి యెవరు పి ప్లి అంటే తిరిగి చూశాను సుకన్యాదేవి నవ్వుతూ వానంతిని చేయి వట్టి తీసుకొచ్చి ముందువరసలోవున్న ఓ కుర్చీలో కూర్చోజెట్టింది ఆవిడింకా యేదో చెప్తుండగా వెళుతున్నానండీ అంటూ యెవరో రావటంవల్ల వానంతిని కూర్చో వస్తానని వెళ్ళిపోయింది క్షణంలో వచ్చిన వ్యక్తిత్వం మళ్ళీ పోయినట్లుని పించింది వానంతికి యెవరూ మాట్లాడేవాళ్ళు లేరు. పై చెప్పే దూరంగా కూర్చున్న యిద్దరు ముగ్గురు నైలాచీరలమ్మాయిలు ఒకళ్ళ తర్వాత ఒకళ్ళ వానంతిని తిరిగి తిరిగిచూసి వాళ్ళలో వాళ్ళ యేమిటో చెప్పుకుంటున్నారని వాళ్ళు చెప్పుకునేదేమిటో వానంతికి విప్పించటంలేదు ఒకనేళ తనిలా కళ్ళు పెద్దవి చేసుకుని చూస్తోందని వెర్రిమొహంలావుంది, తెలుస్తూనేవుంది అనుకుంటున్నారేమో. లేకపోతే తనబట్టుల్ని గురించి చెప్పుకుంటున్నారేమో! వానంతి కళ్ళు వాల్చుకుని చీర వంక చూసుకుంది. తెల్లటి పాలనుగురూటి చీర. యీ చీరంటే శీఖరానికి చాలా యిష్టం. శీఖరం గుర్తుకొచ్చేసరికి వానంతి మొహంలో భయం, బెరుకుదనం పోయి పుల్లానం వచ్చింది క్యాంప్ లో యీపాటికి యేంచేస్తున్నాడో! అసేమతో అతను చాలా గంభీరంగా వుంటాడని అందరూ భయపడ్డారని మళ్ళీ యెవరో యే... చెప్తాడు రాజా. శీఖరం

ఎక్కడో తను, ఎక్కడో శీఖరం. అదృష్టంఅంటే యిదేకాబోలు. “మీ ఆయనంటే సామన్యం కాదమ్మాయోయి. పెళ్ళి కాని ఆడపిల్లల గుండెల్లో మెరుపు పెళ్ళియిన ఆడపిల్లల గుండెల్లో నిట్టూర్పు” శీఖరంతో తన పెళ్ళి స్థిరపడితర్వాత తనని పెళ్ళి కూతుర్ని చేసినప్పుడు కొత్తబట్టలతో ఆశీర్వాదం కోసం ముస్కరించటానికి వెళ్ళినప్పుడు అన్న మామయ్య మాటలు తనిలా మర్చిపోతుంది! అప్పుడే అక్కడే నిలబడ్డ అక్కయ్య—‘యీవో అందరి గుండెల్లోనూ నిట్టూర్పు మామయ్యా. ఒక్క వానంతి మొహంలోనే మెరుపు అతను’ అన్నది. ఆరోజు ఆసేవో తమాషా మాటలనుకుంది కానీ యెంత విజిలం కానీ చిత్రం. అన్నివిధాల వున్న, అతను తనలో యేం చూశాడో—చూసేందుకు యేముంది. అదృష్టం దయతలిచి తన ప్రక్కన నిలబడింది అంతే యివే మాటలు తను వోసారి అంటే అతను ‘లేదు వానంతి నీలో నేను చాలా చూసాను యేం చూసానో చెప్పమని అడగకు ఒకప్పుడు నాలోవుండి ప్రస్తుతం పోగొట్టుకున్నదంతా నీలో చూశాను’ అన్నాడు తనకారోజు! ఆక్షణం చాలా బాగా గుర్తుంది. ఆరోజు ఆదివారం రాత్రిందగ్గరలో కిద్దాయి గారైవో కాటేజీ రిజిస్ట్రే చేయించుకున్నారు. యిప్పుడోగాని శీఖరానికి అంత తీరిక దొరకదు. ఆరాత్రి యెంత బాగుంది. కాటేజీ ప్రక్కనున్న పచ్చగడ్డి మంచుతో తడిసి కొద్దిగా చల్లగావుంది. తెల్లటి వెన్నెల, స్పష్టమైన మనసులా చుట్టు ప్రక్కల శబ్దమేలేదు, కొంచెందూరంలోవున్న చెవులపిల్లలు గుస గుస తప్ప కాటేజీ మధ్యగా శబ్దంచేస్తూ దొర్లే నీళ్ళు, వెన్నెట్లో పచ్చగడ్డిమీద

శీఖరం జేబురుమాలు వేసుకుని కూర్చున్న తను, తన ఒళ్ళో శీఖరం తల యెన్ని యుగాల అనుభవం కలిగింది తనకి అలా యెన్నికోట్లా సంవత్సరాల బ్రతుకితేమటుకు విసుగొస్తుందో? కాలంనిల్చిపోతే బాగుండు నవసిస్తుంది యెలా నిలుస్తుంది కాలం. తనకు చాతనైతే సూర్యుడ్ని, చంద్రుడ్ని యే లోయలమధ్యకై నా విసిరేసేది అవును నాటి మంచేగా యీ రాత్రింబవళ్ళు అవి చెయ్యలేని తను శీఖరం చేతిగడియారంతిసి దూరంగా దాచేసింది. అతన్ని గురించి తను యింతగా ఆలోచిస్తున్న యీ క్షణంలో అతనేం చేస్తుంటాడు యెందుకోమరి. తను వున్నప్పుడు వో విధంగా, లేనప్పుడు యింకో విధంగా వుంటాడు బహుశా గంభీరంగా వుండటం అలవాటుయిపోవటమే కారణం కావచ్చు. రేపు సాయంత్రంగాని రాదు క్యాంప్ నుంచి రేపుసాయంత్రం యెప్పటికీ రాను మళ్ళీ గడియారంమీద కోసం. తన యీ ఆలోచనన్నీ శీఖరానికి తమాషా చెప్పించుకు చెప్పించుకుని నవ్వుతాడు అతనికి తెలియదుగా—అతని కోసం వో మంచివార్త వుందని. పాపం! అన్నం సరిగ్గా నయించకపోతే వాంతులు చేసుకుంటూంటే యెంత శిఖరారువడ్డాడో. అనలు ప్రతి నిమిషం ప్రతిమాట అతను విలువ చేకూరుస్తాడా లేక తను పూహించుకుంటుందో? మొన్న మటుకు మొన్న క్యాంప్ వెళ్ళడోతూంటే తనని దగ్గరికి తీసుకుని తొందరగా వచ్చేస్తానని భయపడోద్దని చెప్తూ, “నేను వచ్చేలోగా నువ్వు కొంచెం నవ్వునదాలి” అన్నాడు అది నిజమే అంత అన్నం నయించక పోయినా, యేం తినకపోయినా తను బాగానేవుంది. ఒంటిరంగుకి కూడ యేదో మెరుపువచ్చింది తను లావుఅటం శీఖరానికి యిష్టంలేదని తనకు తెలియదు అందుకే అంది ‘యేం లావయితే—అనలు నేను కొంచెం లావుగావుంటేనే బాగుంటానని అందరూ అంటారు’ అంది ‘అబ్బేబ్బే అదేంకాదమ్మాయి లావు అయ్యేరోజులు ముందున్నాయి. యిప్పుడొద్దు నువ్వులావయిపోయి కూర్చున్న చోటునుంచి కదలలేకపోతే.’ ‘మీది మరి విచిత్రం. అంత లావెందుకు అవుతాను’

‘యెంతయినావద్దు నేను క్యాంప్ నుంచి వచ్చే సరికి చేతులు చాచుకుని పరుగెత్తుకొస్తావు చూడు. బంగారు తీగెలావుంటావు. లావయితే బాగుండదు. నువ్వనలు పరుగెత్తలేవు. పరుగెత్తినా నేను చూడలేను’ ఇద్దరూ నవ్వుకున్నారు అంత బాగా మాట్లాడి అంత హాషిరుగా మాట్లాడిన తన్ను దగ్గరికి తీసుకోవటంలో ఒళ్ళు వేడిగావుందని ‘వద్దే నీకు ఒంటల్లో బాగాలేదు నేను క్యాంప్ కాన్ఫిల్ చేసుకుంటా’నని కూర్చున్నారు ఆరోజు అనలు పుడయంనుంచే వంటల్లో బాగాలేదు ఆక్రితం రోజే లేడి డాక్టర్ సుశీకి ఫోన్ చేస్తే ఆవిడలేదు. యెక్కడికో వెళ్ళిందన్నారు క్యాంప్ వెళ్ళే హడావుడిలో వున్న శీఖరం గూడ పట్టించుకోలేదు తమా అంత అనుకోలేదు ప్రయాణంఅయి జీవోలో సామానంతా పెట్టించి బట్టలు వేసుకుని టై కట్టుకుంటూన్న శీఖరం తను లోపలకువెళ్ళి కాఫీతో తిరిగి వచ్చేసరికి టై చిప్పి టేబిల్ మీద పోరేసి

ప్ర. హి. వై. సు. ర. మ. ర. 2

18.10.61

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం

మన ప్రాచీన ఆయుర్దాలు

ఆమంచర్ల గోపాలరావు

[ఆయుర్దహజ సందర్భంలో ఈ ప్రత్యేకవ్యాసం ప్రచురిస్తున్నాము.]

ప్రాచీనమందు ఒక జాతియొక్క నాగరికత జాన్మత్యమును గణించడానికి వారు వినియోగించు ఆయుర్దాలు ఎంతో లెక్కకు వస్తాయి ప్రాచీన భారతము ఆయుర్దాలకు పేరెక్కినది ప్రాచీన మందు విదేశాలలో కూడా మన ఆయుర్దాలు ప్రసిద్ధములైన మాట వాస్తవం ప్రాచీన వర్షియా వాణ్మయంలో భారతదేశమందు తయారయిన ఉక్కు ఆయుర్దాల ప్రసక్తి ఉంది అవి పాటిలేని పదునైనవల అంత పదునైనవి అడువారి నాలుకలే నలు మధ్యయుగంలోకూడ, మంచి ఉక్కు ఆయుర్దాలను మన భారతీయులు చేయుచుండెడి వారు పేరెక్కిన డెమాస్కసు ఉక్కు, మన హిందూదేశంలోనే తయారయ్యెడిదనీ, బరోపా వారు దానిని డెమాస్కసులో మొదలు ఎరుగుట జరిగెననీ, అందుచేత దానికి డెమాస్కసు ఉక్కు అనుపేరు కలిగినదనీ పండితాభిప్రాయము. అంతే కాదు మొగలు పాదుషా అయిన జెంగగజేబు, గోల్కొండ సాధించవలసిన కారణాలలో డెమాస్కసు ఉక్కు గోల్కొండ ప్రాంతమందే తయారగుననియు, అందుచేత గోల్కొండను తప్పకజయించి తన రాజ్యభాగంగా చేయ నవసరమనియు వ్రాసు కొన్నాడు

కొబట్టి ప్రాచీనమందు మనదేశంలో ఉత్తమ ఆయుర్దాలను చేయు నలవాటు ఉండెనని మనము విస్మయపాముగా అనుకొనవచ్చును మన ప్రాచీన గ్రంథములందు కూడ ఆయుర్దాల ప్రసక్తి కలదు వేదాలలో ఇంద్రుడు మొదలయిన దేవత లకు కూడ ఆయుర్దము లుండెడివి తర్వాత భారత రామాయణాది ఇతిహాసములందును, పురాణము లందును కూడ, అనేక ఆయుర్దములన కవులు వర్ణించిరి

ఆ ఆయుర్దములన్ని రెండు విధములైనవిగా కనుపిస్తాయి అస్త్రములు, శస్త్రములు దూర ముననున్న శత్రువుపై విసిరి ప్రయోగించెడిది అస్త్రము చేతధరించి యుద్ధమున వినియోగించెడిది శస్త్రము అస్త్రములు కూడ రెండు విధములు. యంత్ర సహాయమున విసరబడునవి ఒక రకము మంత్రశక్తిచే ప్రయోగము చేయ బడునవి రెండవరకము పురాణోపాసములందు మంత్రాస్త్రములకే ఎక్కువ ప్రాముఖ్యము కన బడును ఆగ్నేయాస్త్రము, వారుణాస్త్రము, వాయు వ్యాస్త్రము, బ్రహ్మాస్త్రము, పాశుపతాస్త్రము మొదలగునవన్నియు దేవతలు ప్రసాదించెడివే వీటన్నిటికిని మంత్రములే మూలములు

కాని రాజాళికలకు ప్రత్యేకముగా రచనయైన పితృశస్త్రములందును, అర్థశస్త్రములందును కూడ ఆయుర్ద ప్రసక్తి ఒక ముఖ్యభాగము.

వీటిలోకూడ అస్త్ర, శస్త్ర ప్రవక్తులున్నవి. కాని వీటియందు యంత్రసహాయమున ప్రయోగించ బడు అస్త్రములకే ఎక్కువ ప్రాధాన్యము కనుపించును

శుక్రవీతిసారమందు అస్త్రములను వర్ణించుచు, విల్లంబులనేకాక, నాళికాస్త్రమును కూడ వర్ణించాడు ' నాళికాస్త్రములనగా తుపాకులని మన మర్థముచేసికొనవచ్చును కాని అవి ఈనాడు వాడుకలోఉన్న తూటాల తుపాకులు కావు మందు, గుండు దట్టించి జానకి త్రాడుతో నిష్పంటించి ప్రేర్చునవి. నాళికాస్త్రములందు పెద్దవి, చిన్నవి కూడ ఆ గ్రంథమందు వర్ణింపబడియున్నవి నాళికాస్త్రభాగమయిన ఇనుపగట్టమో, అవసరమయిన కొయ్యపీడి, నిప్పు పెట్టుటకు కన్ను, ఎక్కుపెట్టుటకు అస్త్రము చివరయుండవలసిన మెట్టు, అన్నీ ఈ గ్రంథమందు సంపూర్ణముగా వర్ణింపబడి యున్నవి ఇంతేకాదు దీనికి కావలసిన గుండ్లు మందు చేయు విధములు కూడ ఇందు వర్ణింపబడి యున్నవి అయిదు ఫలముల సురేశ్వరము, ఒక ఫలము గంధకము, ఒక ఫలము జిల్లేడుబొగ్గు ఈ మందు భాగములట ఈ మందును వెల్లుల్లిరసముతో కుద్ది చేసిన కురింత మంచిదట తుపాకులు, తుపాకిమందు వర్ణించిన ఈ గ్రంథము ఆరవ శతాబ్దమునాటిదని కొందరి పండితుల అభిప్రాయము ఏది ఎట్లయినను అతిపూర్వమే మన దేశమందు తుపాకులుచేసి ప్రయోగించు అలవాటు ఉండియుండెడిదని ఈ గ్రంథాధారముగా మనము హాసించవచ్చును

ఈ గ్రంథమందు వర్ణించిన శస్త్రముగా మాత్రము స్వల్పమే గద, వట్టిస, పికధార, తూరప్రాంత, కటారి, కుంత, పాశము, కవచము, కరణము. మొదలయినవి ఇందు వర్ణింపబడిన చక్రము ఆరు మూలల వ్యాసము గలది మిక్కిలి వాడిఅయిన ధార కలది బహుశా ఇది యంత్రము చేతనే ప్రయోగింపబడు అస్త్రములు ఉండవచ్చును

క్రీస్తు మూడు శతాబ్దములకు పూర్వము రచన అయిన కౌటిల్యార్థశాస్త్రమందు, అనేక అస్త్ర శస్త్రములు వర్ణింపబడియున్నవి కాని మంత్ర సంబంధమయిన ఆయుర్దములమాట ఈ గ్రంథమందు అంతగా కన్పడదు సర్వతోభద్ర, జామదగ్ని, బహుముఖ, విశ్వసహితకీ, పంపూటి, యానక, అర్థబాహు, శోర్మబాహు మొదలయినవి స్థిరయంత్రములు ఇవన్నీ కోటల గోడలమీదనో, లేక ద్వారముల చెంతనో యుండి, శత్రువులను వివాళము చేయగల్గు సరికరములు

పంచాలిక, దేవదండ, మాత్రాలిక, ముసల, యష్టి, హస్తీచారక, తాలవస్త్ర, ముద్గర, గద, స్పృహల, కుద్దాల, అస్పాటిమ, కౌదేహత్య, శత

ఘ్ని, త్రిశూల, చక్ర మొదలయినవి చలన యంత్రములు.

శతఘ్ని ఒక పెద్ద స్తంభంలాంటిది దానికి అనేక ఉక్కు ముళ్లు ఉండును. కోటగోడపైనుండి శత్రుసమూహముమీదకు, దీనిని విసరివేసెడివారు. కాని నేడు భాషలో పరిపాటి అయినట్లు ఇది ఫరంగి కాదు

కౌటిల్యార్థశాస్త్రమందు ముఖ్య రకములైన అంబులను కూడ వర్ణించారు వేణు, శరం, శలాకం, దండాననం, నారాచం, అని వీటి పేర్లు ఈ గ్రంథమందు అనేక శాస్త్రములు కూడ వర్ణించడమయినది. నిస్త్రంతే, మండలాగ్ర, అసి యష్టి మొదలయినవి వివిధ ఖడ్గములు సరకు, పట్టశము, ఖనిత్రము, కుద్దాలము మొదలయినవి వివిధ గండగొడ్డళ్లు ఇవిగాక శక్తి, ప్రాశం, కుంతం, హాటకం, బిందువాలం, శూలం, తోమరం, వరాహకర్పం, కణయం, కర్పణం, త్రసికం మొదలయిన శస్త్రములన్నీ నాగలికరూపంతో పదునైనవల ఇవన్నీ హలముఖాని అని కౌటిల్యుని నిర్వచనం ఇవిగాక, రాళ్ళతోకూడ కొన్ని రకములైన ఆయుర్దములను నాడు మనదేశమందు తయారు చేసెడివారని ఈ గ్రంథంనుంచి తెలుస్తుంది యంత్ర పాషాణము, గోష్పణ పాషాణము, ముష్టి పాషాణము మొదలయినవి శిలాయుధములు

(50—పేజీ చూడండి)

వాగ్దేవిస్తుతి

చతురాస్యదర్పణ ప్రతిబింబ సుందరీ
చారు సౌఖ్యభాసిని సాగదాంబ!!

కమ లాసవాకాశకమనీయ కాముడీ!

సామ గానా నంద సరసవాణి!

ధాతృసందనవనోద్ధావకల్ప గ్రుహ!

విద్యత్కళామూర్తి వినులకీర్తి

సర్వజగత్ప్రసి చతురసకోవిహార

వినోద సుకుమార రాజహంసి!

అఖిల సుగుణి గేయ దివ్యాప్రమేయ

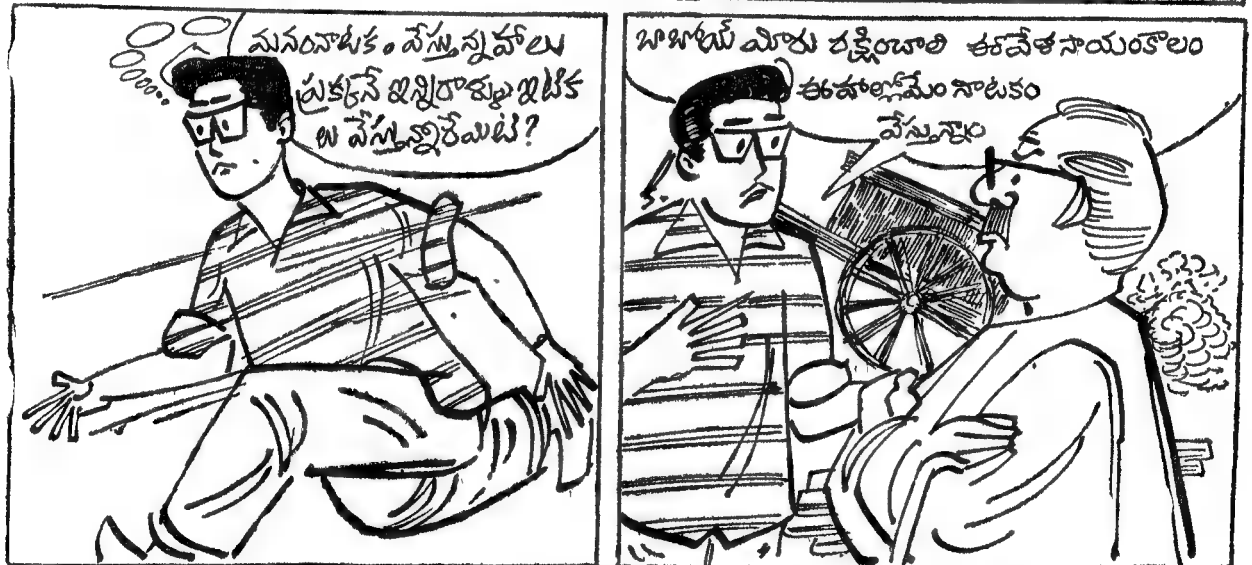
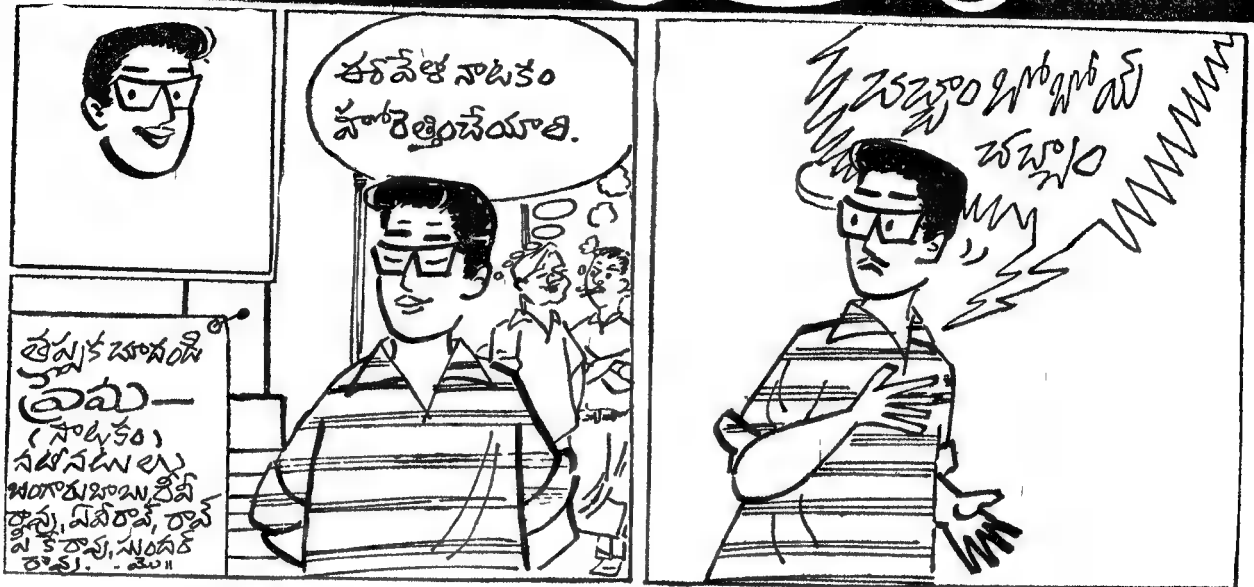
త్రావ్యసుశ్లోకవర్ణిత! కావ్యవనిత!

అమిత సంగీతసదన! శిశాంకవదన!

దివ్యలేజ స్వరూపిణీ! తేనమామి;

శ్రీమతికమలాదేవి, అడవిపాలెం

— చ దు వు త్రా వు —

స ర దా ల ప ం డ గ ద స రా

పల్లెల్లోక భయంకరుడైన మహిషాసురు డనివార్య వరసంపన్నుడై సజాకంటకుడుగా పరిణమించగా త్రిలోక నాథుల శక్తి స్వరూపాలతో ఆరిగించిన దుర్గ ఆరాటమని యుద్ధంలో వధించిలోకపీఠ నివారించి నందునల్ల ఆమె మహిషాసురమర్దని ఐందని పౌరాణికోక్తి. అందుకే ఆ దేవి ప్రీత్యర్థం ఈ నవరాత్రాలూ కాళీ, దుర్గా, చండికా, కాత్యాయినీ, కైరవీ, రాజరాజేశ్వరీ అని వివిధావతారాలలో పూజించి పునీతులౌతారు.

దశమినాడు శిమిపూజ చేస్తారు. ఈ దశమినే విజయదశమి అంటారు. ఏదైనా మహాత్కార్యం ఈరోజున ప్రారంభించినట్లయితే జయప్రద మాతుండనే భావనవుంది. శిమిపూజ చేసే శ్రీ రాముడు రావణ సంహారం చేశాడట ఆజ్ఞాతవాసం పూరితయిన తర్వాత శిమిపూజ చేసి, ఆయుధాలుధరించి, అర్జునుడు విరటుని గోవులను కొరవూ బారి

నుండి రక్షించాడని భారతంలో కన్పిస్తున్నది. శత్రు రాజుల పైకి దండయాత్రకు వెళ్లే కార్యక్రమాన్ని, ఈ విజయదశమి నాడు ఆయుధపూజతో ప్రారంభం చేసి విజయాన్ని పొందుతుండేవారు. ఆ విజయాలను కీర్తించి వంది మాగధులు, భట్టులు ధనం చేకూర్చుకునేవారు. ఒకనాడు క్షత్ర ధర్మావలంబకులు చేసిన ఈ ఆయుధపూజ, శిమిపూజ, ఈరోజు సర్వసాధారణ సంప్రదాయాలుగా మారిపోయాయి.

తెలుగునాట ఈ దశరాత్రి ఉత్సవాలు సరదాగల దసరా పండుగగా మారిపోయాయి. ఒకనాటి మన వీరత్వానికి చిహ్నంగా ఈరోజులలో బాల బాలికలు విల్లంబులు, కోతులు వగైరాపట్టుకుని ఊరంతా తిరుగుతారు.

“అయ్యవారికి చాలు ఐదు వరహాలు పిల్లవాళ్ళకు చాలు పప్పు బెల్లలు” అంటూ ఇంటింటా అయ్యవారికి అప్పనంగా లప్పలు సంపాదించి పెట్టేందుకు వకాల్తా పుచ్చుకుంటారు. నిజానికి ఈ బాలబ్రహ్మలు అర్థించేతీరుకూడా వింతగావుంటుంది. మీసాల కొనలపై రోసాలు నిలప గల్గినదిగదా మన తెనుగుజాతి. అడగటంలోకూడా ఎంతో దర్పం! వారి సమ్మానపు తీరు చూడండి!

“పూయవలె గంధంబు పునుగు జవ్వాది!

రేపురా మాపురా, మళ్ళిరమ్మనక!”

అడగటంలో కూడా హుందా తనం ప్రదర్శిస్తారు.

ఒకనమాలు తెలియకపోవేమానె, తెలిసినవాళ్లను దగ్గరికికూడా రాసీని వ్యక్తి ఈపదిరోజులూ సంగీత విద్యా నారదుడు, సాహిత్య విద్యాచతుర్ముఖుడు. పిల్లకి కూడా శిచ్చం వెయ్యని పరమ లుభ్యవధానులంతా ఆశ్రిత విద్యజ్ఞనాథులు, అర్థజన కుముద చంద్రోదయులు, దాన రాధేయులు. పిల్లనిచూస్తే పరుగెత్తే వీరశిఖామణులంతా, సంగ్రామ ధనం జయులు, సాహస వికీకమార్కులూను. ఇలా ఎన్నోవిధాల పెద్దలను పొగిడి అయ్యవారికి తమకూ కావలసినవి సమకూర్చుకుంటారు.

దక్షిణదేశంలో ఈ దసరాకు బామ్మల కొలువు ఏర్పాటు చేసుకుంటారు. ఇలా ఈ పండుగ అన్ని విధాలామనదేశంలో నలుమూలలూ అందరికీ ఆనందదాయకమైంది. సర్వలోక భయంకరుడైన మహిషుని సంహరించి ఆ సర్వయంత్రాత్మిక, సర్వతంత్రాత్మిక సర్వశక్త్యాత్మిక, దుర్గరూపంలో లోకత్రాణమొనర్చిన పవిత్రదినాలే ఈ దసరా. అఖిల చరాచర సృష్టిస్థితి యాది సర్వవ్యాపార హేతు భూతిమహాదేవీ దివ్యవిలాసవర్ణనమే ఈ దశరా త్మ్యుత్సవాలు.

“చతుర్భుజే, చంద్రకళా వతంసే కుందోన్నతే కుంకుమ రాగశోభే పుండేతు పాశాంకుశ పుష్ప బాణహస్తే

నమస్తే, జగదేకమాతా.” ★

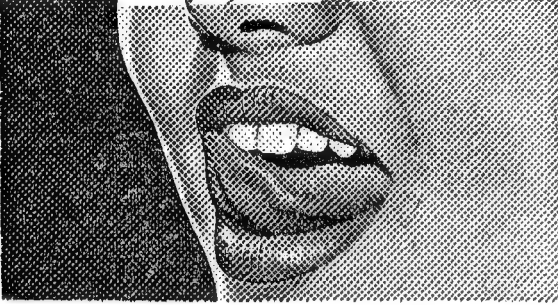
బామ్మల కొలువు

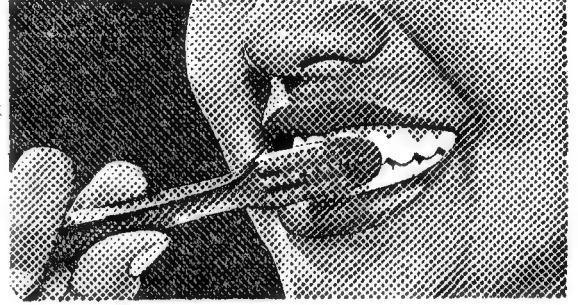
మెక్లీన్స్

పళ్లను అతితెల్లగా జేయును అని ఋజువు చూచుకోండి

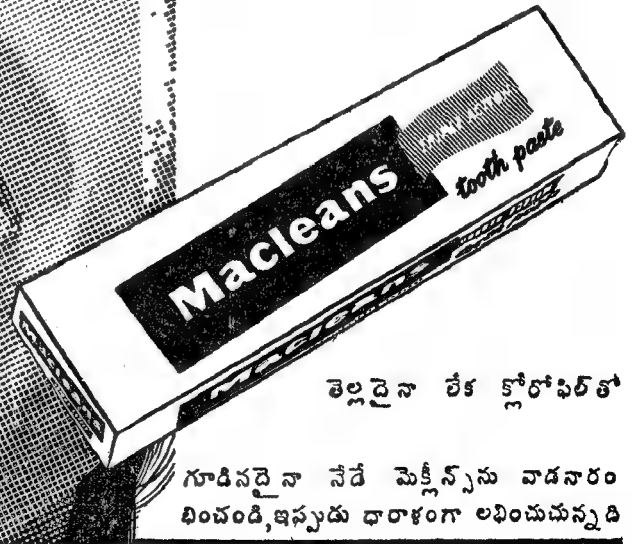
1 దానిని తడమండి:
జిగటగా అంటుచున్న పీఠ తగులు చున్నదా? సహజ తెలుపును అది దాచివేయుచున్నది. ఇప్పుడు బ్రిష్తో తోమండి మెక్లీన్స్ ఆపొరను ఎట్లు పూర్తిగా తొలగించి వేయుచున్నదో చూడండి.

2 దానిని రుచి చూడండి:
మీరు సరిగా చవిచూచునట్టి జలదరించే పరిశుభ్రత గల రుచి, మెక్లీన్స్ తో వున్న మూడు చుక్కలైన పదార్థములు పని చేయుచున్న వనుటకు నిదర్శనం ... మీ పళ్లను భద్ర పరచుచున్నవి, కాపాడుచున్నవి, తెల్లగా జేయుచున్నవి.

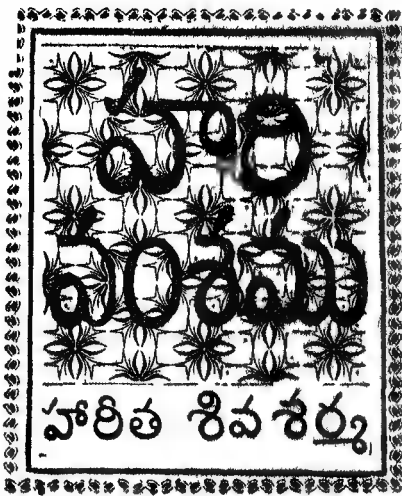
3 దానిని చూడండి:
మీ చిరునవ్వున తెలుపును చూచుటలో మీ కళ్ళే మిరిమిట్లు గొలుపును! మెక్లీన్స్ టూత్ పేస్టు మీ పళ్లను ఇంతకు ముందుకంటే ఎక్కువ అతి తెల్లగా జేయును, దీనిని మీరే ఋజువు చూచుకోండి!

తెల్లదైనా లేక క్లోరోఫిల్ తో

గూడినదైనా నేడే మెక్లీన్స్ ను వాడనారంభించండి, ఇప్పుడు ధారాళంగా లభించుచున్నది

MTP /I/P/4/61-TEL

సాందీపనిపర్వం - 31

సాందీపని మరియు ఇల్లు చెప్పిన "ఇప్పుడు మనము ఏ జగత్తును చూచుచున్నామో, ఆ జగత్తు సృష్టికి పూర్వము ఉదకములుగా నుండెను ఆ ఉదకములు అవ్యాకృతభూతసముదాయమును సృజించెను ■ అవ్యాకృతభూతసముదాయమునే బుష్మల సత్యమునుగ్రహించిరి మరియు సత్యము లేక అవ్యాకృతభూతసముదాయము హిరణ్యగర్భుని సృజించెను ఆ హిరణ్యగర్భుడు చతుర్ముఖుడు బ్రహ్మ నామవాచ్యుడు అతడు ప్రజాపతిని, విరాజపురుషుని సృజించెను ఈ విరాజపురుషుడే విరాట్పురుషుడు సూర్యులకధికరణమై నవాడు ఇతనిని ప్రజాపతి అనిగూడ బుష్మలనిరి ఇతడు దేవతలనుసృదించెను ఆ దేవతలు తమమును పుట్టించిన తండ్రియగు విరాట్పురుషుని ధ్యానించలేదు అంతకన్నను మొదటిది యగు సత్యమును ధ్యానించిరి. ఈ విషయమును వేద మిట్టులు చెప్పుచున్నది "ఆవ ఏవేద మిద మగ్ర ఆసుః. తా అవః సత్య మస్మజన్తః సత్యం బ్రహ్మ బ్రహ్మ ప్రజాపతిం ప్రజాపతి ర్దేవాగ్ం తేదేవా సృత్యమో వోహసతే"

ఇప్పుడు ఈ సత్యము మూడు అక్షరములు కలిది ఆ అక్షరములు ఏమి? 'స' ఇత్యేకమక్షరం 'స' ఒక అక్షరము 'శి'త్యేకమక్షరం 'శి' అను నది మరియు అక్షరము యమిత్యేకమక్షరం య అనునది ఇంకొక అక్షరము. ఈ మూడుఅక్షరములును కూడి సత్యమైనది. ఇప్పుడు ఈ మూడు అక్షరములలో ప్రథమోత్తములయిన అక్షరములు మృత్యువు లేకపోవుటవలన సత్యము లైనవి. ప్రథమోత్తములయిన అక్షరము లన నేమి? మొదటిదియు, కడవటిదియును అనగా 'స' యను నదియు, 'య' అనునదియును ఇవి సజీవనివి గమక సత్యములయినవి వేదము వీనిని గూర్చి ఇల్లు చెప్పినది "ప్రథమోత్తమే అక్షరే సత్యం"

మరి ప్రథమోత్తమాక్షరములకు మధ్యమున నున్న అక్షరము సంగతి యేమి? వేదము దానిని అస్సత మన్నది మధ్యోత్తమతం అనగా ప్రథమో

త్తమాక్షరముల మధ్యముననున్న తకారము అస్సత మైనది అస్సతమైన దనగా నేమి? అది మృత్యు రూపమైనదని అర్థము మరి ఈ అస్సతము, ఈ మృత్యుస్వరూపము, సకారయకారములే లక్షణముగా గల సత్యస్వరూపముచేత పరిగ్రహింపబడినదై, సత్యాధిక్యముగలదిగానే యగుచున్నది. అనగా మృత్యువు స్వల్పమైన దగుచున్నది ఈ విషయమును వేద మిట్టులు చెప్పుచున్నది. ఏత దస్యతం ఉభయత సృత్యేన పరిగ్రహితగ్ం సత్యభూయ మేవ భవతి దీనిని ఇల్లులుగా తెలిసికొనిన వానిని మృత్యువు హింసించుటలేదు న విన విద్యుంపం అస్సతం హిన్తి.

ఇప్పటి చెప్పబడిన ఏ సత్యము ఉన్నదో, ఆ సత్యము ఏది? ఆ సత్యము ఎవరు? అవ్యక్తమగు పృథివ్యాది పంచభూతములయొక్క సారాంశము గదా ఈ సత్యము. మరి ఈ సత్యమును ఏమినిగా వేదము చెప్పుచున్నది! తద్యస్సత్య మసౌ స అదిత్యో యః ■ సత్య స్వరూపము ప్రసిద్ధుడగు అది త్యుడు. అదిత్య మండలమునందలి పురుషుడు ఆదిత్యమండలమునందలి పురుషుడును, ఈ దేహము నందలి కుడినేత్రమునందలి పురుషుడును ఒకరి యందు ఒకరు ఉంచబడియున్నారు ఏష ఏతస్మిన్ మండలే పురుషోయక్ష్మాయం దక్షిణేక్ష మ్మరుష స్తా నేతా వన్యోన్యస్మి ప్రతిష్ఠితౌ ఇది యెట్లు? రశ్మిలి రేషాన్మి ప్రతిష్ఠితౌ. కిరణములచేత సూర్యుడు అధ్యాత్మస్వరూపమగు నేత్రమునందు ఉంచబడి యున్నాడు ప్రాక్షైరయమముష్మిన్ ప్రతిష్ఠితౌ ప్రాణములచేత వాక్ష్వపపురుషుడు అధిదైవస్వరూప మగు సూర్యునియందు ఉంచబడియున్నాడు అందు వలన బుష్మలు అదిత్య అక్షిపురుషులను ఒక్కరుగా నెరిగి, అట్టిరుగా నుపాసించివారు

ఇప్పుడు ఈ చెప్పబడిన ఆదిత్యమండలాంతర్గత పురుషునియొక్క రూపమెట్టిది? అక్షణమెట్టిది? ఆ పురుషునిగురించేవేదములేమనిచెప్పినవి? య ఏష ఏతస్మి న్మండలే పురుషస్స భూరితి శిరః ఏకగ్ం శిరః ఏకమే త దక్షరం అదిత్య మండలాంతర్గత పురుషు డెవరో, అతనికి 'భూః' అనునది శిరస్సు ఒక్కటి యగు ■ శిరస్సు 'భూః' అను అక్షరము. భువ ఇతి బాహూ ద్యౌబాహూద్వేనితే అక్షరే భువఃఅను అక్షరములు ఆ పురుషుని బాహువులు రెండు బాహువు లును భువఃఅను అక్షరములు సువరితి ప్రతిష్ఠా ద్వే ఏతే అక్షరే తస్మాన్విష దహరితి సువః అను అక్షరములు ఆ పురుషుని పాదములు. రెండైన ఈ అక్షరములు భూరాది అక్షరములు అవయవములుగా గల పురుషునకు, సూర్యమండలాంతర్గత పురుషు నకు, సత్యస్వరూపమైనవానికి 'అహః' అనునది రహస్యమైన నామము నర్హ పాపములను హనము చేయుటయందు శక్తిగలవాడు గమక, ఆ పురుషునకు ■ పేరు కల్గెను. ఈ ప్రకారము దీనిని తెలిసిన వాడు పాపములను వాశనము చేయుచున్నాడు పాపములను విడిచిపెట్టుచున్నాడు. అందువలననే ఆ పురుషునకు అహః అనుపేరు వచ్చినది.

ఇప్పుడు ఇప్పటి 'భూః' భువః 'సువః' అనునవి పున్నవి. వీనిని బుష్మలు వ్యాప్యతు లనినారు. ఈ వ్యాప్యతులన్న ఆదిలో దర్శించినవాడు విశ్వ మిత్రుడు అందువలననే గాయత్రికి ఆయన బుష్మ అయినాడు ఈ మూడు వ్యాప్యతులు అధిదైవపురుషునకు ఎట్లు వరసగా శిరస్సు, బాహూ వులు, పాదములు అయినవో, అట్లులే దక్షిణ నేత్రమునందువున్న సత్యాత్మక పురుషునకును వరసగా శిరస్సు, బాహూవులు, పాదములు అయి నవి సూర్య మండలాంతర్గత పురుషుడు ఎట్టులు భూరాదివ్యాప్యతులే అవయవములుగాగల వాడగు చున్నాడో, అట్లులే దక్షిణ నేత్రస్థ పురుషుడు గూడ భూరాది వ్యాప్యతులే అవయవములుగాగలవా డగు చున్నాడు అదిత్య మండలాంతర్గత పురుషుడు ఎట్లు సమస్త పాపములను హనము చేందించు భూరాదివ్యాప్యతులే అవయవములుగాగల వాడగు చున్నాడో, ఎట్టులు వదిలిపెట్టగల్గు చున్నాడో, అట్లులే దక్షిణ నేత్రస్థ పురుషుడు గూడ సమస్త పాపము లను హనము చేందించుచున్నాడు త్యాగము చేయు చున్నాడు అందువలననే సూర్యమండలాంతర్గత పురుషునకు 'అహః' అను రహస్యనామము కల్గి నట్లే, దక్షిణ నేత్రాంతర పురుషునకు గూడ అహ మను నామము రహస్యమైనది ఏర్పడినది

మరియు నీ వ్యాప్యతులలో భూః అను దానిని బుష్మలు భూలోక మనిరి భువః అను వ్యాప్యతిని భువర్లోక మనిరి సువః అను వ్యాప్యతిని సువర్లోక మనిరి వారు చూచిన దానిని, విన్నదానిని, చెప్పిన దానిని వేద మిట్టులు చెప్పుచున్నది 'భూరితి వా ఆయం లోకః భువ ఇన్యంతరిక్షం సువ రిత్య శ్శిలోకః భూమియే భూః అను వ్యాప్యతి ఆకాశమే భువ ర్లోకము స్వర్లోకమే సువర్లోకము మరి ఈ భూరాదివ్యాప్యతులు అవయవములుగా గల ఆది త్యమండలాంతర్గత పురుషుడు ఎవ్వరు? ఈ విష యమును మాహాచమనుడను బుష్మ చూచెను ఆయన మహాచమనుని పుత్రుడు విశ్వమిత్రుని యంతటివాడు ఆయన సూర్యమండలాంతర్గత పురు షుని పూర్వముగా చెప్పు వ్యాప్యతిని చూచెను విశ్వమ ఆ వ్యాప్యతిని ఆయన 'మహాః' అనెను అది బ్రహ్మ శబ్ద వాచ్యము అనెను అదియే ఆత్మయని గూడ ఆయన చెప్పెను నర్హదేవతలును 'మహాః' శబ్ద మాచ్యడగు పరమాత్ముకు అంగభూతములనియు ఆయన ప్రవచించెను 'భూర్భువస్సు వరితి వా ఏతా స్త్రిప్రోవ్యాప్యతయః. తాసా ముహస్మై తాం వతుర్ద్దిం. మాహవ మన్యః ప్రవేదయతే మహ ఇతి తద్బ్రహ్మ సత్యా అంగన్యన్యానిదేవతా మరియు ఆ మహము ఆదిత్యుడనిగదా చెప్పబడినది మహ ఇత్యాదిత్యః ఎందుచేత చెప్పబడినది? అదిత్యేనావ (49-వ పేజీ చూడండి)

பெரிய

பெரிய

பெரிய

బాష్టులు:

దేవిక

అంది. మా నలని నవ్వుతూ “ఓ ఇప్పుడే అయింది” అంది నే నాశ్చర్యపోయి మాశామ “ఇప్పుడేగా బతాబీబాత్ తింటు” అంది నేను నవ్వు అచ్చకోలేకపోయాను.

క్లాసులన్నీ అయ్యాక మధ్యాహ్నం మళ్ళా మెస్సులో భోజనం శాఖాహారులకి, మాంసాహారులకి ప్రత్యేకంగా ఉన్నాయి అన్నీ. మా నలని భోజనం ముందర కూర్చుని “నిర్మలా ప్రాద్దున షేక్స్పియర్ క్లాసులో నుంచి చూచాను మన అయ్యరు, గూండారావు గరిటతోటే పులును కలియబెట్టాడు” అంది మా ప్రక్కనే కూర్చున్న పిల్ల వాంఠి చేసుకున్నంత పని చేసుకుని చెయ్యి కడుక్కుని వెళ్లిపోయింది. నిర్మల కోసంగా ‘నలని పికు ఎన్నిమార్లు చెప్పిరి భోంచేస్తాంటే ఇలాంటిని చెప్పిద్దని’ అంది. గూండారావు అని మాంసాహారాలు తయారుచేసే నాయకుకి ముద్దుపేరు చిన్న గున్న వీనుగులా ఉంటాడు వా డెప్పుడు తోమిన గరిటలన్నీ తీసుకెళ్లిపోతే శాఖాహారులు తయారుచేసే అయ్యరు వెతికి తన గరిటెలు తెచ్చుకుంటాడుట దీన్నే మా నలని అలా చెప్పింది వాకు ఆ భోజనం నదిలిపెట్టిన అమ్మాయి మీదే ధృష్టి ఉండింది “నిర్మలా ఆ అమ్మాయి ఏం చేస్తుందో భోజనానికి” అని అడిగాను నలని నవ్వుతూ “మరేం ఫర్వాలేదులే. డబ్బున్నదే. ఇక్కడ నుంచి కాంటీనుకి వెళ్లి సుష్మగా తింటుంది” అంది అయితే మెస్సు బిల్లుకి మెస్సు బిల్లు, కాంటీను బిల్లుకి కాంటీను బిల్లు పెరుగుతున్నాయన్నమాట. నలని ఇంకా చెప్పుకుపోతోంది “లేకపోతే ఈ భోజనంచేసే నే యింతలాపు అయ్యా నను కుంటున్నావా దీని తర్వాత కాంటీనుని దర్శించి అందులో ఒక్క అయిసుక్రమన్నా తినకపోతే వాకు తోచదు అంది బిస్సుకూరటం. ఉడకలేదు. పులును

సుమారుగా ఉంది అప్పుం మేకులు నాశేం సహించలేదు ఇంతకీ అందరూ అవడం మా హస్తాలు భోజనంలాగా ఇంక ఏ హస్తాలులోమా ఉండదని ఇదే యిలా ఉంటే మిగతా కాలేజీల్లో భోజనం ఎలా ఉంటుందా అని అనుకుంటూ భోజనం ముగించి గ్లాసు, ప్లేటు కడుక్కుని అల మారులో పెట్టి మేడపైకి వెళ్లాం రూములో ప్రాద్దున పుస్తకాలు వదసి మంచాలమీద కూర్చుని కబుర్లు చెప్పుకున్నాం ఆ రోజు షేక్స్పియర్ మిన్ ఎలా పేర్లు పీలిచింది అవన్నీ చెప్పుకుంటూ పగలబడి నవ్వుకున్నాం గదికి తాళంపెట్టి తాళం చేపల్చి రింజుతో పెట్టేసి ఆ గెలుసుని వేళ్ళకి తిప్పుకుంటూ వెనురుగా నడుస్తోంది నలని ఎదురుగా వస్తున్న మనిషిని చూసి చప్పుబడి వెనక్కి వచ్చి “వామనమూర్తి ఎందుకో మధ్యాహ్నం మేడల్ని పావనం చేస్తోంది” అని మెల్లగా అంది అసిస్టెంటు వార్డున్ సరోజిని మెట్లెక్కుతూ కన్నడింది అవిడ పాట్టిగా, నవ్వుగా ఉంటుంది నేను నవ్వుకుంటూ మెట్లు దిగుతూ విష్ చేశాను మా నలనికీ తప్పలేదు అవిడ వెళ్ళగానే నన్ను చూసి “నీ మూలంగా అవిడకి నేను ఒక సమ స్కారం వేస్తు చేశా” అంది నేనేం మాట్లాడ లేదు

(కొత్త రూల్సు ప్రకారంగా మా కాలేజీ ఉదయం 9 నుంచి సాయంత్రం మూడు దాకానే ఉంటుంది మూడింటికి క్లాసులనుంచి నేరుగా మెస్సు మీదికి దాడచేశాం మైసూరుపాకు, ఒక అరటిపండు, టి యిచ్చారు మా మెస్సు మైసూరు పాకు తింటానికి కూడా సుత్తి పట్టుకెళ్ళాలేమో అని అనుమాన మేసింది అరటిపండు తిని టి త్రాగాం గది చేరుకోగానే అలనట ఆవరించింది

కాస్తీవు కూర్చున్నాం నలని ప్రాద్దున్న చెయ్యిని స్నానం ముగించడానికి వెళ్ళింది బయట వరాండా లోంచి చూస్తున్నాను విజిటర్లు వస్తున్నారు. మా నిర్మల చెప్పింది మొదటనే ఈ వూర్లో పలానా వాళ్ళున్నారా అని వాళ్ళు చూడ్డానికి వస్తారని వార్డునుకి చెప్పిరిట అవిడ అనుమతి తీసు కోవారి పిళ్ళనే ఆధర్మజాడు విజిటర్లు అంటారు. వాళ్ళేగాని వేరెవ్వరూ రాకూడదట. అదై నా విజిటర్లు హాలులోనే కూర్చోవారి హస్తాలు అడ పిల్లలు అక్కడకే వెళ్లి వాళ్ళతో మాట్లాడినంతె య్యాలి అరు కొట్టాక అతిథులు ఉండకూడ దట సాయంత్రం హస్తాలు పిల్లలు తప్పకుండా బాట్మింటన్, టెన్నికాయిట్, నెట్బాల్ ఏదో ఒకటి ఒకగంటసేపు ఆడాలి

అటలయ్యాక వాకు విసుగుగా ఉండింది మా నిర్మలతో “అలా షికారుగా నడచి వెళ్ళదామా” అన్నాను నలని అప్పుడే స్నానం ముగించుకు వచ్చింది నామాట విందిలా వుంది, “వెళ్ళేమాట యితే కూడా ఆ పెద్దదిక్కుని వెంటేసుకుని నే రాను బాబూ” అంది నేను ఆశ్చర్యపోయి “పెద్ద దిక్కేవిటి నిర్మలా!” అన్నాను “మరేం లేదు. మనం సాయంత్రంపూట షికారుకెళ్ళే కూడా షేవరాన్ (తోడుగా పెద్దవారు ఉంటే వార్ని షేవరాన్ అంటారు) లేదే వెళ్ళకూడదు మనం ఒంటరిగా వెళ్ళగానే లేడిస్ కాలేజీ హస్తాలువాళ్ళం అని తెలియగానే రోడ్లో వెళ్ళే ముసలితోక్కు కూడా ఎంత స్వీటుగా ఉన్నావు అనో, ఎంత అందంగా ఉన్నావు అనో అంటాడు అలాంటి వాటినుంచి తప్పించుకోడానికి ఈ షేవరానులు” అని అంది

(47-వ పేజీ చూడండి)

వనితా వాణి

నా గ ర కు లు

కొంతమందికి కొన్ని చెడు అలవాట్లు ఉంటవి. వారికి కూడా తెలియకుండా అలవాటు ప్రకారం ఆ అవయవాలు వాటివని అనే చేస్తుంటవి వారు దానివలన ఆవతలివారికి కలిగే అనవ్యతను, బాధను గమనించలేరు. వారు ప్రాసినట్లుగా చదువుకొన్న వారందరిని నాగరికులు అనలేము. అనగూడదు.

లక్ష్మీ మల్లికార్జున్ (విజయవాడ)

* * *
చాలామంది నాగరికతగం స్త్రీలు అలా అనభ్యంగా చేయడం నేమాచాను

ఈవ్యాసం అటువంటి వారికి గుణహీనంగా వుండంటాను.

(శ్రీమతి విజయలక్ష్మి నత్తమూర్తి (గుళ్లదుర్తి)

నేటి నవీనయుగంలో నాగరికులమని అనుకుంటున్నవారి గురించి చాలా బాగా వ్రాశారు. చదువు ధనం ఉన్నంతమాత్రమున నాగరికత, సంస్కారము అలవడవు. చదువుకున్నవారికి చదువుకున్నా మన్న అహంతపు మరొకటిలేదు. రాధారాఘవ్ గారు ప్రాసించి అందరికీ వర్తించకపోయినా, చాలామంది ఇటువంటివారు లేకపోలేదు.

కుమారి కన్య. డి (బరంపురం)

రచయిత్రి స్పష్టంగా కాకపోయినా సాధ్యమయినంతవరకూ తమకు వచ్చిన రీతిగా నేడు సంఘంలో నాగరికులమని ప్రగల్భాలుకొట్టి అనాగరికులను దుయ్యబట్టారనే చెప్పిల్లి వస్తుంది. నాగరికత మంచి సుర్యాద, గౌరవం, సభ్యతా, అనభ్యతలమీద ఆధార పడివుంటుంది. ఒక్క చదువు సంస్కారం ఉన్నంత మాత్రాన నాగరికుల మనుకోవడం విచారకరమయిన విషయమే. పాద్ముల మీరకుండా ఉన్నంతలో సభ్యతగా ప్రవర్తించడం నాగరికలక్షణమంటాను. ఈర్ష్య, అమాయ, హేళనలాటివాటికి నాగరికుల మని పిలువబడేవారు ఈశాన్యోత్తరమయినా స్థానం యివ్వకూడదని తలుస్తాను. అలాకానివడ్డంలో నాగరికతకున్న లక్ష్యంపోయిందన్నమాటే.

మేలికాకృష్ణ, (విజయవాడ)

కొంతమంది వ్యక్తులు ఎదుటివారు వినిపించుకున్నా వినిపించుకోకపోయినా అదేవనిగా మాట్లాడేస్తుంటారు. మరికొందరు చాల గంభీరంగా వుంటారు. అది వారి స్వభావం వారి గంభీర్యాన్ని, అహంకారంగాగని, మాట్లాడితే గౌరవభంగం కలుగుతుందనే ఊహతో మాట్లాడరనిగని మనం ఊహించినట్లయితే పొరపడ్డట్టే! జీవితాంతం తన భాగస్వామిని అయిన భార్యతో మాట్లాడటానికి గౌరవభంగం అని ఎవరూ తలచరు గంభీర్యం వారి నవాజ స్వభావం మాత్రమే! ఈ విషయంలో రచయిత్రి అభిప్రాయం నమంజనంగాలేదని తలుస్తాను

ఆడవి నాగమణి (ఏలూరు)

మేము యు పి లో ఉన్నప్పుడు నాకూ అటువంటి అనుభవం చాలాసార్లు జరిగేది నిజానికి రాత్రిల్లా అపి తింటున్నప్పుడూ ఎంగిలి చేతికి అనక పోయినా, ఆ చేతితో వేసినది తినారీ అంటే మనకు అనవ్యంగానే వుంటుంది. ఆచార వ్యవహారాలలో పట్టుదలగల మనవాళ్ళకు ఇలా ఎంగిలిచేతితోనేయడం అతిశయోక్తిగా కనుపించినా, నా అనుభవంలో జరిగినది ఇప్పుడు కండ్లకు కట్టినట్లయింది.

సంధ్యారాణి (పాలకొండ)

నిజంగా చాలామందికి భోజనముకాగానే కాండ్రించి ఉమ్మిచేయడము అలవాటు. అటువంటివారిని చూస్తే అనవ్యము వేస్తుంది ఇటువంటి వ్యాసాలు చదివిఅయిన మానివేస్తారేమో అనుకుంటాను.

మంజి. నందనా మనోహర్ (రాఘవాపురం)

శ్రీమతి రాధారాఘవ్ ప్రస్తావించిన అమెరికా వెళ్ళినప్పున వ్యక్తిలాంటివారు చాలామంది ఉంటారు అందం, చదువు ఎన్ని ఉన్నాగాని మా ఆక్కును ఏమీ చేతకాదని చిన్నబుచ్చుతూ కరిసంగా చూస్తూఉంటారు, మా ఫోన్ రిటర్న్స్ బావగారు. విదేశాలు వెళ్ళి వాళ్ళు నేర్చుకొని వచ్చినది విజ్ఞానార్జనకాదు అజ్ఞానము, అహంకారము మాత్రమే అని రాధారాఘవ్ గారు ప్రాసిన మాటలు ఎంతో బాగున్నాయి.

* * *

శేబుల్ క్లాత్ కు డిజైన్

డి. రామనారాయణస్కరం (ఇందుపల్లి)

సెలవులిచ్చారు

ఈ వ్యాసంలో సరోజ అన్నట్లుగా మధ్యతరగతి కుటుంబాలలో ఆడపిల్లలకు వయస్సు మీరింది అనిపించకుండా వివాహమును జరిపించటమే ఉత్తమం. వానతిగారు వ్రాసినట్లు ఇటువంటి సంఘటనలు చూస్తూనే ఉన్నాము సామాన్య కుటుంబాలలో వివాహములు ఒక పెద్ద సమస్యలుగానే ఉంటున్నవి. అటువంటి సమస్యలు కొన్నయినా నులభంగా పరిష్కారమవాలంటే ఇటువంటి వ్యాసాలు కొంత వరకయినా ఉపయోగపడతాయని ఆశిస్తున్నాను.

కె నూర్యనారాయణమ్మ (మద్రాసు)

మధ్యతరగతిలోని యువతులకు మంచిపాతం చెప్పినట్లు ఉన్నది. వాస్తవాన్ని అనుభవపూర్వకంగా వివరించినందుకు నా అభినందనములు.

వి. ఎన్. కాంతం (ఛైతూర్)

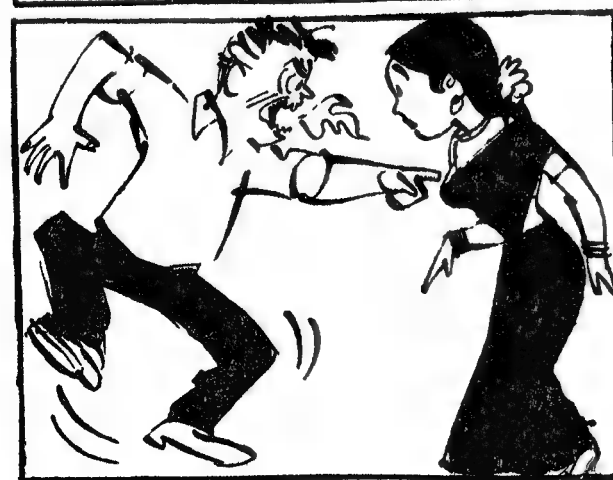
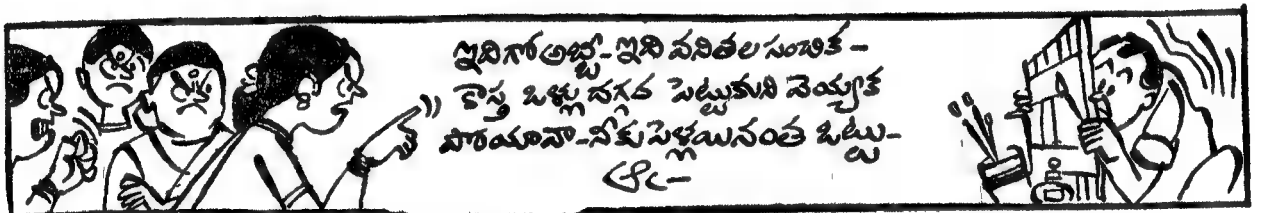
వానతిగారి సెలవులిచ్చారు వ్యాసం చి అభిప్రాయంలో రాశాలో అర్థంకావడంలేదు. సెలవులిచ్చినందుకు, ఆ కాలాన్ని ఏలా సద్వినియోగపరచుకోవాలో అనేదన్న వ్రాయలేదు. అమ్మాయిల పెళ్ళిళ్ళమీద ప్రత్యేకంగా అవిడ పెళ్ళి విషయంలో ఆమె అభిప్రాయం రాసినట్లుగావుంది. ముందు చదువుల గురించి ఆలోచించడంలో, సెలవుల్లో ఆ విషయం గురించి చర్చించడంలో అర్థంవుందిగానీ, పెళ్ళిమీద ఈ వ్యాసం సెలవులిచ్చారు అనే పేరు కింద వ్రాయడం సరి అనిపించడంలేదు. చదువులు ముగించిన అందరూ సెలవుల్లో పెళ్ళి చేసుకోవడంలేదు. చూస్తే ఈవ్యాసం చదువువారిని పెళ్ళి చేసుకోవాలివారికి నలహోలాగుంది. మాలాటి చదువులై సై చదువులకిపోయేవారికి, చదువు వారిని ఇంకా పెళ్ళి చేసుకోబోకుండా యింట్లో వుండేవారికి ఉపయోగపడేలాగులేదు. వానతి అనే పేరుతో వ్యాసంవ్రాసి, యీ వ్యాసంలో తమపేరు సావిత్రి ఎందుకు రాసుకున్నారో అర్థంకావడం

లేదు. ఎం. ఎ. లాటి పెద్ద చదవులు అమ్మాయిలు చదివితే తగిన వరులు దొరకరు అందుకే సై చదువులు చదవకండి అని వార్నింగ్ ఇచ్చినట్లుంది. మధ (బళ్లారి)

వానతిగారు వ్రాసిన "సెలవులిచ్చారు" అను వ్యాసము వాస్తవికతను రుణపు చేయుచున్నది. (శ్రీమతి కోరాడ సరస్వతిరావు (పార్వతిపురం)

వనితావాణిలో కేవలం పురుషులను విమర్శించుటతో సరిపెతుంది. స్త్రీలకు భుక్తి, రక్తి విషయములేగాక భక్తి కూడా ప్రధానమే. మంచి శక్తి యేది అలవడినా భక్తి ద్వారానే అలవడుతుంది. భారతవారికి భక్తి శ్రీరామరక్ష. సోదరీమణులు భక్తిని గూర్చి కూడా వారి అమూల్య సందేశములు అందజేయుదురని ఆశిస్తున్నాను.

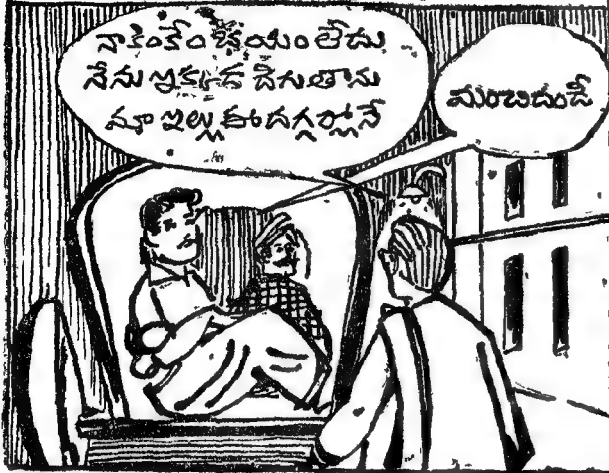
(శ్రీమతి టి. జె. లక్ష్మీనారాయణ (పామర్రకోట)

లింగి దొంగలతో రాగానే

నాకింకెంజ్ఞేయింటేదు
నేను ప్రక్కకు వెళుతాను
మా ఇల్లుకు దగ్గరనే

మరిబదుడే

ఏదైనామంటా
మాటలే కి పుంపు.
నోయి

అయినే త్తం

కొలితూరంబంపెనొక్కాకా బాదెల్ పెక
యినేసి కైసెల్ అమ్మాయినిబూస్సె

అదొనావే
బూట్టే

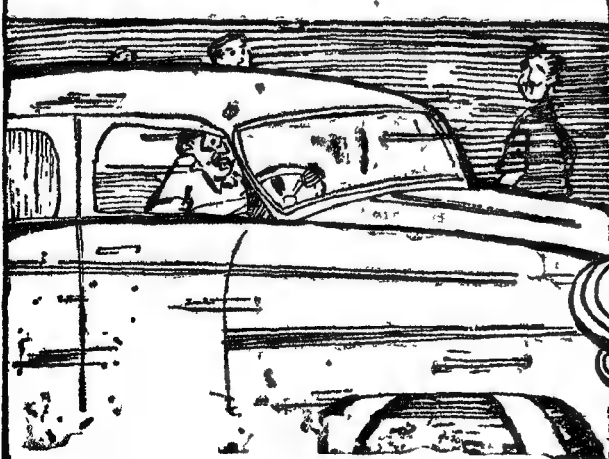
నీనీ

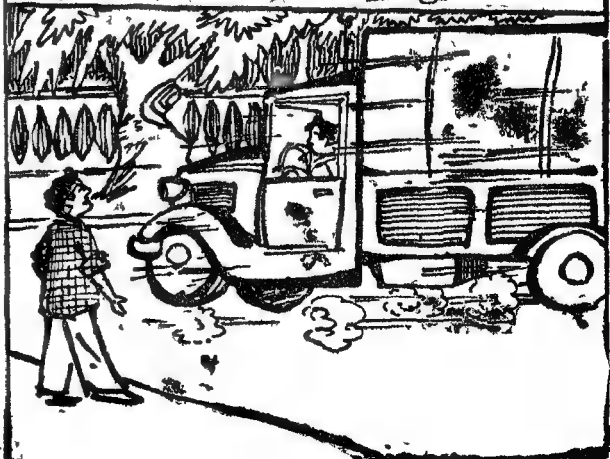
అదొనావేదయం
గొంతి మాటలే
రాములట్టేమగా
అయారయ్యగియ
లినేరానుకొక్కాకా

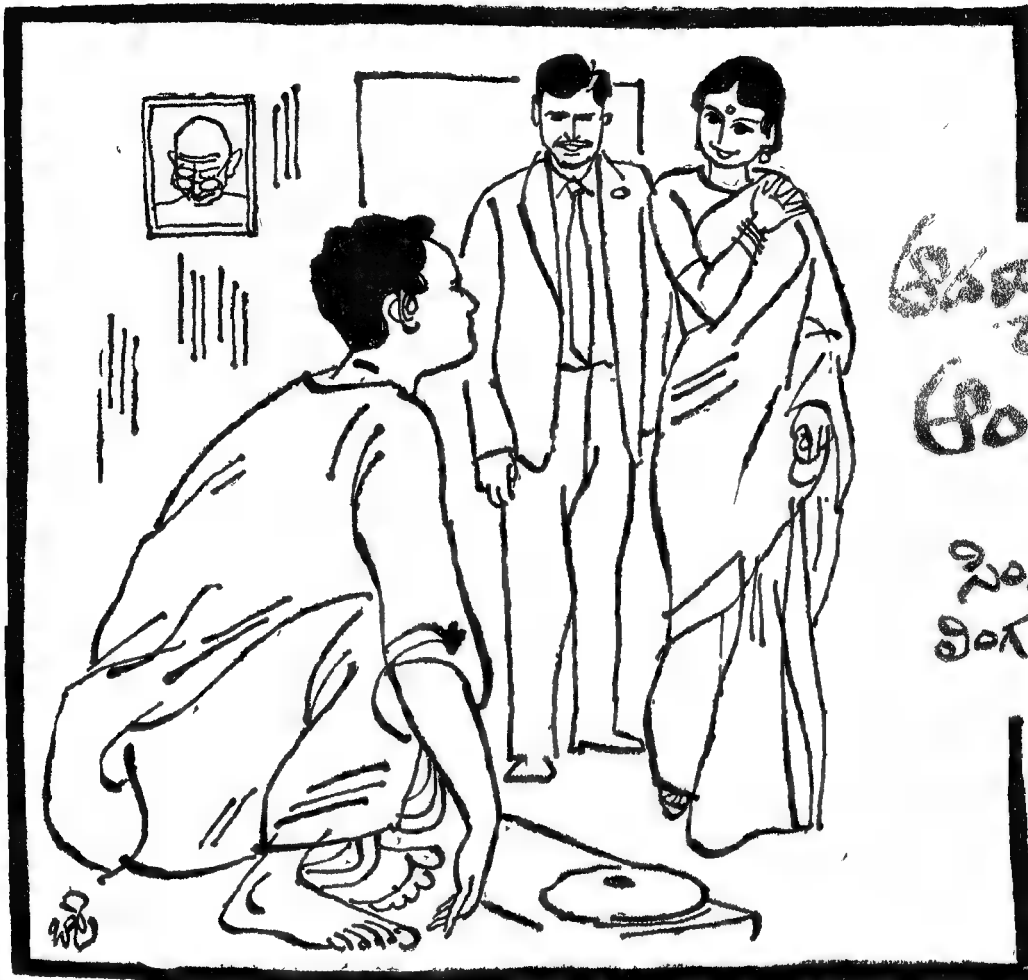
బాదెల్ అమ్మనింబిసిక కాదా

ఇదొనొంబి పెక్కట్టే పెక్కా క్షణంలొం
క్కియినే అంతే పే గొంబన్న నొంబు

అపరాధి అపరాధి

సింగపూర్
వింగమూర్తి

జరిగిన కథ

పోలయ్య అంటే ■ ఊళ్ళో చాలా మందికి అభిమానం, గౌరవం. కొంతమందికి ఆతనిపై అయిదుం కలగడానికి కూడా కారణం లేక పోలేదు. నరసింహప్ప చలమయ్య ఒకరినొకరు సాధించుకోవా అని ఎక్కువ చేస్తూ ఉంటారు. నరసింహప్ప పోలయ్యను తన పక్షంలో చేర్చించటానికి ప్రయత్నిస్తాడు. ఇందిర చెల్లెలు లలిత రాజారావును ప్రేమిస్తుంది. రాజారావును మంచిచేసుకునేందుకు చలమయ్య అలి వేటిని నియోగిస్తాడు. ఎన్నికలలో పోటీ చేయబడిన పోలయ్యను రాజారావు ప్రోత్సహిస్తాడు. చలమయ్య విర్వాటు చేయించిన మిల్లు కార్మికుల సభ పోలయ్య

ప్రసంగంతో అభాగ్యు అవుతుంది. అలి వేటి రాజారావును ప్రేమిస్తుంది. మిల్లు కార్మికులలో రెండు కర్గాలు ఏర్పడుతాయి. ఇం దీ ర, లలితలను సూర్య చలమయ్య చేస్తున్న ప్రచారాన్ని మునసబు నరసింహప్పకు తెల్పతాడు. మెట్రిక్ పరీక్షకు హాజరయ్యేందుకు ఇందిర, పోలయ్య విజయవాడ వెళతారు. అక్కడ పోలయ్యకు కారదతో పరిచయం అవుతుంది. ఒకరినొకరు ప్రేమించుకుంటారు. విజయవాడనుంచి తిరిగివచ్చేటటువంటి రాజారావు ప్రాద్దులంతో పోలయ్య ఎన్నికలకు అభ్యర్థిగా నిలుస్తాడు. చలమయ్య మిల్లు కార్మికులలో ఒకతరంచేత సమైక్యమైతాడు. పోలయ్య నిరణీతతరం చేసి సమైక్య చేసిన కార్మికులకు మర్రిపనులు ఇప్పిస్తాడు.

నరసింహప్ప తరఫైన మునసబు, చలమయ్య తరఫైన కరణం తమ దొరలకు వర్తొడ్ల ప్రచారం ప్రారంభించారు. పోలయ్యకు పిళ్ళకున్నప్పటి హంగులూ, ప్రచార సాధనాలూ లేకపోయినా, నిరాశంబరణగానే ప్రచారం సాగుతున్నది. ఊళ్ళో పేరుకు నిలబడినందుకు, రాజయ్య కనిపించిన వారందరికీ తనకు పిలువెయ్యమని చెబుతున్నాడు. పోలయ్య నిరణీత ప్రతంభూని కార్మికులకు లాభం కలిగించడంవల్ల, ఆ పూర్వోన్మాద, చుట్టుపక్క గ్రామాల్లో కూడా మంచి పలుకుబడి ఏర్పడింది. పోలయ్య, రాజారావులకంటే కార్మికులే పోలయ్యకు ఉచితంగా ప్రచారం చేసేపెరుతున్నారు.

ప్రభుత్వపక్షం పార్టీ నాయకులు, ఒక రివ్యూ మంత్రిలూవచ్చి అవారంగ నమానేకొట్టి నక నింపావుగానినీ గెలిపించడం తమ పార్టీకి జయం చేకూర్చుటమని, నరసింహప్పను గెలిపించడంవల్ల, ఈ నియోజకవర్గంలోని ప్రజలకు ఎన్న ప్రయోజనాలు కలుగుతాయని చెబుతూ, ఆయన బొదారాన్ని, వితరణ గుణాన్ని ఉపయోగించి, శ్లాఘించారు. నరసింహప్ప తన ప్రచారానికి హై నరాణ దేవుని ఒక బుర్రకథ బృందాన్ని కూడా పిలిపించాడు

ఎన్నికల ప్రచారం ముమ్మరంగా ప్రారంభమైంది ఆ నియోజకవర్గానికి చుట్టుపక్క ఉన్న గ్రామాల్లో కూడా ప్రచారకులు బట్టు బట్టుగా వెళ్లి సభలు జరుపుతున్నారు ఆ నియోజకవర్గంలో ఒక అభ్యర్థిగా నరసింహప్ప, ప్రతిఅభ్యర్థిగా చలమయ్య, వెనుకబడిన జాతుల, తెగల రిజర్వు అభ్య

ర్థులుగా పోయ్య, రాజయ్యలు పోటీ చేస్తున్నారు. తన ప్రచారానికి అవసరం కాబట్టి చలమయ్య ముందుగానే చంద్రిగాడిని, వాడితోపాటు పాత్యా ప్రయత్నమీద వెళ్లిన మిగతా ఇద్దరినీ డబ్బు గుప్పి విడిపించాడు. సమ్మె విరమణతో రాజయ్య అంతకుముందే విడుదల అయ్యాడు.

(45-వ పేజీ చూడండి)

“చెల్లి వరీక్ష పానయిందండి”

“అయ్యో, ఆడపిల్ల పానవ్వటానికేంవుందీలేదూ మగపిల్లలు గట్టెక్కితే మాటగాని ఆడపిల్లల్ని ఇట్టే తోసిపారేస్తారు” అంటూ ప్రక్క వాటాలో అవిడ తను పానయినందుకు అక్కకు ‘అభినంద నలు’ అందిస్తుంటే చదువుకున్నమ్మాయి చిత్తం చివుక్కుమంది. రాత్రింబవళ్ళ కష్టపడి పాఠించు కున్న పట్నా—ఆడవాళ్ళ పేరల్ల కట్ట ఒకవేపు—

మొగవాళ్ళది మరొకవేపు పెట్టుకుని ఆ దిద్దే అయన ఆడవాళ్ళ వందరినీ ఉత్తవృద్ధానికి ఒక వెట్టు నెడతాడన్నట్టు మాట్లాడితే బాధగా వుండదూ ? ఏదో చదువుకోని మనిషి కదా అని డతో మనకేమిటి అనుకుని సరిపెట్టుకుంది.

పోనీ చదువుకున్నవాళ్ళ ఏమన్నా చక్కగా దీవించారా అంటే అదీ లేదు అవతల దాబా ఇంటి స్నేహితుగారితో బాబాయి తను వరీక్ష గట్టెక్కిన

జము న బొమ్మల కొలువు

ఫోటో : (నిష్పాజి సారథి)

నంగి తొట్టి అయన సంతోషించలేదు సరికదా “పానయిందీ ? వెధవది ! ఈ రోజుల్లో ఆడ పిల్లలే ఇట్టే బి. పి. లు, ఎం. పి. లు చాటుస్తు బ్బాడు. ఎందుకూ, మావాడూ ఉన్నాడు. వరీక్ష పూర్తిగా తగలేకాదు” అని ఉమారుమని వూరు కుంటే బాగానే ఉండును.

“అడవిల్ల పాస్తే ఎంత, సెయిలయితే ఎంత! మగపిల్లవాడంటే, చూశారు, వాడి పాట్లు వాడు పోషించుకోవటమే గాక మరికొంత పటాలాన్ని కూర్చోబెట్టి పోషించుకు రావాలయ్యే” అంటూ అడవిల్లని దండుగ చదువు లన్నట్టు పి దండకం వదివాడు. దబ్బెక్కుకై తిన్న దరక్క వదువు కోవటం తప్పించి, ఆడపిల్లలకు చదువేమిటి అని కాబోలు అయన ఉద్దేశ్యం.

ఉరంతా బలాదురూ తిరిగే మొనగాళ్ళు పానవుతారా మరి ? అలా చెప్పినా తప్పేకదా ?

“మీలా బట్టిపెట్టే వో పి క ఉంటే ఏగాని చేయని చెట్టయినా ఇట్టే గట్టెక్కుతుంది” అంటూ నిస్సారంగా తీసిపారేశాడు వరీక్ష వెట్టె క్కిన అబ్బాయి. చాతకానితనాన్ని కప్పెట్టుకోవ టంలో మహా ఘటికులు ! ఆడవాళ్ళని చులకన చేయాలంటే ఎక్కడలేని చురుకు బాగా మార్కులు వస్తే చాలు, ఆడపిల్లని ‘జాలిదలిచి’ మాస్టారు మార్కులు వేసాడని రిమార్కు ! వత్తి ఆక తాయి స్వభావం ! ఆడవాళ్ళ తెలివి మెచ్చు కునేంత ఉదారత వాళ్ళ కెక్కడిది ?

* * *

“మీరు కూడా ఇంటర్వ్యూ కోచ్చారా ?”

ఎవరో అబ్బాయి వేసిన ప్రశ్నకు చదువు కున్నమ్మాయి తలాడించింది.

“చూడండి, మరేం అనుకోకపోతే చిన్నమాట— మీకు ప్రత్యేకంగా స్కూళ్ళు, కాలేజీలు, సంస్థలు ఉంటే మళ్ళా మామీద దాడిచేస్తా రెండుకు ? మేము ఉద్యోగాలు దొరక్క చస్తుంటే మధ్యలో మీదొకరు పోటీగా !” అబ్బాయి చురచురా చూసిన చూపులకి అమ్మాయి ముఖం వెలవెలా బోయింది ఉద్యోగం దొరకటంమాట దేవు డెరుగు, చివాట్లు పూటుగానే తగిలాయారా బాబూ అను కుని చిన్నబుచ్చుకుంది.

అబ్బాయిలకి ఏది వచ్చినా రాకపోయినా అది కారం చెలాయించటం మాత్రం బాగా వచ్చు. ఇంటర్వ్యూకు వాళ్ళ రమ్మంటే తను వచ్చింది. మధ్యలో ఈ అబ్బాయి విరగబాటేమిటి ? వాళ్ళ కున్నన్ని కాలేజీలు ఆడవాళ్ళకు ఉండేడిసినయ్యా ? అన్ని రకాల ఉద్యోగాలకు ఆడవాళ్ళని అప్లయ్ చేయ నివ్వరుకదా ? ఏదో రమ్మన్నప్పుడైనా అదృష్టం పరీక్షించుకోవటానికి వీల్లేదా ? పోనీ, ఆడవాళ్ళ సంస్థల్లో మగవాళ్ళ దూరకుండా ఉన్నారు కను

(44-వ పేజీ చూడండి)

అంధసచ్చిత్రవారస లలిత

కొమ్మిడి గుడ్ల మామూల ఫామిలీ బుకాల్లో
 హరివర్మ మోమూల బొంబాయి వాళ్ళ విలనలలో ఢాల్లో
 బాట్లూ కాటికా పెడితే చక్కటి ఆడ పడుచు
 యిల్లినాకం వేసబూన తాడిగితే కొరడెపడుచు
 తెలుగు సినిమాలో గిరిజ మోమూల వేషాలు
 డింట్లో పువ్వులకు గడుచు
 తొక పాత్రే ఇంకా చురుగ్గా నడుచు

జ రి గి న క థ

పూర్వం ఒకానొక జేంలో ఒక రైతు ఉండేవాడు. అతనికి వాడయ్య, రామయ్య, దేవయ్య అనే ముగ్గురు కొడుకులు; మారయ్య అనే కూతురు ఉండేవారు. దేవయ్య తెలివితక్కువవాడు; మారయ్య ఊగుడి, చెటిడి వాడయ్య సైన్యంలో చేరి జాగీరు సంపాదించాడు. రామయ్య వ్యాపారంలో ఆరితేరాడు. దేవయ్య వ్యవసాయం చేసుకుంటూ తండ్రిని దెబ్బతీసి కనిపెట్టుకొని ఉన్నాడు. కొంత కాలం తరవాతి వాడయ్య, రామయ్య వచ్చి తమ భాగాలు పంచుకుపోయారు. అన్న ధన్యులు తగవులాడుకొంటూ ఇలా కాలం గడపటం ఆ ఊరి పొలిమేరలో ఉన్న దేవయ్యనికి వచ్చలేదు. వారిలో వారికి పడకుండా చెయ్యమని తన ముగ్గురు పిల్లల్ని బాత్పిస్తుంది. అవి మూడూ ఆ అన్నదయ్య పనులు పాడుచేయడానికి ప్రయత్నిస్తాయి, దేవయ్య మాత్రం లొంగిపోడు. వాడయ్య, రామయ్య ఆసులు పొగొట్టుకొని, తండ్రి పంచన చేశాతాడు. దేవయ్య సహాయంతో వాళ్ళిద్దరూ జాగీర్లు అవుతారు. రాజుగారు దేవయ్యకు తన కూతుర్ని ఇచ్చి పెళ్ళి చేస్తాడు. ముగ్గురన్నదమ్ములూ హాయిగా ఉన్నారని తెలుసుకున్న పెద్దదేయ్యం వాళ్ళని భ్రష్టుల్ని చెయ్యడానికి తనే బయలుదేరుతుంది. వాడయ్య, రామయ్య దాని వలలో చిక్కుకుని, మళ్ళీ బికారులవుతారు. దేవయ్య మాత్రం సుఖంగానే

అందుకని దేవయ్యదగ్గరకి వెళ్ళడానికి దయ్యం సిద్ధమయ్యింది. అక్కడకి కూడా ఒక యుద్ధవీరుని వేషంలో వెళ్ళింది. దేవయ్య మహారాజుని సందర్శించి, నమస్కరించి, యిలా అంది. “మహాప్రభూ! తమవంటి మహారాజు సైన్యంలేకుండా ఉండడం సమంజసంగా లేదు. తమరు ఆజ్ఞయిప్పినే యీక్షణంలో వేలకేవేలు సైన్యం సిద్ధం చేయిస్తాను. మన యువకులు మంచి నేనగా తయారౌతారు.”

ఇది విన్నాడు దేవయ్య “ఓ దానికేం మహాబాగు! అలానే సిద్ధంచేయించు కాని ఆ సైన్యం చక్కగా పాటలుపాడేటట్టు మాత్రం చూడాలి.” అన్నాడు.

పెద్ద దేయ్యం మహా సంతోషంతో ప్రజలుదగ్గరకి వెళ్ళింది. యుద్ధపైకులుగా చేరడంలో ఉండే లాభాలని కొండంతలుగా వర్ణించి చెప్పింది. చేరిన ప్రతివాడికి త్రాగడానికి తినడానికి లోటు ఉండదంది.

ఇదివిని పెజ్జీ వాళ్ళంతా నవ్వుకున్నారు.

“తినడానికి త్రాగడానికి మాకేం కొదవయ్యా? ఎక్కలు తక్కులుగా మాకేఉంది. ఇంక మిగిలిన లాభాల విషయం అంటావా అది మాకు అంత అవసరమూలేవు ఆశాలేదు.”

అంచేత ఒక్కడూ సైన్యంలోకి చేరలేదు.

పెద్ద దేయ్యునికి మతిపోయి నట్టయింది. రాజుగారి దగ్గరకి వెళ్ళి “మహాప్రభూ! మీజేతంలో పెరివెధవాయి తెవ్వరూ సైన్యంలో చేరమని అంటున్నారు. వారంతట వారు చేరకపోతే బలవంతంగానైనా చేర్పించ వలసిందే!”

“ఓ మహాబాగు అలానే చేర్పించు.”

పెద్ద దేయ్యంవెళ్ళి ఈ విషయం ప్రజలకు చెప్పి, సైన్యంలో చేరని యువకుల తల తీయిస్తారు మహారాజు అని తెలియజేసి

ఈసారి కొంచెం కంగారుపడ్డారు. వారింతా సైన్యాధిపతి దగ్గరకి వెళ్ళి “సమయా! సైన్యంలో చేరకపోతే మహారాజు చంపుతారంటున్నావు. సైన్యంలో చేరిన వాళ్ళని యేం చేస్తారు చెప్పవేం. యుద్ధంలో వాళ్ళనీ చంపేస్తారుటగా?” అని అడిగారు.

“అవును అప్పుడప్పుడు అదీ జరుగుతూ ఉంటుంది.”

అని విన్నాక ఆ వెరి వాళ్ళు మరింత మొండికేశారు.

“అయితే యింకెందుకు చేరడం సైన్యంలో? చచ్చేదో యింటిదగ్గరే చస్తాం. పరాయివోట పరాయివాడి చేతిలో యెందుకులే.”

“ఓరి చచ్చు దద్దమ్మల్లారా? సైన్యంలో చేరిన ప్రతివాడూ చస్తాడని ఎక్కడుందిరా? ఒకసారి వీడు చావవచ్చు. చాలాసార్లు ఎదటివారిని చంపవచ్చును కదా! ఇప్పుడు మీరు సైన్యంలో చేరకపోతే మూత్రం దేవయ్యరాజుగారు మీ తలలు తీయించడం తథ్యం నడవండి.”

దాంతో ఆ తెలివి తక్కువ వాళ్ళంతా కంగారు పడిపోయారు. బిలబిలమంటూ మహారాజు దగ్గరకి వరుగెత్తారు.

“మహాప్రభో! యిదేం అన్యాయం. ఎవడో సైన్యాధిపతి వచ్చి మమ్మల్ని సైన్యంలో చేరమంటున్నాడు. మీరు సైన్యంలో చేరితే చచ్చే చావవచ్చు లేకపోతే లేదు; కాని చేరకపోతే మూత్రం దేవయ్య మహారాజు తలలు తీసుస్తారు అంటున్నాడు. నిజమేనా ప్రభూ?”

మహారాజు పకపకా నవ్వాడు. “అదెలా సాధ్యం అవుతుందరా! నేను ఒక్కణ్ణే మిలంతమందినీ చంపగలనా? ఎలా వీలవుతుంది. నేను

తెలివితక్కువ వాణ్ణి కాకపోతే మీకు వివరించి చెప్పేవాణ్ణి. కాని నేను తెలివితక్కువవాణ్ణి కదా మరి. నాకే అర్థంకాదు అదెల్లా వీలుపడుతుందో” ఇంక మీకేం చెప్పను?

“అయితే మేం సైన్యంలో చేరం ప్రభూ!”

“ఓ మహాబాగు మానేయండి.”

ఆ మాటమీద ఆ వెరి వాళ్ళంతా వెళ్లి సైన్యాధిపతితో చెప్పేశారు. మేం చేరమూ అని. ఈ విధంగా తన పన్నాగం భగ్నమైందని తెలుసుకున్న పెద్ద దేయ్యం కోపంతో చిందులు త్రొక్కింది. ఆ రాజ్యానికి దగ్గరలోనే ఉన్న అసురద్వీపానికి వెళ్లింది. అదేశపు మహారాజుకి బాగాబోధించి, ఈ రాజ్యంమీదికి దండెత్తాలా చేసింది. అసురద్వీప మహారాజు అఖండ సైన్యంతో, అశేష శత్రువుల సమేతుడై దేవయ్య రాజ్యంమీదికి వచ్చేశాడు. దేవయ్య మూత్రం యేం పట్టనట్టే ఉన్నాడు. శత్రు సైన్యంవచ్చి రాజ్యపు పల్లెల్లో విడిసి ఉంది. ఎన్నిరోజులు వేచిఉన్నా ఎటువంటి ఎదిరింపులేదు. వాళ్ళకి విసుగెత్తింది. అందుకని ఆ రాజు, తమ సైనికులకి, దేవయ్య రాజ్యంలోని గ్రామాలని దోచుకోమని ఆజ్ఞాపించాడు. సైనికులు అట్టహాసంతో గ్రామాలపై పడ్డారు. ధాన్యాలని తరలించేశారు; పశువుల్ని తోలుకుపోయారు. కాని ప్రజలు మూత్రం కిమ్మనలేరు. వద్దని అడ్డగించలేదు. పైగా వీరి పట్ల యెంతో సానుభూతి చూపేవారు. “పాపం! మీదేశంలో అన్నానికి కరువైతే మాదేశం రండయ్యా కావలసినంత ఉంది యిక్కడ” అనేవారు. దాంతో ఆ శత్రు సైనికులకి

యేం చేయడానికి తోచలేదు ఎక్కడ ప్రతిఘటనలేదు; ఎలాంటి సంఘర్షణలేదు. ఎక్కడ చూసినా ఆదరణగా ఉండే ప్రజలే! చూసి చూసి ఆ ప్రజలు విసుగెత్తిపోయారు. చకచకా తమ రాజుదగ్గరకి వెళ్ళి “మహాప్రభూ! ఈపరిస్థితి మహా ఘోరంగా ఉంది. ఎదటబడి యుద్ధం చేయడం ఎంతేనా సుఖంలా ఉంది. ఈనహాయ నిరాకరణకన్నా! ఒక్కడూ కలియబడజే! ఒక్కడూ కత్తిదూయడే ఛ! ఛ! ఈ కార్యక్రమం యింక చేయలేం మన్నించండి ప్రభూ!” అని విన్నవించుకున్నారు.

అసురద్వీప మహారాజు మండి పడ్డాడు. ఆకోపంలో తన సైనికులకి ఆజ్ఞలు యిచ్చేశాడు. “ఇలా కాదు వీళ్ళరోగం కుదర్చడం. గ్రామాలకి గ్రామాలు తగలపెట్టేయండి. సర్వనాశనం చేసేయండి. అప్పుడైనా ఎదిరిస్తారోలేదో చూద్దాం ఎలాంటి కనకరమూ చూపించకండి.”

శత్రు సైనికులు మారణ హోమం ప్రారంభించారు. గ్రామాలకి గ్రామాలకి తగులబెట్టేశారు. ధాన్యపురానులు బుగ్గిబుగ్గి అయిపోయాయి. పశువులన్నీ పసపస నరికి వేయబడ్డాయి. ఎక్కడ చూసినా యేడుపులూ పెడబాబ్బలూను. ఇంత ఘోరాలు జరుగుతున్నా దేవయ్య ప్రజలు శత్రువులను ఎల్లెత్తుమాట అనలేదు; పట్టుమని ఎదరించి అడ్డుకోలేదు. శత్రువులు తమ సర్వస్వాన్ని నాశనం చేస్తోంటే గుండెలవిసేలా యేడ్చేవారు. ముసలివాళ్ళు యెడ్పారు; ముగ్గుదలు యేడ్పారు; ముక్కుపచ్చలారని ముద్దుపాలూ యేడ్పారు. ఆ యేడ్పుల్లోనే శత్రు

(43-వ పేజీ చూడండి)

విదేశీ ఆహారాలు

మానవునికి స్వభావం మార్పుకోవడం ఎంత కష్టమో అలవాట్లు మార్పుకోవటం కూడా యింకామించు అంతే కష్టం. అవి ఆహారపు అలవాట్లయితే మరిచి పరిగ్గా నిరుడు యీ రోజుల్లో నన్నీ సమస్తే బాధించింది మావారిని యిక్కడ మిస్సేరి యూనివర్సిటీలో ప్రాపెటరుగా రమ్మ వ్వారు. కుటుంబంతో తరలివెళ్లి మరో ప్రపంచ మన్వంత దూరంలో ఉన్న ఆమెరికాలో ఎలా బ్రతకగలమా అని భయపడ్డాను పరిసరానికి అనుగుణంగా ఎన్ని మార్పుల నంగీకరించివా ఆహార పదార్థాలు వివిధ దొరుకుతాయో వివిధ దొరకవో మని పించింది. చాలామంది మనదేశంలో శాకాహారులుగా ఉండి వా ఏదాదిపాటు విదేశాలలో ఉండి మాంసాహారులై తిరిగి వచ్చినవారిని గురించి విన్నాను ఆవుల్లో యివన్నీ నన్ను వేధించిన సమస్యలు కాని యిప్పుడు అవన్నీ నిధాధారమైన ఆహారాలని తెలిసింది. ఆహారం దృష్ట్యా చూస్తే అసలు ఒక సంవత్సరంవరాయదేశంలో ఉన్నామా అనిపిస్తోన్నట్లుంది.

అంటే మనకి ఆమెరికన్లకి ఆహారపదార్థాల గానీ, అలవాట్లలో గానీ కించిత్తు కూడా భేదం లేదని కాదు. కృష్ణా గోదావరి జిల్లాకి, గుంటూరు కృష్ణా జిల్లాకి కూడా యీ విషయాలలో తేడా లుంటాయి. ఇంతదూరంలో ఉన్న దేశంలో కొన్ని భేదంగా ఉన్నా ఆశ్చర్యంలేదు అయితే యీ మార్పులు ఎవరినీ బాధపెట్టవు

ఇక్కడ ఆహారపువేళలు యీ జీవన విధానానికి

అనుకూలంగా ఉంటాయి సాధారణంగా ఉద్యోగస్థు లంతా ఉదయం 8 నుంచి సాయంత్రం 5 గంటల వరకూ పనిచేయాలి. తదనుగుణంగానే ఆహారపు అలవాట్లూ ఏర్పడ్డాయి. వీరు ఉదయం 7— 7—30 మధ్య బ్రెక్ ఫాస్ట్ మధ్యాహ్నం 12 గంటలకి లంచ్, సాయంత్రం 6, 6—30 మధ్య డిన్నర్ తీసుకుంటారు. (కొందరు లంచ్ వస్తూ అనీ, కొందరు డిన్నర్ ని వస్తూ అనీ కూడా అంటారు (ఉదయం 10 గంటలకి, మధ్యాహ్నం 3 గంటలకి కాఫీ బ్రేక్స్ (Coffee breaks) ఉంటాయి. ఈ వేళలలో తినే ఆహారాలని స్నాక్స్ (Snacks) అంటారు.

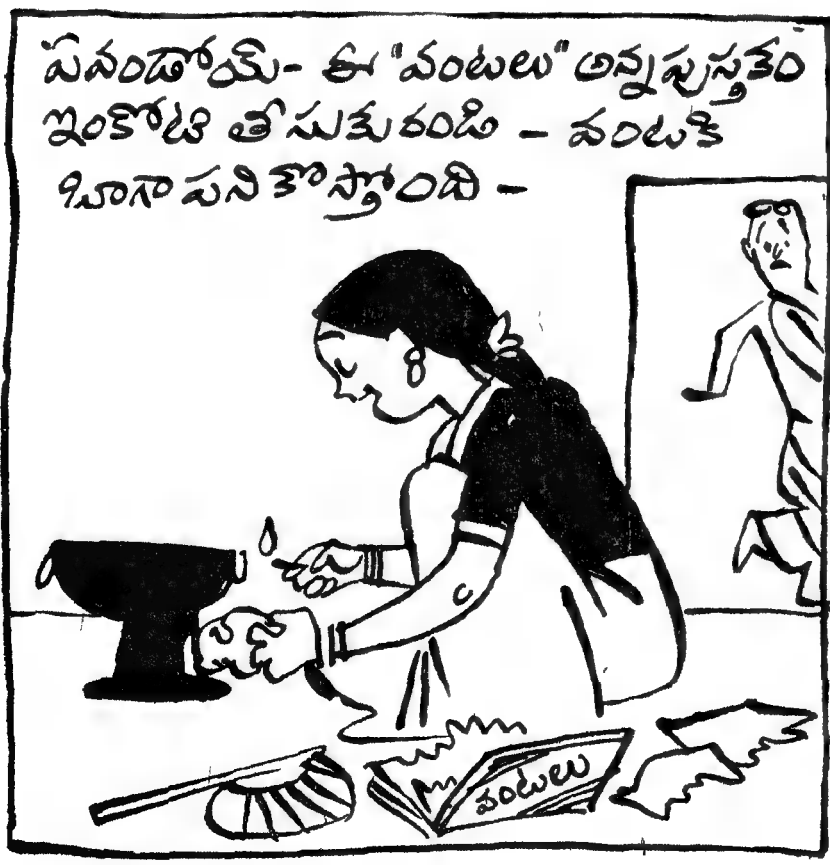
బ్రెక్ ఫాస్ట్ అన్నిటికన్నా తేలిక ఆహారము ముఖ్య మైనది సాయంత్రం తీసుకునే డిన్నర్. ఇది మిగిలిన వాటికన్న బరువైన ఆహారమే కాకుండా ఎక్కువ రకాలు కూడా ఉంటాయి. సాధారణంగా బ్రెక్ ఫాస్టులో ఒక మీట్ డిష్, ఫల సంబంధ మైనవి, బ్రెడ్ కి సంబంధించినవి తింటారు. లంచ్ లో మెయిన్ డిష్ (Main dish) కాయలూ, పళ్ళూ, డెజర్ట్ (Dessert) తీసు కుంటారు డిన్నర్ కి సుమారు 5 రకాల ఆహారపదార్థాలు లుంటాయి. (1) మాంసము, (2) బంగాళదుంపలు, (3) కాయలు, పళ్ళు, (4) సెలాడ్స్, (5) డెజర్ట్. బిస్కెట్లూ, కాఫీ, పండు రసం, జైన్స్, డిస్ క్రిమ్ వీటితో ఏదైనా స్నాక్స్ గా ఉపయోగపడతాయి బేకన్, బీస్,

ప్రెంచ్ బ్రెడ్, ఫ్రైడ్ ఎగ్స్, ఆమ్మెట్, చకోలేట్స్, హాంబర్గర్స్, ఫోర్క్స్, స్పాగెట్టి, లివర్, హాట్ డాగ్స్ మొదలైనవి ఆమెరికన్లకి ప్రీతిప్రాప్తమైన మాంసాహారాలతో కొన్ని రకరకాల పళ్ళూ, కాయగూరలు వచ్చినీ, పండు రసాలూ, సెలాడ్స్ యివన్నీ వెజిటబుల్ అండ్ ఫ్రూట్ డిషెస్, యావీల్ సై, జింజర్ బ్రెడ్, డిస్ క్రిమ్, చాకోలేట్ సై పంటివి డెజర్ట్ గా తింటారు.

ఈవిధంగా చూస్తే వీరి ఆహారపువేళలు యింకామించుగా మన వేళలతో సరిపోతాయి ఒక డిన్నర్ తప్ప వేళలు సరిపోయినా వీరికి మనకి ముఖ్యమైన భేదాలు కొన్ని ఉన్నాయి

అన్నింటికీ స్ఫుటంగా కనిపించే తేడా ఏమిటంటే వీరిలో సూటికి తాం భై తొమ్మిదిమంది బియ్యం అసలు వాడరు మనం బియ్యం వాడి నంత విరివిగా వీళ్ళ బంగాళాదుంపలు వాడుతారు. వాటిని ఉడకపెట్టి (Mashed Potatoes), బ్రెడ్ కాఫీ అవెన్ లో కాల్చి (Fried), ప్రెంచి ఫ్రైడ్ అనీ—యిలా రకరకాలుగా వండి వాడుతారు. ఒకవేళ ఎప్పుడైనా బియ్యం వండితే 5, 6 గురున్న యింటాలో అరకప్పుడు బియ్యం వండుతారు. అదికూడా ఏ కూరలతోనో, మాంసము తోనో కలిపి హాంబర్గర్స్, హాట్ డాగ్స్, శాండ్ విచ్ ఇక్కడ ప్రతివాళ్ళూ తినే ఆహారాలు హాంబర్గర్స్ అంటే గుండ్రముగా వుండే బన్ మధ్యకి కోసే, అందులో కాల్చిన మాంసము, రకరకాల మసాలా దినుసులూ పెట్టినది అన్నమాట హాట్ డాగ్స్ ఆమెరికన్లకి అభిమాన మైనదే కాక ప్రపంచ కమ్యూన్ మరక్కడా తయారుచేయని ఆహార పదార్థం. ఇది ఒకరకమైన మాంసము ప్రత్యేక మైన రంగువేసి తయారు చేస్తారు చూడటానికి సరిగ్గా (రంగూ, ఆకారమూ కూడా) శాండ్ దుంపలా ఉంటుంది శాండ్ విచ్ అందరికీ తెలిసినవే రెండు బ్రెడ్ ముక్కలకి మధ్య ఫ్రూట్ డావ్స్, జెల్లీ, తాగన కూరలు, కాల్చిన మాంసము ఏదైనా పెడితే శాండ్ విచ్ తయారవుతుంది స్కాల్డ్ కీ, ఆఫీసులకి లంచ్ తీసుకు వెళ్లాలూ, హడావిడిగా ఇంటికివచ్చి లంచ్ తినే వాళ్ళూ సాధారణంగా శాండ్ విచ్ తింటారు. త్వరగానూ, వాకగానూ తయారయే పదార్థం. మన పిల్లలకి పెప్టర్ మింట్స్ చేతిలో పెట్టి నల్లు యిక్కడ పిల్లలకి హాట్ డాగ్స్ చేతిలో పెట్టి ఆడుకునేందుకు వంటిస్తారు.

మరొక అతిముఖ్యమైన భేదం ఏమిటంటే ఇక్కడ చాలాభాగం ఆహార పదార్థాలు ఫ్రీజ్ చేస్తారు అన్ని మార్కెట్లూ ఎయిర్ కండిషన్డ్ కాబట్టి యిది శ్రమ కాదు ప్రతి కుటుంబానికి తప్పకుండా ఒక ఫ్రెజిజిటేటర్ ఉంటుంది. ఈ ఫ్రెజిజిన్ ఫుడ్స్ (Frozen Foods) లో రెండు రకాలు ఉంటాయి. ఒకటి వండినవి. వీటిని ప్రీ కుక్డ్ (Pre-cooked) అంటారు. రెండవది వచ్చిని శాకాహారాలూ, మాంసాహారాలూ కూడా. యీ రెండు రకాలలో దొరుకుతాయి. ఇందులో మొదటిరకం వండటానికి 5 నిమిషాలు చాలు. కొన్ని వెచ్చచేసి, కొన్ని కళపెడా కాగే నిళ్ళలో 1 నిమిషం ఉడకనిచ్చి తీస్తే తినటానికి సిద్ధంగా ఉంటాయి. ఉదాహరణకి ప్రీ కుక్డ్ బియ్యం 1 నిమిషంలో అన్నం తయారవుతుంది.

పంటలాయ్ - ఈ "పంటలు" అన్న పుస్తకం ఇంకొకటి తీసుకువండి - పంటలకి గురిగా పనికొస్తోంది -

వంతులు

[తొక్కుడు లడ్డూలు తెనుగు దేశంలోనూ “స్ట్రూ” కేరళ లోనూ, ‘బిస్సిబేడ హుళియన్న’ కన్నడదేశంలోనూ, ఇంటింటా చేసుకుంటారు.]

తొక్కుడు లడ్డూలు

కావలసిన వస్తువులు :

శనగపిండి $\frac{1}{2}$ పిళ్ళ
బెల్లం 15 పలాలు
పొంకులు $\frac{1}{2}$ తులం.

చేసేవిధానం :

శనగపిండి శుభ్రంగా జల్లించు కోవాలి. చిటికెడు ఉప్పు నీళ్ళలో వేసుకుని, అనిటితో శనగపిండిని జంటికలపిండివలె ముద్దగా కలుపు కోవాలి. బూరెల మూకుడులో డాల్డాగాని, నూనెగాని వేసి, కాగిన తరువాత జంటికలగొట్టంతో తడిపి ఉంచుకున్న పిండిముద్దను వత్తు కోవాలి. వండినతరువాత రోలు శుభ్రంగాతుడిచి, జంటికలను మెత్తగా దంచుకోవాలి. పెడల్పాటి గిన్నెలో బెల్లం లేత పాకం పట్టి, దంచి వ్రుంచుకున్న జంటికలపొడి దానిలో వేసుకోవాలి. కొంచెం చల్లారినతరువాత చేతికి నెయ్యి రాసుకుని మనకు కావలసిన పైజలో ఉండలు చేసుకోవాలి.

‘బిస్సిబేడ హుళియన్న’

కావలసిన వస్తువులు

1. $\frac{1}{2}$ అళాకు బియ్యం.
2. $\frac{1}{2}$ అళాకు కందిపప్పు.
3. 6 అళాకుల నీరు.
4. $2\frac{1}{2}$ పలాలు చింతపండు.

అన్ని ధనచ్చి తవారిపై తిక

5. $1\frac{1}{2}$ పలాలు పండు, మిరప కాయలు.

6. $1\frac{1}{2}$ పలాలు ధనియాలు.

7. $2\frac{1}{2}$ పలం ఎండుకొబ్బరి.

8. $2\frac{1}{2}$ పలం మంచి నూనె.

9. $\frac{1}{4}$ అళాకు ఉప్పు.

10. $\frac{1}{4}$ నుంచి $\frac{1}{2}$ తులం ఇంగువ.

11. 1 చెంచా శనగలు.

12. 1 చెంచా మెంతులు.

13. 1 చెంచా ఆవాలు.

14. కరివేపాకు.

చేసేవిధం

I. ఒక...లో మూడు చంచాల మంచినూనె ఉంచి దానిలో మెరప కాయలు, ధనియాలు, ఇంగువ, మెంతులు, శనగలు వేసి ‘బంగారు’ రంగు వచ్చేవరకు వేయించాలి. కొబ్బరి వేరేవేయించాలి. ఆ తర్వాత ఈ రెండిటి నీ కలిపి పొడికొట్టి ఉంచాలి.

II. చింతపండు సుమారు అర్థ అళాకు నీటిలో నానపెట్టాలి.

III. కందిపప్పు ఉడక బెట్టి ఇంకా పూర్తిగా ఉడకక ముందే బాగా కడిగి ఉంచిన బియ్యం ఇందులో కలపాలి. ఇవి రెండూ బాగా ఉడికిన తర్వాత చింతపండురసం వెయ్యాలి. ఉప్పు దీని తర్వాత వెయ్యవచ్చు. పదినిమిషాలు కాగినతర్వాత మొదట చేసినపొడి వేసి బాగా కలపడం అవసరం. అయిదు నిమిషాలవరకు నిష్పమిదనే ఉంచాలి.

IV. మంచి నూనెలో ఆవాలు విరిగేవరకూ వేయించి కలపాలి. కర్వేపాకు చివర వేసినా పరివా లేదు.

బాగా కలిపి నెయ్యి వేసుకుని తింటు రుచిగా ఉంటుంది. కొందరు అప్పడాలు, వడియాలు నంచు కూడారు.

‘స్ట్రూ’

కావలసిన వస్తువులు

1. $\frac{1}{2}$ పిసె బంగళ దూపలు.
2. 2 కొబ్బరి కాయలు
3. $\frac{1}{2}$ పలం పచ్చి మెరప కాయలు.
4. $\frac{1}{2}$ పలం అల్లం.
5. 2 చంచా ఉప్పు (రుచిబట్టి)
6. 2 పలాలు కొబ్బరి నూనె.

చేసేవిధం

బంగళాదుంపలు మొదట ఉడక బెట్టి కూరకు తరిగినట్లే తరగాలి. కొబ్బరివి కూడా ‘కోరి’ అందులోని ‘పాల’ను తీయాలి. మిగిలిన కొబ్బరి ‘పిప్పి’కి కావలసినన్ని నిల్లుకలిపి, మరి కొంచెం కొబ్బరిపాలు తియ్యవచ్చు. దుంపలు ఈ పాలలో ఉడక బెట్టిన తర్వాత మొదట వేసిన కొబ్బరిపాలు, తరిగిన పచ్చి మెరప కాయ, అల్లం ముక్కలు చేర్చి బాగా కలపాలి. పైన కొబ్బరినూనె వేయాలి. ★

మాడు, దీరంట్టి, ఇక్కడ కేకెయ్యకుండా వెళ్లి పోయావంటే ఈ పానా, ఇచ్చేస్తాను! చిత్రకారుడు రమేశం.

కోతలు

ఎవరన్నా కాస్త అతిశయోక్తులు మాట్లాడటం మొదలు పెట్టేసరికి వెంటనే ప్రక్కనున్నవాడు “కొయ్యరా నాన్నా! కోత!” అని అంటాడు ఈమధ్య ఎవరో అనగా విన్నాను అంద్రులలో కోతలు కొయ్యనివాళ్ళు మాటికి ఏ పదిమందో ఉంటారు! ఇందులో నిజమెంతో మనకు తెలియక పోయినా మన చుట్టూ ఉన్న వాతావరణాన్ని, అందులో మెసిలే వ్యక్తులనీ గణక పరిశీలించినట్లు యితే, అప్రమేద్యుడు చెప్పిన నిజానికి దగ్గరగా వస్తున్నామనిపిస్తుంది కోతలు కొయ్యడం గణక అలవాటైతే కొన్నాళ్ళయేసరికి మన ప్రమేయం లేకుండానే వాటంతటానే గంగాప్రవాహంలాగ సాగిపోతుంటాయి కాకపోతే, సంతోషించడగ్గ విషయం ఏమిటంటే ఈ కోతలవలన ఏ సమయంలోనూ, ఎవ్వరికీ ప్రమాదం వాటిల్లదు

నా చిన్నతనంలో ఒకాయన మూరెడు చుట్ట కాలుస్తూ, గజంన్నర పొడుగుగల తుపాకిని రీవిగా పెట్టుకొని, పంచాయితీబోర్డు ఆఫీసు ముందర కూర్చుని, తను తన వయసులో పెద్దపులిని చంపిన వైసం గురించి దీర్ఘంగా—గర్వంగా అనందంగా అనర్గళంగా ఉపన్యాసం ఇస్తూఉంటే, మా ఊళ్లో ఉన్న చిన్నలూ—పెద్దలూ భయసంభ్రమాలతో అనందాశ్చర్యాలతో ఆయన మాట్లాడే ప్రతి ముక్కా, ఆయనయొక్క ప్రతి కదలికా వింతగా పరికిస్తూ ఉండేవారు చిత్రమేమిటంటే, ఆయన పెద్దపులిని ఈ జన్మలోకాదుగా! మరి ఏడు జన్మలెన్నినా చంపలేదని అందరికీ తెలుసు! కానీ, ఆయన ఆకథ చెబుతూ చేసే యాక్షన్ కే—ఆ కోతలు కొయ్యడంలోగల నేర్పుకే అట్లా పోగవుతుండే వారు ఆయన గూడా, చక్కగా విపులంగా విప్పి చెప్పుతూ, అమందానందాన్ని అనుభవించేవాడు కొందరు—కొందరు కోస్తుంటే ఆ కోతలు వినే వాళ్ళని అయిస్కాంతంలాగ ఆకర్షిస్తుంటాయి కానీ—చౌకబారు కోతలు ఉంటాయి చూశారా అందులో ఏమాత్రం హాస్యం లేకుండా అంతా తమ గొప్పదనాన్నే చాటేవి అవి వింటూఉంటే కోతలతో అనపానం—అనన్యం ఎక్కువైపోయి, కోనేవాడే ముక్కుమీద బలంగా ఒక్క గుడ్డుగుడ్డి అక్కడనుంచి లేచిపోదామనిపిస్తుంది

ఒక ఉపాధ్యాయుడు బదిలీఅయిన పందర్బారంలో మిగతా ఉపాధ్యాయులు సమర్పించిన పకీడిలూ—టీ అప్పీయంగా స్వీకరించి, మాటైన కారాకీర్తి నములుతూ, తమ ఏ ఏ వూళ్ళల్లో ఎన్నేళ్ళు పనిచేసిందీ వినియంగా మనవి చేస్తున్నాడు! “తాడేవల్లి గూడెంలో ఆరేళ్ళు చేశాను. గుంటూరులో ఎనిమి

దేళ్ళు పని చేశాను తెలంగాణలో పన్నెండేళ్ళు చేశాను బెజవాడలో పదకొండు—ఆరుగొలనులో ఏడేళ్ళు, గన్నవరంలో రెండేళ్ళు . . .” ఆయన ఇంకా చెప్పకముందే తడిక అవతలనుంచి ఈ తతంగం అంతా మాన్పున్న ఒక కుర్రాడు అనపానంతో “ఇంతకీ మీ వయస్సెంత?” అని అరిచాడు ఈ కోతలు కొయ్యడంలో అనేక రకాలు!

‘ఫలానా సినిమా తీస్తున్న డైరెక్టరు లేడండీ! వాడూ—నేనూ ఒక కంచంలోతినీ, ఒక మంచంలో పడుకున్నాం ఇప్పుడు వాడేమో మద్రాసులో స్థిరపడి పోయాడనుకోండి! అయినా నేను వెడితే ప్రాణం ఇస్తాను!”

“అమధ్య ఏం జరిగిందో తెలుసా! వాగేళ్ళరావు—అంజలి, నేనూ కలసి కార్లో అట్లా బయలుదేరాం. ఇంతలో ఏం జరిగింది . . .”

“మొన్న ఢిల్లీ వెళ్ళినప్పుడు నేను నేరుగా ‘వెల్ హూ భవన్’కు వెళ్ళానండీ! ఆయన నన్ను సాదరంగా ఆహ్వానించి ‘ఫలానానారు మీరేనా?’ అని ఎంత మర్యాద చేశాడనుకున్నారా! అది చూసి నాకు ఢిల్లీ వదిలి పెట్టి రా బుద్ధికాలేదంటే నమ్మండి!”

“మావారి హోదాచూసి ఈ బీరువా ఇంత చవకగా ఇచ్చారానీ, ఇంకొకళ్ళకయితే ఈ రేటుకు రాక పోను!”

“మా వారిని సినిమాలోకి రమ్మనమని చాచక్క ఎంత బ్రతిమాలాడామకున్నారా! అయినా ఆ గొడవలోపడితే మన ధోరణి ఉండడమేకోండి! అందుకుని వద్దని నేనే నల్లుబట్టాను”

“మా అమ్మగారింట్లో వాలుగు గిమిడిగేదెల్లా ఆరు అవులూ ఉన్నాయి రోజూ నేను తీరుపాలు తాగుతాను”

“మా ఫుట్టంట్లో నేలకు ఆరు ఏకల నెయ్యి అవుతుంది మేము వెధవ మిల్లిగరిటెతో మేము కోము గిన్నెతో గిన్నెరు నెయ్యి మేముకోదే అన్నం తిన్నట్టే ఉండదు”

మమ్మవు కొన్నధరకు రెట్టింపుధర కల్పించిచెప్పి ఆడవాళ్ళను మనం తరచూ చూస్తుంటాం ధరను బట్టి మమ్మవుల విలువ నిర్ణయిస్తారని వాళ్ళ ఆలోచన ఏనేవాళ్ళు నమ్మటంలేదని తెలిసినా, వాళ్ళు కొయ్యడం మామరు అత్తారింట్లో ఫుట్టంట్ గొప్పదనాన్ని గౌరవం కుండంతలుగా చెప్పే లలనామణులు మనకు నిత్యం తలుస్తవడు తుంటారు.

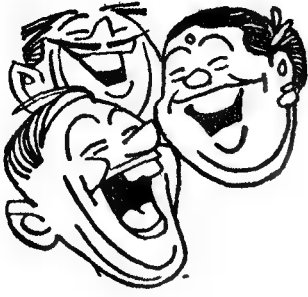
ఒకారి ఏదోపనిమీద ఒకరింటికి వెళ్ళాల్సి వచ్చింది. అధునాతనంగా అలంకరించిన ఇల్లు

అందంగా ఉంది ఆ ఇంటానికి నన్ను వాకిట్లో చూసి గబ—గబా లోపలికివెళ్ళి—రేడియో పెద్దగా ట్యూన్ చేసి, బయటకువచ్చి నన్ను ఆహ్వానించింది. “రేడియో పెట్టకపోతే నాకు ఒక్కక్షణం గూడా తోచదండీ!” అంది అవిడ సంతోషాని ప్రారంభిస్తూ. “అవును గబోలు!” అనుకున్నా “కొన్ని కొన్ని అలవాట్లు అవుతాయా! అవి చస్తే మాన లేమనుకోండి! నాక. ఇంట్లో అస్తమానమూ రేడియో మోగాల్సిందే! బయటకు వెళ్ళాల్సివస్తే కారుమీద తప్ప రిక్షామీద ప్రాణంపోయిన వెళ్ళ లేను అయినా నాకు తెలియక అడుగులాను కారు చేతిలో ఉండగా మనకా ఖర్చేమిటి?” అందా విడ ఏవగింపుగా

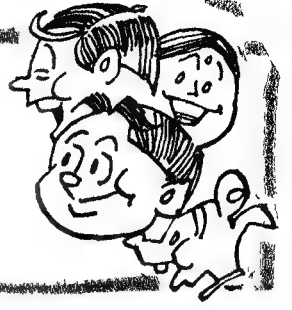
“బహువచనం ఉపయోగించకండి! ఇప్పట్లో మేము కారుకొనే ప్రయత్నంలో లేము” అన్నాను నవ్వుతూ

“మీరు భలేవారేనండీ! ఆ—ఈ కారు కొనడానికి మేము ఎంత అవస్థపడ్డామనుకున్నారా! ఈయన మద్రాసు వెళ్ళారు ఎందుకనో నాగే శ్వరరావు స్నేహితుకు వచ్చాడట. మా వారిని చూసి కావలించుకుని, ఇంటికి తీసుకెళ్ళి నెలరోజులదాకా కదలనివ్వలేదు ఇద్దరూ చిన్నప్పుడు ఒక బళ్లో చదువుకున్నారట! ఏం? అప్పుడే అతను ఈ కారు కొని పంపించాడు. ఆ డబ్బు అతనే ఇచ్చాడు మావారు ఎంత చెప్పినా వినలేదు నాకు “కాదీలాక్” అంటే ఇష్టం అది కొని రెండేళ్ళు కావస్తోంది—ఇది అమ్మోసి త్వరలోనే కాదీలాక్ కొంటాము. ఇదిగో! ఈ నెక్లెస్ చూశారా! ఇది బాంబేలో . . .” ఈ విధంగా సాగింది ఆ ఇంటి ధోరణి అరగంట కూర్చునేసరికి వెపులు హోరెత్తిపోయాయి ‘వోగ్లోస్తా నని’ అవిడ దగ్గర నెలపు తీసుకుని, ఇంటికివచ్చి హాయిగా నూనీరి సీల్సాను కారు—రేడియో, ప్యాసు—ఫోను ఇవన్నీ నాగరికతా చిహ్నాలు అనుకుంటున్న ఈ రోజులలో ఆ మగన ఉన్నవాటికి మరి కొన్ని తీయటి కోతలు మేళవించి—ఆ అమ్మ తాన్ని నాకందిస్తే—అది నాకు కాలకూటవిషం లాగ అనిపిస్తే అది నా తప్ప? నేను సాక్షాత్ సాంబిళ్ళుడి అవతారం కాకపోగా, ఆయన అంశం చిన్నమెత్తు గూడా నా దగ్గరలేదాయో! ఈ ఆడం బలాలకు—కోతలకు ఎక్కువ ప్రాముఖ్యమిచ్చేది మన ఆడవాళ్లే. పైకి అనకపోయినా ఇది నిజమని అందరూ మనసుతోనయినా ఒప్పుకుంటారు. ఒప్పుకోడమే కాకుండా కొయ్యడం గూడా తగ్గిస్తే ఇంటికి—తంటికి మంచి

అవగాహన

ప్రశ్నోత్తరావళి

అమె ఎవరు?

—అతివ, మహిళ, వనిత, అబల, మగువ లేక స్త్రీ.

కొందరున్నారు వారెవరు?

—పక్క-ఇంటి పిన్నిగారు, వారి తాలూకువారు; బాబాయిగారు, వారి తాలూకువారు; దూరపు బంధువులు వారి బంధువులు మొదలైన వారు. అసలేమీ తెలియనివారు, అన్ని విధాలా బుద్ధి తక్కువవారు.

పాతకాలం వారెవరు?

—అమ్మ, బామ్మ వగైరా. ముక్కుమీద వేలువేసుకొనేవారు, నోరు నొక్కుకునేవారు, అసలు ఏవిధమైన విచక్షణ లేనివారు కూడా వీరే.

ఆధునిక యుగానికి చెందిన వారెవరు?

—ఈ ప్రశ్నకు వేరే సమాధానం అనవసరం. కాని, స్పృహ కలుగకాకానీ ఎగిరాయని తెలిసినవారు. ఇది ఇరవయ్యవ శతాబ్దం అని గ్రహించినవారు. ఇంకా ఎన్నెన్నో విషయాలు తెలిసినవారు.

అనాడేమి జరిగెను?

—ఏమీ తోచక పక్క ఇంటికి వెళ్లటం, లేక బాబాయిగారి ఇంటికి వెళ్లటం, లేక బంధువుల / తెలిసిన వారి ఇంటికి వెళ్ళికి వెళ్ళటం సంభవించింది.

అత్యవసరములైన ఆశయములు సంస్కరణలు, సత్వములు వివరించునది.

ఆ: ఏమితుకలమె, రోజురోజుకీ ఆయన ప్రియమైన పాతున్నది. వ్వు!

చిత్రకారుడు: వి. వి. మహేశ్వరరావు, (గుంటూరు)

—...కావాలి, ...చెయ్యాలి, ...గ్రహించాలి, ... తెలుసుకోవాలి, ... కృషిచెయ్యాలి వగైరా, వగైరా. అప్పుడేమగును?

—జీవితమే బాగుపడిపోతుంది. ఆనందమయమవుతుంది. స్వర్గతుల్యం కూడా కావచ్చు.

క. శివరావు.

* * *

కొన్ని వందలమంది కూలీలు ఒక ఆయాన్ని కట్టడంలో నిమగ్నమై వున్నారు. ఆ చోటుకు ఒక ప్రాధానరు

వచ్చాడు. ముగ్గురు కూలీలను కలుసుకుని “నువ్వు ఏం చేస్తున్నావు?” అని ప్రశ్నించాడాయన.

“రోజుకు రెండు రూపాయలు సంపాదిస్తున్నాను.” అన్నాడు మొదటివాడు.

“రాతిమీద రాతిని పేరుస్తున్నాను” అన్నాడు రెండవ కూలీ.

“నేనొక పవిత్ర దేవాలయాన్ని నిర్మిస్తున్నాను.” అన్నాడు ఆఖరివాడు! ★

శ్రవణం

వెంకట్రావు హుషారుగా ఈలవేసుకుంటూ మెట్టెక్కి కాలేజీ ట్రైన్స్ లో ప్రవేశించాడు. ద్వారం దగ్గర కాసేపు నిలబడి పోలీస్ కలయ జాచాడు. వామూల “విషాద సారంగధర” పోజీలో కూర్చున్న మధుసూదనరావు అతడికి కనిపించాడు. వెంటనే రెట్టించిన హుషారుతో యాలవేసి బిరబిరా అతడి దగ్గరకు నడిచాడు.

“లేరా! వాన్నా హస్తం కెడదాం” అన్నాడు మిత్రుడిని సంబోధిస్తూ. మధుసూదనరావు ముటుకొ చెంపకు చేయి అనించుకుని మెదలకుండా అలాగే కుర్చీలో కూర్చున్నాడు.

మిత్రుడి ఈ ప్రవర్తన వెంకట్రావులో అశ్రురూపు కలిగించింది. కణకణలాడుతున్న నిప్పు కణికెల్లా చెంబెడు చప్పిళ్ళుపోసినట్టు అతడి ఉత్సాహం మంతా చల్లారిపోయింది. అనుమానంగా మిత్రుడి మొహంలోకి చూశాడు.

“ఎప్పుడూలేంది ఈ పూట యీ విషాదయోగా నికి కారణమేమిట్రా?” అని నేరుగా వాడినే అడిగేశాడు. మధుసూదనరావు వెంటనే మాటాడలేదు. కాసేపుండి గట్టిగా నిట్టూర్చాడు. మరి కాసేపటికి మెల్లగా “ఒరే వెంకట్! నానని అయిపోయిందిరా!” అన్నాడు.

“అంటే?” వెంకట్రావు ప్రశ్నించాడు పజిల్ గా.

“ఓ ప్రేమ వ్యవహారంలో యిరుక్కుని గొంతుక్కితెచ్చుకున్నారా? నాశనయిపోయింది! వ్వు” అన్నాడు, అత్యానుకంపపూరితుడై విచారంగా నిట్టూర్చున్నాడు.

“ఏకదంగా చెప్పరా!” కాస్త విసుగుతో అన్నాడు వెంకట్రావు. మధుసూదనరావు గుండెలనిండా పూపిరి వీల్చుకుని లెళ్ళరు కొట్టబోయ్యేవానికి మళ్ళీ ఆరంభించాడు : “ధర్మియర్ కెమిస్ట్రీ స్టూడెంటు లేదా సుధారాణి. . . . .”

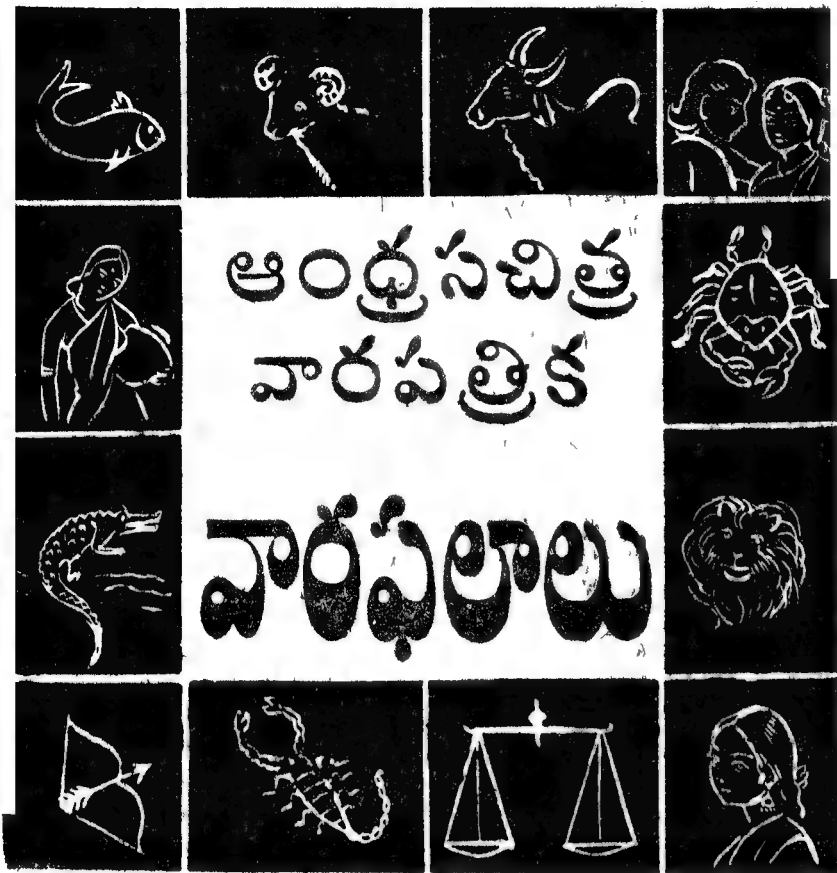
గంగావ్రహ్మానికి అనకట్టలా వెంకట్రావు అడోచ్చాడు : “నాకు పేర్లు పరిగా గుర్తుండవులే. ఇంతకీ సువ్వనేది ఆ రెండు. . . .”

ఈసారి బియాన్ నడికి భాతానంగలీలా మధుసూదన్ అడ్డుపడ్డాడు : “కరెక్టురా! నేననేది ఆ రెండు ఇదల అమ్మాయి గురించే! నన్నుగా పొడుగ్గా వుండి కళ్ళకు కాటుక పెట్టుకొని వుంటుందే, ఆ కొంమొహం అమ్మాయి! ఎమే మిన్ కే. సుధారాణి థర్మియర్ బి.యస్సీ కెమిస్ట్రీ. ఆమెనుమాసిన దగ్గర్నంచీ నా బ్రతుకిలా అయిపోయిందిరా!” అన్నాడు.

వెంకట్రావు కాసేపు ఆలోచించాడు : “అసలై ట్టిక్కిక్కడో నాకు కనబడ్డంలేదు. ప్రేమోపద్య వాడిని హుషారుగా పాటలుపాడుతూ డోరంతా చక్కర్లుకొట్టక “మాసిన చీర కట్టుకొని మౌనము తోడ నిరస్తబూషయ్యే. . . .” అన్నట్టుగా ఈ అవతారం ఎత్తావేమిటి?” వెంకట్రావుది తెలుగు మెయిన్ కాబట్టే అతడి నోట్లోంచి తెలుగు కొటేషన్లు దొర్లుతుంటాయి అప్పుడప్పుడు.

“కాదురా! చాలా క్లిష్ట పరిస్థితుల్లో వున్నాను. నీవే సహాయం చేయాలి. నీవిదే నా ఆశలన్నీ పెట్టుకున్నాను. ఎలా కడతేరుస్తానో ఏమిటో!”

అలాగే ముగిసినదిగా ౫౫ ౫౫౫

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక వారపత్రిక

దైవజ్ఞ పాతూరి శ్రీరామమూర్తి

18-10-1961 బుధవారము మొదలు
24-10-1961 మంగళవారము వరకు

మేషం :

(అశ్విని, భరణి, కృత్తిక 1 పా.)

ఈ సమయంలో ఇతరులతో కలిసి ఏ పని చేసినా సులభంగా జరుగదు. ఎప్పుటికప్పుడు స్వల్ప విషయాలలో పేచీలు వస్తూ ఉంటుంది. కుటుంబంలోని వారికి అనారోగ్యం చేస్తుంది. ఏ వ్యవహారమూ మధ్యవర్తుల ద్వారా రాయబారాలు సాగించ వచ్చు ప్రత్యక్షంగా సంప్రదించటంవల్ల కొంత వరకు మేలు కనిపిస్తుంది. ధనాదాయం గతవారం కన్నా తగ్గే అవకాశం లున్నవి. మీరేకే సోటీ చేదా మనుకునేవారు దైవికతగా తామే ఇబ్బంది వడ వలసి వస్తుంది వృత్తిలో మీరు అనుకున్న ప్రకారం వనలు జరుపలేక పోవటంవల్ల తాత్కాలికంగా మనస్సులో బాధపడతారు. క్రొత్తగా పెట్టుబడి పెట్టి ఏ పని ఆరంభించవద్దు. 23, 24 తేదీలలో వ్యవహార జయం, బంధువులవద్ద నుంచి శుభవార్తలు, వస్త్రాలంకారం ప్రాప్తి.

వృషభం :

(కృత్తిక 2, 3, 4 పా, రోహిణి, మృగశిర 1, 2 పా.)

ప్రస్తుతం ముఖం తక్కువగానే ఉంటుంది కాని, మరి ఏ విషయంలోను రోహిణి రాదు. ప్రయాణాలు - లాభదాయకంగా జరుగుతవి. వరోసకాళం

గ్రహస్థితి

సింహంలో రాహువు, కన్యలో శుక్రకుడు, తులలో సూర్య ఆంగారక భువనాలు, మకరంలో గురు శనియు, మిథునంలో కేతువు, మకర కుంభ మీన మేషాలలో చంద్రుడు.

నిమిత్తం. మీ చేతిమీదని భర్త పెట్టి తిరుగుదల వస్తుంది. కుటుంబంలో అభిప్రాయాలు భేదించే బట్లు కనుపిస్తుంది. అయితే మీ జాగ్రత్త వల్ల జరుగవలసిన కార్యక్రమాలకు చిక్కు లేకుండా మూడుగురుతారు. వృత్తి ఉద్యోగంలో ఆదం జరము, జైవాశ్రమ పెరుగుతవి. ఇంతకుముందు సాధించజాల మనుకున్న ఒకానొక ముఖ్యమైన పనిని చేయగలుగుతారు. డబ్బు మాత్రం ధారాళంగా భర్త చేయవలసిన సమయం. లలితా

స్థిత పరాయణం చెనుకొనటంవల్ల ధనా సౌఖ్యము, మానసికంగా ధైర్యము, శాంతి లభిస్తవి. 21, 22 తేదీలలో ఉత్తరదిక్కునుంచి లాభవార్తలు, నౌకరులవల్ల కార్యసిద్ధి.

మీధునం :

(మృగశిర 3, 4 పా, ఆర్యద్ర, పునర్వసు 1, 2, 3 పా.)

మీరు ఈ వారం పట్టుదలతో ముందుకు పోగలుగుతారు. అరంభంలో ఎవరితో పేచీ పెట్టుకుంటారో వారివల్లనే చివరకు పని సాధించుకుంటారు. ఆదాయం బాగుంటుంది. మీ ఆలోచనలు క్షణక్షణానికి మారుతూ ఉంటున్నాయి. మీ కింత పనిచేసేవారు ప్రస్తుతం అక్రమంగా ప్రవర్తిస్తారు. జాగ్రత్తగా ఉండటం అవసరం. పేరు ప్రతిష్ఠ కోసం ప్రాకులాడవలసిన సమయం కాదు. బంధుమిత్రులు సమయంలో సహాయంగా నిలుస్తారు. పైన పెట్టుకున్న భారం ఏదో నిర్వహించగలమనే ఆందోళన కలిగినా దైవాధుని గ్రహంవల్ల సక్రమంగా మూల దక్కిందని కుంటారు. పుణ్య కార్యాలకు అటంకాలు వస్తున్నాయి. వారంతంలో ఉన్న సరిబంధమైన అనారోగ్యం చేస్తుంది. 18, 19 తేదీలలో అనవాదులు, కుటుంబంలోని వారిలో కలహాలు.

కర్కాటకం :

(పునర్వసు 4 పా, పుష్యమి, ఆశ్లేష)

ప్రతిదీ స్వయంగా మూడుకొనలనీ వస్తుంది. వృత్తి వ్యాపారాలలో పలుకుబడి, ధనలాభము భాగా ఉంటుంది. విమగ్నతల తోనూ ఉంటుంది. క్రొత్త మార్గాలలో సంపాదనకు అవకాశం లున్నప్పటికీ పని పించినా నష్టపడుతుంది. అధికారమును పొందజాలరు. ఇంకావలసినవి చేతిలో కలహాలు ఈ సమయంలో మీదగా వచ్చి అందోళనను కలిగిస్తవి. విలువగల వస్తువులు కొంటారు. రెండో భాగంలో ఉన్న, పైత్య ప్రకోపంవల్ల బాధ పడతారు. ఇంట్లో భూములు మొదలైనవాటికి పరిశీలించిన పని ఏదీ జరుగుతుంది. ఎంత శ్రమపడినా ఇంకా కొంత కొరత కనిపిస్తూ ఉంటుంది. 20, 21 తేదీలలో శత్రుభాద, ఇతరులవల్ల మోనము.

మీధునం :

(మృగ, పుష్య, ఉత్తర 1 పా.)

ప్రస్తుతం మీ కొరతను అణుమణినటం అవసరం. ఇంతకుముందు మీ పక్షం మూట్లాడే వాడు తలవనితల్లింపుగా మీ విరోధులతో చేరగల అవకాశం లున్నవి. ముందు పోషకంగా భర్త చేయవలసి వస్తుంది. ఇందువల్ల ముఖ్యమైన పనులలో డబ్బులు ఇబ్బంది పడవలసి వస్తుంది. ఈ వారం కొన్ని వ్యవహారాలలో బాగా లాభించి నట్లు కనుపిస్తుంది. కాని, మొత్తంమీద తెక్క

చూసుకుంటే ఆదాయం తక్కువ అనే విషయం తెలుస్తుంది కలహ ప్రసంగాలవల్ల కార్యభంగం కాని, కష్టనష్టాలు కాని ఉండవు మీ మంచి పేరుకు భంగం రాకుండా చూచుకోవండి. మీ హోదాను అనుసరించి స్నేహితులకు సహాయం చేయగలుగుతారు కుటుంబ విషయాలలో విశేషంగా జోక్యం పెట్టుకోవటంవల్ల అశాంతి కలుగుతుంది 20, 21 లలో ధన విషయంలో తగాదాలు, వృత్తిలో పొరపాట్లు.

* * *

కన్య:

(ఉత్తర 2, 3, 4 పా, చంద్ర, చిత్రి 1, 2 పా.)

ఈ వారం ఆదాయము, ఖర్చులు కూడా అధికంగానే ఉంటవి మీరు పెట్టిన ఖర్చులకు ఉపయోగం ఉంటుంది ప్రత్యక్షంగా ఏ లోపము ఉండదు కాని, మనస్సుకు విశ్రాంతి లభించదు వ్యవహార రంగంలో మీ అభిప్రాయాలను కొంత వరకు మార్చుకుని కార్యం సాధించుకో గలుగుతారు పిల్లల ఆరోగ్యం గతవారం కన్నా మేలుగా ఉంటుంది. బంధు మిత్రులకు అప్పు ఈయటం వంటి విషయాలతో ముందుముందు పేరీలు రాకుండా చూచుకోవండి క్రొత్తవారిని మీ వ్యాపార, వ్యవహార రంగాలలో చేరనియవద్దు పెద్ద మనుష్యులుగా చలామణి అవుతున్నవారే మిమ్ములను మోసం చేయటానికి చూస్తారు మీ విశాస వినోదాలకై ఖర్చులు అధికం అవుతవి వృత్తిలో మధ్యమధ్య ఆటంకాలను ఎదుర్కొంటూ ముందుకు పోగలుగుతారు 21, 22 తేదీలలో ధనలాభం, ఇష్టవస్తు ప్రాప్తి

* * *

మొల :

(చిత్రి 8, 4 పాదాలు, స్వాతి, విశాఖ 1, 2, 8 పాదాలు)

ఈ వారం ఏ విధంగానూ శ్రమ లేకుండా మీ ధర్మాన్ని నెరవేర్చుకుంటారు. వృత్తిలో తరచూ క్రొత్త మనుష్యుల సంబంధం కలుగుతూ ఉంటుంది అనుకున్న ప్రకారం ఆదాయం కనుపిస్తుంది. అవతలివారి మాటను కాదనకుండా తటస్థంగా ఉండటం అన్నివిధాలా మంచిది. ఆకస్మాత్తుగా మిత్రులవద్ద నుంచి కష్టవార్తలు తెలుస్తవి. శరీర శ్రమతో కూడిన పనులు ఎక్కువ అవుతవి. కాని, ఉపాయంతో తప్పించుకోగలుగుతారు ఒకరిద్దరు మిత్రులు మిమ్ములను అనుసరించి అన్నివిధాలా అండగా నిలుస్తారు. మీ ఆరోగ్యం కొంతవరకు బాగుంటుంది. కుటుంబంలో సంతోషం లభిస్తుంది ఇంతకుముందు ఏర్పడిన డబ్బుకొరత చాలావరకు తగ్గుతుంది. 23, 24 తేదీలలో విలువగల వస్తువులు కొంటారు. ధన ప్రాప్తి

* * *

వృత్తికం :

(విశాఖ 4 పాదం, అనూరాధ, కేరళ)

ఇతరులను మెప్పించటానికి శ్రమ పడతారు కాని ప్రయోజనం కనుపించదు. నౌకరులను మమ్మి అజాగ్రత్తగా ఉండతగిన సమయంకాదు "తిన్నయింటి వాసాలు తెక్కపెట్టి రకం" మనుష్యులు తటస్థపడతారు. ఎవరు ఏవిధంగా భావించినా మీ సుఖం నిమిత్తం జాగ్రత్తపడటం మంచిది. ఆదంబరంతో ఖర్చులు పెరిగే సమయం. క్రొత్త క్రొత్త యోచనలు తాత్కాలికంగా బాగున్నట్లు తోచినా, తీరా ప్రయత్నంలో దిగిన తర్వాత గాని నిరుపయోగం అనే విషయం తెలుసుకొనలేక పోతారు వ్యవహార రంగంలో అధికంగా పెద్ద ఉపయోగం ఉండదు కాని, పేరు ప్రతిష్టలు దక్కుతవి స్థిరాస్తుల మార్పులు మొదలయిన వనులకు తొందరపడదగిన సమయం కాదు. బంధువుల ఇండ్లకు ప్రయాణాలు చేయవలసి రావచ్చు. వారంతంతో ధనలాభం ఉంటుంది. 21, 22 తేదీలలో గౌరవప్రాప్తి, అధికారులతో సమావేశం, దైన కార్యాలు

* * *

ధనుస్సు :

(మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1 పా)

మీ ఉత్సాహానికి తగినట్లు వృత్తి ఉద్యోగాలలో తోటివారి సహాయం లభిస్తుంది. మీరు చెప్పిన మాటను పదిమంది అమోదిస్తారు వ్యవహార పరిష్కారాలలో ఫలితం సామాన్యంగానే ఉంటుంది కాని, ముందు ముందు బాధ రాకుండా చేసుకుంటారు శుభ పుణ్యకార్యాల సులభంగా నెరవేరుతవి వారం రెండవ భాగంలో విలువగల వస్తువులు కొంటారు బంధువులలో ఒకరిద్దరు మిమ్ములను గురించి అపవాదులు ప్రచారం చేస్తారు ప్రయాణాలు అనుకూలమైనవి. మీరు ఎదురు చూచినచోట ధనసహాయం లభిస్తుంది. హాస్య ప్రసంగాలలో జోక్యం కలిగించుకోవద్దు 22, 23 లలో వస్త్రాలంకార ముప్రసాదం. ఆదాయ వృద్ధి, విశేషంగా శ్రమ

* * *

మౌర్యం :

(ఉత్తరాషాఢ 2, 3, 4 పా, శ్రవణం, నవమి 1, 2 పా)

సాటివారు మిమ్ములను కేటాయింపుగా చూస్తారు. అంతమాత్రంవేత భయపడవద్దు, ఇంతకుముందుకన్నా మీ స్థితి బాగుంటుంది. ఆదంబరం లేకుండానే తృప్తిగా ఫలితం సంపాదించుకుంటారు. కుటుంబంలోనివారిని గురించిన ముఖ్య సమస్యలు ఈ సమయంలో తీరిపోయి మనశ్శాంతి లభిస్తుంది. ఎవ్వరితోనూ అనవధాన్ని మించి మాట్లాడతగిన సమయం కాదు. ధర్మకార్యాలకై ఖర్చులు అధికం అవుతవి. పడమరదిక్కునుంచి వచ్చే వార్తలు అనుకూలంగానే కనుపించినా, ఫలితం విధానంగా ఉంటుంది "దూరపు కొండలు సుమవు" అనే విషయం గుర్తుంచుకోని అవకాశాన్ని వినియోగించుకొంటూ ఉండటం మంచిది.

ఈవారము ధరలు

బంగారు ధర క్రమంగా పెరుగుతుంది. వెండి ధర ఆరంభంలో తగ్గి తిరిగి 21 నుంచి పెరుగుతుంది. సున్నపు - ధరలో పెద్ద మార్పులు కనుపించవు. వేరుశనగవప్పు ధర కొద్దిగా తగ్గుతుంది నూనె ధర వారం ఆరంభంలో పెరిగి, వారం రెండవ భాగంలో తగ్గుతుంది. మాపుల ధర మందీకోనే నిలుస్తుంది. నూపుల నూనె ధర కూడా గత వారం మాదిరిగానే ఉంటుంది. చింతమండు ధర పెరిగి అవకాశం లున్నవి. కందుల ధర తగ్గుతుంది. మినుములకు గిరాకీ వచ్చి వారం చివరలో మండి వస్తుంది. గోధుమల ధర నిలకడగా ఉంటుంది

18, 19 తేదీలలో వినోద కార్యక్రమాలు, అధికారుల పరిచయం, స్వంతవిషయాలలో ఆందోళన కుంభం :

(నవమి 8, 4 పా, శిశిభిషం, పూ. భాద్ర 1, 2, 8 పా.)

క్రొత్త మనుష్యులతో సంప్రదింపులు జరపటంవల్ల కొన్ని చిక్కులను ఎదుర్కొనవలసి వస్తుంది దుబారా ఖర్చులు పెరుగుతవి కోర్టు కనేరీలలో సనులు ఎటువంటి తేలవు బంధువర్గంలో మీకు ప్రస్తుతం అనుకూలత తక్కువ బావ్వా విషయాలలో చక్కగా పేరుప్రతిష్టలు సంపాదించుకుంటారు వృత్తిలో కూడా ఇంతకు ముందుకన్నా శ్రమ తగ్గుతుంది మీతో పోటీ పెట్టుకునేవారు క్రమంగా తొలగిపోతారు. సంఘంలో భిన్నాభిప్రాయాలు గల వ్యక్తులను చల్లగా ఒక మార్గానికి తీసుకురాగలుగుతారు. ఈ సమయంలో ఎంత శ్రమనైనా భరించగల శక్తి, ఓర్పు లభిస్తవి ఆదాయం మామూలుగా ఉంటుంది. 23, 24 తేదీలలో బంధువులవద్ద నుంచి శుభవార్తలు, ప్రయాణం మినాసం :

(పూ. భాద్ర 4 పా, ఉ. భాద్ర, రేవతి)

ఈ సమయంలో వృత్తిలో శక్తికి మించిన శ్రమ పై నవేసుకుంటారు అయితే ఎదుటివారి మనస్సుకు నొప్పికలుగకుండా సమర్పించుకోగలుగుతారు రావలసిన డబ్బు నకాలంలో వస్తుంది కుటుంబంలో ఖర్చులు పెరిగే సమయం. వ్యవహార రంగంలో మీ మాటకు కొంతవరకు విలువ లభిస్తుంది ప్రత్యేకంగా అనారోగ్యం అంటూ చేయదు కాని, తరచు అసౌఖ్యం కనిపిస్తూ ఉంటుంది ఎటుమంచి ఏవిధమైన చిక్కు వస్తుందేమోననే ఆందోళన మాత్రం తొలగిపోతుంది విలువగల వస్తువులు కాని, డబ్బు కాని అకస్మాత్తుగా పోయే అవకాశం లున్నవి. వారం చివరలో మిమ్ములను ఆదరించినట్లు నటనూ చేసే వారుంటారు. జాగ్రత్తగా ఉండండి 20, 21 తేదీలలో పిల్లలకు అనారోగ్యం, పనులలో అజాగ్రత్త సురచిహ్నాలు ఉండటం.

★

వెంకట్రావు చిట్టాబాబు అల్లుడు అంగ వుంజాకుంది. "చాటిండు ఈ విస్తారముని నిరాశాగీతం. నిన్ను నిర్వాహణభీటుడను చేస్తాను. కర్మక్షేత్రంలో విజయయాగం వీడి అసలు విషయం విన్నవించు" అని మిత్రుడికి ముదల యిచ్చాడు వాడివిప్లవ ఓ చరుపున్నా ప్రసాదించాడు.

"ఈ సుధారాణి అనే ఊమ్మాయి నన్ను ప్రేమిస్తుందో లేదో తెలుసుకుందామని . . . ." మధు మూడవరావు ఆరంభించాడు

"చాలు, చాలు! అర్థమయింది నీ బాధ" హస్తం తైత్తి వెంకట్రావు అన్నాడు "ఎంతసేపు? ఈ చిన్న విషయం తెలుసుకోవటానికి అర్థవూట చాలును!"

"అదికాదు! నే చేప్పేది విను అమె నన్ను లవ్ చేస్తుందో లేదో తెలుసుకుందామని ఓ లవ్ లెటర్ వ్రాశామరా!" అన్నాడు మధుమూడవరావు. వెంకట్రావు ఈ సంగతి విని బోలెడు సంతోష పడిపోయాడు "వెరిగుడ్ మై బోయ్! వెరిగుడ్! అని మనోహరంగా మిత్రుణ్ణి అభినందించి 'నదరు ప్రేమలేఖను కుమారి సుధారాణి కర కమలాల్లో సమర్పణ చేసేవుంటావు ఔనా?" అని ప్రశ్నించాడు

"లేదు. . ." అన్నాడు మధుమూడవన్. వెంకట్రావు ఆశ్చర్యపోయాడు. ఇటువంటి జవాబు వస్తుందనుకోలేదు మరింత ఆశాజనకమయిన కథనే వినవచ్చని అనుకున్నాడు. కాని అతడి బుర్రలో నటు క్కున ఓ ఆలోచన మెరపుతీగెలా మెరిసింది. 'ఒహో! తెలిసిందిలే!! తిరస్కృతప్రేమ గాధన్న మాట! లేఖను తీసుకోనని సుధారాణి మొరాయిందిందా?" అని అడిగాడు

"కాదురా!" అన్నాడు మధుమూడవన్. ఈసారి వెంకట్రావు మరో తెలివయిన వూహని బయట పెట్టాడు "ఈరోజు ఆ అమ్మాయి కాలేజీకి రాలేదంటావు అంతేకదా!"

"అదికాదోయ్ వెరినాయనా! నేను ప్రేమలేఖని వ్రాసి, దాన్ని జాగ్రత్తగా ఓ పల్లవి కవర్లోవుంచి ఆ కవర్ని వో పుస్తకంలోవుంచి ఆమెకిద్దామని కాలేజీకి తెచ్చాను. . . ." పారలూ చెప్పుకుపోతున్నాడు మధుమూడవన్ వెంకట్రావు బుర్ర మళ్ళి చురుగ్గా పనిచేయ నారంభించింది "కాని తీరా సమయానికి నలుకు పట్టుకోవడంవల్ల దాన్ని ఆమెకు ఇయ్యలేకపోయానంటా?" ఇది వెంకట్రావు క్రొత్త వూహ

"అదికాదురా!" మధు జవాబు

"సరిసరి! అలాచెప్పు. ఇప్పుడర్థమయింది ఇది రెకమెండేషన్ యుగం. నీ తప్పేముంది? ఉత్తరం వేరుగా నేనే యివ్వడం బావుందని నీ తరఫున నన్నే వెళ్ళి ఆ ఉత్తరాన్ని ఇమ్మంటున్నావ్. అంతేనా?"

"చన్ ! అదికాదంటుంటే . . . ." మధు గట్టిగా అరిచాడు వెంకట్రావుకి విసుగెత్తింది.

"మరేమిటా నీ బాధ?" అనడిగాడు

"మినిటో నీ సోదాగని నే చేప్పేది కాస్తయినా వినిపించుకోవు" మధు చీవాట్లుేశాడు. "పరే పరే!

మధుపత్రమ్

(33-వ పేజీ తరువాయి)

తొందరగా అసలు విషయం చెప్పు. నేనిక మాటాడమలే!" అన్నాడు వెంకట్రావు కుతూహలంగా

"ప్రేమలేఖని వో కవర్లోవుంచి, ఆ కవరును వో పుస్తకంలో వుంచామని చెప్పానా? ఆ పుస్తకాన్ని అన్ని పుస్తకాలతోపాటు కాలేజీకి తెచ్చాను. కాని ఇప్పుడా పుస్తకం కనబడ్డంతేదు" అన్నాడు మధు విచారంగా ఆయుధాగారంలో ఒక ప్యాడ్రోజన్ బాంబు లెక్కకు తీక్కువ వస్తోందని తెలిసిన సైన్యాధికారి "హ్యాట్!" అని గట్టిగా అరచి ఆరంగుళాలు మీది కెగిరి పడ్డాడో లేడో మనం నిర్ధారణగా చెప్పలేం కాని వెంకట్రావు మాత్రం సరిగ్గా అలానే ప్రవర్తించాడు.

మధు మరింత పొర్లుగా చెప్పాలనే ఉద్దేశ్యంతో "అవునా నిజం! యా. . . నో!" అన్నాడు వెంకట్రావు అనుమానంగా "ఎవరూ?" అని అడిగాడు

మొదటి వాడు:- యమగర్ల రాజుకి డాక్టరుకి తేడా ఏముంటుంది? చెప్పగలరా.

రెండవ వాడు:- యమగర్ల రాజు మనిషి ప్రాణం ఒక్కటే తీసుకు పోతాడంటే, డాక్టరయితే మనిషి ప్రాణం, ఫీజూ కూడా తీసుకెతాడంటే.

మొదలవు వేంకటయ్య శ్రీ బాబు (పిద్దాపురం)

మధు "పరేమిటి నీవలా యా న్ అంటే అవును అన్నమాట. నేననేదేలుంటే ఆ పుస్తకం ఇప్పుడు కనబడ్డంతేదు!" అన్నాడు.

వెంకట్రావు వో ముఖ్యమైన క్లా కనుకున్న వాడిలా "మరి దానిలో కవర్మైంది?" అనడిగాడు.

"అదీ కనబడ్డంతేదు, దానిలోని ప్రేమలేఖ కూడా కనబడ్డంతేదు" అని విశదీకరించాడు మధు

"అంటే నీ పుస్తకమూ, దానితోపాటు నీ ప్రేమలేఖ పోయినాయన్నమాట" అని ఒక కంక్లూషన్ కి వచ్చాడు వెంకట్రావుది తెలుగు మెయిన్ అయినా అతడికి శాస్త్రీయమైన మెదడు వుంది అన్నీ తేలుతెల్లంగా ఆలోచించి కచ్చితమైన తీర్మానాలు చేస్తాడు. "ఇంతకీ నువ్వుకవర్ని నీ పుస్తకంలో వుంచావు?" అనడిగాడు

"ఒక లైబ్రరీ పుస్తకంలో వుంచాను దాని పేరు "హావీ కన్యలు" చలంగారు రాసిన నవల" మధు చెప్పాడు.

"అఖరుసారిగా నీవు ఈ హావీకన్యలు అనే పుస్తకాన్ని ఎక్కడ చూశావు?" హిచ్ కాక్ సినిమాలో లాటెంట్ జూర్ అడిగాడు వెంకట్రావు

"దాన్ని రెగిలై లైబ్రరీలో ఇచ్చేదామని తెచ్చాను. మొదటి సీరియల్ అయిపోయాక పుస్తకాలు క్లాసు లోనేవుంది అలా కెమిస్ట్రీ లాబ్ వేపు చక్కర్లు కొట్టాద్దామని వెళ్ళాను తిరిగివచ్చేసరికి పుస్తకం లేదు!"

"మీ క్లాసులో వాకబు చెయ్యలా?"

"చేశాను తేలిందేమంటే నా బెంచ్మేటు రవీంద్రరాజ్ తానే నా లైబ్రరీ పుస్తకాన్ని తీసి కెళ్ళి లైబ్రరీలో ఇచ్చేశాట్టు అదీ విషయం"

వెంకట్రావు అనుమానంగా వాడే తీశాడేమో కవర్ని?" అనడిగాడు

"వాడు తీయలేదట. ఎలావున్న పుస్తకాన్ని అలా తీసికెళ్ళి లైబ్రరీలో ఇచ్చేశానన్నాడు."

"నిజమేనా?"

"నిజమే అయివుంటుంది " ముఖ్యమైన కవరు బాబూ! నిజం చెప్పరా!" అని బ్రతిమాలాను ఏడుపుమొహంపెట్టి "నే తియ్యలేదురా మధూ! నీతోనా అబద్ధం ఆడేది!" అన్నాడు

"ఇంతకీ వాళ్ళే నీవాట్లేశావ, లేదా?"

"గుహం వానిపోయింది" వెంకట్రావుకి ఇదొక సంప్రది నిచ్చింది ప్రఖ్యాత డిటెక్టివులందరి వలెనే, అవరాధికి తగినక్షమడాలని అతడి అభిప్రాయ ప్రాయం

"సరే! అంటే ఇంకా ఆలస్యందేదే? ఆ పుస్తకం లైబ్రరీయర్ దగ్గరే వుంటుంది పోయి అడిగి దాన్ని తీసుకొని, దానిలోని కవర్ని తీసుకొని వచ్చేయ్!" అన్నాడు

మరోసారి మధు నిట్టూర్చాడు "అంత సులభమైన వ్యవహారంకాదురా! పుస్తకం ఇమ్మని ఆయన్ని ఇంకావే అడిగాను కాని ఆయన నాకలం పోయిందనే భ్రమలో వున్నాడు!"

"అద్వైత్యవడకు! నేను ఆయనకు వినబడేట్టు చెబుతాగా!" అని వెంకట్రావు మధుని లైబ్రరీయర్ వద్దకు తీసుకొని వెళ్లాడు ఇద్దరూ ఆయన టేబిల్ వద్దకు వెళ్ళేసరికి ఆయన ప్రశ్నార్థకంగా విరివంక చూశాడు

"ఉదయం పుస్తకాలిచ్చేకాలం దాటిపోయిందండీ! అన్నాడు లోగింతుకూ"

"అడంతా కన్యలు కావాలండీ!" అన్నాడు వెంకట్రావు కొంచెం గట్టిగా

"అదికాదు, అదికాదు" మధు సరిదిద్దటోయాడు

"ఓ ఆయాసపోరా! నాకు పెళ్ళి సరిగా గుర్తుండువు "హరప్రకాశం" కావాలండీ!" అన్నాడు వెంకట్రావు తిరిగి లైబ్రరీయర్ తో

"హరప్రకాశం హావీ" అని సరిదిద్దాడు మధు.

"జాకాను హావీకన్యలు హావీ కన్యలు కావాలి" అన్నాడు గట్టిగా లైబ్రరీయర్ జాగ్రత్తగా ఈ మాటయిని పొంచే కిండ్లకో ఇన్స్యూలో వుందండీ" అన్నాడు జవాబుగా

"కాదు, కాదు" వెంకట్రావు చేత్తో సంజ్ఞ చేశాడు "హావీకన్యలు కావాలి" అని గట్టిగా చెప్పాడు.

“కన్నయ్య ప్రిన్స్‌పాల్‌గారి రూంకెల్లాడు”
వెంకట్రావు ఈసారి చేత్తో మధుసూదనరావును చూపాడు “ఈయన తెచ్చిన వాంఛికవల్లు కావాలి” అన్నాడు తారస్థాయిలో. “ఆయన కలం వే చూడ లేదు” అనే కృత్రిమైన జవాబు వచ్చింది వెంకట్రావు గొంతుకెండిపోయింది కొద్దిగాదగ్గి ఒక్కొక్క అక్షరమే చెబితే ఆయనకు వినబడుతుందేమోనని ‘గు—డి—పా—టి— వెం—క—ట—ర—ం— వ్రాసినది” అన్నాడు వినబడిందో లేదో తెలుసు కుండామని ఆశగా అతడివంక చూశాడు మళ్ళీ ఒక సారి చెప్పాడు : “గుడిపాటి”

“నిడుపాటి . . . ఒహో నిడుపాటిదంటారా!” అన్నాడాయన పాపం పెద్దకలమేపోయిందే అన్న సానుభూతితో

“వెంకటచలం. . . . . వెంకటచలం . . . .” అన్నాడు వెంకట్రావు అదన్నా వినబడుతుందేమోనని “పైలట్‌కలం. . . . పైలట్‌కలం. . . చాలా ఖరీదే వుంటుంది. వ్స!” అని పెదవి విరిచాడాయన

వెంకట్రావు జేబురుమాలుతో చెమటపట్టిన నుదురును తుడుచుకున్నాడు. “ఒరే మధూ! దాపా మేస్తొందిరా! కాంటీన్‌కెల్లాం పద” అన్నాడు బొంగురు గొంతుతో ఇద్దరూ కాంటీన్‌వేపు దారి తీశారు. వెంకట్రావు రెండు గ్లాసుల నీరు త్రాగాక “ఏం చెద్దామంటావురా?” అని మధు ప్రశ్నించాడు వెంకట్రావు “ఏదీలాభంలేదు పూరుకుందాం!” అన్నాడు

“ఊరుకుంటే ఎలా? ఆ ఉత్తరం ఎవరి చేతుల్లోనన్నాడేటి ఏదన్నావుంది? నా పరువు పోదూ! పైగా ప్రిన్స్‌పాల్ చేతిలోగాని, లెక్చరర్ల చేతుల్లోగాని పడిందంటే ఇక మనకి శ్రీమతిమేరా! నన్నీ కాంపొండులోనికి రానియ్యరా!” అన్నాడు మధు

వెంకట్రావుకి బోల్డు కోపమొచ్చేసింది స్నేహితుడికోసం తనుపడిన శ్రమంతా బూడిదపోసిన పన్నీ రయింది. ఈ సంగతి తెలుసుకొని అతడు మండి పడిపోయాడు. “చో! తెలివితక్కున వెదవ్వి! లవ్‌లెటర్లట! లవ్‌ లెటర్లు! రాసేవాడివి కాస్త జాగ్రత్తగా యాడవరాదూ! ఇప్పుడేలా వాచాలనుకున్నావ్? చూశావుగా నీకోసం తంటాలపడితే ఏమైందీసి” అని చదా మదా వాగేశాడు.

“నామీదెగుర్తావేరా? నేనేం చేశాను? నా పుస్తకం ఆ సన్యాసి తీసుకెళ్ళాడా! ఆయనేమో పాడవాటికల మంటున్నాడా? పోనీకదాని నీతో చెబితే నీవు నామీదే పైరయిపోతుంటివాయెను! ఇక నేనెలా మొత్తు కోవాలి?” అన్నాడు బిక్కమొహమేసి మధుసూధన రావు

ఎందరో కవులు స్నేహాన్ని గురించి గొప్పగా వర్ణించారు క్షీర నీరాల స్నేహంలా మహత్కృత మైత్రీ వుంటుందని భర్తృహారి నడివాడు పెద మిత్రుడు సమాధరంతో సమర్పించిన పిడికెడు అటుకులను పాయసంలా అప్యాయంగా తినేట్టు చేయగలిగింది కృష్ణ కుచేలర మధ్యగల స్నేహమే నని అందరకూ తెలుసు స్నేహం గురించి చెబుతూ గురజాడవారు “ప్రేమ నిచ్చిన ప్రేమ వచ్చును, ప్రేమ నిలిపిన ప్రేమ నిలుచును” అన్నారు.

“పుస్తీల్ తీయనిది స్నేహమేకోయ్!” అన్నారు బసవరాజు అప్పారావుగారు (లేక అడివి బావిరాజు గారా?) ఏమై వా, బావిరాజుగారు (బసవరాజుగారా?) చెప్పినమాట మహా సత్యమైనదని మన మందరమూ అంగీకరిస్తాం వాగర్థములవలె రెండు అత్త లొకటిగా సంపుక్తమై, క్రూరమకరవికర దుర్వార చలదూర్వికాగహనమైన వార్నిధిని తరింపజేసి, మానవుని జ్ఞాన్పూర్ణుని దీర్చి కరించి “మమశ్చక్షణం మహా సుభాషణ” అనిపించజేసింది యీ స్నేహమే! దానిలో ఏమీ సందేహంలేదు

మధు శిక్కిమొగమేసేసరికి వెంకట్రావు కరిగి పొయ్యాడు అనునయంగా “కాదురా! మరి ఇల్లాటి పనులు చేసేవాడివి కాస్త జాగ్రత్తతో చేయొద్దా! నీవే ఆరోచించు. . . . ఇంతకీ అంత ప్రమాద కరమైన విషయాలేం రాశావు ఆ జాబులో? ఏదీ దాని నకలుంటే ఇప్పు చూద్దాం!” అవడగాడు.

“కానీ లేదురా!” అన్నాడు మధు. వెంకట్రావుకి తిరిగి చిరుకోపమొచ్చింది “ఛ! ఛ! నువ్వన్నీ

మొదటివాడు :- ఏ ముం డీ మహాశయా! తమరు మీ అబ యి స్త్రీ డరు కావలెనని ఎందుకు కోరడం? ఏ మాన్విరుగానైనా చేస్తే బాగుంటుందే?

రెండవవాడు :- ని జ మే సోద రా! కాని మావాడికి చిన్న ప్పటినుండి అబద్ధమాడడం అలవాటు. అందుచేత వ కీలు గా తయారుచేయడం మంచిదని పించింది నాకు.

మైలవరపు వేంకటాద్రిశాస్త్రి బాలు (పెద్దాపురం)

యితేరా! లవ్‌లెటర్ వ్రాసేవాడివి దాని కానీ ఒపాటి నీ దగ్గరుంచుకోవద్దా! కాస్తయినా తెలివీలేదు నీకు!” అని వాగేశాడు ఈ దెబ్బకి మధుసూధనానికి కూడా కోపం ఎచ్చేసింది “కానీలు వుంచుకోవడానికి నేనేమీ పైళ్ళుకొద్దీ లవ్‌ లెటర్లు వ్రాసేస్తున్నాననుకున్నావా? నా జన్మలో వ్రాసిన మొదటి ప్రేమ లేఖ యిదే! అది నాకు కంఠా వచ్చినప్పుడు కానీ వుంచుకోవాల్సిన అవసరమేముంది?” అన్నాడు

“అయితే అదేదో తొరగా చెప్పి ఏడు ఎందు కైనా మంచిది!” అని శాసించాడు వెంకట్రావు ఈ మాటవిని మధు సిగ్గుపడ్డాడు.

“హోరీసి అసాధ్యం!! చెప్పడానికింత సిగ్గుయితే కాయితోమీదరానీ తగ్గెట్టు చదువుతాను” అన్నాడు వెంకట్రావు. మధు అంగీకరించి వో కాయితంచించి దానిమీద ప్రేమలేఖ తాలూకు కానీ

రాసిచ్చాడు వెంకట్రావు దాన్ని అందుకొని ఇలా చదివాడు

“మై డియర్ మధారాణి,
మీ మధుర వదనారవిందాన్నిమాని ధృతిచెడలి నామది నాలో అవధుల్లేకుండా అల్లరిచేస్తోంది. మీ ఎదురుగా నా కదనాన్ని వినిపిద్దామనుకుంటే వెదవది నా హృది ఒకటే దడదడలాడుతోంది. పదార్థమై సువర్ణంతో మధువును రంగరించి విధాత మీతనూల తను సృజించాడు మీ అధరలలోని అరుణిమగానీ, మీ సోగ కనుల శౌచ్యంగంగానీ నాకు దివ్యసందేశాలనే అందిస్తున్నాయి. జీవితవధంతో నిరాధారంగా పయనించేసాంధుళ్ళే నేను. నా జీవిత రధానికి సార దీగా వుండటాని కంగీకరిస్తారేమోనని దైర్యంచేసి యీవిధంగా వ్రాస్తున్నాను. జవాబిస్తారుకదూ! మీ మధు”

ఈ ఉత్తరాన్ని సాకల్యంగా, సావకాశంగా సవిమర్శ వంగా మై మరచి చదివి ఏదో చెబుదామని వెంకట్రావు వారు తెరిచాడు. అదే క్షణంలో—

రిచ్చిన గాలి పీచింది. రెమ్మలనుండి అనిలొక వర్షితములైన కుసుమాలు ఎగురుకుంటూ ఎలా వెళ్ళుతాయో అలాగే వెంకట్రావు చేతిలోనుండి కూడా ఆ ఉత్తరం తొలిగిపోయి గాలిలో ఎగురు కుంటూ కాంటీన్ కిటికీగుండా అవతల కెమిస్ట్రీ లాబ్‌వద్దకు పోయి పడింది.

* * *

మిత్రులిద్దరూ ఆశ్చర్యంతో నిశ్చిన్మలై ఒకరి మొహాలోకూడు చూసుకున్నారు. సరిసర సరిజ్ఞానం కలిగాక ఇద్దరూ పరిగెత్తుకుంటూ కిటికీవద్దకు వెళ్ళారు. అవతల కెమిస్ట్రీ లాబ్ చుట్టూవక్కలూ ఓ చిన్నకాయితమ్ముక్కయినా వారికి కనబళ్ళేదు. జనసంచారం కూడా ఎక్కడా లేదు. లాబ్ హాలు గోడ కానుకుని ఓ గార్డభరాణంమాత్రం ఈ ప్రపంచంతో ఏ సంబంధమూ లేనట్టు నిశ్చింతగా నిలబడి నిద్రపోతోంది.

“ఇప్పుడేం చేద్దాం?” అన్నాడు మధు సర్వ నాశనమైన ‘కింగ్‌లియర్’లా. కష్టాలొచ్చాయంటే వందలకొద్దీ వస్తాయని పెద్దలు చెప్పిన చెప్పాడు కదా!

మధు అందోళన గమనించి వెంకట్రావు అన్నాడు: “ఒరే! పూరికే గాభరాపడకు. ఆపదలందు సమం వితదైర్యగుణంతో వుండడం ధీరోదాత్తుని లక్షణాలే ఒకటని ఈరోజే మా ప్రాఫెసర్ చెప్పాడు. అసలు నువ్వు రెండు లవ్‌ లెటర్లు పోయాయే అని భాధపడకూడదు. ఈ రెండవదివెళ్ళి మొదటిదాన్ని వెతుక్కొన్నందుని తలంచుకోని గుండె దిటవు చేసుకోవాలి ఇక ఇది క్లిష్టపరిస్థితి కాబట్టి సర్వాది కారాలూ వేసు వశపరచుకుంటున్నాను. నువ్వు చేసు చెప్పినట్టుల్లా చెయ్యి ముందు లైబ్రరీయన్ దగ్గర కెళ్ళి ‘హాంపీకావ్యము’ అనే పుస్తకం ఎక్కడుందో కనుక్కోనిరా !. . . .”

“హాంపీకవ్యలు” అని సరిదిద్దాడు మధు.

“అదే “హాంపీకవ్యలు” కాని ఇంతకుముందు వలె ఇప్పుడు నీవు కష్టపడవలసిన అవసరంలేదను.

(39 వ పేజీ చూడండి)

ఎంత లాలిత్వము, ఎంత మృదుత్వము, ఎంత తాజాయైన సువాసన!

కాష్మీర్ బొకె టాల్క్-మ్ పొడరు వాడితే
మీకు అటువంటి హాయినిస్తుంది!

పాపాయిని హాయిగా,
బొబ్బలుగా ఉండేలా
చూడండి! కాష్మీర్ బొకె
బొడరు యితర ప్రత్యేకమైన నేటి
బొడర్లకంటే మెక్లగానూ ఉంటుంది.
దానిని రాస్తే మీ పాపాయి పువ్వులా
తాళాగా ముద్దాస్తుంటుంది. ఈ
బొడరు మీకు మీ పాపాయికి
తొలి పరిచయం!

కాష్మీర్ బొకె టాల్క్-మ్ యొక్క చల్లని
పువ్వుదళమువంటి స్వరూపు మీరు శాంతి
మర్యాద ఉన్న చక్కని ఆనందము పొందుతారు! దానిని
ఒక్కసారి రాసుకోండి. వనంక యితర పౌరసరియము
వంటి మనాసలో కోరిల్లకూ ఉంటారు. ప్రియమైనది
త్రం పారి దానిని రాసుకోండి.

మీరు వాడే ఫేసు బొడరును
మెరిపేలా చేసుకోండి. కాష్మీర్
బొకె టాల్క్-మ్ కొంచెము బొడరులో
చల్లండి. కాష్మీర్ బొకెలో ఉన్న
ఎక్కువ మృదువైన, మనోహరమైన
తళతళ మీ బొడరును మెరిపేలా
చేస్తుంది!

కాష్మీర్ బొకె

టాల్క్-మ్ పొడరు

పురుషులు ప్రేమించే పరిమళం గలిగి

శ్రీకా

నాకో అయిడియా తట్టింది ఆయనకు వినబడదు గాని చదవగలడుగా! కాబట్టి వెళ్ళి త్వరగా తెలుసుకొనిరా! ఇంతలో నేను ఇప్పుడెగిరిపోయిన కాయితం గురించి అలోచిస్తుంటాను” అన్నాడు వెంకట్రావు “అదృష్టవశాత్తూ వెంకట్! అదృష్టవశాత్తూ నీ బుర్ర ఇంత చురుగ్గా—ఇంత క్లిష్ట సమయంలో పని చేస్తుందనుకోలేదు!” మిత్రుణ్ణి మెచ్చుకుంటూ మధు నిష్క్రమించాడు

వెంకట్రావు సాలోచనగా కిటికీలోంచి ఆవలకు చూశాడు ■ చుట్టుపట్ల ఎక్కడా కాయితం అన్న జాడే కనబట్టలేదు వెంకట్రావు బుర్రలో ఓ అలోచన మెరిసింది సైంటిఫిక్ అయిడియా కెమిస్ట్రీ లాభకరమే అని దాని చుట్టుపట్లనుండే వాయువంతా ఆస్పంతో నిండివుంటుంది. కాబట్టి కాయితం ఆ వాయువులో కరిగిపోయివుంటుంది ఎంత సైంటిఫిక్ గావున్నా ఈ నిర్ణయం అంత సమంజసంగా కనిపించలా తీక్షణంగా చూశాడు హేలుస్కర్క గార్లభరాజం అలాగే నిలబడి నిద్రిస్తోంది దానిని చూస్తోవుంటే అతడి మనసు పరిపరివిధాల పరుగు తిరిగింది. కాని . . . ఋణజాలా?

మధు తిరిగొచ్చాడు. “ఒరే” వెరిసారి! హంపీ కన్యలు అప్పుడే చేతులు మారిందట! నా ప్రేమ లేఖ ప్రపంచంలో ప్రవేశించిందిరా!”

“నీవేం భయపడకు. నాకు ఇంకొక వూహ తట్టింది. పెకెడ్ జా అలజోతో మధుమూర్తి అని ఒకడున్నాడు కాబట్టి నిన్నెవరూ అనుమానించరు ఇంతకీ ఆ పుస్తకాన్ని ఎవరు తీసుకున్నారు?”

“ఫోర్మియర్ మాధమాటిక్స్ స్టూడెంటు యన్ రామ్మూర్తి తీసుకెళ్ళాడట మెయిన్ బ్లాకులో వుంటాడే వాడేననుకుంటా!” అన్నాడు మధు

“ఒరే మధూ! ధైర్యం చిక్కబట్టుకో, కష్టాలొకదానివెంట ఒకటి వస్తాయంటే ఇదో ఆ రామ్మూర్తి సంగతి సువ్వెరగవులే! వాడి బుద్ధి ఎంత వంకరయిందంటే, అది చూశాక కొంగమెడ తిన్నగా కనబడుతుంది కర్లడు, శిలి వగైరా దాతలు జన్మించిన దేశంలో వీడంత స్వార్థపరుడెలావుట్టాడో తెలియకుండావుంది వాడి దగ్గరకెళ్ళి ‘ఒరే! నీ పుస్తక మొకమాటివ్వరా! చదివి ఇచ్చేస్తాను’ అని అడిగావనుకో! వాడి ప్రాణంపోయినా దాన్ని యివ్వడు పైగా ఏ పుస్తకం తీసుకుపోతావోనని అన్నిటిని అలహారులోపెట్టి! గాఢజాతాళం వేసుకుంటాడు వాడు సామాన్యుడుకాదు” అని ఏకరువుపెట్టాడు వెంకట్రావు

“మరేం చేద్దామంటా విప్పుడు?”

“నాకొక అయిడియా తడుతోంది ప్రసాద రావు రూము కెళ్ళాం రా!”

“వాడి రూముకెందుకూ?”

“వాడిదగ్గర వో విరుగుదుంది అదేమిటో నాకు తెలిదనుకో ఉందనిమాత్రం తెలుసు వెళ్ళాం రా!”

ఇద్దరూ బయటికిచ్చారు దూరంగా కాలేజి నుండి అమ్మాయి బృందం వస్తోంది వారిని చూడగానే మధు వెంకట్రావుని మోచేత్తో పాడి చాడు “ఒరే చూడు! కథానాయకి వస్తోంది” అన్నాడు మెల్లగా వెంకట్రావు తల పంకించాడు.

(37-వ పేజీ తొగవాయి)

ఆ అమ్మాయిలో వో రెండు జడలమ్మాయి మధుని వోరగంటమాసి తనలో తానే మెల్లగా నవ్వుకొంది. తన చేతిలో పుస్తకాలని సర్దుకొని మళ్ళీ నవ్వింది. అందరూ ముందుకు సాగిపోతుండగా ఆమె వెనుదిరిగి వోసారి మధు వంకకి చూసింది.

“ఒరే చూశావుట్రా! ఆ క్రిగమ్మలోని కాంతి! జలదనీలాల్లెన ఆ నయనాలలో విద్యుల్లతలా మెరిసి పొయ్యే సౌందర్యం!”

“పూర్వకాలం రోవో నగరపు రాజు సిరో....” మొదలెట్టాడు వెంకట్రావు.

“అబ్బి చాలిద్దూ నీగో!” ఆమె సౌందర్యం వన్ను పిచ్చివాణ్ణిగా చేస్తోంది. నడకలోని ఆ విలాసం, సౌందర్యప్రభనుమించే ఆ తమాసాకూమార్తం వన్ను వెర్రివాణ్ణిగా చేస్తున్నాయి ఆమెకోసం అమాంతం నిప్పులలోకి ఉరకమంటే నేను సిద్ధం. కాలిపోయిన నా దేహానికి ఆమె చేలంచలముల కొన విసరాల ఊరు పులు తగిలితే నాలో ప్రాణం ప్రవరించగలదని

గుమాస్తా (జవానుతో):- ఏమిటోయి ఈ రోజు ఇంతగా చినిగి పోయిన చొక్కా ధరించావెందుకు?

జవాను:- ఈ రోజు మనపై ఆఫీసర్లు తనిఖీకు వస్తారటగదండీ! కొల్లా వెంకటేశ్వరరావు (గుంటూరు)

పిస్తోంది. ఆమె వా హృదయరాణి వా ప్రేమ పాతాలకు బోణి మాంచి కవిత్వం రాసియాలమంది నాకు

నేను విధాత నామె వాణి . నేను శర్మడ నామె శర్వాణి నే నింగ్రుడ నామె యింద్రాణి నేను మధు నామె సుధారాణి”

“ఒరే! నీ పైత్యం చాలించి ముందు నీ ప్రేమ లేఖ గడవ చూసుకో దాన్ని తీసికెళ్ళి ఆమె ప్రిన్సిపాలు కిచ్చిందంటే నీ రోగం చచ్చగా కుదుర్తుంది!” అని వెంకట్రావు హెచ్చరించాడు మధు వెంటనే “నరే వద” అని అతడివెంట నడిచాడు.

ఇద్దరూ ప్రసాదరావు రూము కెళ్ళారు ప్రసాద్ మంచంలో వడుకొని మీదికిమాస్తూ సిగరెట్టు కాలుస్తున్నాడు

“మమస్కారం, బ్రదర్ ప్రసాద్” అన్నాడు వెంకట్రావు

“మమస్కారంరా!” అన్నాడు ప్రసాద్ తల తిప్పుకుందానే “పనిమీదే వచ్చినట్లున్నారే!” వచ్చిన యిద్దరూ కుర్చీలో కూలబడ్డారు. వెంకట్రావు

చెప్పాడు. “బాగా పూహించావు బ్రదర్! పని మీద వచ్చామంటావా? అది సఫలం కావాలనే వచ్చాం. అందుకే నీకు సమస్కారం కూడా కొట్టాం. సమస్కారం కొట్టండి పని సఫలంకాదని శాస్త్ర గ్రంథాల్లో రాశారటలే!”

“జానాను! నేనూ విన్నాను ఇంతకీ మీ “మస్కారం” ఎందుకు?”

“మన రామ్మూర్తిలో చిన్నవనిబడింది. నీ సాయంకోసం”

“వాడితో ఏం పని?”

“వాడిదగ్గరుండే ఒక వస్తువు మాకు కావాలి అది మాదే అనుకో అయినా ఇప్పుడది వాడి చేతిలో వుంది”

“మీ వస్తువన్న మాటేమిటి? ఒకసారి వాడు కాఫీలాగి . . .” ప్రసాద్ ఆగి మళ్ళీ సర్దుకున్నాడు. ఐమీ! మీ వస్తువయినా, వాడి చేతులో పడిందంటే తిరిగి రావడంకల్ల” ఏక్కచ్చిగా చెప్పేశాడు

“అలాగంటే ఎలాభాయ్? వో ముఖ్యమైన కవరు వాడిచేతిలో చిక్కుకుంది ఎలాగైనా నీవు సాయం చేయాలి! లేకుంటే చచ్చానున్నమాటే!”

“నాకూ చేయాలనేవుంది కాని రామ్మూర్తి సంగతి సువ్వెరగవు!”

“నీవే ఏదో ఉపాయం చెప్పాలి!”

ప్రసాద్ కాసేపు పై కప్పువంకకిచూసి, తర్వాత అన్నాడు “నాకొక్కటేమార్గం కనబడుతోంది”

“చెప్పురాబాబూ! నీకు పుట్టెడు పుణ్యమొస్తుంది” అన్నాడు వెంకట్రావు

“ఆ కవరు ముఖ్యమైనదా?”

“ముఖ్యమేమిటి? మన శ్రృంగరంతా దాంటోనే వుంది!” ప్రసాద్ మళ్ళీ కాసేపు వూరుకున్నాడు. తర్వాత “నరే, అయితే నా దగ్గరో బ్రహ్మాస్త్రముంది! అది మీకు ఉపదేశిస్తాను” అన్నాడు.

“దాంక్యూ, బ్రదర్! దాంక్యూ” వెంకట్రావు సంతోషపడిపోయాడు

“ఒక్కషరతు” నిరుద్దేగంగా ప్రసాద్ అన్నాడు. “దానిలోని రహస్యంమాత్రం అడుగరాదు”

“ఎందుకడుగుతాను బ్రదర్! మాక్కావలసింది నీ మంత్రం!”

“నరే! ముందు నీ కవరు ఇవ్వెయ్యమని వాడిని మర్యాదగా అడుగు వాడనలు ఇవ్వడులే! అప్పుడు “దీపక్ మహల్లో జరిగిన సంగతి నాకు తెలుసు” అను వెంటనే వాడు నీకు నీ కవర్ని ఇచ్చేస్తాడు”

“వరేగుడ్! అల్లావుద్దీన్ అదృతదీపం అన్న మాట “దీపక్ మహల్లో జరిగిన సంగతి” వెరీ గుడ్! దీపక్ మహల్ అంటే సినిమాటాకిక్ కదూ!”

“అదే లీలామహల్ ప్రక్కనుండేది” అన్నాడు మధు

“తెలుసులేరా! వాణిమహల్ కళ్ళే దారిలోదేగా!” అన్నాడు వెంకట్రావు “బావుందిబ్రదర్ నీ మంత్రం అదాలో ప్రహ్లాదజ్ఞానా అంటే దీపక్ మహల్లో ఏం జరిగిందో తెలుసు అని అర్థం.

ఇంతకూ ఏంజరిగింది దీపక్ మహల్లో?”

“అడగద్దన్నాగా! ఎక్కువ తెలుసుకోదానికి ప్రయత్నించకు!” గంభీరంగా వచ్చాడు ప్రసాదరావు.

“కార్యసాధనకు సీతాశక్తి రవివంటిది. వాడిదగ్గర చిక్కుపడిన కవరు తెచ్చుకోడానికి అలిబాబా వేర్పు కున్న “హావేసేసే” వంటిది ఉపయోగించుకుంటే లాభం చేకూరుతుంది వెళ్ళిరా!” అన్నాడు

“అలాగే బ్రదర్! థాంక్యూ! మెసిథాంక్స్. శమ స్క్విరం”
“నమస్కారం!”

*
మిత్రులిద్దరూ రామ్మూర్తి గదివేపు నడిచారు గదింకా అల్లంతదూరంలో వుండగానే వెంకట్రావు చిటికెనే “నాకో అయిడియా తట్టింది” అన్నాడు

“మివిటది?” అనడిగాడు మధుసూదనరావు యాంత్రికంగా. వెంకటేకి అయిదు నిమిషాలకోసాటి చొప్పున అయిడియాలు తడుతూనేవుంటాయ్. అంచేత అవి వినడం మధుసూదనేకి అలవాటయి పోయింది.

“మనం ప్రసాద్ చెప్పిన ఆస్తిని ఉపయోగించాలన్న అవసరమే లేదు”
“కారణం?”

“వాడిప్పుడు బీచ్ కి వెళ్ళివున్నాడు.”
“వెళ్ళే కాసేపట్లో తిరిగి వస్తాడు.”

“కాదులే నీకు తెలియదు నీటిబస్సుకి అణపుర ఎందుకివ్వాలని నడిచే వస్తాడు. వాడొచ్చేసరికి రాత్రి తొమ్మిదిదవుతుంది”

“అయితే ఇప్పుడు వాడి రూముకెళ్ళే లాభ మేనిట?”

“ఇప్పుడే లాభం వో వస్తువు సంపాదించడంబని వప్పుడు మోసం చేస్తేనా సంపాదించాలి”

“మరి నేను?” అనడిగాడు మధు

“నీవు నాతోనే రా!” అన్నాడు వెంకట్రావు ఎడంచేతివేపు తిరుగుతూ

“బాబోయ్! నేను రాను!” అని మధు అక్కడే అగిపోయాడు.

“వోరి వెధవాయ్! జీవితంలో నీవెలాప్రొఫ్యూర్ అవుతావో నాకు తెలికుండావుంది. వరే! నీవలా వెళ్ళి వేమరల్ సైన్స్ డిపార్ట్మెంట్ దగ్గర వుండు. వని ఊగించుకుని పాపుగంటలో వస్తాను” అని వెంకట్రావు హుషారుగా ముందుకు నడిచాడు.

వెంకట్రావు రామ్మూర్తి గది దగ్గరకు వచ్చాడు సరిగా కిటికీలో చేయిపెట్టే వో గుప్త ప్రశ్నలతో మండి తాళించెని తీశాడు ఆ రూంలో ముగ్గురుంటున్నారు. తాళించెని ఒకటే వుండడంవల్ల ఎవరెప్పుడొచ్చినా తలుపు తెరుచుకోవడానికి వీలుగా దాన్ని వో స్థలంలో దాచారు. వెంకట్రావుకి ఈ నెంగుతున్నీ తెలుసు అతడు గది తలుపులు తెరిచి చొరవగా లోపలికి ప్రవేశించాడు. అన్ని మూలలా వున్నకంకోసం త్వర త్వరగా వెతికాడు కాని అది కనిపించలేదు. వెళ్ళిపోదామనుకుంటుండగా టేబిల్ మీద అతడికొక సినిమా ప్రతిక కనిపించింది. దాన్ని అందుకుని కుర్చీలో కూర్చున్నాడు.

బూట్లవప్పుడు విని వెంకట్రావు చివ్వాల్చేవి వింటున్నాడు. ముప్పాపుగంట గడిచిపోయిన పంగళే

తెలియదంతవీక మరుక్షణంలో రామ్మూర్తి గదిలోకి ప్రవేశించాడు.

వెంకట్రావు అతడి కళ్ళలోకి అనుమానంగా తూశాడు.

రామ్మూర్తి అతడి మొహంలోకి కోపంగా చూశాడు.

వెంకట్రావు ఆశ్చర్యపోయాడు.

రామ్మూర్తి విన్నపియ్యాడు.

“అప్పుడే వచ్చేవావో?” అనడిగాడు వెంకట్రావు అప్రయత్నంగా.

“కరోజ్. . . .” అని రామ్మూర్తి ఏదో చెప్పబోయి తమాయించుకుని “నువ్వు మా రూంలో కెలావచ్చావ్” అనడిగాడు.

“వర్లాకి నిన్ను చూడమని వచ్చాను మనిద్దరం భాయ్ భాయ్ కదూ!”

“భాయ్ భాయ్ అయితే దురాక్రమణ ఎందుకు చేశావ్?”

“నీ కుర్చీలో కూర్చోవడం దురాక్రమణా?”

“తలుపుతెరుచుకొని లోపలికి రావడం దురాక్రమణకదూ?”

మల్లయ్య:- ఇంత పెద్ద పట్నంలో యిన్ని దుకాణాలున్నాయి కాని నాకు కావలసింది ఒక చోట దొరకలేదు.

స్వామి:- ఏమిటది.

మల్లయ్య:- “అగువు”

డి. బ్రహ్మానందరెడ్డి (చీరాల)

“అరేభాయ్! నే వచ్చేసరికి తలుపులు మేసి వున్నాయ్. నువ్వు త్వరలోనే వస్తావుకదా అని తలుపు తెరుచుకుని లోపల కూర్చున్నాను. ఇది తప్పా?”

“నాకేం వస్తూ! ఇంతకీ నీకు నాతో ఏంవని?” అని మీదికొచ్చినట్టు అడిగాడు రామ్మూర్తి.

“వరదాగా మాటాడదామని. . . .”

“చెప్పు! ఏం వని?” మరింత మీదికొచ్చినట్టు అడిగాడు.

“చెబుతున్నా! వవేం. . . .”

“బలుపాకు తినదంచుకుంటే నిజం చెప్పు ఏమిటి నీ అభిప్రాయం?” భయంకరమైన భూతం కదిలి ముందుకొస్తున్నట్టు వచ్చాడు రామ్మూర్తి. వెంకట్రావు వినివెల్లాడిపోయాడ గాంతెండి పోయింది ఎలాగో కప్పపడి “వాణిమహల్లో జరిగింది నాకు తెలుసు” అనగాడు

“వాణిమహల్! వాణిమహల్!” వికటంగా వచ్చాడు రామ్మూర్తి. వెంకట్రావు ఆశ్చర్యపోయాడు బ్రహ్మానందం వనిచేయనందుకు తీక్షణంగా అలోచించాడు. శనివారం అతడి మునుకు వరైన మంత్రం స్ఫురించింది.

“నాకు తెలుసు లీలామహల్లో నీం జరిగిందో” అన్నాడు.

“గదిలోకి ఎందుకొచ్చావురా అంటే చవాకులు వాగుతున్నాడు!” రామ్మూర్తి స్వగతంగా మరింత దగ్గరకువస్తూ. మెల్లగా వాడిచేయి మీదికిపోతోంది. వెంకట్రావు భయంతో కళ్ళ మూసుకుని గట్టిగా అరిచాడు. “దీపకమహల్లో జరిగిందంతా నాకు తెలుసు!”

అంతే! ఆ చేయి అలా అగిపోయింది మెల్లగా కిందికిజారిపోయింది కూడా.

“తెలుసు, వాకంతా తెలుసు!” అన్నాడు మెల్లగా వెంకట్రావు. “ఏం తెలుసు?” అని అడుగుతాడేమోనని భయపడ్డాడు కూడా.

రామ్మూర్తి దగ్గరికివచ్చి వెంకట్రావు చేతులు పట్టుకున్నాడు. “బాబ్బిబు! ఎవ్వరితో చెప్పివురా! మనిద్దరం భాయ్ భాయ్! నీకేం కావాలో చెప్పు చేస్తాను!” అన్నాడు

“నాకు చలం రాసిన “అమరావతి శిథిలాలు” అనే శైలిబరి పుస్తకం కావాలి” అన్నాడు వెంకట్రావు

“చలం అలాటి పుస్తకం రాయలేదురా!” అన్నాడు రామ్మూర్తి వోపిగ్గా.

“అవునవును. అదికాదు “హంపీ శిథిలాలు” అనే పుస్తకం సువివాహ శైలిబరిమండి తెచ్చావుగా! అది” అన్నాడు వెంకట్రావు.

“అది “హంపీ శిథిలాలు”కాదు “హంపీ కన్యలు”.

కాని ఆ పుస్తకం నా దగ్గరలేదు. కావాలంటే రేప్పి దున్నే తెచ్చిస్తా”

“అదెక్కడుంది?”

“నెకెండవరు దాన్ని శైలిబరిలో తీసుకున్నాను. అట్ట అయినా విప్పిచూడలేదు పట్టుకోస్తూంటే కెమిస్ట్రీ మ్యాడెంటు సుధారా, నే చదివిస్తానని తీసికెళ్ళింది. నీకు కావాలంటే ఉదయాన్నే వెళ్ళి తీసుకోస్తాను అత్యవసరమయితే ఇప్పుడే తెస్తాను”

“వద్దులేరా భాయ్! నీకాశ్రమ ఎందుకు? నాకావునకమేపడ్డు తమాషికి అడిగాను. అంతే. వస్తా. లా! లా!” అని వెంకట్రావు వెనుతిరిగి నడిచాడు

“ఒరే వెంకటే! ఎవరితోనూ. . . .

“భయపడకోయ్! ఒక్కపిట్ట కయిన తెలిదనుకో! వస్తా బై బై!!” అని వెళ్ళిపోయాడు.

వెంకట్రావు విసవిసా నడుచుకుంటూ నాచు రల్ సైన్స్ లాల్ దగ్గరకు వచ్చాడు. మధుసూదన రావు అతడికోసం వినుగ్గా ఎదురుచూస్తున్నాడు.

“వీర! ఇన్ని యుగాలయిందో? అని అడిగాడు వోపిక చంచేసుకుని.

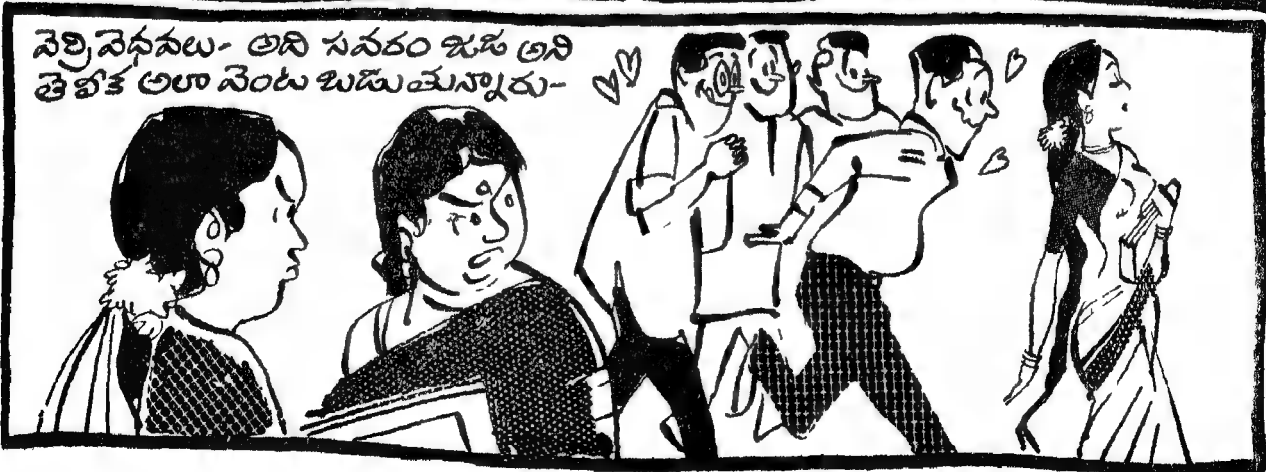
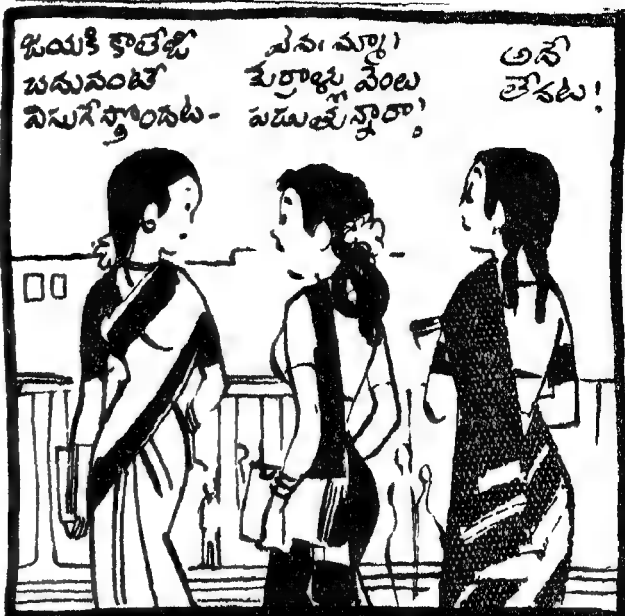
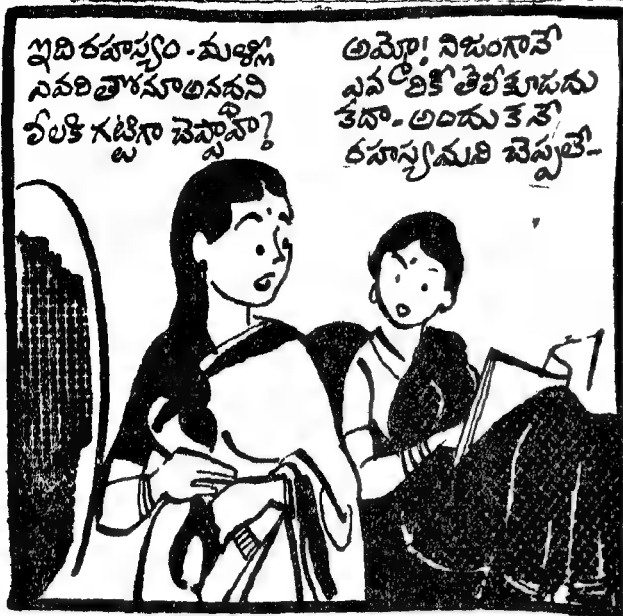
“నీరాట్నె విరిగి నేతిలో పడిందిరా బ్రదరూ!” అన్నాడు వెంకట్రావు

మధు కర్ణంకాలా “అంటే?” అని ప్రశ్నించాడు

“నీ మొదటి ప్రేమలేని గమ్యస్థానం చేరింది”

“అంటే?”

“అంతే!” అని వెంకట్రావు క్లుప్తంగా పరిస్థితి విశదీకరించాడు.

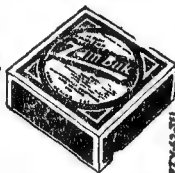
జామ్-బుక్

పాదముల వాపు నొప్పిని శమనపర్చి నివారించును

కాళ్ళవాపులు, వ్రణములు, కుడుపులు, కాలినపుండ్లు తిషగాయములు, జామ్-బుక్ గొప్ప చక్క అయింట్లో మెంటుతో త్వరలో మానును జామ్-బుక్ చక్కం లోకి పోయి, గుణమిచ్చే బిషరము దీనిలో జంతు క్రొవ్వలు నూనెలు లేవని గ్యారంటీ చేయబడినది.

Zam-Buk

జామ్-బుక్ మూలికా బొమ్మ

ఇది మందుల వ్యాపారులందరినీ దొడుకును. ఏ ఇ ఫుల్ ఫీల్డ్ (ఇండియా) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ బొమ్మలు

పోర్ విజంట్లు. దాదా ౫ కంపెనీ, 86, నై నప్ప నాయక వీధి, మద్రాసు-81.

‘కోరింత దగ్గుమందు’ లార్క్ హోమ్.

హోమియోపతి, ఏల్ ఫీల్డ్, ఆయుర్వేద వైద్యులు ప్రస్తుతపు మందు అన్నిటికంటే మిన్నగా పని చేయునదిగా నెమ్మకొనుచున్నారు ఈ మందు కోరింత దగ్గును అద్భుతముగా నివారణ చేయు చున్నది. సీసా (28 బిళ్లలు) రూ 1-80. టోకున కొనువారికి, విక్రయదారులకు ప్రత్యేక ధరలు

Dr Lanka RamakrishnaaOR
Lark Homoeo Clinic
Srikakulam A. P
(దీర్ఘవ్యాధి చికిత్సా నిపుణులు)

శ్రీబాలాంజనేయ ప్రశ్న

సంతానము, గోగములు, గ్రహభాధలు, వివాహం, పారిపోయిన పనులు, మనుష్యులయొక్క ఆచారకే, దొంగిలించిన సామగ్రి, వీడిపోయిన భార్య మిగతా కోరిన 5 ప్రశ్నలకు వెంటనే సమాధానం పంపగలను. రూ 2 ఎం.డి. చేయండి. నెలలవారీగా 12 నెలలకు 1 సంవత్సరం జాతకము రూ 2. పూర్తి చేయి, జాబ్రువాసిన పైము తెలిపిన చాలును.

హనుమాన్ జ్యోతిషాలయము, 10వ లైను, అరంజిల్ పేట, గుంటూరు-2

(40-వ పేజీ: తరువాయి)

“మరి మన కర్తవ్యం”

“అదీ ఆలోచించాను. చెబుతా విను. సుధారాణి రోజూ కాలేజీనుండి ఇంటికే తేటప్పటికి రాత్రి వినిమిదిన్నర అవుతుంది. రోజూ రామారావు స్ట్రీట్ వెంబడి వెళ్తుంది. ఈరోజు రాత్రి నీవు దారికాసి ఆమెతో మాటాడేసి ఐసాపైసా తేల్చేనుకో. నే నింతలో రెండో ప్రేమలేఖ సంగతి చూస్తాను”

“ఎలా మాటాడాలిరా! వణుకుగావుంటుందేమో!” అన్నాడు మధు.
“అమాత్రం మాటాడలేని వెధవాయిని ప్రేమ లేఖ ఎలా వ్రాశావు? ఏం భయంలేదు దారిలో నిలబడి “సుధారాణి!” అని పిలు “వోయ్” అంటుందికదూ! “హంపేయ్యాత్ర”లో వుండే నా కవరు తిరిగి ఇచ్చేయ్యండి అను. ఆ సంగతి తెలిసి పోతుంది! వెళ్ళ త్వరగా! నాకూ అర్జంటు వుంది” అని మధుని వెంకట్రావు తరిమాడు.

* * *

మధు వీధిలైటు క్రిందపడేచోట నించున్నాడు వీధిలో ఏ సందడిలేదు కాని దూరంగా విద్యుద్దీప కాంతిలో తళతళ తారురోడ్డు మెరిసిపోతోంది ఆకాశంలో మినుకు మినుకుమనే నక్షత్రాలు, ఉత్సాహజనకమయిన గాలి, మనోహరమైన వాతావరణం. మేజర్ టిటోవ్, వోస్టాకోవ్ కూర్చున్నంత అనందంగా వుంది.

దూరంగా వో ఆకారం కదులాడింది మనక వీడలోని మధు కళ్ళకి చింపుకుని చూశాడు సందేహంలేదు. అది స్త్రీ ఆకారమే అతడి గుండె జనతా ఎక్స్ ప్రెస్ తో పోటీ చేయడం ప్రారంభించింది ఆకారం క్రమేపీ దగ్గరకువచ్చి వచ్చింది మధు అమెను పోల్చుకున్నాడు ఆ రెండు జడలూ, రాయంలను జయించినట్టి ఆ నడకలోని వయ్యారం అతడి గుండెదేగం వచ్చింది గ్రాండ్ ట్రంక్ వేగాన్ని అందుకునేలా వేసింది అమె పది గజారదూరంలో వుండవగా అతడి గుండె చిన్నసైజు అమెరికన్ రాకెట్టుతో సమానంగా పరిగిల్పింది

అమెను కాస్త దగ్గరగా రానిచ్చి “సుధా” అని మధురంగా పిలిచాడు మధు. కాని ఆ భయంలో అతని నోటిలోంచి విచిత్రమైన ధ్వనితప్ప వ్యవ్య మైన శబ్దం బయటికి రాలేదు

“వా... కో” అని అరిచింది సుధారాణి అరవడమేమిటి ఒక్క ఉడుటున అమె ఎగిరి త్రుళ్లి పడింది అమె చేతిలోని నుమారు ఇరవై ఎన్ కాల్ నెలనపడి పోయాయి.

మగవక్కి ప్రేమకూజితానికి ఏ అడవికీ అయినా “వా... కో” అని జవాబిస్తుందో లేదో తెలియని మానవ భావలోమాత్రం ఈ ప్రయోగం అపూర్వం బహుశా అమె “వాట్” అనబోయి “వా... కో” అని అరచివుంటుందేమోనని పూహించవచ్చు “ఏంసుధా! అంత భయపడిపోయారే?” అని అడిగాడు మధు

అమె “మీరా మధుగారూ! ఎంత భయపెట్టారండి!” అన్నది

“క్షమించండి! మాతో వుండి మాటాడుదామని వచ్చాను” అన్నాడు మధు.

“నేనూ మీతో వో విషయం చెబుదామనుకుంటున్నాను”

“చలంపుస్తకంలో కవరు ...”

“దానిలోని ప్రేమలేఖ ...”

“క్షమించండి ...”

“నేను దాన్ని చదివేశాను”

“నిజంగానా?”

“ఔనండీ! నా జవాబు వింటారా!”

“వోయ్!”

“నా జవాబు కూడా అదే!”

“సుధా!”

“మధూ!”

“నిజంగా!?”

“నిజమే!”

“సుధా! మిమ్మల్ని కాలేజీలో చూసిన మొదటి రోజునే ప్రేమించాను”

“సరిగ్గా చెప్పారు అగస్త్య 15 వ తేదీకదూ! మీరు లీటరరీ అసోసియేషన్ లో ఇంగ్లీషులో ఉపన్యాసం ఇచ్చినారోజూ!”

“సుధా నేనెంతో అదృష్టవంతుణ్ణి!”

“ఊహా! నేను!”

ఈ రకంగా చాలాసేపు సంభాషణ జరిగింది. అయితే దానితో మనకంతగా అవసరంలేదు కాబట్టి అక్కడితో దాన్ని వదిలేద్దాం ఇది తర్వాతి రంగం.

* * *

మధుమాదనరావు వెంకట్రావును గట్టిగా కావలింపుకున్నాడు “ఒరేబదర్! నేను సుధారాణిని వివాహం చేసుకోబోతున్నారా!” అన్నాడు.

“కంగ్రాచ్యులేషన్స్ మై బోయ్! నే చెప్పిగా! యూ ఎల్గో పోర్ని వరల్డ్!”

“నీకెలా థాంక్స్ చెప్పాలో తెలియకపోయిందిరా! నీకు నేనెంతో ఋణపడివున్నాను”

“నో థాంక్స్! స్నేహితునికి ఋణమే ఏంట్రా?”

“మరి ఆ రెండో ప్రేమలేఖ ఏమైందిరా?”

“ఏమో! దాని గురించి ఏమీ నిర్ధారణగా తెలియ అనేకమైన అభిప్రాయాలన్నాయి. కాని దేనికి సరైన ఋణపులేదు ఋణపు దొరగానే చెబుతారే! అయినా నీ విప్పుడు దాని గురించి భయపడాలైన అవసరమేముంది? ఎలాగా సుధారాణిని వివాహమాడబోతున్నావుగా!”

“వేరీగుడ్! వసా సురా! ఖై ఖై! మళ్ళీ కలుస్తాను చాలా థాంక్స్” అని మధు వెనక్కి తిరిగాడు.

“ఒరేయ్! ఇది విని వెళ్ళ! నిలామహల్లో ఏం జరిగిందో తెలుసా?” అని వెంకట్రావు పిలిచాడు “ఏ నిలామహల్?”

“అదే రామ్మూర్తి గాడిమీద ప్రయోగించిన బ్రహ్మాస్త్రంమాట!”

“అది నిలామహల్ కాదురా, దీపకమహల్”

“వో సారీ! దీపక మహల్లో ఈ రామ్మూర్తి గాడు ఇంటర్వెల్లో కాఫీత్రాగి ఎవరూ చూడక లేదనుకుని గ్లాసును జేబితో పెట్టుకొని తీసుకొని వచ్చాడట అది ప్రసాద్ చూశాడట ఇప్పుడే వాడిచేత ఈమాట చెప్పించాను.”

“అందుకే అందరికీ తెలుస్తుందని వాడంత బాధపడ్డాడు సావం! పూర్ ఫోర్! వస్తానా! గుడ్ బై!”

“గుడ్ బై”

పులతో అనేవారు “మేం మీకు యేం అపకారం చేశామని యిలా యేడిపిస్తారు? అన్ని వస్తువులూ అలా నాశనంచేస్తే మీకు బరిగిం దేమిటి? కావలిస్తే వాటి నన్నింటినీ మీరు తీసుకుపోవచ్చునుగా? ఎం దుకు బాబూ యీకాసి!”

ఈ ధోరణిలో ప్రజలు బ్రతి మాలి గోల పెడుతుంటే, శత్రుసైని కులు వినివిని భరించలేక పోయారు. ఏదోబాధ అనుభవించారు; ఇంక ముందుకుపోలేక ఎవరిదారిని వారు పోయారు.

12

తన పన్నాగం ఈ విధంగా విఫలమయినందుకు పెద్ద దెయ్యానికి ఎంతకోపమైనా వచ్చేసింది. ఈ సైని కులద్వారా తెలివితక్కువ దేవయ్యని లొంగదీయలేనని తెలిసి వచ్చింది. అందుకని పద్ధతి మార్చాడు. ఒక పెద్దమనిషి వేషం వేశాడు. దేవయ్య ముఖ్యనగరంలో మకాం చేసాడు. ఇంతకుముందు రామయ్యని లొంగ దీసినట్టు ఈ దేవయ్యని కూడా డబ్బుతో లొంగదీయాలని ఊహిం చాడు.

“నేను మీకో ఉపకారం చేయాలనుకుంటున్నాను. మీకు చదువూ సంధ్యా చెప్పి తెలివితేటలు కల వారినిగా చేస్తాను. ఇక్కడే ఒక భవనం నిర్మించుకుని మీ మధ్య ఉండి మీకు సహాయపడాలనిఉంది” అన్నాడు.

“ఓ దానికేం మహాబాగు. అలాగే ఉండండి” అని అనుమతించారు దేవయ్య.

మరునాడు ఆ పెద్దమనిషి ఒక కాగితం ఒక సంచిడు బంగారు నాణాలు పట్టుకుని నాల్గవీధుల మొగ లోకి వెళ్లాడు. “ఇదిగో విన్నారా?

దేవయ్య కథ

(27-వ పేజీ తరువాయి)

మీరంతా పశువులకన్నా కనా కష్టంగా బ్రతుకుతున్నారు. ఇంత కన్న దర్జాగా సరిగ్గా బ్రతకడం యెలాగో మీకు చేర్చాలని నా ప్రయత్నం. అందుకని ముందు నాకో భవనం ఈ పద్ధతి ప్రకారం కట్టి పెట్టండి. మీకు ఈ కాసులు ప్రతి ఫలంగా యిస్తాను.” అని ఆ

రాత్రి మా పూర్వోహరి శృంగదనాటకం వేస్తున్నారు. నేను, మా స్నేహితుడు చూట్టానికి వెళ్ళాం. హరిశ్చంద్ర పాత్రధారి (ప్రీతి) చంద్రమతి పాత్రధారి (పురుషుడు.)

హరి:- దేవీ నావల్ల నీ కన్నీ కట్టాలు వచ్చినవి. తిండి కూడా కరవైంది.

చంద్ర:- నాథా! తిండికాదు, కనీ సంతె కెండు హాండు బీడీ కూడా దొరకలేదు.

ఎ. రాజారావు (నడ్డవల్లెట)

కాగితంలో ఉన్న యింటి సమూహా చూపించాడు. ఆ కాసులు చూసిన దేవయ్య ప్రజలు ఆశ్చర్యపోయారు. ఇంతకుముందు వాళ్లు ఆటువంటి వస్తువులు చూడలేదు. వాళ్ళకి డబ్బే అవసరం లేకపోయిందికదా! వస్తువు లనే మార్పు చేసుకునేవారు. అంతగా అవసరం అయితే పనిచేసి ఎదటివాడి బాకీ తీర్చేసేవారు. అందుకని ఆ కాసులు చూసి “భలేభలే, ఈబుల్లి బుల్లి బిళ్లలు ఎంత బాగున్నాయో?” అని సరదాపడ్డారు.

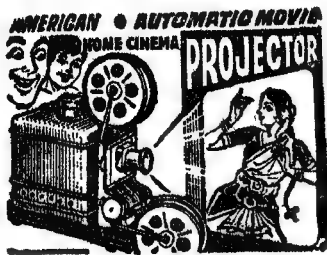
దాంతోబాట, తమ దగ్గర వస్తు

వులను తీసుకువెళ్లి పెద్దమనిషికి యిచ్చి అతని దగ్గరనుంచి కాసులు తీసుకునేవారు. అతని యింటిపనికి వెళ్లి కూలిగా కాసులు తెచ్చుకునే వారు. ఈ ముసలిదెయ్యం కూడా లావుపాటి రామయ్య. దేశంలోకి మల్లినే కాసులు యివ్వడంలో మహా ఉదారంగా ఉండేది. దీంతో ప్రజలు అదేపనిగా వస్తువులు తెచ్చేసేవారు. ఏపని కావలిస్తే ఆ పని చేసివెట్టేసే వారు.

ఇది చూసిన పెద్దదెయ్యం ఎంతో మురిసిపోయింది. “ఇప్పుటిదా కా అంతా నవ్వంగానే ఉంది మరి. ఇలాగే అయితే రామయ్యలాగే దేవయ్యని కూడా దెబ్బకొట్టినట్లే! ఈ దెబ్బతో దేవయ్య దిగిరావలసిందే” అని అనుకుని సంబరపడేది.

కాని అంతలోకే పరిస్థితి తారు మారై ఊగకుంది. అందరికీ సగి నన్ని కాసులు దొరకడంవల్ల, ఆ తెలివితక్కువ వాళ్ళంతా కాసుల్ని ఆశవాళ్ళకి నగలు చేయించుకోడానికి యిచ్చేశారు. ఇంకా మిగిలిన కాసులు పెట్టి కుర్రాళ్ళు వీధుల్లో గోభీలులా ఆడుకునేవారు. ప్రతి వాడికీ బోలెడన్ని కాసులు రావడం వల్ల యింక వస్తువులు తీసుకువెళ్లడం మానేశారు. పనిలోకి వెళ్ళడం అంతకుముందే మానేశారు. అందు వల్ల పాపం ఆ పెద్దమనిషి భవనం నగంలోనే ఆగి పోయింది. వస్తు సామగ్రికూడా యేడానికి సరిపడి నది పూర్తికాకుండానేరావడం ఆగి పోయింది. అక్కడికీ మళ్ళీ రమ్మని అతడు ప్రజలను ఎన్నివిధాలో పిలి చాడు. ఇంకా వస్తువులు తీసుకు రమ్మని ప్రోత్సహించాడు. ఎంత బంగారం కావలిస్తే అంతా యిస్తా నన్నాడు. (నవ్వేమం)

గృహములో వాడదగు సినిమా ప్రాజెక్టరుకు అర్థరు యివ్వండి

మీకుటుంబమునకు ఆనందదాయకమైన సినిమా కాలక్షేపం, అద్భుతములు, సాహసములు మీ ఇంట్లోనే చూడవచ్చును. ప్రాజెక్టర్ తో చూడవచ్చును బార్ని లోగన లేక ఏ.సి/డి.సి ఎలెక్ట్రిసిటీతో పని చేయించవచ్చును. 35 ఎం. ఎం. ఫిలిం వాడవచ్చు. సినిమావల్ల చిత్రములు తమంతటామే వివిధ రంగులతో కలలుచుండును. ఖరీదు రు.15/-; 40' ఫిలిం & 4' X 3' స్క్రీను & ఇన్ స్ట్రక్షన్ పుస్తకం ఉచితం. పోస్టేజిరు.4-50 డిలీవరీ షిప్పింగ్ రు.25; 60' ఫిలిం, (స్క్రీను & ఇన్ స్ట్రక్షన్ పుస్తకము ఉచితం. పూర్తి అవుతున్నప్పుడు వాచును. కొద్దిస్థాయి వున్నది. నేడే ఆర్డరు పంపండి

Hollywood Cinema Corp (Regd)
(WAM), 2194, Kalyanpura
Delhi - 6

అమెరికన్ మోడల్ రివోల్వర్, అమెరికన్ మ్యూజిక్ నుండి మిమ్ము కొపాడుకోండి. కనీసం జనములు, యాత్రీలు, నాటకములకు చాలా ఉపయోగ మైనది. ఆటో మోటో ఆరు తూటాలుగలది, తేలికైనది. దీని పెద్ద కిబ్బము, ప్రకృతిమైన మంట మిమ్ము ఆపదలనుండి కొపాడుకును.

నం. 333 444 555
ఫోన్ నం. 8 13

25 తూటాలు ఉచితం; ఆర్డర్ ప్రతి 100 తూటాలు రు. 3. రెడ్యుక్టు రు. 4. పోస్టేజి రు. 2. లై సెన్సు అనవసరం. ఒకే ప్యాకింగులో రెండు రివోల్వర్లు తెప్పించు కున్న పోస్టేజి, ప్యాకింగ్ ఉచితం.

BHARAT COMMERCIAL STORES
P.B 63, (PAP, JULLUNDUR CITY.

చదువుకున్న అవ్వాయి

(24 వ పేజీ తరువాయి)

కనా ? లోట్టి పిట్టలాగ ఎంత జాగ ఉంటే అంతా తామే ఆక్రమించాలని చూస్తూ, పైగా ఈ దప్పు లేమిటి అనుకొని చదువుకున్నమ్మాయి విస్తుపోయింది.

* * *

“చదువుకున్నాక అన్నమానం వంటింట్లోనే ప్రాద్దువువుమనలానికి మనకు మాత్రం నాలి కెలా అడుతుందిలేండి ?”

అడదని చదువుకున్నమ్మాయికి తెలుసు తెలివంటే అలాగంటి! ఉదారత ప్రకటిస్తూ, పంట ఉద్యోగం రెండూ అప్పగించటానికేగా ఈ ఎత్తు! అమ్మాయికి చదువు చెప్పించాం కదా, అంత కన్నా కట్నం ఏమిటి అంటాడు నాన్న.

“జాగందండోయ్ ! మీ అమ్మాయికి మీరు చదువు చెప్పించుకుంటే మధ్య నాకేం ఉద్దరింపు? నా కట్నం డబ్బులేవో వా ముఖాన పారేస్తేనేగాని ఈ పెళ్లి జరగదు.”

ఇదేం ఎగతాళి వ్యవహారం కాదని, తాళి కట్టడానికి అంత ‘లేటు’ కు నయాపై న తగ్గింది పుచ్చుకోవని అతడు నిక్కచ్చిగా చెప్పేశాడు.

అలేటు విన్న చదువుకున్నమ్మాయి నాన్న ముఖాన కత్తివేటుకు నెత్తురుచుక్క లేదు.

“దీనికి చదువు చెప్పించకుండా చిన్నప్పుడే పెళ్లి చేసుకుంటే ఈ కట్నం డబ్బుల్లో నాలుగో వంతు కూడా ఇచ్చేయ్యేదికదా” అంటూ మొత్తు కున్నాడు చదువుకున్నమ్మాయి చాలుగా కళ్ళ నిక్క వత్తుకుంటుంది. కట్నం ఒక్కసారి యిచ్చుకోలేక నాలుదాగా చదువుమీద ఆ వంతు చెల్లిస్తే చాందా అనుకున్నాడు అమాయకుడైన నాన్న.

* * *

“వాళ్ళకేం రాజా బ్రతుకులు అరగంట లేటుగా వచ్చినా అడిగేవాళ్ళుండరు. చిలకల్లా ముస్తాబై వచ్చి పీటలో కూర్చుంటే చాలు. పని చెయ్యాలా, ఏమన్నానా ?”

పనిమనిషి రాక పనులన్నీ చక్కజెట్టుకుని హడావుడిగా పరుగెత్తుకుని వచ్చేసరికి ఒక్క పావుగంట లేటయ్యింది. దానికి కొలిగ్గు ఇలా చెవులు కొరుక్కుంటే మాత్రం చేసేదేంవుంది ? కాస్త భుక్తమైన చీర కట్టుకుంటే చూడలేరుగా ? బికారి వాళ్ళలా మట్టికోట్టుకున్న బట్టలతో, మాసివ గడ్డలతో వాళ్ళని మాత్రం రమ్మన్న దెవరు ? ఆడవాళ్ళను పూరికే కుర్చీలో కూర్చోబెట్టి మేపుతున్నట్టు ఎందుకో ఆ విమర్శ ?

సాయంత్రం ఇంట్లో అంట్లన్నీ ముందు వడేసుకుని అగడదీస్తున్న చదువుకున్నమ్మాయికి ఫకాలున నవ్వచ్చింది. అసీసులో కుర్చీ ఎక్కి దర్జాగా పైళ్ళ తిరగేసి అమ్మాయి—ఇక్కడ క్రింద కూలబడి అంట్లతో అవ్వపడటం—భాగానే ఉన్నాయి అవతారాలు అనుకుంది.

“ఇదుగో చూడు ! ఎవడి తర్వాత ఎవడు రాజ్యం ఎక్కాడో, ఎవడెన్నిసార్లు దండయాత్రలు చేశాడో చదువుకుంటే ఒరిగేదేముంది ? నిక్షేపంలా పొంపైస్తు చదువుకునివుంటే ఆ మనీ వదల్చటానికి ఇంత శ్రమ పడవక్కరలేకపోయేది కదా ! ఇంటి గెలిచి రచ్చ గెలవమన్నారూ. గ్రూపు తర్వాత హిస్టరీ చదివినా, మరేది చదివినా”

‘పొంపైస్తు’ చదువుకున్న అమ్మాయి తటస్థ పడలేదు కాబోలు, ఎంత దుర్లభ అనుకుని తటస్థంగా పూరుకుంది ‘కుట్టు’ గ్రూపు ఎక్కడన్నా ఉందో లేదో కాని అది చదువుకునివుంటే ఆయనగారి వొక్కాలు, పంటలు తనే కుట్టాల్సి వచ్చేది. ఇంటిల్లిపానికి తను తీరిక, జీతం, బత్తెం లేని దర్జి అయిపోయేది ఎంత సేవ చేసినా, ఎలాటి సేవ చేసినా సంతోషించకుండా స్వీకరిస్తారు కదా మగవాళ్ళు, అనుకుంది చదువుకున్నమ్మాయి లోలోన.

“స్నేహితు డోకడు వచ్చాడు కాని వాడితో అలా తిరిగి వస్తాను ఇంటికి వచ్చేటప్పటికి ఎంతవుతుందో చెప్పలేను”

రాత్రి పడకొండైనా, వచ్చిందైనా బంట్ తులా పిలుపు వివడంకరికల్లా తలుపుదగ్గర పోజరు కావాలని ‘పావురక’ ఇన్ స్ట్రీ మడతలు వేసుకుని, జోళ్ళు టకటక లాడించుకుంటూ వీధిలోకి నడిచిన ‘యజమాని’ని చూసి భారంగా నిట్టూర్చింది చదువుకోన్న ‘దాసి’

ఇంటిదగ్గర ఇంత గౌరవం ! అసీసులో అంత కన్నా గౌరవం ! నరోజు మెటర్నిటీ లీవ్ పెట్టి నవ్వుడు బాప్ “ఈ ఆడవాళ్ళతో ఇదేకటి ఏడాది కొకసారి ‘మెటర్నిటీ లీవ్’ పడేస్తారు. మధ్య మధ్యలో నీరసాలు, నున్నితాలు అనలు అసీసులో ఆడవాళ్ళను చేర్చటం ఎందుకయ్యా అంటే వింటేనా ?” అంటూ పై అధికారిపైన విసుక్కున్నాడు.

ఇప్పుడు తనూ .... మెటర్నిటీ లీవ్ . . అతడు విసుక్కున్నా, నణుక్కున్నా తప్పుడు. లీవ్ తర్వాత పాపను ఉయ్యాలలో వేసి పరుగెత్తాలి గాబోలు. చిరగా అంట్లముందరించి చేతులు కడుక్కుని లేచి గదిలోకి వచ్చింది చదువుకున్నమ్మాయి. ఒకనాటి ‘పంటింటికుందేలుకు’ నేడు దావ్యం తొలగిందా, పెరిగిందా అని అనుమానం వేసింది. ముఖమీదా, చీరమీదా మసి మరకలతో, భారమైన పూదయంతో అద్దంముందు విలబడ్డ చదువుకున్నమ్మాయిని చూసి చేతుల నంటి పెట్టుకున్న ధిట్టవైన బంగారు నెంకెళ్ళు, నగిషీలతో జగియమంటూ పకవకా నవ్వాలు.

చలమయ్యమటుకు నరసింహాపుకు తీసిపోయాడా? తనూ ఒక బుర్రకథ బృందాన్ని పిలిపించాడు—మరో చోటునుంచి. చలమయ్య బుర్రకథ బృందంలో ఒక స్త్రీ ఉండటం ప్రత్యేక ఆకర్షణ అయింది. నరసింహాపు పారికధల పేరుతో ఎన్నికల ప్రచారం సాగిస్తే చలమయ్య ఆ పంథా అవలంబించాడు. తను పార్టీ వాయకులను పిలిపించి ఉపన్యాసాలివ్వించాడు. రంగపాండు ఆయనకు కుడిభుజంగా వని చేస్తున్నాడు. ఆయన ప్రచారాన్నిచూసి రాజారావు, పోలయ్యలు నవ్వుకున్నారు. ప్రభుత్వపక్షం విజయానికై పత్రికలు కూడా విరివిగా ప్రచారం ప్రారంభించాయి. ఒక పత్రికలో ఎవరో కలంపేరుతో ప్రభుత్వపక్షాన్ని గెలిపించమని ప్రచార గీతాలు అడవేసిగా వ్రాస్తున్నాడు. మిగతా పార్టీల వారు ఊరుకుంటారా? వాళ్ళ పత్రికలలో కూడా ప్రతిపక్షంవారిని దుయ్యచదుతూ, తమ పార్టీ ప్రచార గీతాలు ప్రారంభించారు. అంటే కొంతమంది కవులుకూడా వరోక్షంగా ఎన్నికల ప్రచారం ప్రాశంభించారన్నమాట. ఈ పరిస్థితులలోనే ఎప్పుడో జరుపుకోవలసిన జిల్లాపార్టీ వారి కోత్తు వాన్ని ఇప్పుడే జరిపించడానికి చలమయ్యవర్గం నిర్ణయించింది. ఇంతేం పెద్దపెట్టున ఉత్సవం ప్రారంభించారు. అందులో ముఖ్య విశేషం వర్షి కోత్తువం రాత్రి పంచభాషా కవిసమ్మేళనం. కాంట్రాక్టు నాలుకలాఉంది ఈ కవిసమ్మేళనం ఏర్పాటు. వచ్చిన కవులందరికీ సెకండుక్లాసు ఛార్జీలు, భోజన వసతులు ఏర్పాటు చేశాడు చలయ్య అంతేకాదు కవులను శాలువలతో సత్కరించాలని కూడా కరణం, రంగపాండు సలహా ఇచ్చారు 'ఓ—దానికేం' అన్నాడు చలమయ్య

“పంచ కవీయంలా, ఈ పంచభాషా కవి సమ్మేళనం ఏమిటి?” అని నరసింహాపు నవ్వుకున్నాడు “మరి దీనికి ప్రతిగా మనమేం చేద్దామంటారు” అని మునసబు నరసింహాపును ప్రశ్నించాడు “ఏమీ వద్దు . . .” అన్నాడు నరసింహాపు “అదేమిటి . దొరవారు చప్పులతో ఎట్లా?” ప్రచారంలో మనది పై చెయ్యగా ఉండాలన్నారా?” “అదేరోజు రాత్రికి మనం డాన్సు ప్రోగ్రాం ఏర్పాటుచేస్తే. . . . .”

“అద్భుతంగా ఉంటుంది . . . కవి సమ్మేళన దగ్గరి జనమంతా ఇటు మళ్ళీతారు” బిటికేస్తూ అన్నాడు మునసబు

“కాని సందర్భమేమిటి? అయినా ఈ డాన్సు ప్రోగ్రాం మనం ఏర్పాటు చేసినట్లు తెలియ కూడదు అక్కడ మన ప్రచారం కూడా అనవసరం ఇది కేవలం కవి సమ్మేళనాన్ని చెడగొట్టడానికే డబ్బు ఇచ్చే బాధ్యతమటుకే నాది మిగతా ఏర్పాట్లతో మనకు సంబంధం ఏమాత్రం లేనట్లుండాలి” అన్నాడు నరసింహాపు

“నేనంతా ఏర్పాటు చేస్తాగా ఇంత డబ్బు ఎలాగూ ఇర్పాదేయకున్నారని లీర్నం ప్రసాదం రెండూ ఉండాలి అందుకని ఈ సృష్ట ప్రదర్శనం మీ అధ్యక్ష తో అని ఏర్పాటు చేయస్తా” లోక్యాన్ని తెలుపుతూ అన్నాడు మునసబు

“సరే . . ఆలోచిద్దాంలే” అన్నాడు నరసింహాపు అనుకున్న ప్రకారమే అటు పంచభాషా కవి సమ్మేళనం, ఇటు సృష్ట ప్రదర్శనం రెండూ ఒకే

ఆదర్శాలు-ఆంతర్యాలు

(23-వ పేజీ తరువాయి)

రాత్రి ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి, కవి సమ్మేళనం ఇంకో రెండు రోజులున్నదనగా అదేరాత్రి సృష్ట ప్రదర్శనం ఉన్నదన్న సంగతి తెలిసింది చలమయ్య వర్గానికి ఈ ప్రదర్శనం ఏర్పాటు చేసింది ఎవరో రూఢిగా తెలియలేదు కాని, నరసింహాపుని అనుమానించారు

“పానీ మనం కవి సమ్మేళనం మరునటిరోజు పెట్టుకుంటేనా” అన్నాడు రాజయ్య.

“అదెట్లా. . . . అన్ని ఏర్పాట్లు చేసుకుంటేమి. ఆ మరునాడంటే చట్టంమంచి వచ్చే కవులు ఒప్పుకోరనుకుంటా. . . సరే—మిమ్మల్నే అవుతుంది మనం అనుకున్న ప్రకారం జరిపిద్దాం” అన్నాడు చలమయ్య

రాత్రి ఎనిమిది గంటలకు కవి సమ్మేళనం ప్రారంభించారు.

సతీమణి సమక్షంలో—
బావగారు:-మీ అక్క నాకే
మవుతుంది?
ఐదేళ్ల బావమరిది:-(ముద్దుగా)
“మొగులు”—
పి లక్ష్మణాచారి (ఖర్గపూర్)

కవి సమ్మేళనం ప్రారంభించిన ఆరగంటల్లా పైమ్మూలు ఆవరణలో సృష్ట ప్రదర్శనం ఆరంభమైంది అందులో ఉచిత ప్రదర్శనం జనం చాలామంది ఆకర్షిడే వెళ్లారు. కవి సమ్మేళనం చూడటానికి వెళ్ళినవారు “ఇక్కడికిండుకు వచ్చామా” అనుకున్నారు. పదగుంటనతో సమాఖ్యూష్టమైన వద్యాల సామాన్య ప్రేక్షకులకిం అర్థం అవుతాయి? గీతాలు వింతగా తోచాయి. కన్నడం, మహారాష్ట్ర కవుల, ఉర్దూ, హిందీ కవిత్వాలు అర్థంకాకపోయినా, తోటికవులు పలికే ‘పహావ్’లు, పాళ్ళచూపే అబ్బు రమ్మలు కొంత సేపు ప్రేక్షకుల్ని ఆకట్టాయి. సభికుల్లో చాలామంది లేచి సృష్ట ప్రదర్శనానికి వెళ్లారు. మిగిలినవారి సంఖ్య చాలా అల్పం వాళ్ళయినా చలమయ్యగారి ముఖమాటానికి ముళ్ళపైన కూర్చున్నట్లుగా ఉన్నారు.

సృష్ట ప్రదర్శనం ఊళ్లోని ఇవాన్ని చాలా మందిని ఆకర్షించింది నరసింహాపు మునసబుతో మామూలు ప్రేక్షకుడిగానే వెళ్ళాడు. మునసబు ప్రోత్సాహంవల్ల నరసింహాపు ప్రదర్శనం మధ్యలో వేదికమీదకు వెళ్ళి ఒక నర్తకికి ఒక పతకం బహూకరించాడు. అంతే. . . ప్రదర్శకులు సభికుల ఎదుట నరసింహాపుగారి రసజ్ఞతను, ధర్మగుణాన్ని ప్రస్తుతించారు. ‘ఇంతకంటే మనకేం గావాలి’ మునసబు నరసింహాపు చెవిలో అన్నాడు. ఆయన వచ్చి ఊరుకున్నాడు.

ఏ అడంబరమూ లేకుండానే పోలయ్యకు ప్రచారం జరుగుతున్నది.నరసింహాపు, చలమయ్యగార్ల

ప్రచారపు అర్పాటూ చూస్తున్న ప్రజల్లో విధమైన వివగంపు కూడా కలిగింది

పోలయ్య, రాజారావులమీదఉన్న అక్కటా చలమయ్యకు రోజురోజుకు ఇనుముడించడమేగాని తగ్గడంలేదు. సమయంపస్తే తన కనీ తీర్పుకుంటానికి కుతంత్రాలు వస్తుతూనే ఉన్నాడు. తను ఆరోజు చేసిన పథకం రాజారావు ఎలా పసికట్టాడో చలమయ్యకు అప్పటికే అర్థం కాలేదు.

ఇందిరభర్త భాస్కరం అమెరికానుంచి తిరిగి వచ్చాడు. లలిత తెరుకున్నా, ఇంకా రుగ్మతగానే ఉంటున్నది. అలాగే పరీక్ష ఇచ్చింది భాస్కరంతో మరో రెండు రోజుల్లో వెళ్ళిపోతున్నాననీ, ఒకసారి వచ్చి పామ్మని రాజారావుకు శాయిలుతో కబురుచేసింది ఇందిర.కబురైతేచేసింది కాళితనవస్తాడన్న నమ్మకం కలగలేదు. దానికి తగినట్లే శాయిలు తిరిగివచ్చి రాజారావుఇంట్లో లేడని చెప్పాడు. లలిత పరిస్థితి అమెను మరీ ఇరుకునపడేసింది. భాస్కరంతో అన్ని సంగతులతోపాటు లలిత రాజారావును ప్రేమించడం గురించి, రాజారావు పిషయాల చెప్పింది. “అయితే మనమే వెళ్ళి రాజారావును చూద్దాం” అన్నాడు భాస్కరం. ఆ రోజు సాయంత్రమే ఇందిర, భాస్కరాలు రాజారావు ఇంటికి బయట దేరారు వాళ్ళను గుమ్మంలో చూసి రాజారావు ఆశ్చర్యంతో రాల్పింపక్కకుపెట్టి లోపలకి ఆహ్వానించాడు

రాజారావును భాస్కరానికి పరిచయంచేస్తూ, “ఆ పరీక్ష నాలుగు రోజులూ మీరు క్షణ తీసుకో బట్టి స్వాస్థతానని నమ్మకంగా ఉంది” అంది ఇందిర.

భాస్కరం రాజారావును ఆభినందించాడు. వరోక్షంగా అతను దేశానికి చేస్తున్న సేవను ప్రశంసించాడు “మీనంటివారిని అల్పాదుగా చేసుకుంటానికి మామగారు/ ఎందుకు సందేహిస్తున్నారో నాకు అర్థంకావడంలేదు . . ఈ ఎన్నికల హడావిడి కానివ్వండి—ఆ వ్యవహారం నేనూ, మా బావమరిది ప్రసాదూ పరిష్కరిస్తాం” అన్నాడు భాస్కరం.

“ఇందిర అన్ని చెప్పేసిందన్నమాట, తన అభిప్రాయం తెలిసి కూడా” అని అనుకుంటూ రాజారావు ఆ ప్రస్తావన మార్చాడు.

“కారణ దగ్గరినుంచి పోలయ్యకు ఉత్తరమేమైనా వచ్చిందా?” అంది ఇందిర

“వచ్చింది . . . పోలయ్య ఎన్నికలలో గెలుస్తాడని తనకు గట్టి నమ్మకం ఉందనీ, దినంకోసం తనూ—తండ్రి ఎదురు చూస్తున్నామనీ వ్రాసింది” అన్నాడు రాజారావు.

“పోలయ్య పెళ్ళికి అధ్వర్యం మీదే కాబట్టి మరచిపోకుండా మాకు శుభలేఖ పంపాలి” అంది ఇందిర.

“పనిలో పని. . . లలిత పెళ్ళికూడా ఒకేసారి జరిపిస్తే బాగుండు మీ నాన్న. . . మనం రెండుసార్లు రావడంతప్పుతుంది” అన్నాడుభాస్కరం.

“క్షమించండి. . . నాకు మరో పనుంది వెళ్ళాలి” అన్నాడు రాజారావు

“మిరంతా పాగడ పోలయ్యను ఒకసారి చూడాలని ఉంది నాకు”

“తప్పకుండా”

“సరే—మీం పస్తాం” అంటూ ఇందిర,

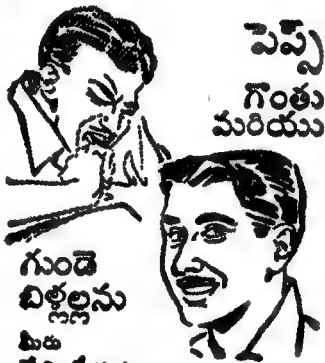
ఉచితము

మాబాల్ కళాశైలం సం. 555 క్రమంబట్టి పండ్ల వాడిలే మీరిల నెంట్లుకలు నల్లబడి దట్టంగా పెరుగును. బట్టలరానీయక మీ నెండ్లుకలను అందం

గాను, నల్ల గాను పెంచును. అదిమెదడు నకు, కండ్లకు చలదనం కలిగించును. సరకు 2-50, బొట్టజీరు 1-50. 3 బుడ్లు పూ రిక్టార్సురు 7లు. ఈ మానె ను క్యా పీపర చేందుకు అందం, మన్నిక కల ఒక బొమ్మగడియారం, ఒక రోస్ గోలు ఉంగరం ఒకసీసాతోను, 3 సీసా లతో 4 వాచీలు, 4 ఉంగరములున్నా ఉచితంగా ఇస్తాం. మీఅడ్రసు ఇంగ్లీష్ లో విడితక్షరములలో వ్రాయండి :

SANYASI PHARMACY (A P W)
Faridabad (Near Delhi)

పెప్పె గొంతు మరియు

గుండె బిల్లెల్లను

మీరు పేవించేయడం మీ దగ్గు తగ్గితరంగా పోవును

ఈ పెప్పెను తప్పకుండా, అంతరీక్షావళి తగ్గున జరిపి అనిదించి అప్పుడందండి. అది వాపునోకాగ్లి, గొంతువాపు, రొమ్మ తడిగెను, దగ్గు లేక అలలును కలిగించే ప్రమాదం కలదు. పెప్పె తగ్గితరమున, క్షీణ వికారము నరిగించును

పెప్పె-వీరల్ హానెక ఉపయోగం కన్నె పిల్లలకు మరకతంగా అప్పుడప్పుడు రొమ్మ పడలేములు, గొంతు నొప్పి, పడిగెము, అధిక కవేము జలుబులు, దగ్గులను తగ్గితరంగా వికారించును

మంచి వ్యాపారందరివద్ద అమ్మనిదిత్తుతి పి. జి వరసార్ (ఇందియా) ప్రైవేట్ లి.

PPV.34 TEL

పోల్ విజంటు : దాదా & కంపెనీ, లి, నై నవ్వవాడుకన్ వీధి, మద్రాసు-1

ఆదర్శాలు-అంతర్శాలు

భాస్కరం బయటకు వచ్చు వాళ్ళవేక రాజా రావు తాళంపెట్టి బయలుదేరుడు

విజానికి అప్పుడు రాజారావుకేవలలేదు ఇందిర, భాస్కరం సంభాషణ అతనికి వచ్చలేదు. వాళ్ళను తప్పించుకోవడానికి మరో అవసరమైన వసుందనివెప్పి వాళ్ళవేక తాళంపెట్టి బయలు దేరుడు. వీధి వివరకు వచ్చిన తర్వాత "ఎక్కడికి పోదామా" అని ఆలోచించాడు.

"చాలాలోకాలైంది-అలివేటి మానె నడిలే బాగుండు... నలమయ్యగారు అక్కడ ఇప్పుడెలాగూ ఉండదు" అనుకున్నాడు రాజారావు రాజారావు నడుస్తున్నాడు. అతని ఆలోచనలో ఆ రోజు అలివేటి ఇంటి జరిగిన సంఘటన మేసి లింది

"తనలో కృష్ణుణ్ణి మాకానంది ఎలా చూడ గలిగింది ? రాధ ప్రేమలాంటిదా అలివేటి ప్రేమ తన చేతుల్ని ముద్దు పెట్టుకోవడంలో ఉద్దేశ్య మేమిటి ? ఆ క్షణంలో ఆమె పొందిన అనుభూతి ఏమిటి ? ఆమె తనమీదకు వంగి పొలాల్ని ముద్దు పెట్టుకున్నట్టి తను వివరుడై పోయాడు ఆమెను దగ్గరగా తీసుకోబోయాడు అంత మనోవికారంలో కూడా తాను వీధి తప్పు చేయబోతున్నట్టు ఎలా తెలుసుకోగలిగాడు ?" అని తర్కించు కుంటూ నడుస్తున్నాడు.

"తన జీవితంలో అది మరచిపోని మధుర ముచ్చట" అనుకున్నాడు మరొకంత సేవటిలో రాజారావు అలివేటి ఇల్లు చేరాడు గుమ్మంలోనే అక్కి పుదురై "పైకిరండి" అంటూ ముందు నడిచింది.

అలివేటిచూసి ఆశ్చర్యపడ్డాడు రాజారావు ఆమె అలంకరణలో మెనుకటి అడంబరలేదు. ఆమె కూపుర్లో మెనుకటిలాగా మొగవాళ్ళను కప్పించే చిలిపితనంలేదు.

"నీ ఋణం ఎలా తీర్చుకోవాలో తెలియడం లేదు అలివేటి" అన్నాడు రాజారావు.

"నేను చేసిందేముంది ? ... నా ధర్మం నేను నెరవేర్చాను" స్వీగ్గా నవ్వుతూఅంది అలి వేటి

"అధర్మంలో కూడా ఎంతో త్యాగం ఉంది అలివేటి ! నీ ప్రాణాలకు కూడా తెగింది ఆరోజు నాకు ఉత్తరం వ్రాసినంతా. నన్ను-ముఖ్యంగా పోలయ్యనూ కాపాడారు. ఈ విషయం నలమయ్య గారికి తెలిస్తే నిన్ను బ్రతకవిచ్చేవాడా ? నిజంగా నేను ఏంచేసినా నీ ఋణం తీర్చుకోలేను" అన్నాడు రాజారావు

"ఆ ఋణం తీర్చుకోవాలని మీకు అంతగాఉంటే నాకు ఒక నవాయం చేసేట్టుండి రాజారావు గారూ"

"ఏమిటంది ? మెప్పు అలివేటి .....

తప్పకుండా వేస్తాను" "నాకే సంమయ్యగారిలో ఉండటం విముగు పుట్టింది .. పరిచయంవల్ల జీవితమంటే ఏమిటి ఆలోచించగలిగాను. ఇప్పుటికా నేను గడిపింది నవ్వు జీవితమనీ, దీనికో అర్థం లేదనీ తెలుసు కున్నాను. నలమయ్యగారి చిర్రలు వాకు ఏవ

గింపుగా ఉన్నాయి. స్వతంత్రంగా జీవితం గడ పానిఉంది పవిత్రంగా బ్రతుకు వెలార్చుకుందామని ఉంది బోత్తుగా అక్షరంముక్కరానిదాన్నిగాను. ఎనిమిదవ తరగతివరకూ చదివాను సంగీతం వృత్తిగా పెట్టుకొని పాట్లు గడుపుకోడానికి నిశ్చ యించుకున్నా దానికి మీ నవాయం కావాలి నన్ను ఈ వెంజరంలోంచి తప్పించాలి" అంది అలివేటి

"నీలో ఇంతమార్పు కలగడం నాకు చాలా సంతోషంగా ఉంది అలివేటి ! మీకు తప్పకుండా నవాయంచేసి నా కర్తవ్యాన్ని నెరవేర్చుకుంటాను" అని హామీ ఇచ్చాడు రాజారావు

"ఉండండి-ఇప్పుడే వస్తాను" అంటూ అలివేటి రోవలకు వెళ్ళింది

"ఎక్కువ చదువు, సంస్కారం లేకపోయినా, కళ్ళందమైన వాతానరణంలోపుట్టి పెరిగినా అలివేటి చాలా తెలివగలిది ఆరోజు జరిగిన సంఘటనే ఆమెలో ఈ మార్పు తీసుకొనివచ్చి ఉంటుంది. ఆమె పాట వింటూ ఆనాడు తానెంత వివరుడయ్యాడో పాటలో అలివేటి కూడా అంత వివరమై ఉంటుంది. ఇప్పుడు ఈమెను చూడాలని ఎందుకు బుద్ధి పుట్టింది తనకు ? మెనుక ఈమె దగ్గరకు రావ దానికే భయపడేవాడే తను ? ఆమెలో ఆనాడు కలిగిన మార్పు, చేసిన త్యాగం తనను ఆకర్షింపజేయాయి. అయితే తనదీ, అలివేటిదీ పవిత్రమైన ప్రేమయా ? అని ఆలోచిస్తున్నాడు రాజారావు.

ఇంతలో అలివేటి వెండినల్లెంలో అరటిపళ్ళు, ఇంకేదో ఫలహారం తీసుకువచ్చిపెట్టింది

"ఇప్పుడివన్నీఎందుకుఅలివేటి!" అన్నాడురాజారావు. "మీకు కావలసినంతముటుకు తీసుకోండి తీసుకుం టేవేగాని నాకు తృప్తిగా ఉండదు" అంది అలివేటి చిరునవ్వుతో ఆ నవ్వులో మాలిన్యంలేదు అమాటల్లో మెనుకటి చలోక్తిలేదు, అనిపించింది రాజారావుకు.

"నన్ను గురించి ఎక్కువగా వూహించుకోకు అలివేటి . నేనూ సాధారణ మానవుణ్ణి. వాలోనూ కాంక్షలు, ఆవేశాలు ఉన్నాయి. ప్రతీ భిక్షు రోజుపోలేదనుకుంటాను నీటికి అలితుడిగా ఉండాలనే నా ప్రయత్నం" అన్నాడు రాజారావు ఫలహారంచేస్తూ.

అలివేటి మౌనంగా వింటూ కూర్చుంది

"నిన్ను వీవు తెలుసుకున్నావు అలా తెలుసుకోవడంలో చాలా గొప్పతనంఉంది. ఎంతో మంది తమను తాము తెలుసుకోడానికి ప్రయత్నిం చేరు ప్రయత్నించినా రోవలఉన్న గిణిగాడు అందుకు నందివ్వుడు కాని వీవు ఇప్పుడు చలమయ్య గారిని, ఆయన చర్యలను ద్వేషిస్తున్నావు ఆ ద్వేషాన్ని తగ్గించుకో జాలినదు ఆయన ఏ పరి స్థితులలో ఆలా చేస్తున్నాడో వూహించు వీల్లే ఆయనను మార్చడానికి ప్రయత్నించు" అన్నాడు రాజారావు

"ఆయన అంత సులభంగా మారేరకమా ? ...

వీధి ఎలాఉన్నా... ఇక ఆయనలో ఎక్కువకాలం ఉండలేనేమోననిపిస్తున్నది ... అందుకై నా కార్లపై నేను నిలబడాలనిఉంది . నాకు మీ నవాయం కావాలి"

"నరే... నన్నా..." అంటూ రాజా రావు లేచాడు అలివేటి నవస్కరించింది గుమ్మం వరకూ పొగసుపుతూ. (నశేషం)

మా పెద్ద దిక్కులో అలా చిన్న పికెల్లెని ఏ అవదలూ లేకుండా హాస్టలు చేరుకున్నాం హాస్టలు చేరుకునేసరికి దీపాలు వెలుగుతున్నాయి. మా పెద్ద దిక్కు మమ్మల్ని పైకి వెళ్లమంది మేం మేడ మీదకెళ్లి ఏదో కబుర్లు చెప్పుకున్నాం ఆ కబుర్లలో మా ఇంగ్లీషు లెక్చరరు గండుపిల్లి, అసీ స్టైంటు వార్డును వామనమూర్తి మొదలైనవారందరూ కూడా వచ్చారు. ఒకటే నవ్వులు. ఒక్కటే వెక్కిరింతలూ ఎనిమిది గంటలకి భోజనం ముగించుకున్నాం

నిర్మల పుస్తకాలు ముందర వేసుకూకూచుంది వేసు రికార్డులు ముగించుకున్నాను గంట తొమ్మిదిన్నర అయింది అంతవరకూ అక్కడ అక్కడో నవ్వులు అవీ వినిపిస్తూ ఉన్నవి అన్నీ ఒక్కమారు అగిపోయాయి. అందరూ పుస్తకాలు ముందర వేసుకూర్చున్నారు చదివినా, చదవకపోయినా ప్రతివారూ పుస్తకం హస్తభూషణం అన్నట్లుగా వట్టు కూర్చున్నారు నళిని నవ్వు మోచేతో పొడిచి “ఇది స్టడీ అనరు 8—30 నుంచి 11—30 దాకా ఆవిడగారు ఇంక దిగుతుంది చదువుతున్నామా లేదా పరీక్షించడానికి ఎప్పుడు వచ్చినా రాకపోయినా ఇప్పుడు తప్పక వస్తుంది. 9—30 ప్రాంతంలో రాకమానదు” అంది ఇంతట్లోగా మెట్టమీద జోడు చప్పుడవడం, వార్డును దాని వెనక్కాలే రావడం జరిగింది ఇన్ స్పెక్టరు ముగించి దిగి వెళ్లగానే నళిని “నిర్మలా ఎప్పుడైనా నువ్వు విన్నావా గంట ముందర వినిపించి తర్వాత ఏనుగు వస్తుందని అలాగా జోడు చప్పుడు ముందర వినిపించి తర్వాత మన కరిరాణి వస్తుంది” అంది మా నళిని పేర పెట్టిని మనిషే లేదేమో అనిపించింది నాకు వార్డును లావుగా, నల్లగా ఉంటుంది అందుకని కరిరాణి అని పేరులు

11—30 దాకా రికార్డు వేసుకుంటూ కబుర్లు చెప్పుకున్నాం. 11—30 కి దీపాలు ఆర్పే శారు అప్పుడు దీపాలు ఆర్పితారాలం వీళ్ళ అన్ని రోజులు చదవక పరీక్షలు అప్పుడు రాత్రంతా చదువుతారట. మా నళిని ఆ కోసకి చెందినదే నిర్మల ఎప్పటికీ అప్పుడు చదువుకుంటుంది పరీక్ష అప్పుడు పదకొండు గంటలకి ఆర్పినట్లే ఆర్పి గది తలుపు మూసేసి రోవల టేబులులైటు వేసుకు చదువుతుంది నళిని

శని, ఆదివారాలు బయటికి వెళ్లేమాలయితే పుస్తకంలో ఎక్కడికి వెళ్లేది, ఎప్పుడు వచ్చేది రాయాలిల వా మట్టుకి నాకు ఈ వద్దతులవల్ల లాభం ఏం కనపడలేదు సరిగ్గా ఉండనేరని ఆడ పిల్లలు హాస్టలు బయట ఏం చేస్తున్నదీ వార్డున

మా హాస్టల్లో ఒకరోజు

(19వ పేజీ తరువాయి)

కెలా తెలుస్తుంది అనవసరంగా అంక్ష పెట్టి లాభం ఏముంది బాబాయిని చూడటానికి వెళ్ళు తానని రాసి తన కన్వీనియంటు కజినని చూడొచ్చుగా మరి ఈ రాతకోత రెండుకో అనిపించింది మర్రిపోయా. ఎవరేనా అడవిల్లికి ప్రెండు ఉన్న చాలా సులభంగా కజిన అని చెప్పేస్తుండటం ఇంగ్లీషులో కజిన చాలా సులభంగా వాడేస్తారు అందుకే విడిపించాలనుకున్నప్పుడు ‘కన్వీనియంట్ కజినా’ అంటారు మిగిలేవాళ్ళు

ఎదిగిన అడవిల్లలకు వాళ్ళ బాధ్యతలు వాళ్ళకి తెలియాలి వాళ్ళని వాళ్ళే దిద్దుకోవాలి అనన సరమయిన అంక్షలు కూడా అనర్థాలకి దారి తీస్తాయి హాస్టల్సులో స్నానాలగదుల విషయాల్లోనూ, భోజనం విషయంలోనూ, మిగతా సదుపాయాల విషయాలలోనూ ఇంకా శ్రద్ధ చూపించాలి అనిపించింది నాకు మర్నాడు ప్రాద్దున్న నాకు టెలిఫోను వచ్చింది నాన్న తను వచ్చేశానని సాయంత్రం కారు పంపిస్తానని అన్నారు

ఆ సాయంత్రం కారు రాగానే నళినికి వాళ్ళకి

చెప్పి బయల్దేరుతుంటే నాన్న నిర్మలతో “ఏవమ్మా! నిన్న రాత్రి వచ్చాం. నిన్న రాత్రి నుంచి ఫోను చేస్తుంటే అస్తమానం ఎంగేజి సిగ్నల్ వచ్చింది”

అన్నారు అప్పుడు నిర్మల చెప్పింది “అనవసరంగా ఎవరేనా మగవాళ్ళ ఫోను చేస్తారు ఆ బాధ భరించ నేరక మేం టెలిఫోను రిసీవరు తీసి క్రింద పెట్టేస్తాం. అలాంటప్పుడు ఎంగేజ్డ్ సిగ్నల్ వస్తుంది ఒక్కొక్కప్పుడు ముఖ్యమయిన కాల్య కూడా అలాగే తప్పిపోతాయి” నాన్న “అదీ నిజమే” అన్నారు సోలోచనగా “కారులో కూర్చున్నాక మీ అమ్మ నన్ను చాలా బాధపెట్టిందనుకో. నిన్న రాత్రికి ఇంటికి చేరుకున్నాను” అన్నారు హాస్టలు వార్డునుని అమ్మని పోల్చుకుంటూ హాయిగా అమ్మ పురమాయించే వంటల్ని ఆలోచించ, కుంటూ ఇంటికి చేరుకున్నాను ఒక్కరోజు హాస్టలు కట్టుబాట్లు చూసినమీదట మా యింటి స్వేచ్ఛా వాతావరణం, నాకు హాయిగా ఉంది మా యింటి ముందర గడ్డి మరి వచ్చగా కన్పించింది

మునితల్ నరవగణని విద్యగలదే ముద్దార నొచ్చించిననా...

బడువుకున్నదానిని-మప్పుకూడ
అలాఅయితేఎలాచేలా?సాంతంగా
బబ్బుకుకేళుంనెద్దుకొబ్బెమరి

ఇనొళ్ల నేనే స్వయంగా
సెళ్లనందు-పాపం-ఆ కొట్టు
నాడు భలానా అని తెలిసి
అరుచిస్తాడు-బాతేమా?

అమ్మమ్మమ్మా! నువ్వే తేవద్దు
అలాగే బబ్బు-నా చేసి
తెస్తాగా కోట్ల-నాకాసం
సైనా చేస్తా

అలాగే కాస్త ఆపింది కుట్టు-
బియ్యం కడిగి పాలుమీద
పడెసి-కాస్త ఆ వంకాయ....

గింటాగాళ్లుగిల్లుకుంటూ
కూబూఫోతే కాస్త ఆ
నుహిలూ సంఘానీకొ
త్రెబ్బలికొ నెళ్లొస్తా వ్రేండు
కూశునూ-

విదేశీ ఆహారాలు (28-వ తరవాతి)

వచ్చి పదార్థాలలో కూడా మళ్ళీ రెండు రకాలుగా ఉంటాయి. కూరలూ, బటానీలూ, మొక్కజొన్న, యాపిల్ మొదలైనవి తరిగి వండటానికి ఏద్యంగా ఉన్నవీ, తరగకుండా ఉన్నవి కూడా ఉంటాయి. తరిగినవన్నీ పాకెట్లలో ఉంటాయి (ప్రీ కుక్డ్ పదార్థాలు వండటం తేలికైనా, రుచిగా ఉండవని ఎక్కువమందిచాటివి వాడరు. ఇక్కడ పళ్ళూ, పాలూ, వెన్న కారువాక మరీ యాపిల్స్ నుమారు మన అదాకీ ఒకటి యిస్తారు. మరొక తేడా, వాడే మసాలా దినుసులలో— ఇక్కడ అన్ని దినుసులూ కాటుకలా మరపట్టి 1 జేస్తు డబ్బాలలో అమ్ముతారు. ఉల్లి, వెల్లుల్లి వంటివి వచ్చి పదార్థాలు వాడక్కరలేకుండా అనియన్, గార్లిక్ సాల్ట్స్ ఉంటాయి. నట్ మెగ్ అనేది మన మెప్పుడూ వినని దినుసు. విడివిడిగా కాక 'అల్ సై సెన్' పాడి కూడా ఉంటుంది. వీరు కాయగూరలు మాంసముతో కలిపి వండి కానీ, పచ్చికానీ తింటారు మనలా అచ్చగా కూర గాయలు వండి తినరు కేక్స్ చేసుకోవటం చాలా తేలిక. రకరకాల కేక్ మిక్సీలు పాకెట్లలో అమ్ముతారు వాటిలో కొంత ప్రకారం నీళ్ళు, గ్రుడ్లు వేసుకుని యిచ్చిన టైము, వేడి పకారం తయారు చేయవచ్చు. మూలంగా చెప్పింటే ఇక్కడి వంట మన వంటకన్నా తేలిక. ఏపూట కాపుట వండుకో నక్కరలేదు. మిగిలినవి ఉంటే (ప్రిడైయర్లో) పెట్టుకుని తరువాత తినవచ్చు. ఇక్కడ ఆహారంలో నీళ్ళు ఎవరూ త్రాగరు. కాఫీ, టీ, పాలు, వండు రసం, వైన్స్, బీర్ మొదలైన ద్రవ పదార్థాలు వాడుతారు టీ టాట్లర్స్ ఎక్కువమంది లేకపోయినా టుంటి దగ్గర ప్రెతిరోజూ త్రాగేవారు అరుదు. ఈవిధమైన తేడాలు ఉన్నా ఇక్కడ మనం బ్రతకటం కష్టమేమీ కాదు. యిక్కడ 1000 కి 999 మంది మాంసాహారులైనా, పూర్తి శాకాహారులు కూడా ఉన్నారు. వాతావరణరీత్యా కానీ మరే కారణంచేత కానీ ఇక్కడ పూర్తి శాకాహారులుగా ఉండటం అనంభవం కాదు. మన దేశీయులలో మాంసాహారులకన్న శాకాహారులకే యిక్కడ ఎక్కువ సుఖం ఇక్కడ అన్నీ ప్రెజెన్ ఫ్రెడ్స్ అవటంవలన, మనకీ యిక్కడకీ మాంసాహారాల రుచిలో తేడా ఉంటుందని మిత్రులు చెప్పగా వినాము. శాకాహారులకి యీ బాధలేదు. ఒక్క ఆనవకాయలు తప్ప మన దేశపు కూరలన్నీ యిక్కడ దొరుకుతాయి. వంగ, దోస, బీర, బెండ, అరటి, గుమ్మడి, కాబేజీ, బచ్చలి, పచ్చిమెరప, నెమ్మ, చిలగడ దుంపలు సమస్తమూ దొరకుతాయి. అంతెందుకూ! ఫ్లారిడా నుంచి మామిడికాయలు వస్తే మేము ఆనకాయ కూడా వేసుకున్నాము. ఇంకాక మన నవ్వులు, పోపు గింజలూ, జింగిపిండి, బియ్యపుసిండి, అప్పడాలూ, వక్కపాడి, నెయ్యి, సాంబారుపాడి యిరాంటివన్నీ స్కూయార్కులోదొరుకుతాయి.రైల్వే పార్కులుఎక్కువ జరిడుకూడా కాదు. అందువలన మీ రెప్పుడైనా యిక్కడికి రావాలంటే వాలాగ బెంగపెట్టుకోకండి. మీరేది తినటానికి అంటాయిపడితేఅది యిక్కడ దొరుకుతుంది. [క్రిమతి మతుకుమర్తి సుశీల వాసన్ 'స్తిధర్మం-

సర్వోక్తామహీయన్తే సూర్యనిచేత, ఆదిత్యనిచేత, సర్వోక్తములు వృద్ధిపొందుచున్నవి గనుక మరియు బ్రహ్మము మహిష్మయై నది అందువలన వ్యాహృతి మహాః అయినది మరియు నది ఏమి? అది ఆత్మ ఆత్మ అనగా సర్వమును వ్యాపించియుండునది అని మహాః అనునది ఆత్మఅయినప్పుడు అది సర్వ లోక ములు అగుచున్నది. సర్వమునందును వ్యాపించియున్నది భూరాది వ్యాహృతులు, సర్వ ప్రాణములు అన్ని అన్నములు అందుతో నున్నవి ఆ అన్నిటియుండును అది యున్నది వేదములు గూడ అందుతో నున్నవి ఆత్మవలన అంగములు వృద్ధి చెందుచున్నట్లు, ఆది త్యనివలన లోకములు వృద్ధి చెందుచున్నవి అంద వలననే మాహాచమసుడు ఆదిత్యుని 'మహాః వ్యాహృతిచేత వివక్ష చేసినాడు

ఎట్లు సర్వమును భూరాదివ్యాహృతులచేత చెప్ప బడుచున్నదో వేదము తెల్పుచున్నది. భూరి తివా అగ్నిః భువః ఇతి వాయుః సువరి త్యాదిత్యః మహా ఇతి చంద్రమాః చంద్రమసావానసర్వాణిజ్యోతిగ్ంషిమహీ యన్తే అగ్ని భూః అని ప్రసిద్ధిని పొందినది భువః అని వాయువు ప్రశస్తి కెక్కినది సూర్యుడే సువః అని ప్రసిద్ధుడైనాడు. చంద్రుని ఋషులు

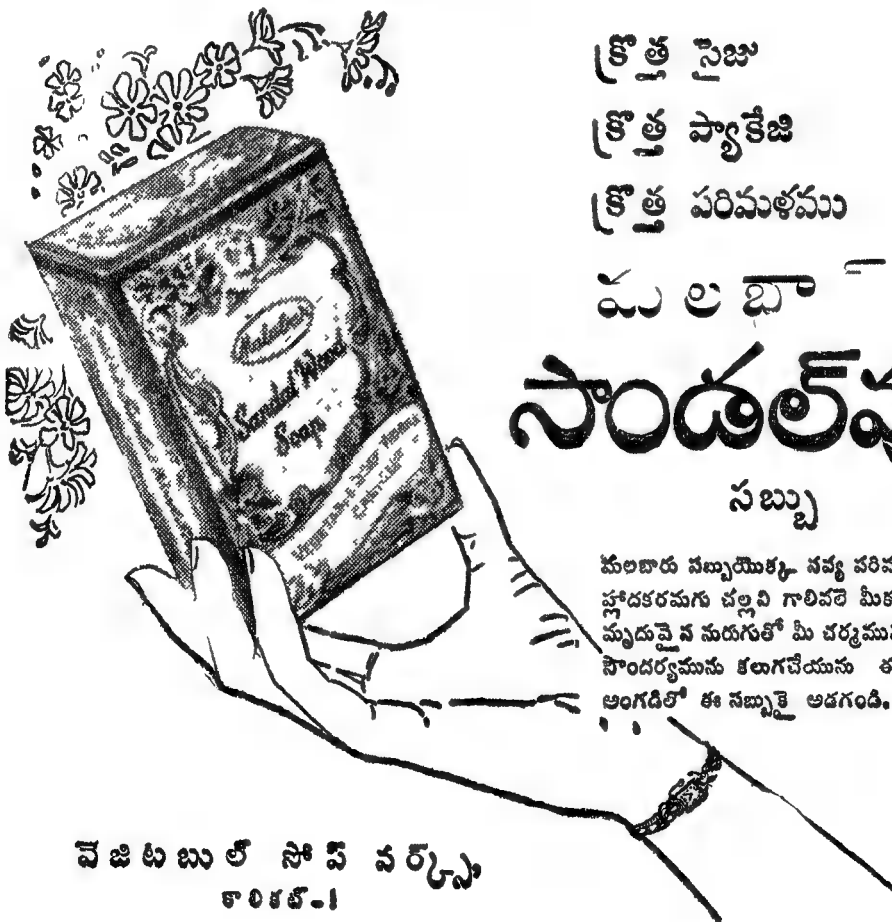
(15-వ పేజీ తరువాయి)

మహావ్యాహృతిచే వ్యాకరించివారు. ఎందుచేత? సర్వ మైన తేజస్సులను చంద్రునిచేత స్పర్ధిపొందు చున్నవి గనుక

మరియు ఈ వ్యాహృతులు సర్వ వేదములను, ఆవేదముల అర్థములంది నిహితమైనప్పుడు బ్రహ్మ పదార్థమునుగూర్చి చెప్పుచున్నవి భూరితి వా ఋషః సువ ఇతి సామాని మన రితి యజుగ్ంషి మహా ఇతి బ్రహ్మ (బ్రహ్మణా వాన వర్చే వేదా మహీయన్తే ముగ్ధేదము భూః అని ప్రసిద్ధము భువః సామమని ప్రసిద్ధము యజుర్వేదము సువః అని ప్రసిద్ధము మహాః బ్రహ్మము బ్రహ్మము చేతనే వేదములు వృద్ధి పొందుచున్నవి

మరియు ఈ వ్యాహృతులు ప్రాణములను, అన్నములను గురించి చెప్పుచున్నవి అవియే అవి యైనవి భూః అనునది, ప్రాణము భువః అనునది అపానము సువః వ్యానము మహాః అనునదియే అన్నము. ఎందువలన? నమస్త ప్రాణములును, జీవరాసులును, అన్నమువలననే వృద్ధి పొందుచున్నవి

ఇప్పుట ప్రభువు వ్యాహృతి వరుసగా అయి తోకము, అగ్ని, ఋషులు, ప్రాణము అయినది. అనగా నాల్గు అయినది అట్టులనే తక్కిన వ్యాహృ తులును భువః అనునది వరుసగా అంతరిక్షము, వాయువు, సామము, అపానము నాలుగుగా నయి నది సువః అనునది అపొలోకము, ఆదిత్యుడు, యజు ర్వేదము, వ్యానము అయినది మహాః అనునది ఆదిత్యుడు, చంద్రుడు, బ్రహ్మము, అన్నము అయినది ఈ రహస్యమునే వేద మిట్టులు చెప్పుచున్నది తావా విశాక్షత ప్రశ్నతుర్థా. చక్ష్రస్ శ్రుతస్రో వ్యాహృతయః తాయో వేద నవేద బ్రహ్మ సర్వే స్యైదేవా బలిమావహన్తి భూర్భువ సువః మహాః అను ఈ నాల్గు వ్యాహృతులును మరల నాల్గు విధములుగా విభజింపబడినవి ఇట్లు నాల్గు నాల్గుగా విభజింపబడిన వ్యాహృతులను ఎవడు తెలిసికొనుచున్నాడో వాడు బ్రహ్మమును తెలిసి కొనుచున్నాడు. మరి ఆ బ్రహ్మమునకు సర్వ దేవత లును అంగభూతులు గనుక, మహాః అను వ్యాహృతి చేత చెప్పబడుచున్న బ్రహ్మమునకు, భూరాదివ్యాహృ తులే అంగములుగాగల బ్రహ్మమునకు గౌరవమును చేయుచున్నారు

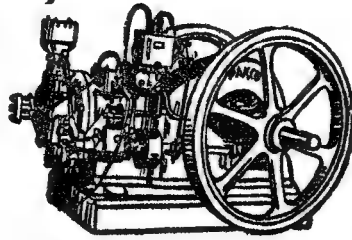

SNP 206a TF

PAKCO పాక్కో స్టో-స్పీడ్, కోల్డ్ స్టార్టింగ్ (క్రాడ్ ఆయిల్ ఇంజనులు

—: ప్రత్యేక లక్షణములు :—

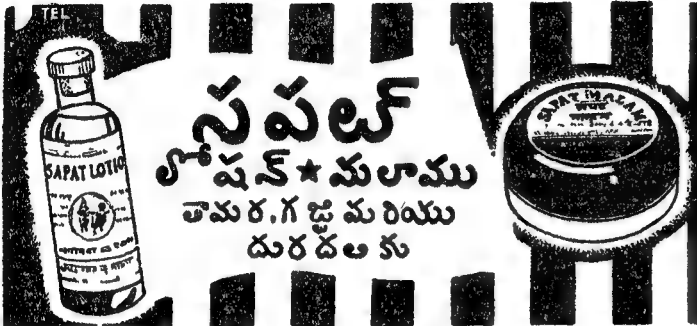
- * పనిచేయ ప్రారంభించుట తేలిక
- * తక్కువ ఇంధన ఖర్చు
- * క్రమమైన నడక
- * దిట్టమైన నిర్మాణం
- * ఎక్కువ మన్నిక
- * అస్పృశంగా పనిచేయును
- * బాన్ స్క్రూయిల్, ఇంజన్ పరికరములు

మద్రాసు, ఆంధ్ర, కర్ణాటక, కేరళ రాష్ట్రములకు విశేషము :

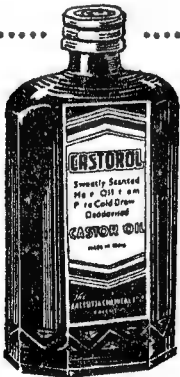
Grams. LAMP
Phone. 22017

K. S. SHIVJI & CO., (Estd 1903)
పోస్టుబాక్స్ నెం. 5, 178-79 బ్రాడ్వే, మద్రాసు-1.

R.P.C. Manufacturers **SAPAT & CO. Bombay 2**

ముచ్చట
అయిన
జుట్టు
రహస్యం...

ప్రతిరోజూ జాగ్రత్తగా తల దువ్వుకొనడమే గాక, జాగ్రత్తగా తరిగిన తలనూ నెను ఎన్నుకొనడం కూడా జుట్టును అందంగా వుంచుకొనే రహస్యాలలో ఒకటి.

బాదుగుగా, వొరుగుగా, అందంగా జుట్టును పెంచి, అకౌలంలో జుట్టు నెరవకుండాను, ఊడిపోకుండాను నిరోధించడంలో పేరెన్నిక గన్నదని తెలుసుకున్నవారు కాలే కెమికల్ క్రాస్టోరాల్ ఎన్నుకుంటారు.

ఆహారకరమైన సువాసన కలిగిన ఈ తలనూనె పరిమేదం చేయబడిన ఆముదంతో తయారు చేయబడింది కనుక తలకు రాచుకుంటే జుట్టుకు పనికి తెస్తుంది.

క్రాస్టోరాల్

సాటిలేని నాణ్యత గల తలనూనె

ది కలకత్తా కెమికల్ కంపెనీ లిమిటెడ్.

కలకత్తా - 29.

CAS 1/56 Tamil

CAS-1, 56 Telugu పోస్ట్ ఇండియా ఆఫీసు: 5/149, బ్రాడ్వే, మద్రాసు-1.

(11-వ పేజీ తిరునామం)

ఇవిగాక రోహజాలిక, వట్టా, సూత్రం, కవచము, అని నాలుగు విధముల కవచములను కౌటిల్యుడు పేర్కొన్నాడు

ఈ ఆయుధములన్నియు మన ప్రాచీన చిత్ర శిల్పములందు కానరావు. విల్లంబులు, ఖడ్గములు, బరిసెలు, భల్లములు, గదలు, గండగొడ్డళ్లు, డాలులు, కవచముల అనేక రకములయినవి మన అజంతా, అమరావతి చిత్రములందు కానుపించును కాని, చిత్రమయిన విశేషమేమన కౌటిల్యుడు వర్ణించిన కొన్ని యంత్రాయుధములు ప్రాచీన అసిరియా శిల్పములందు కానుపించును బహుశా ప్రాచీనమందు ఈ యంత్రములన్నియు మధ్య అసిరియాయందును, భారతావనియందును యుద్ధములందు వాడుచుండెడివారని మనమూహించవచ్చును.

అయినప్పటికీ యుద్ధ యంత్రములు ప్రాచీన భారతీయ చిత్రకళయందు కనుపించకపోవుటకు కారణము కూడ కొంత యోచింపతగినదే. మన ప్రాచీన కళాకారుడు యుద్ధములను సూచనాపరముగనే చిత్రించెడివాడు అసిరియా చిత్రకారుడు యుద్ధములను పూర్తిగా వర్ణించెడివాడు ఇందు ప్రాచీన భారతీయకళాకారుని జ్ఞానృత్యము ప్రకటితము. నందేహములేదు

మధ్యయుగమున కూడ భారతదేశము ఉత్తమ ఆయుధములకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది కత్తులు, కవచములు నయితము ఉత్తమమైన ఉక్కుతో ఇక్కడ తయారుయ్యెడివి అసైన ■ ఆయుధములకు సువర్ణము, రత్నములను కూడ పొదిగి, చాల అందముగ చేసెడివారు ఇటువంటివి కొన్ని నేడు మన మ్యూజియములందు చూడవచ్చు

ఆ రోజులలో చాల గొప్ప గొప్ప ఫిరంగులను కూడ మనదేశమందు తయారు చేసెడివారు. ఈ వాడు కూడా ఆ ఫిరంగులు కొన్ని యున్నవి. లాహోరులో "జంజమా" దిజాపురం కోట మీదఉన్న "మాలిక్-ఎ-మైదాన్", కొన్ని మహారాష్ట్ర కోటలపైనున్న గొప్ప ఫిరంగులను చూచి పొల్పొత్తులు కూడ, ప్రాచీనమందు భారతీయులు ఇంతటి ఫిరంగులు చేయు చుండిరా అని ఆశ్చర్యపడుచుందురు

ఇంతేకాదు జౌరంగజేబు తన యుద్ధములలో రాకెట్టులను వినియోగించెను అటుతర్కాత్ టిప్పు సుల్తాను యుద్ధములందు రాకెట్టులను వ్రయోగించుట చూచి, ఐరోపీయులు తమ దేశములందు కూడ రాకెట్టులను చేయసాగిరి

ఇంతలో మనదేశము పరతంత్రమయినది ఇతర అనేక పరిశ్రమలతోపాటు, ఆయుధముల పరిశ్రమలు కూడ నశించినవి మన ఆయుధ పరిశ్రమ చరిత్రను తలచికొన్నప్పుడెల్ల, ఈనాటివరకు ■ పరిశ్రమ ప్రగతి నిర్విఘ్నముగా సాగియున్న, ఈ వాడు రహస్య, అమెరికాలవారిని మించి ఆయుధ సామగ్రిలను మనము కూడ తయారు చేయు చుండెడివారమేమోయని అనిపించును. ★

అ మూ ల్య

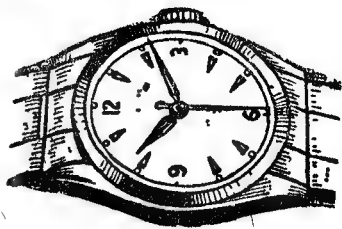
(9-వ పేజీ లిగవాయి)

వచ్చి వదుక్కుర్చితో వదుకున్నాడు తనకు తెలుసు అతను వెళ్ళితిరాలి, చాలా ముఖ్యం అని డాక్టర్ సుశీల రాగానే పిలిపించుకుంటానని లేకపోతే నే నేవెదానని యెన్నో చెప్పి ఒప్పిస్తేగాని అతను లేచి మళ్ళీ ట్రై కట్టుకోలేదు 'లేదు. నేను సరీగ్గా చూడనే లేదు నీ మొహం చాలా పీక్కుపోయివుంది తెలుసా' అత మొహంలో బాధకి తనకు నవ్వు వచ్చింది. కానీ లదెంత హాయి ఒకళ్ళ మనకోపం అదుర్దా వడలుం అనేది యెంత గొప్ప విషయం మరో అర గంటలో వెళ్ళిపోయాడు వెళ్ళిన తర్వాత తనకెంత దిగుతో మళ్ళీ అతన్ని కళ్ళతో చూస్తానా అని స్తుంది అమర్నాడు సుశీల వచ్చింది వస్తూనే అవిడ వేసిన మొదటి ప్రశ్నకి తనిచ్చిన జవాబు లోనే చెప్పేసింది ఆ తర్వాత పరీక్ష గూడ చేసి నవ్వుతూ 'ఆడపిల్లా—మగ పిల్లవాడా' అని అడి గింది యెక్కడో యేదో ఆలోచిస్తున్న తన అవిడ ప్రశ్నకి తన సమాధానాన్ని అంత గుర్తించకుండానే 'యెవరికి' అంది. యెవరన్నా ప్రశ్నించా—ప్ర. వినిపిస్తే అనుకుంటు—యెవరన్నా ప్రసనిస్తే అన్నప్పుడే చేతివేళ్ళతో రెండు మాపించి పట్టుకొ మనటమో లేక ఆడపిల్లా, మగపిల్లవాడు కానాలో అని అడగటమో చెప్పిరా డాక్టర్ సుశీల నిరగ వడి నవ్వుతున్నప్పుడుగాని తనకి గుర్తు రాలేదు అవిడ ప్రశ్న, తన జవాబు, అవిడ పరీక్ష—అన్నీ క్షణంపేపు గుండె కొట్టుకొనటం మానేసింది ఖా అసలు కొట్టుకోదేమో అనిపించింది కానీ వెంటనే 'మీరే—శ్రీమతి వానంత్రిధర్'కి అంటూ అంటుండ గానే ఆగిపోయిన గుండె రెట్టించువేగంతో కొట్టు కొనటం మొదలుపెట్టింది కూర్చున్న కుర్చీకి తన శరీరం అంటుకుపోయినట్లయింది యేమిటి— అనకా? పాపా ప్రపంచం అకస్మాత్తుగా మారి పోదేం వస్తువులన్నీ యిలాగే వుంటాయే? కిటికీ తలుపులన్నా కదలవే? గాలయినా గట్టిగా వీచదే? అకాకంలో మేఘాలయినా వరుగెత్తనే? గుమ్మం అవతల వరండా దిగువగా వచ్చటి చెట్లమీదవడి మెరుస్తున్న సూర్యకాంతి పకవకా నవ్వదే? యేం జరగదేం. యిదేమిటి యిలా ఆలోచిస్తుందేం తను "నిజంగానా?" జీరపోయిన గొంతుతో డాక్టర్ సుశీలవంక చూస్తూ అంది తను మీరు బతికే తనూ పిగా చూస్తారండీ! కళ్ళల్లో అన్ని భావాలు కదు ల్తాయేమిటి? నిజంగానే చెప్తున్నాను వారు క్యాంప్ నుంచి రాగానే మొదట నాకు బహుమతి యిప్పించాలి కాన్సు అదీ నేనే చూస్తాను' నల్లగా పొడుగ్గా వున్న సుశీల తెల్లటి పళ్ళన్నీ తళుక్కుమనేట్లు నివ్వ లంది అవిడవైపే తదేకంగా చూస్తున్న వాసంతికి అవిడ చేతిలో వో పసికందుని తెల్లటి తువారో తుడుస్తూ "మీ పోలికండీ—ముక్కు మలుకు తండ్రిది పుణికి పుచ్చకున్నాడు పాప చాలా ఆరోగ్యంగా వున్నాడు చూసారా, మీరు నాకు మంచి బహుమతి యివ్వాలి" అంటున్నట్లు తను యేదో మంచంమీద పడుకుని చెవుల్లో దూదితో నిరసంగా పడుకుని ఆసక్తిగా, భయంగా ఆ పసి

పాపన్న చూస్తున్నట్లు అనిపించింది. తనవలు యెప్పుడూ అంతే — వున్న విషయానికి, జరుగు తున్న క్షణానికి పదింతలు ముందుకు దూసుకు పోయి ఆలోచిస్తుంది ఈ క్షణంలో ఇప్పుడు జరుగుతున్నదాన్నిగురించి యెప్పుడూ ఆలోచించదు .రిగిపోయిన వాటిని గురించేనా ఆలోచిస్తుంది లేకపోతే జరగబోయే వాటిని గురించయినా ఆలో చిస్తుంది. వర్తమానాన్ని గురించి ప్రసక్తే వుండదు, అది గతంగా మారేవరకు యేమిటో ఒక్కొక్కళ్ళ స్వభావం సీతయితే—జరిగిపోయింది, జరగబోయేది నాకు అక్కర్లేదు, జరుగుతున్నవే నాకు కావాలి జరిగిందాంతో మనకు ప్రసక్తేలేదు అది తిరిగిరాదు మొంత గొప్ప అనుభవంఅయినానరే—జరగబోతుం ంంటానా అయోమయం, అర్థంగాదు మనలో పాలు ముందుకు పరుగెత్తే పెద్ద గొడ భవిష్యత్తు మొప్పటికప్పుడు దానివెనక యేంవుంది మనకి తెలి యనే తెలియదు అది తెలుసుకోవాలనే ప్రయత్నం కోనే మనం పరుగెత్తుతుంటాం చివరకు తెలుసు కోకుండానే పోతుంటాం అంటుంది దానిది మరి నేదాంతం బ్రతుకంటే క్షణంలో సగం ఆ క్షణంలో సగంలోనే చాతనైతే ఇంద్రధనుస్సులో గ్రుచ్చ రంగులన్నీ చూసినట్లు అన్నీ అనుభవించగలంబ గాని మొహం మరి అంత చిన్న వయసులో అంత నేదాంతం వుండకూడదు బాబూ అలాటి వాళ్ళకి యిల్లా సంసారాలుగూడ పట్టవు సీత అదే అంటుంది భర్తగాని, పిల్లలుగాని యివన్నీ వో బాధ్యతకింద మనం చెయ్యవలసిన పనులకింద తీసు కోవాలి అంటుంది తనకి శీఖరం యెప్పుడూ రోకంగా కనిపిస్తాడుగాని బాధ్యతగా అనిపించదు తనకి పిల్లలు కావాలి భర్త కావాలి అన్నీ కావాలి రేపు తనకి గూడ ఓ పాపపుడై యిలాగే పుట్టిన రోజు చేసుకోదూ— తనప్పుడు యెలా వుంటుంది శీఖరం చెప్పినట్లు లావయి, నిండుగా జడమానేసి మెడమీదకు చుట్టతో వుంటుంది కాబోలు అమ్మో, యిలా చిన్నగా వుంటేనే బాగుంటుంది చిన్న తనం మనసుంచి వెళ్ళిపోతుంటే యెంత బాధే స్తుంది—అందుకే కాబోలు మనకు తెలియకుండానే మనం పెద్దవాళ్ళం అయిపోతువుంటాం

చాలా సేపల్లుండి కదేకంగా ఆలోచిస్తున్న వాసంతి యెవరోవచ్చి పల్కరించటంతో యీ లోకంలో వడింది. ఆ వచ్చిన అమ్మాయి నుకన్యా దేవి అక్క కూతురు. కాబోలు 'పిన్ని మిమ్మల్ని లోవలకు పిలుస్తోంది' అంటూ వచ్చింది. యిదే మిటి— చాలా సేపయింది వాసంతి ఖంగారుగా లేచి నిలబడింది హేలులో చాలాభాగం ఖాళీ అయి పోయింది గోడవారగా కూర్చున్న ఆంగ్లీయిండి యన్స్ వెళ్ళిపోయారు హేలులో చాల కొద్దిమంది మిగిలారు ప్లేజీ గూడ ఖాళీ అయింది. వాసంతి దిక్కులు చూడటం మానేసి తనవి పిలవటానికి వచ్చిన అమ్మాయిని 'యెక్కడికి రాలి' అంది 'రోపలికి అక్కడ ఫలహారంవేసి మళ్ళీ వచ్చి కూర్చుం దురుగాని' దూరంగా కూర్చుని అంతకుముందు వాసంతినిచూసి నవ్వుతూ ఖబుర్లు చెప్పుకున్న అమ్మాయిలవంక మెడ తిప్పిచూసి నవ్వుతూ అంది ఆ అమ్మాయి. వాళ్ళని చూసేసరికి వాసంతికి మళ్ళా

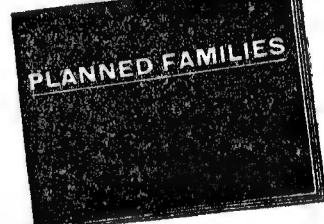
రిస్కువాచీ రు.7-8-0కే!

మా ఛెస్ స్టిల్ లో నాబర్ ప్రూఫ్ 17 జ్యూయల్స్, రేడియం డైలు 10 సం॥ములు గ్యారంటీ కల వాచీ రు 7-8-0 కే పొందండి. పోస్టల్ జి గు 1-8-0 అదనం. సచ్చికున్న పైకం వాపసు. MURUGAN WATCH CO., VELPUR (W.G.) A. P.

ఈ ముఖ్యమైన పుస్తకము

ప్రతి దంపతుకూ ఈ పుస్తకము ఒక ప్రతి కావలెను, ఎందుకనగా దీనిలో కుటుంబ నియంత్రణ ప్రాముఖ్యత గురించి సులభ శైలిలో బోధించబడినది, అది ఎందుకు అవ త్యక్తమో, వైవాహిక జీవితమందలి సహజ మైన సమస్యలలో వొక దానిని పరిష్కరిం చెది ఎంత సులభ సాధ్యమో తెలుపబడింది ఇప్పుడే మీ ప్రతిది తెప్పించుకోండి నేడే ఈ కూపనను పోస్టు ద్వారా పంపండి.

ఎల్ డి పీమోర్ అండ్ కో (ఇండియా) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, డిస్ట్రీక్టు సెంటు 19 వోల్టన్ ఇన్స్ట్రుమెంట్స్ థిరింగ్, చర్చిగేట్ బొంబాయి - 1 "డ్యూరెక్ట్" అండ్ "డ్యూరెక్ట్" కాంట్రాస్టెబులకు ఏకైకంగా "ప్లాన్డ్ ఫేమిలీస్" అను పుస్తకము ఒక ప్రతి ఉచితంగా పాదా కవరులో దడలో నాకు పంపండి నేను చక్కదను పేరు . . . . . చిరు నామా . . . . .

Always LDS/J TL

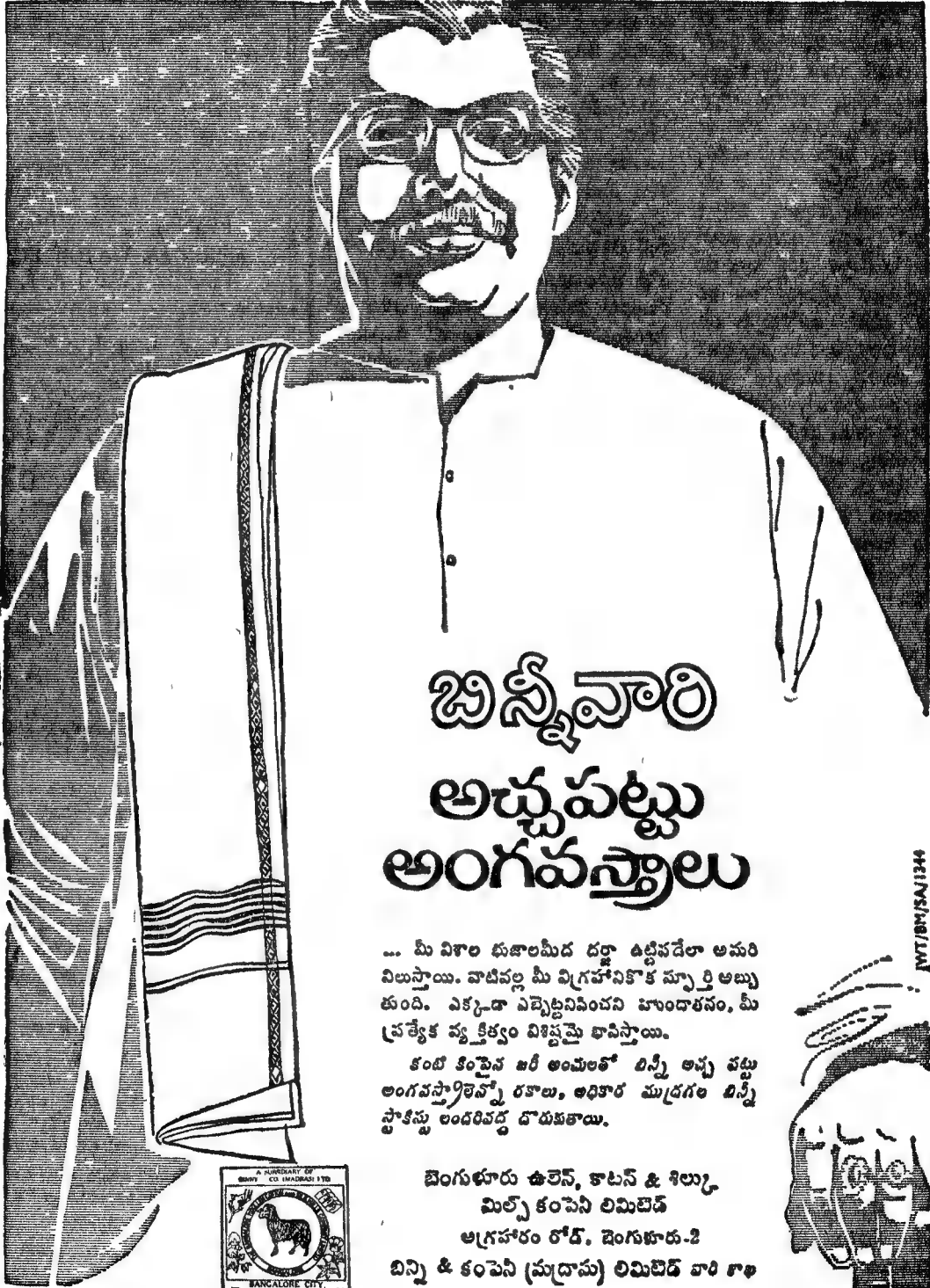
దిగులు ముంచుకువచ్చింది. వాళ్ళింకా అలానే చూస్తూ వున్నారు 'రండి' అని పిలుస్తున్న అమ్మాయితో యెలాగో తోపలకు వెళ్ళబోయింది వానంతి గుమ్మానికి కొంచెం యివతల వుండగానే ఆ ముగ్గురు అమ్మాయిలు వానంతి వైపు వచ్చారు 'వరి రాయం చెయ్యాలా - ఇదుగో వీళ్ళు నా స్నేహితు

అ మూ ల్య

రాళ్ళండి—యూమె వానంతి అని శీఖరంగారి భార్య వారు, మాబావగారు మంచి ఫ్రండ్స్' అంది, సుకవ్యాదేని పిన్నికూతురు వాళ్ళ ముగ్గురికీ నమస్కారాలు చేసింది వానంతి అందులో మధ్య అమ్మాయి అంది.

'మిమ్మల్ని చూసినతర్వాత మీతో తప్పకుండా వరి రాయం చేసుకోవాలనిపించిందండీ. మీ కళ్ళు చాలా బాగున్నాయి యిందాకట్టుంచీ మీనంకే చూస్తున్నాను

వానంతి కళ్ళు క్రిందికి వారిపోయినాయి. అంత ధైర్యంగా నిర్మోహమాటంగా మొహమీద చెప్పే

బిన్నీవారి
అచ్చపట్టు
అంగవస్త్రాలు

... మీ వికార భుజాలమీద దర్జా ఉట్టిపడేలా అమరి విలుస్తాయి. వాటివల్ల మీ విగ్రహావికాక స్ఫూర్తి అబ్బుతుంది. ఎక్కడా ఎబ్బెట్టనిపించని హుందాతనం, మీ ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వం విశిష్టమై వాసిస్తాయి.

కంటే కేంపైన జరి అంచలతో దిన్నీ అప్పు పట్టు అంగవస్త్రాలెన్నో రకాలు, అధికార ముద్రగల దిన్నీ స్టాకిష్టు లందరివద్ద దొరుకుతాయి.

బెంగళూరు ఉలెన్, కాటన్ & శిల్కా
మిల్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్
అగ్రహారం రోడ్, బెంగళూరు-2
దిన్నీ & కంపెనీ (మద్రాసు) లిమిటెడ్ వారి గా

A PURSARY OF
SHIRTS & WAISTCOATS LTD
BANGALORE CITY

1971/89/25/1344

మన్ను ఆ అమ్మాయివంక కళ్ళెత్తి చూడటం గూడ భయమనిపించింది

'ఆ లమ్మాయి కథల రాస్తూందిలే అందుకు' అంది మరో అమ్మాయి 'అది అవసరప్రసంగం మీదటమ్మాయి కనిరింది. పేరడిగింది వానంతి జవాబు చెప్పింది ఆ అమ్మాయి ఆపేరు వానంతికి పరిచయమే. కథలు గూడ బాగానే వుంటాయి కానీ అమ్మాయి వయసు తక్కువగావుందే అంతమంచి కథలు రాయడం యెలావస్తుంది అనుకుంటున్న వానంతికి 'పదండి—లోపల పిన్ని వెయిట్ చేస్తోంది' అంది సుకన్యాదేవి అక్కకూతురు మరోసారి వాళ్ళ ముగ్గురికి నమస్కారంచేసి వానంతి యివతలకూ వచ్చింది అప్పటికే సుకన్యాదేవి బైటకు వచ్చేసింది 'మీరు లోపలకు వెళ్ళండి చూడు గిరిజా వానంతిని లోపలకు తీసుకువెళ్ళు. ఇక్కడ అపొల్వాదేవి వెడ్డున్నానంటున్నారు పంపిస్తాను వెళ్ళ లోపలికి వానంతి సిగ్గుపడకు—మాటలు చెప్పనే అవిడ పొడవుడిగా వెళ్ళిపోయారు గిరిజ లోపలికి వెడ్డుం డగా వానంతి చలుకున్న చెయివట్టి ఆపి, 'మీ అక్కయ్యకూతురెక్కడ' అంది చేతిలో వుండిపోయిన సోఫాబాక్సు గుర్తుకు రావటంతో 'యేవరూ— జయంతా' అక్కడ ఆగిపో వుండే' అంది గిరిజ ఆగిపోతూ వానంతి తలతిప్పి చూసింది. గిరిజ చూపించిన గదిలో జయంతి, అవిడ ప్రక్కన ఆ లావు పాటి అవిడ, ఖద్దరుచీర అవిడ వున్నారు 'సువ్వొక్క పనిచేసిపెట్టు. నేను వెడ్డువుంటాను. నువ్విది మీ జయంతికిచ్చేసి రా' అంది

'అదేమిటి—మీ రివ్వండి' గిరిజ అనుమానంగా చూస్తూ అంది

'కాదే వారిపేరుచెప్పి నువ్విచ్చేసి రా' బ్రతిమాలు తున్నట్లుగా అంది వానంతి క్షణంసేపు వానంతి మొహంలోకి చూసిన గిరిజ సోఫాబాక్సు తీసుకొని వెళ్ళింది యెంత త్వరగా ముగించుకుని బైటవడ్డే అంత బాగుండు—యేరీ యిక్కడ యిందాక రక్షక భుజిల్లా నిలబడ్డ అమ్మాయిలు లేరే, పోయారే అనుకుంటూ తలవంచుకుని లోపలికి వస్తున్న వానంతికి అలాగే తలవంచుకుని గబగబా లోప ల్బంచి వస్తున్న మరోవ్యక్తి రకీమని తలకొట్టింది ఖద్దరు ఒక్కసారి అబ్బా అనుకుని దెబ్బతగిలిన చోటు పట్టుకుని తలెత్తి చూశారు. "సారీ చూడ లేదు" అంది అవతల వ్యక్తి వసంతయెత్తే వుంది కానీ నాలుగైదు సంవత్సరాలు పెద్దదిలావుంది పొడుక్కితగ్గలావుతో మనిషి పొందగావుంది చాలా అందంగావుంది శరీర సౌష్ఠ్యానికి చక్కగా అతికి నట్టున్న చీర—జాకెట్. కానీ జాకెట్ చేతులు భుజా దిగువుగా పొట్టిగా చాలా చిగుతుగా వున్నాయి చెవలికి చీరరంగుతోకలిసే ద్రాక్షగుత్తుల్లా వున్న ప్లాస్టిక్ వున్నాయి పెదవులికి రంగుంది కానీ రంగు మేనుకున్నట్లులేదు చాలా సహజంగా వుంది

"సారీ దెబ్బతగిలిందా?" అంది అవిడ నవ్వుతూ,

'లేదు ఫర్వాలేదు' వసంత గూడ నవ్వింది

'వేరీ వేరీ సారీ' వసంతని తప్పించుకుని వెళ్ళి పోయింది అవిడ అవిడని యింకా సొంతం చూడటం పూర్తిగాని వసంత తలతిప్పి అవిడ వచ్చినవై పే

చూస్తుండిపోయింది. వెనక నడినెత్తిమీదకి జాబ్బు మెలితిప్పి చుట్టిన చుట్టు, వెనక జాకెట్ కి వీపుమీద కై మండే ఆకారంలో ఎట్టలేదు ఆ బట్టలేనంత మీర చిగువుగా అందంగా శరీరం కన్పిస్తోంది. మెడలో గొలుసుండే భాగంనుంచి ఆ కత్తిరించిన డై మండే ఆకారంమీదుగా వట్టుకుచ్చులు చిన్న చిన్నవి నడుండాక వేల్పాడుతున్నాయి. నడక గూడ బాగానేవుంది. వెడూ వెడ్డా అవిడ ఒకసారి వెనక్కు తిరిగిచూసి యింకా అలాగే నిలబడిపోయి తనవంక చూస్తున్న వానంతిని చూసి మళ్ళీ నవ్వి వెళ్ళి పోయింది అవిడ చూడగానే వానంతి చచ్చిన మొహం తిప్పుకుంది ఇంతలో గిరిజ వచ్చింది 'అవిడవరు' దూరంగావెళ్ళిపోయి సుకన్యాదేవితో మాట్లాడుతున్న అవిడని చెయిచాచి వేలుపెట్టి చూపిస్తూ అంది 'యేవరూ—అవిడ మా అక్కయ్య ప్రండే బొంబాయిలో వుంటారు అవిడ మొగుడు అమెరికా వెళ్ళినవ్వారు. అమెగూడ వెళ్ళివచ్చింది. 'లోపలకు దారితీస్తూ అంది గిరిజ

ఫలహారం అది ముగించుకుని గిరిజతోపాటు యివతలకు వచ్చింది వానంతి హాలు పూర్తిగా శాళీ అయిపోయింది పెద్ద వర్షం గబగబాపడి ఒక్క సారి తెరిపి వచ్చినట్లుగావుంది హాలులో దీపాల గుత్తిక్రిందుగా నిలబడి అవిడ, సుకన్యాదేవి యింకా యేదో మాట్లాడుకుంటూనేవున్నారు "ఆగండి మీకు కిక్కి లీనుకొస్తాను" అంటూ గిరిజ మధ్యలో వెనక్కు వెళ్ళిపోయింది "ఇక్కడ రా వానంతి" దూరంగా నిలబడిన సుకన్యాదేవి పిలవటంతో గిరిజకోసం చూస్తున్నట్లు నిలబడిన వానంతి కదిలి ముందుకు వెళ్ళింది "ఈవిడ వా స్నేహితురాలు అమూల్య" యావిడపేరు అమూల్య! మనిషిలానే పేరు గూడ చక్కగా అమూల్యంగానేవుంది అనుకుంది వసంత చేతులు జోడించి నమస్కరిస్తూ. "నీ పేరే మిటి వానంతా?" అంది అవిడ బాగా దగ్గరగావచ్చి అవిడ చూపుల్లో యిందాకటి మార్దవం లాలిత్వం రెండూ లేవు అవేవో చురకలు వేసినట్లు అవి తగిలినచోటల్లా గుచ్చుకుంటున్నట్లు వున్నాయి అవిడలో ఆమార్పు యెందుకు వచ్చిందో అర్థంగాని వానంతి అచేతనంగా అలాగే నిలబడిపోయింది పైనవున్న దీపాల గుత్తిలోంచి వస్తున్న రంగు రంగు కాంతిలు అవిడ మొహంమీద నిలంగా, సుకన్యా దేవి మొహంమీద యెర్రగా తన మొహంమీద తెల్లగా పడుతున్నాయి

"శీఘరం నీకు పెళ్ళికిముందే తెలుసా?" హరా త్తుగా అవిడ చెయిచాచి వానంతి గడ్డాన్ని ముని వేళ్ళతో పట్టుకుని యెత్తుతూ అంది. ఆ యెత్త డం 'ప్రేమగాకాక, అదేదో ఆసక్తిగావుంది అనలు సుకన్యాదేవి అవిడని తనకు పరిచయం చేసిందిగాని, తనకు అవిడకు పరిచయంలేదు కాని తనపేరు అవిడకి తెలిసింది పోనీ అది అవిడకి యీవిడ చెప్పి వుండచ్చు కానీ శీఘరం నంకతి అడుగుతుందేమిటి? గడ్డాన్ని అవిడ చేతిలోంచి తప్పించుకోవటానికి ప్రయత్నిస్తూ అవిడ చూపులతో కనిపిన తన చూపుల్ని క్రిందికి తిప్పుకుంది వానంతి 'కొంచం సిగ్గులావుండే లేకపోతే కొత్తా?' అవిడ గడ్డం పదల కుండానే అంది పైననుంచి వస్తున్న రంగు రంగుల

'ఆంధ్రసచిత్రవారపత్రిక'లో
(నకటనలు మీవ్యాపారాభివృద్ధికి
తోడ్పడుతాయి.)

త ర చు గా మూత్రవిసర్జన

చక్కెరతో గాని, చక్కెర లేకుండా గాని తరచుగా మూత్రము వెలువడటం మిక్కిలి ప్రమాదకరమైన చిహ్నము. శరీరాన్ని గుల చేయడమేకాకుండా ఈవ్యాధి, లింబంధలో దిక్కినవారిని ఆరోజుకొకరోజు మృత్యువుకు ఆసన్నునిచేయును. ప్రభుమధ్యలో కారీరక మానసిక శ్రమలకు యిచ్చుగించుకుంటు, నడు ములో నొప్పి, చూపుమాంద్యము, తొడల్లో రిమ్మరి, నరముల బలహీనతతో యీ వ్యాధి పొడవైన పును పై లక్షణములతో కూడిన వ్యాధికి వెంటనే తగిన చికిత్స చేయించు కున్నచో, అధికదాహం, ఆకలి, గొంగు నొడు యెండులు, గురదలు, కాళ్ళలో పగులి, తూకం తగ్గడం, శరీరమంతా పొట్టు, కీళ్ళ నొప్పలు, కంటిపారలు, తీయ, గడ్డలు, రాచ పుండ్లు, ఇట్టి భయంకర బాధాకరమైన వ్యాధులు యోస్తో సంభవింపవచ్చును.

"పిన్ స్ ఛార్మ్" మూత్రలు వాడి నేక వేల మంది తిమబాధలనుండినివారణపొంది మృత్యు కారాళమునుండి రక్షింపబడిరి. "పిన్ స్ ఛార్మ్"

కాస్త్రీయ పద్ధతులమీద ప్రాచీన యూవాని వద్దిగిధానం ప్రకారం ఆమూల్య ఓషధుల కొకపదార్థముల, స్వాభావిక ఖరముల సార ముతో తీగూరె నవి. "అమితి దాహము, మూత్రంలో చక్కెర తగి పలుమారు మూత్ర విసర్జన చేయు అవసరము 2 గోజులలోనేలేక 3 మీకు చాలాభాగము నివారణయగును. కొద్ది గోజులలోనే మీకు సగానికిపెగా స్వస్థత చేకూరిన బనిపించును. "పిన్ స్ ఛార్మ్" కొద్ది వ్యయముతో సుఖముగా, శేలికగా నేమిచి వచ్చును. దీనిని ప్రత్యేకపథ్యము లేదు. నిరా హారముతో నుండే అవసరంలేదు. గోగులు పుష్కరమైన ఆహారము తినెంగుకొ ఇదివరకటి కంటే ఎక్కువరకాల ఆహారపదార్థములు తీసి కొనవచ్చును. వివరములుగల ఇంగ్లీషుకరపత్ర ములు అడిగినవారికిడ చిత్రముగా పంపబడును.

50 బిళ్ళలఖరీదు రూ.6-75న. పై. మూత్రమే. హానేజినిమి తిం రు 1-6 న.పై. అదినం. (ఒక్కసారి గెండు, అంతకుపైగా సీపాలను తీసికొన్నచో హానేజి ఉచితం.)

(SELLING AGENTS)
Barrys Commercial Corporation
(A. P. W)
27/A, Dburumtollah Street
CALCUTTA-13

కొంతులు, యెదురుగుండా యీవిడ వింత ప్రవ
ర్తన, నిశబ్దంగావున్న చోలు చాలాసేపట్టుంచి
కూర్చుని కూర్చుని అలిసిపోయినట్లుగా అదోమాది మని అనుకుంటుండగానే వా రా త్తు గా
రిగా వున్న వానంతికి అదేదో కలలో యెక్కడో వెనకనుంచి 'వనూ' అనే పిలుపు విన్నవంటంతో
వంటరిగా కూర్చుని ఆలోచిస్తున్న వో దృశ్యంలో ముగ్గురూ వులిక్కిపడి వెనక్కు తిరిగారు 'అరే!
అన్నిసార్లంది అవిడ ప్రశ్నకేదో సమాధానం చెప్పా మీరా? యెప్పుడోచ్చారు. రేపుగదూ రావా

అ మూ ల్య

ల్పింది గిరుక్కున వెనక్కు తిరిగిన వానంతి శీఖరాన్ని
చూడటంతోనే ఒక్క పరుగుతో దగ్గరకు వచ్చింది.
'మీరు రేపు సాయంత్రంగాని రారనుకున్నాను.
యెలా వచ్చారు సంతోషంతో ఏకపించిన మొహంతో
వానంతి భర్త చెయ్యి తన చేతిలోకి తీసుకోబోయింది.
కానీ శీఖరం వానంతిని గమనించటంలేదు. అతని

జనసామాన్యమునకైన రేడియో...

నమ్మలేనంత సరసమైన ధరలో

ఖరీదైన రేడియోల విశేషాంశములు కలది

క్రొత్త నేషనల్ ఎక్కో జనతా

ధర రు. 125 మాత్రమే; పన్నులు అదనము

క్రొత్త నేషనల్-ఎక్కో 'జనతా' మీరు విరళముగా ఎదురుచూస్తున్న రేడియో! దాని ధర
సాధ్యమయినంత తక్కువ అయినా అది ఖరీదైన రేడియో వలె బాగా పనిచేస్తుంది!
దానికయే కరెంటు ఖర్చు కూడ రెక్కలోకి రాదు. అది 230 వోల్టల కరెంటుమీద పనిచేసే
ప్రపంచములోని యితర రేడియో కంటే తక్కువ విద్యుచ్ఛక్తిని తీసుకొంటుంది!

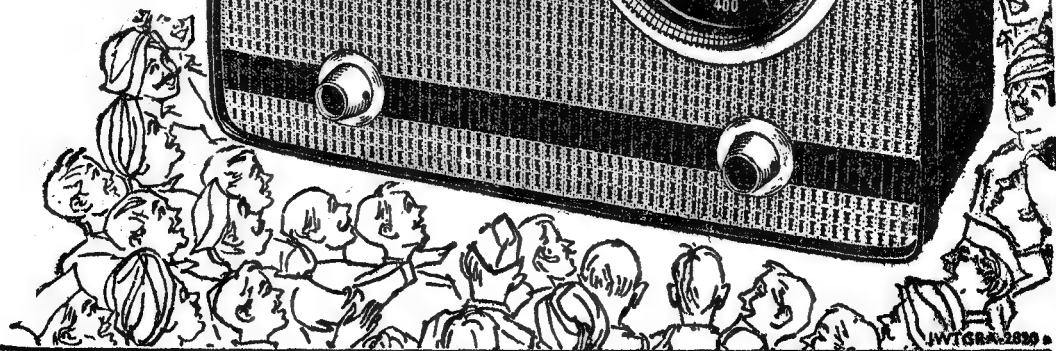
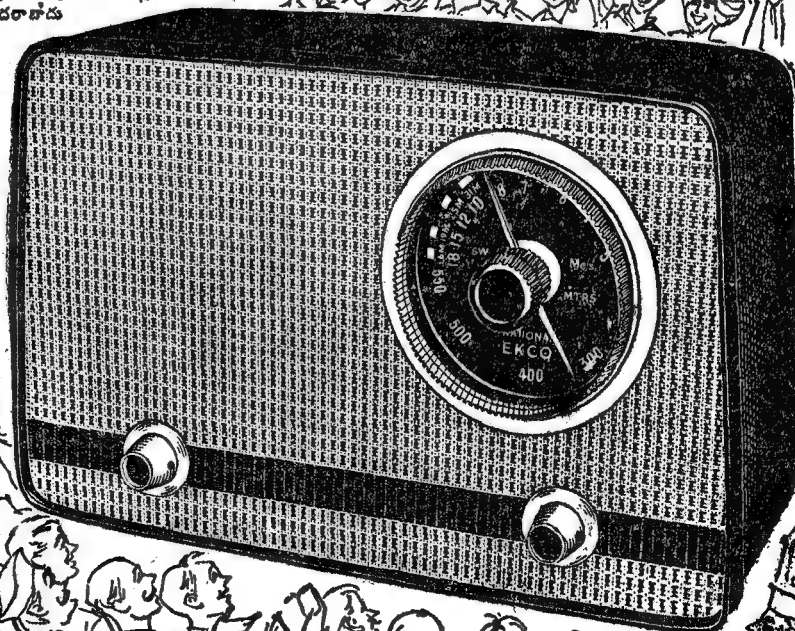
మీ నేషనల్-ఎక్కో రేడియో దీనిని ఉచితముగా పెట్టమని వినండి.
నేడే వానితో మీ ఆర్డరును రిజిస్టరు చేయించుకోండి!

మోడలు యు-756 : ఎన్/డివి పెట్. 2 బ్యాండులు. షార్ట్ మరియు మీడియం
వేవ్. 5' హై-ఫ్రీక్వ' లాడ్ ఫీల్డరు. ఇప్పటి వరకు ఖరీదైన 'రేడియోలలో'
మూత్రమే కనపడే ఆధునిక అంశములు. అందమైన మహన్ రంగు క్యాబినెట్.
మానసూనైజ్ చేయబడినది. ఒక సంవత్సరము గ్యారంటీ కలిగి.

నేషనల్ రేడియో & అప్లయన్సెస్ లిమిటెడ్

బొంబాయి • కలకత్తా • మద్రాసు • ఢిల్లీ • పాట్నా
బెంగళూరు • పీకిందరాబాద్

కాపులు దూరంగా నిలబడ్డ ముప్పుమీద రెప్ప వ్రాసుకుంటూ చూస్తున్నాయి. తన చేయి వట్టుకోబోతూ అడ్డుగా వచ్చిన వాసంతిని పట్టి ప్రక్కకు లాగాడు. అశించని యీ ప్రవర్తనతో తెల్లబోయిన వాసంతి శీఘరం చూస్తున్నప్పుడు చూసినది దూరంగా రంగు రంగు దీపాలగుట్టికింద నిలబడ్డ అమూల్య తలకొంచంగా ప్రక్కకు ఒరగపెట్టి అదోరకమైన చిరునవ్వుతో రీవిగా నవ్వుతూ శీఘరంవైపు చూస్తోంది. శీఘరం గూడ చూస్తున్నాడు కానీ బాధగా, అనవ్వంగా, కోపంగా వున్నాయి ఆ చూపులు. వాసంతికి అని వరిచయంలేవు ఒకటికి రెండుసార్లు మూడుసార్లు అవిడ వంక శీఘరంవంక కొద్దు బొమ్మలా నిలబడిపోయిన సుకన్యాదేవివంక తల తిప్పి చూసింది వాసంతి.

‘పద పోదాం’ హఠాత్తుగా భార్య భుజంచుట్టు చేయనేసి తిప్పేస్తూ అన్నాడు శీఘరం.

‘అదేమిటి, రండి లోపలికి వెళ్తురుగాని’— తలనం తెచ్చుకున్న సుకన్యాదేవి ముందుకువస్తూ గబగదా అంది.

‘అక్కర్లేదు ముందు మీరు నాకు చెప్పినట్లు యితే వాసంతిని యిక్కడికి రానిచ్చేవాడినాడు’ కఠినంగా జవాబిచ్చిన శీఘరం మరుక్కణంలో వాసంతి చేయినట్టి ముందుకు గుంజుకుపోయాడు ‘యేన రావిడ—యెందుకిలాచేస్తారు’ శీఘరం లొక్క న్నంతంటే వచ్చేస్తున్న వాసంతి వెనక్కు తిరిగి చూస్తూ అంది అవిడ యింకా అలాగే నిలబడి వుంది కానీ యీసారి మొహంలో రీవిగావున్న ఆ చిరునవ్వు లేదు.

ఒడు నిమిషాల్లో చేరవలసిన దోప వదిలి చుట్టూ తిప్పి అరగంటకిగాని యింటికి తీసుకురాలేదు శీఘరం దోపతో మళ్ళీ తనే అడిగింది వాసంతి— ‘యేనరావిడ—మీకు తెలుసా’ అని కానీ శీఘరం జవాబు చెప్పలేదు. పెదవులు బిగించి రోడ్డుని అదే కంకా చూస్తున్నాడు మరోసారి యేదో అడగ బోయింది వాసంతి ‘నన్ను మాట్లాడించకు అవిడ నాకు తెలుసు అంతే’ కోపంగా, పెళ్లయిన తర్వాత మొట్టమొదటిసారిగా గట్టిగా కురుతూ అన్నాడు శీఘరం వాసంతి కళ్ళలో గీర్రున నీళ్ళు తిరిగాయి మధ్య తనే చీసేందని అనలు యిలా మధ్యలో క్యాండ్ నుంచి రావటం యేమిటి—పోనీ వచ్చారు. కానీ వచ్చారన్న సంతోషం లేకుండా యేదేమిటి కళ్ళ నుంచి వుబికి ఎగ్గలమీదకు జారుతున్న నీళ్ళు తుడుచుకోవటానికి ప్రయత్నించలేదు. తుడుచు కుంటే అతనికి యేడుస్తున్నట్లు తెలుస్తుంది అతను రాగానే తను యేన్ని చెప్పాలనుకుంటోంది! అన్నీ పోయినాయి నిలారుగా కూర్చుండిపోయింది వాసంతి.

ఇంటికి వస్తూనే అలవాటు ప్రకారం కారుని గారేజీలో పెట్టుకుంటానే వరండా మెట్లముందు వదిలేసి శీఘరం లోపలికిచ్చి గదిలో కుర్చీలో కూల వడ్డాడు మూల వలకూ లేకుండా, తనకు సంబంధించినట్లున్న శీఘరాన్ని అలా మొదటిసారిగా చూస్తున్న వాసంతికి అతని దగ్గరకు వెళ్ళే సాహసంలేక పోటలో కిటికీ దగ్గర అలాగే నిలబడిపోయింది. యేవరనాంది? శీఘరం యెందుకలా అయ్యాడు?

వాసంతికి తలతగంగొట్టుకున్నా అర్థం గావటం లేదు.

గదిలోకి వచ్చేసిన శీఘరం లైటులిపేసి బూట్లు, గూడ విప్పుకోకుండా సడకకుర్చీలో వాలిపోయాడు హఠాత్తుగా అతనితో శక్తి అంతా పోయినట్లుంది మళ్ళీ అమూల్య యెందుకు కన్నించినట్లు! నాలుగు సంవత్సరాలక్రితం రెండు సంవత్సరాల దాంవత్య జీవితంలో నరకం చూపించి తననికాదని, అనమర్న డని తీసిపారేసి మరోకరితో కలకత్తా వెళ్ళిపోయిన అమూల్య మళ్ళీ యెందుకొచ్చింది తన జీవితంలోకి? అమూల్యతో జీవితం కలకత్తానుంచి రాసిన ఆఖరి ఉత్తరం అన్నీ కలిపి తనని, మనశ్శాంతికి దూరం చేసి పిచ్చివాడిలాగ చేసి దేశాలవెంట తరిమినాయి యెలాగో కోలుకున్నాడు పగిలిన హృదయపు ముక్కలు యేరి యిచ్చింది వాసంతి వాటిని వాసంతి అమాయకపు హృదయం సాయంతో అతుకుపెట్టుకుంటున్నాడు. మళ్ళీ వచ్చింది అమూల్య అమూల్యని యెదిరించే సాహసం తన కెప్పటికీరాదా? యిప్పుడు మరోసారి పిచ్చివాడ్ని చెయ్యటానికే పని గట్టుకుని వచ్చిందా అమూల్య వాసంతి! పిచ్చి వాసంతి ఇదంతా చూసి యేమనుకుంటుందో! తన మొదటిభార్య బ్రతికివుందని వాసంతికి తెలియదు శీఘరం కుర్చీలో లేచి కూర్చుని ‘వనూ’ అని పిల్చాడు పిచ్చిపిల్, అసలే కాస్తంతవాటిని గంపంతగా పూహించుకుని కళ్ళు పెద్దపెద్దవి చేసుకుని చూస్తుంటుంది ఒకవేళ అమూల్య భర్త యిక్కడకు వుద్యోగ రీత్యా వస్తే తను యీ వుద్యోగాన్ని, యీ పూరుని వదిలేసి వాసంతిని తీసుకుని యే వల్లెటూరుకై వా సారిపోతాడు ‘ఇక్కడ రా! రైలు వెంట్రా’ నెమ్మదిగా వస్తున్న అడుగులవప్పుడు విని మళ్ళీ వెనక్కువారి పడుకున్నాడు శీఘరం వాసంతి రైలు వేసి యింకా చేతిని అలా స్వేచ్ఛమీదనేవుంచి శీఘరాన్ని గమనిస్తోంది.

‘అలా నిలబడ్డా వేం—దగ్గరకు రా’ చేయిచాపి యిస్తూ అన్నాడు.

‘మీరలా యెందుకున్నారు’ అవిడ యేవరు అనే ప్రశ్న మళ్ళీ నాలకి చివరిదాక వచ్చి అగిపోయింది.

‘యెలావున్నాను నాకు ఒంటల్లో బాగలేదు అందుకే తిరిగి వచ్చేశాను. విజం భోంచేద్దాం పద’ లేచి నరిగ్గా కూర్చుని వంగి కాలిబూలు విప్పు కుంటూ అన్నాడు.

ఆరాత్రి అతను నిద్రపోలేదు వాసంతి గూడ నిద్ర పోలేదు చాలా రాత్రయంతర్వాత మంచం మీద నిద్రలేకుండా అటు యిటూ దొర్లుతున్న అతన్ని చాలాసేపట్టుంచి గమనిస్తున్న వాసంతి లేచికూర్చుని ‘వున్న విషయం యేమిటో’ పైకి చెప్తే కొంతయినా మనశ్శాంతి లభిస్తుంది యే విషయం అయినా భార్యతో చెప్పటానికి జంకెం దుకు చెప్పండి మీ ఆనందంలోనే కాదు—మీ బాధలో గూడ నాకు భాగం యివ్వాలి’ శీఘరం వాసంతి మాటలకు జవాబిస్తలేదు కానీ బోర్లగా పడుకుని దిండులో తలదాచుకుని బాధగా అటు యిటు కదులుతున్నాడు.

‘పోసిండి మీకంతా చెప్పటానికిష్టంలేకపోతే చెప్పద్దు. మీరు నిజంగా ఒంటల్లో బాగాలేకనే తిరిగి

RATNAM'S N-OIL

అంగవరములు యీహీసతి చెంది, చిన్ని దానితో తిరిగి సుధాప్రకారం అయి పూ 1 సొఖ్య సునుభించుకు 50 సం॥ ప్రఖ్యాతి కలిది. 1 సీసా రూ. 10 అం చి పి. 1-4-0 కొనబడినవారు ముందుగా 1-4-0 పంపేది. ఇందులో స్వేచ్ఛలే రకం అర్థంబునమునకు రూ. 25-0-0 అ.

డాక్టర్. రత్నం నన్నె, (Estd 1904)

సులక పేటల్లింగి, అజంపూరామా గి 5 ద్దె, హైదరాబాద్ -24 (ఆంధ్రప్రదేశ్)

రూ. 6 కే
రిస్టువాని!
15 జ్యూయల్స్ రిస్టు వాచీలు 5 గోల్డ్ వాచీలు గలవి—తెలుసేపద్ధతిన రూ. 1/—లకీ వస్తుంది.

పోసేజీ అవసరం, ఇంగ్లీషులో పెద్ద అక్షరాలలో మీ ఆద్రస్య వ్రాయండి:
SWISS WATCH Suppliers,
(A P W) Faridabad, (Punjab)

మంచి వున్నకాలు

జీవిత రహస్యాలు - మీ దాంపత్యసుఖానికి అనేక కామసూత్రాలు - రూ 3-50
యువతి - స్త్రీలను గురించి అనేక - రూ 3-50
కుతూహల విషయాలు - రూ 3-50
సంతానము - గర్భనిరోధానికి 60 నవీన సులభ మార్గాలు - రూ 3-50
అమృత రహస్యాలు - వ్యాపారంలో అత్తలు సంపాదించే అనేక కౌతూహల రూ 6-00
ఉద్యోగదర్శి - మనదేశంలోని అధికారాల ధర్మాగాలు అర్హతలు, పొందే మార్గాలు రూ 5-00
జీవితజ్ఞానశ్రవణ - శరీరానంతరం అత్తను - గురించిన నవీన శాస్త్ర పరిశోధనలు రూ 2-50
జీవజ్ఞాన భిక్షులుచిత్రం - క్రింది ఎడ్రస్సుకు వ్రాస్తే వి. పి. పోస్టుద్వారా మీయింటికి పంపబడును.

దేశీయ ప్రచురణలు, సలూరు, etc.

పాఠకులచేతనూ, ప్రతికలచేతనూ,
(ప్రశంసించబడిన
‘హరికేషన్’ రచనలు)

1. పన్నీబీజ్లు (నవల) రూ. 2-50
2. గగనకుసుమాల (నవల) రూ 3-50
3. సుమంగళి (నవల) రూ. 2-00
4. రామయ్య సంసారం (నాటి పందిరి గుంజలు కలు) 1-25

పై నాలుగు వున్నకములూ ఒకేసారి తెప్పించు కొనువారికి మొత్తము వినిమిది రూపాయలకూ పోస్టుఖర్చులు మేమే భరించి పంపుదుము మనియార్డర్లు 31-10-61 లోగా చేరాలి

సుబ్బరాయ పబ్లికేషన్స్,
నల్లవారి యాభిరం, విజయవాడ-3.

కర్మిన్లుంటే నిద్రపోవటానికి ప్రయత్నించండి
 శీఘ్రం జాబ్బులోకి చేళ్ళుపోసిస్తూ అప్యాయంగా అంది

అడవాళ్ళని అనుభవాలు చిత్రంగా యెదిగి పోయేటట్లు చేస్తాయి యెందుకో రెండుగంటల క్రితం తనకి—యిప్పటికీ చాలా తేడా కనిపిస్తోంది వానంతికి. యేదో పెద్దరికం వచ్చేసింది హఠాత్తుగా. పున్నట్లుండి వానంతి చేయి తీసుకుని గట్టిగా పట్టుకుని 'సుప్రసాదా కీ ప్రభుకు జవాబు చెప్పు. నేను యీ పుద్గళం, యీ డబ్బు లేకుండా యొక్కడికిరమ్మంటే లక్కడకు వస్తావా?' అతనేం మాట్లాడుస్తాడో వానంతికి అర్థంకావలంలేదు శీఘ్రం తిరిగి సరిగ్గా పడుచుని భార్య చెయ్యి కళ్ళకి అన్యుకుంటూ 'చెప్పు వసూ యేదీ మనిద్దర్నీ విడదీయలేదని చెప్పు నువ్వు నన్ను పెళ్లిచేసుకున్నావని, యెప్పుడూ నా ప్రక్కవదలనని చెప్పు నా మనశ్శాంతి దూరంకాదని చెప్పు. చెప్పరా?' కళ్ళ

అ మూ ల్య

మూసుకుని అంటున్న అతను హఠాత్తుగా కళ్ళు తెరిచి రెండుచేతులు చాచి దగ్గరకు లాక్కుంటూ 'చెప్పు—చెప్పు. యెలాటి పరిస్థితులలోనూ నన్ను వదిలిపెట్టివెళ్ళనని చెప్పు. అబద్ధం అయినా సరి. ఇప్పుటికిలా చెప్పు. మనసారా చెప్పు' తను భుజాలు విరిగిపోతాయోమోనన్నంత గట్టిగా పట్టుకుని పిచ్చిగా చూస్తున్న భర్త కళ్ళలోకి రోతుగా పరిక్షగా చూసింది వానంతి. అతని కళ్ళు దేన్నో ఒకసారి పోగొట్టుకుని మరోసారి పోగొట్టుకుంటునేమో ననే భయంతో పున్నాయి 'అవిడవో' ముందు చెప్పండి' శీఘ్రం చప్పున వానంతిని వదిలేసి మొహం ప్రక్కకు తిప్పుకున్నాడు.
 'పోనీ నన్నేం చెయ్యమంటారో చెప్పండి.' మరోసారి కళ్ళలో తిరగజోతున్న నీళ్ళని బల

వంతాన అప్పుకోవటానికి ప్రయత్నిస్తూ అంది.
 'అవిడ అమూల్య'—యెలాగో అన్నాడు శీఘ్రం.
 'అవును అది అవిడపేరు అయితే—అవిడేమి అయినా మీ మొదటిభార్యకు బంధువా?'
 'కాదు. అమూల్యే నీకు తెలియదు నా మొదటి భార్య బలికివుందని. నన్ను వదిలేసిపారిపోయిందని' వానంతికి నోట మాటరాలేదు. 'ఏమిటిది ఏమిటిది' మనసులో యెవరో దిగులుగా యేడవబోతున్నారు. 'అవిడ చచ్చిపోలేదా?' శీఘ్రం మొహంలోకి చూస్తూ అంది వానంతికి హఠాత్తుగా నీరసం వచ్చేసింది. 'కాదు యేం చెప్పాలో తెలియక మీ మామయ్యా వాళ్ళకి చచ్చిపోయిందని చెప్పాను అబద్ధంలాడాను. అందులో నాతప్పులేదు వానంతి! వింటానంటే, ఓపిక వుండంటే నీకు వో కథ చెప్తాను' దగ్గరగా లాక్కుని గుండెలకి నొక్కుకుంటూ అడిగాడు శీఘ్రం

“దీప్ యొక్క శక్తివంతమగు

సుమృద్ధయిన నురుగు బట్ట పోగుల లోకి చొచ్చుకుపోయి మురికిని మెల్లగా, సులభంగా, చాలా బాగుగా తొలగించి వేయుట ప్రాముఖ్యంశము. నా కళ్లారా చూచిన నిదర్శనం వల్ల గాని లేకపోతే వేను నమ్మజాలక పోయేదానను. దీప్ చాలా సరసమైన ధరగలది!”

శ్రీమతి రాజమ్ రామక్రిష్ణన్, మద్రాస్ 31.

**దీప్ లో ముంచి—
 మురికిని పోగొట్టు కోండి !**

'చెప్పండి' వీరసంగం అంది వానంతి అమ్మాయి వానంతి—అయింది నిశ్చయి. అప్పుడు అప్పుడు అవి తెగమురిసిపోతున్నావే? అది కాస్త అరిపోయింది. ఇహ 'యిష్టం' వానంతి మనసులో గట్టిగా అరుస్తున్నారేవో. 'అబద్ధం—అబద్ధం—యేం కాదు. యిదో కల—కాసేవటిలో కరిగిపోతుంది. అప్పుడు తను లేచి కూర్చుని శీరానికి యిదంతా వర్ణించి చెప్పింది. యింకోళ్ళ పట్లాడుతున్నారు. శీరాం చెప్పటం మొదలుపెట్టాడు.

అమ్మాయి అతను యెప్పుడు యెక్కడ జూశాడో నీగ్గా జూచకంటేదు. అప్పటికింకా అంధ్రప్రదేశ్ రాజ్యం శీరాం తండ్రి మరణానంతరం పైకొక్క వకీల్ గా పనిచేస్తుండేవాడు. అవి అతను చదువుకునే రోజులు అమ్మాయి యే కాలేజీలోనూ చదువుకోవటంలేదు ఇంటరు మూడుసార్లు తప్పి యింట్లోనే కూర్చుండి అమ్మాయి తండ్రి ఎల (క్లిక్ పాఠ్యం) అని అమ్మే వ్యాపారం చేస్తుండే వాడు కారు, పెద్ద బంగారా, నాకర్లు చాలా అట్ట పోసంగానే వుండేవారు. వస్తుతః పుత్రాపాపంతుడు, పదిమందిని కలుపుకుని యేసని అయినా యిట్టే వెరవేస్తే బుద్ధికులతగల శీరాం కాలేజీలోనేగాక యితర సాంఘికంగా గూడ మంచిపేరు తెచ్చు కున్నాడు. అమ్మాయి యేదో పెళ్లిలో దూరంనుంచి చూసింది శీరాని. అతర్వాత అనుకోకుండా వెంట వెంట ఒకసారి పుట్టిసరోజు పార్టీకి, మరోసారి యేదో పార్టీకి అలా కలుసుకున్నారు అఖరికి బాగా పరిచయం యేర్పడింది. అనుకుని చెప్పుకోవాల్సింది మహాబలిపురం ఎక్స్ ప్రెస్ దాని తర్వాత శీరాం కోరికమీద పక్షి తీర్థం చూడటానికి నలుగురిగానే శీరాంతో వచ్చింది అమ్మాయి ఆపైన నీనిమానికి, బీచ్ కి తరుముగా కలిసి వెళ్లేవాళ్ళు. అమ్మాయికి తనంటే యిష్టం. తనకి అమ్మాయింటే యిష్టం—కాదా మరి. యెంత ఇష్టంలేకపోతే ఇంత ద్వేషం వుట్టుంది పెళ్లి చేసుకోమని అడిగాడు ఒప్పుకుంది చాలా సహజంగా జరిగిపోయింది. అంతా చాలా అద్భుతమైన జంట—యిలాటిని చాలా అరుదు అని మెచ్చుకున్నారు. తండ్రికి అంత యిష్టం లేకపోయినా గట్టిగా కాదనలేదు ఆసలే ఆయన గుండెజబ్బుతో బాధపడుతున్నాడు యెక్కువ రోజులు బ్రతకబోవటంలేదని విన్నవ్వంగా తెలుసు కున్న ఆయన యీ కాస్తో కోడుకుని బాధ పెట్టటం యిష్టం లేక సరేనన్నారు. ఆర్మేల్లా బాగానే గడిచిపోయింది పెళ్లికాకముందు తనకు కన్పించిన అమ్మాయిలో తను చూసినది చాలా తాత్కాలిక మైనవని శీరానికి అర్థంకాసాగింది. కొంతమంది అంతే నలుగురిలో వున్నప్పుడు వేరకంగా ఒంట రిగా వున్నప్పుడు ఓరకంగా వుంటారు. డబ్బుమీద అమ్మాయికిగల విపరీతమైన కాంక్షకి కొన్ని కొన్ని విలు వైన విషయాని అతి నిర్లక్ష్యంగా తోసిపారేసి మనస్తత్వానికి శీరానికి చిరకు రాసాగింది. దానికి తోడు తండ్రి అవారోగ్యం. ఒకే ఒక్కడైన శీరాం మీద పంపరాజులు పెట్టుకునివున్న ఆయన కొడు కుని క్షణం అవతలికి యితరలకి కదలనిచ్చేవాడు

కాదు. అది అర్థం చేసుకోలేని అజాత్య— శీరాం తనని కావాలని నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నాడని బాధపడి యిష్టంవచ్చినట్లు మాట్లాడేది లెక్క లేనట్లు ప్రవర్తించేది. యెంతో పుస్తకంగా— అదర్భవంతంగా వుంటుంది అనుకున్న అమ్మాయి యిలా మారటం చూసి శీరాని కేంవెయ్యూలో తోచలేదు. అక్కడికి వేసికుట్టి అమ్మాయికి అనలు విషయం అర్థంఅయితే వెయ్యటానికి ప్రయత్నించేవాడు. దాన్ని వాతకావితనంగా తీసు కున్న అమ్మాయి వాళ్ళతో పిళ్ళతో శీరాం పైకి కప్పించేటటువంటి వ్యక్తిగాదని, అతనిలో రెండు రకాలున్నాయని అతన్ని పెళ్లిచేసుకోవటంలో తను చాలా బుద్ధి తీక్కువననీ పరితం అనుభవిస్తున్నా నని అనేది అది ఒక్క శీరాంతోనే గాదు, స్నేహితులతో, అన్నగార్లతో, తండ్రితో అందరితో చెప్పేది. ఆపైన వాళ్ళ పిళ్ళ రావటం, శీరానికి యేదో చెప్పబోవటం, దానితో గొడవలు జరగటం—వదిలేసి పుట్టింటికి వెళ్తానని అమ్మాయి బెదిరించటం, ఈలోపల తండ్రిపోవటం—శీరానికి మతిచెడివంత వస్తేంది శీరాం తండ్రిపోయా డనే దిగులు, మరోఒక్క దాంపత్యజీవితం భగ్న మైందన్న దిగులు, అందరికంటే అతితగా అద ర్భంగా వుండాలన్న ప్రయత్నంపోయి అందిరికంటే అనవ్యంగా అయిపోయింది అనే ఆవేదన— శీరాం ఆరోగ్యం పాడయిపోయింది. ఈమధ్యలో మామ గారు, బావమరుదులు వుద్యోగంకోసం ప్రయత్నం చెయ్యమనే వేధింపు. శీరాం ప్రతిదానికి చిరకువడసాగాడు. ఒకరోజు యేదో డబ్బు విష యంలో పెద్ద గొడవ జరిగి అమ్మాయి తండ్రి దగ్గరికి వెళ్లిపోయింది. వెళ్లిపోతూ పోతూ మెళ్లి మంగళమాత్రాన్ని తీసి 'మన్నితం వాతకానివాడివని తెలుస్తే చచ్చినా పెళ్లిచేసుకున్నానన్నా కాను' అంటూ మొ పో వ ఏ నీ ని రి కి ట్టిం ది ఆ వెళ్లిపోవటం అఖరిని అప్పటికి అమ్మాయి మరొక రిలో సంబంధం పెట్టుకుని అతన్ని పెళ్లి చేసు కోవటానికి సిద్ధంగావుందని శీరానికి తెలియదు ప్రతిసారిలా అతను అమ్మాయిను తీసుకురావటానికి మామగారి దగ్గరకు వెళ్లేవాడు. గాయపడ్డ అతని పొద్దయం కోలుకోవటానికి టైమ్ కావాలని శీరాం తనని తను తమాయింనుకుని, నిగ్రహం తెచ్చుకుని, అమ్మాయిని యిలాదానికి తీసుకురావారో నిర్ణయించుకుని మామగారి దగ్గరికి వెళ్లేసరికి అప్పటికి నాలుగురోజుల క్రితమే అమ్మాయి ప్రసా ద్ తో కలకత్తా వెళ్లిపోయింది. వాల్మీకీరా పెళ్లి చేసుకునే ప్రయత్నంలో వున్నారని, అతను కొద్ది రోజుల్లో అమెరికా వెళ్తున్నాడని—అమ్మాయి గూడ వెళ్తుందని, అనవసరంగా అమ్మాయికోసం వెర్రి ప్రయత్నాలు చెయ్యద్దని—మంచిగా డైవోర్సు యిచ్చేయ్యటం ఉభయకుటుంబాల వరుపు ప్రతిష్టలకి మంచిదని ఆయన గట్టిగా అరగంట పేపు తెచ్చిచ్చాడు. కొయ్యబారిపోయిన శీరాం ఇంటికి తిరిగి వచ్చాడు. 'యీలా చేసుకుంటుంది ప్రసాద్—తనకి ప్రసాద్ తెలుసు. తనలో లేనిది ప్రసాద్ తో యేంవున్నాయని అతన్ని చేసుకుంటుంది. (వశేషం)

పండిత
డి గోపాలాచార్యులవారి

ప్రీవాప్యతం

ఆరోగ్యానికి బలానికి
ఆయుర్వేదాశ్రమం
(ప్రైవేట్) 9 మిలెటర్
మదరాసు-17

కాలెండరు

శాస్త్రమైన ఫోటో ఆఫ్ నేట్ కాలం
డెర్లకు ముమ్మడి సంప్రదించండి. కాలం
డెర్ల బొమ్మలను కాలెండరు మ్యాను
ఫ్యాక్చర్లకు, ప్రింటర్లకు ప్రత్యేక
ధరలకు సప్లయి చేయుదుము.
మంచికి వివాచన పై పనిచేయుటకు సముద
రైన విజంట్లు కొనలేను. (వ్రాయండి)

AJANTA ART CALENDER Mfg. Co.
P B 255, MADRAS-1
or P. B 962, Calcutta-1.

యువతీ యువకులకు మంచి పుస్తకాలు	
పగడాలు—	అచంట కారదాశేవి 2-50
సంధ్యా రాగం—	విజయలక్ష్మి 1-50
తోణికిన స్వర్గం—	కే. రామలక్ష్మి 2-00
పంకజం—	రమాదేవి 1-25
సనం—	మనసంసారాలు 1-50
తల్లి, బిడ్డ—	దశి సుభద్రమ్మ 1-50
రాగజలధి—	'అశ' 3-00
వరలక్ష్మి—	పి. వి. కృష్ణమూర్తి 2-00
నైకురపాలి—	" 1-50
నాగరిక—	'సత్య' 1-50
ఇదా నాగరికత?—	రాంగేయరాఘవ 1-25
చూచగలం—	రాజేంద్ర 1-50
నరగు—	అడివి బాపిరాజు 2-50
జాజిమలీ—	" 2-50
దగాపడిన తమ్ముడు—బలివాడ	
కాంతానావు	
పెగ పెడ కళం—	పేండ్రి నాగప్ప 4-00
తిప్పుతుడు—	డా॥ పి. రామమూర్తి 5-00
ప్రతాప గుర్రమణి—కాళ్ళకూరి	
నారాయణరావు	
మనుషుల—	మనసులు—కె. వి.
గోవిందరావు	
గుడిగంటలు—	ఎల్లారా 1-00
రూ. 50ల 20 పుస్తకాలు రూ. 40లకే అడ్వాన్సు	
పంపినవారికి ఖర్చులు భరించి పంపుతాము.	
అదర్భ గ్రంథమండలి, విజయవాడ-2.	

వడ్డికి పత్రి

అకస్మాత్తుగా ఒకనాడు రామయ్య ఎప్పుడు జబ్బు చేసి చచ్చిపోయింది. అతడి కది పెద్దదెల్లు బాళ్ళతో అమ్మారు

"పొలం దున్నటం ఏలాగో మరో ఎటును కొనటానికి చచ్చు తేదూ"

రామయ్య నిరాశతో మామ దగ్గరికి వెళ్ళాడు

"సామంతులు వడ్డి అప్పు చెయ్యవచ్చు వడ్డికి వడ్డి. ఏం! ఏదెళ్ళ త్రితం జీవిత భీమా పట్టా తీసు కొన్నావుగా! దానినిగాద తప్పువ వడ్డితో అప్పు తీసు కొవడం సులభం. నేను చెప్తాను రా"

వెంటనే రామయ్య అప్పు కోసం జీవిత భీమా కాన్ఫరెన్సుకు దరఖాస్తు చేశాడు. కొద్ది రోజులకే చచ్చు చేతికి వచ్చింది

కొంత కాలానికి

అడబ్బుతో సంతకు వెళ్ళి మరది ఎత్తును కొన్నాడు.

రామయ్య సమస్యలు శీలహారాయు. తన ఎత్తుల్ని అప్పుడప్పుడు లుతురులకు కూడ ఎరువెచ్చి. వచ్చే చచ్చుతో, వాయిదాలలో తన అప్పులు పూర్తిగా తీర్చి వేశాడు కామయ్యకు నిజంగా జీవిత భీమా సహాయపడింది.

జీవిత భీమా అసరానికి ఆదుకుంటుందే!

మా కొత్త దుస్తులు, అభినామలకు
దీనిలో భాగం తులు
పేటి ఫ్యాషన్ లో ప్రకాష్ దుస్తులు పరికృతవి
అవి ధరించినపుడు మీ మిత్రులకు రీవీగా కనపడతారు

PRAKASH
TRADE MARK
DRESSES

స్టాక్స్ P. శంకరరావు & నన్ను,
(ఆంధ్రప్రదేశ్ అసేనువద్ద),
గాంధీనగరం - విజయవాడ-3.

ఉత్తమ గ్రంథాలు
పథేర్ పాంచాలి-విభూతిభాషణబెనర్జీ 7-50
జీవనవీల-మానిక్ లాల్ బంధోపాధ్యాయ 6-00
పల్లెజీవులు - " 2-50
అంతర్వేదియ - వన పూర్ 2-75
నిశాగిరి - 'షెడె' 3-50
దేవతలయంద్రం-విశ్వనాథ శత్యనారాయణ 1-50
సంసార సుఖం - బాల్ స్టాన్ 2-50
నవకథామంజరి - ప్రసిద్ధ రచయితలు 1-25
20 రూ.లు పంపితే అన్ని పంపబడును.
విశ్వవాణి పబ్లిషర్స్, విజయవాడ-2.

పశుని శ్రీ కుమారస్వామి లక్ష,
కొటే అర్చన ప్రత్యేక విశేష పూజలు
3-2-62 నుండి 5-2-62 తేదీలలో
8 గ్రహములు ఒక రాశిలో చేరుటకు
ప్రసంఘమునకుగలగు ప్రమాదములనుండి
భక్తులను రక్షించు నిమిత్తంలాక ప్రసిద్ధి
కలియు ప్రత్యేక దేవత పశునిశాలకుమారి
స్వామివారికి వారి పేరు, నక్షత్రములలో
విశేష పూజలు జరుపబడును.
అక్షరపత్ర ఒక పూర్తిదిని పూజ గు 25/-
పంచామృత అభిషేకం గు 20/-
నెలసరి కృత్తిక అర్చనకట్టె
1 సం॥ నకు గు 10/-
శాసాముమనియార్ రుద్రా రావంపవలెను
ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.
P. NATARAJA PANDARATHIAH,
Malakonil Atneena Parambarai
Ayan Miras, PALNI.

రుతుక్రమం ఆలస్యమైతే

విచారపడవద్దు ప్రభూతిగాంచిన

దేవి పిల్లు వాడండి

పురికొద్దు పురికొద్దు
23 మాత్రలు పిల్లలకు
14 మాత్రలు పెద్దలకు
విడిచివేయవద్దు

DEVI
INDICATED BY
DEVELOPMENT
SCANTY
PAINFUL
ARRESTED
MENSTRUATION
Gold Medalist
Gold Medalist
Gold Medalist
Gold Medalist
Gold Medalist
Gold Medalist
Gold Medalist
Gold Medalist
Gold Medalist
Gold Medalist

దేవి పిల్లు ముఖ్యంగా
ఆలస్యమైన క్రమంగాకాక
సామన్య బాధతో గూడిన
తేజాగ్నివాయి నబహిమను
దేవి పిల్లు బాగుగ
గుణించుచును

అన్ని సందర్భములలోను శరీరు
ముగియును అమోఘముగాను
పనిచేయును
2 వ్యక్తి లోను ఆరోగ్యమును
పట్టి పోని కలిగింపదు

SEENU & CO. GRAMS ORCAS (ESTD 1948) PHONE 55357
(ADVT PERMITTED UNDER G O MS NO 1121 HEALTH)

డిప్టీ బ్యూటర్స్ : మెనర్స్ దేవి విజన్స్, పూర్వ-21

పూవు మీ ఆద్యక్షం చెప్పగలదు:

మీ భవిష్యత్తులో వివిధ ఒరుగుబోవునదిన్నీ, మీ సరియైన
దర్శనముగలదిన్నీ మీరు తెలుసుకొనగోరినట్లయితే ఒక పూవు
కాదు పైన మీకు యివ్వమగు ఒక పుష్పము పేరున్నా మీరు
వ్రాయలేది, వేళ వివరములున్నూ, మీ సరియైన చిగ్గవానా
యున్ను వెంటనే వ్రాసి పంపండి.

కొద్దిమ కాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము గుణించి, మీరు
కాదు వ్రాసిన లేదీల గాయతు 12 మాసములలోను మీయొక్క అదృష్టము, లాభనష్టములు,
జీవితమార్గము, వివరములలో మీకు జయముకలుగునో, మీ ఉద్యోగం విషయంలో
మంచిచెడ్డలు, మార్పులు, ఆరోగ్యవిషయము, పరదేశమునము, తీర్థయాత్రలు, వివా
హము, స్త్రీసుఖము, సంతానము, నిధినిక్షేపములు, లాభరీ, ఆకస్మాద్యుదయము
మొదలగు వానినిగురించి స్పష్టముగా మానవారీగా వ్రాసి రు. 1-4-0 లకు మాత్రమే
పి. పి. గా పంపగలము. (పి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకం) దుష్ప్రభావము లేవయినా పుష్ప
యొడల కాంతిచేయు విధానంకూడా తెలుపగలము. వివరములు మా పూచీపైనపంప
బడును. మేము పంపిన భోగలా మీకు తృప్తిగా నుండనియెడల పైకము వాపగు
చేయబడును. ఒక సారి పరీక్షించి చూడుడు మీ ఆద్రును ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.
Pt DevDutt Shastri, Raj Iyotishi (WP 13) Jullundur City.

అశోకా ఆమ్లా
రత్న త్రయము

- అశోకా ఆమ్లా హేరాయిల్
- అశోకా ఆమ్లా పొమేడ్ డీలక్సు
- అశోకా ఆమ్లా బ్రిలియం క్రెమ్

నల్లని తురులకు చల్లని గుణమునకు
పొటలేదని ప్రభూతిగాంచినవి

VIJAYA CHEMICALS
MADRAS-7.

కేశ శృంగారమునకు తగిన హేర్ ఆయిల్

వొత్తుగా పెరిగిన, విగవిగలాడే వల్లని కురులుగల భారతీయనారి నిత్యం తన జుత్తును
పరిపోషించు కొంటుంది వెంట్రుకల కుదుళ్లకు తగినంత నూనె అందటం మూలంగానే
ఆమె జుత్తు అంత మనోహరంగా వుంటుంది అంచేతనే ఆమె తలయందుగల
సహజ నూనెను హెచ్చించే తలనూనెను జాగ్రత్తగా ఎంచుకొంటుంది
టాటావారి హెయిర్ ఆయిల్స్ లో అరోగ్యవంతమైన శిరోజాలను వొత్తుగా పెంచేటట్లమైన, సులభంగా
యింకిపోయే పోషక పదార్థాలు వున్నాయి, జుత్తును జీర్ణు చేయకుండా విగవిగలాడిస్తాయి
టాటావారి కోకనట్ మరియు కేష్టర్ హెయిర్ ఆయిల్స్ మనోహరమైన
పరిమళం గలవి మూడు సైజులలో దొరుకుతాయి.

**టాటావారి
హేర్ ఆయిల్స్**

THOY 12 TEL

తల నొప్పిగా ఉందా?

రవ్వంత

అమృతాంజనము

రాయండి

నిమిషంలో నొప్పి తగ్గుతుంది

జలుబూ, జ్వరాలూ, ఒళ్లు నొప్పులూ - వీటన్నీటికీ అమృతాంజనం ఉపయోగించండి. మీ కుటుంబానికది శ్రీరామరక్ష. నొప్పి కలిగినప్పుడు ఒక్క పినరు రాస్తే చాలు. ఇంట్లో ఒక్క సీసా ఉంటే నెలల తరబడి ఆదోపయోగిస్తుంది.

అమృతాంజన లిమిటెడ్, చుర్రాను-4

బొంబాయి-1, కంకర-1, మ్యూరీడ్-1

JWT-AM-1424

ఒక్కొక్క స్నానముతోను

మీ చర్మ సౌందర్యము

అధికరించుటకు...

సంపూర్ణ పరిమళముతో కూడియున్నది

బృందావన్

టాయిలెట్ సోపు

వంకజ్ సోప్స్ & ఆయిల్ మిల్స్, కొచ్చిన్.

ఆంధ్రకుడి స్క్రీ బ్యూటర్లు:

కె. వి. నారాయణరావు అండ్ సన్స్, పి. వి. నెం. 16 విజయవాడ-1.

అవల్పమైనది. “స్త్రీల బుద్ధిబలం మగవారికీ ఏమాత్రం తీసిపోదు. అందుచేత మగవారుచేసే ప్రతి పనిలోను పాల్గొనే హక్కు వారికీ ఉన్నది. స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాల అవశ్యకత ఇద్దరికీ ఉన్నది. ఈ నాడు మన ఉద్యమాలు నగంలో నిలిచిపోతున్నాయంటే మన స్త్రీల దుస్థితే అందుకు కారణం” అని గాంధీజీ వివరించారు.

త్రివర్ణ పతాకం రూపొందించిన మహాత్మా జీమతి కామరాజు

మహాత్ముని పిలుపుని వేలాది స్త్రీలు స్వాతంత్ర్యోద్యమాన్ని దూకారు. బ్రిటిష్ వారి తుపాకీ గుళ్ళకు ఎదురువెళ్ళారు. ఇళ్ళు, సంసారాలు వదలి, కారాగారవాసం చేశారు. సోజీనివాయుడు, దుర్గా బాయ్ మొదలైన వారు ప్రదర్శించిన ధైర్యసాహసాలు మగవారికే మార్గదర్శకము అయ్యాయి.

స్త్రీలు తమకూ వోటు హక్కు కావాలని 1919 లో మొట్టమొదటిసారిగా ఆందోళన ప్రారంభించారు. ఈ ఆందోళనమూలంగానే 1925 నాటికి మద్రాసు, బొంబాయి, మధ్య పరగణాలలో స్త్రీలకు వోట్లు లభించాయి. 1926 లో స్త్రీలకు శాసనసభలో ప్రవేశం కల్పిస్తూ ప్రభుత్వం ఉత్తరువులు జారీ చేసింది. 1927 లో ప్రప్రథమంగా డా. ముత్తులక్ష్మి రెడ్డి మద్రాసు శాసనసభ సభ్యురాలుగా నియుక్తులై, అటు తరువాత ఆ సభకు ఉపాధ్యక్షురాలుగా ఎన్నికయ్యారు. 1935 భారత ప్రభుత్వ చట్టాన్ని అనుసరించి, ఇతర రాష్ట్రాలలోని శాసన సభలలో కూడా స్త్రీలకు ప్రవేశం లభించింది. సంయుక్త పరగణాలలో (నేటి ఉత్తర ప్రదేశ్) శ్రీమతి విజయలక్ష్మి పండిట్ స్థానిక స్వపరిపాలన, ఆరోగ్యశాల మంత్రి అయ్యారు. శ్రీమతి రుక్మిణి లక్ష్మి ప్రతి, అటు తరువాత శ్రీమతి జ్యోతి వెంకటాచలం మద్రాసు రాష్ట్రంలో మంత్రి పదవులు అలంకరించారు.

స్వతంత్ర భారత రాజ్యాంగం స్త్రీ పురుషులనే వివక్షత లేకుండా న్యాయజనులందరికీ వోటింగ్ హక్కు ప్రసాదించింది. ఉద్యోగాల విషయంలో ధైర్యమే, చట్టం దృష్టిలోనే తేనేమి స్త్రీలకు పురుషులతో సమానమైన ప్రతిపత్తి సమకూర్చింది.

సమాజంలో స్త్రీలకు చిరకాలంగా జరుగుతున్న అన్యాయాలను అరికట్టడానికి జాతీయ ప్రభుత్వం 1955 లో హిందూ వివాహ, విడాకుల చట్టం రూపొందించింది. ఈ చట్టం బహువర్ణిత్వమును విశేషించింది. ఉన్నాదం, కుష్న, సుఖ

స్త్రీజనోద్ధరణ ఉద్యమం

(7-వ పేజీ తరువాయి)

రోగాలు కారణాలుగా చూపి విడాకులు పొందటానికి భార్య భర్తలకు సమానమైన హక్కు లభింపజేసింది పరకట్నాలను విశేషిస్తూ ఈ మధ్యనే ఒక చట్టం చేసింది బాల్య వివాహాలు, పదుపువృత్తి చట్ట రీత్యా ఏనాడో విశేషించబడ్డాయి

ఆస్తి విషయంలో కూడా స్త్రీలకు పురుషులతో సమానమైన హక్కు కల్పిస్తూ, ప్రభుత్వం 1956 లో హిందూ వారసత్వ చట్టం రూపొందించింది ఈ చట్టం క్రింద తల్లి, భార్య, కూతురు, కొడుకుతోపాటు ఆస్తికి సమాన హక్కుదారుల అవుతున్నారు

భారత స్త్రీజాతి వెనుకబడి ఉండటానికి ప్రధాన కారణం విద్యావిహీనతేనని అంతా గుర్తించిన విషయమే ఈ రోపాన్ని సవరించడానికి రాజారామమోహనరావు కాలంనుంచి కూడా కృషి జరుగుతునే ఉన్నది. కారణాలు ఏదైనా ఈనాటికి కూడా ఆ కృషి తగినంతగా ఫలప్రసదం కాలేదని అనుకోవలసివస్తోంది బాలురతో పోల్చితే బాలికలకు ఉన్నత విద్యావసతులు అత్యల్పమని తేలుతుంది గత ఎనిమిది సంవత్సరాలలో పాఠశాలలు రెట్టింపు అయ్యాయికాని, ఈ వ్యత్యాసం దాదాపు అట్లాగే ఉన్నది 1949-50 లో పాఠశాలలలో చేరిన ప్రతి 100 మంది బాలురకు 33 మంది బాలికలు చొప్పున ఉంటే, ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక అంతానికి ఈ సంఖ్య 36 కు పెరిగింది తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో కూడా బాలికల విద్యా సదుపాయాలు చెప్పుకోతగినంతగా అభివృద్ధి చెందే అవకాశం కనిపించులేదు

సాంఘిక సంక్షేమరంగంలోనైనా స్త్రీలు ముందంజవేశారు కేంద్ర సాంఘిక సంక్షేమమండలి లభ్యకర్తలు శ్రీమతి దుర్గాబాయ్ దేశ్ ముఖీ, ఆమె సహచరులు, రాష్ట్రాలస్థాయిలో ఈ మండలి అనుబంధ సంస్థలు ప్రభుత్వమైన సేవ చేస్తున్నారు మారుమూల గ్రామాలలో ఉన్న స్త్రీలకు, పిల్లలకు, శాస్త్ర విజ్ఞానంవల్ల కలిగిన సదుపాయాలు లభించవేయటమే వీరి లక్ష్యం గత పదేళ్ళలో 40,500 గ్రామాలకు చెందిన 7 లక్షల మందికి పైగా స్త్రీలు, 22 లక్షల మంది పిల్లలు వీరి కార్యక్రమాలవల్ల ప్రయోజనం పొందారు. చేతి వస్తుల పునరుద్ధరణకు శ్రీమతి కమలాదేవి చటోపాధ్యాయ విశేషమైన కృషిచేసి బాటుమల్ బహుమతి పొందారు. కుటుంబ నియంత్రణ కార్యక్రమ ప్రాముఖ్యాన్ని భారత ప్రభుత్వానికి, ప్రణాళికా సంఘానికి నచ్చ చెప్పిన శ్యామి శ్రీమతి ధనవతి రామారావుకు డక్కింది.

ఆంధ్రదేశంలో స్త్రీల ఉద్యమం బహుముఖంగా సాగింది. శ్రీమతులు కాంచనవల్లి కనకాంబ, పులవరి కమలావతిదేవి, కనకవల్లి వరలక్ష్మమ్మ, బాలాంతపు శేషమ్మ, జాలూరి కలశమ్మ, దిగుమర్తి బుచ్చికృష్ణమ్మ, ఉన్నవ లక్ష్మిబాయమ్మ కుముదంభోగిరి, బి. కామేశ్వరమ్మ, మొదలైనవారు సాహిత్యంలోను, సంఘసేవలోను విశేషమైన కీర్తి గడించారు. జాతీయోద్యమాలలో పాల్గొని కారా

గవికివెళ్ళిన ప్రముఖులలో దుర్భాసి సుబ్బమ్మ, జయంతి సూరమ్మ, వేదాంతం కమలాదేవి, మూల్యూరి చుక్కమ్మ, గుమ్మడిదల దుర్గాబాయమ్మ, పెద్దాడ కామేశ్వరమ్మ, చుండూరి రత్నమ్మ, వల్లభ వేని సీతామహాలక్ష్మమ్మ, దరిశి సుభద్రమ్మ, వాసిరెడ్డి హరుమాయమ్మ, పాణకా కనకమ్మ, బెజవాడ లక్ష్మీకాంతమ్మ మొదలైనవారు ఉన్నారు.

బాల్య వివాహాలు తగ్గిపోయాయి వృద్ధులకు వాలికలనంటగిల్చే దురాచారం కూడా చాలావరకు తగ్గిపోయినట్లే కాని వేలాది వితంతువుల స్థితిమాత్రం మర్చిపోగానే మిగిలిపోయింది వీరిని ఉద్ధరించడానికి విర్విరామంగా కృషి జరిపిన మహాసాయుడు కందుకూరి వీరేశలింగంపంతులుగారు వితంతు వివాహ శాసనకారుడైన విద్యాసాగరుని ఉద్యమం వంగదేశంలోకంటే ఆంధ్రలోనే ఎక్కువగా కొనసాగిందంటే వీరేశలింగంగారికృషి కారణం వీరరాజమండ్రీలో వితంతు శరణాలయం స్థాపించారు. ఈ ఉద్యమం క్రమంగా ఇతర జిల్లాలలో కూడా వ్యాపించింది ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు, వెల్లంకి కృష్ణమూర్తిగారు, బంకుమల్లి మల్లయ్యశాస్త్రిగారు వితంతు వివాహోద్యమంలో పాల్గొన్న ఇతర ప్రముఖులు వృద్ధులకు బాలికలనిచ్చే దురాచారాన్ని పోషన చేస్తూ గురజాడ అప్పారావుగారు రచించిన ‘కన్యా శుల్కం’ నాటకం అశేష ప్రజాదరణ పొందింది.

జాతీయోద్యమంలోను, అంతకుమునుపు, ఆ తరువాత కూడా వివిధ రంగాలలో స్త్రీలు నిర్వహించిన పాత్ర పురుషులకు ఏమాత్రం తీసిపోదని బుజువైనప్పటికీ కొందరు నాయకులు ఈ నాటికి కూడా బూజుపట్టిన తమ భావాలను విడనాడలేకుండాఉన్నారంటే ఆశ్చర్యంగానే ఉంటుంది స్టేట్స్ మన్ పత్రికలో శ్రీ పి సి చౌధరి ఇటీవల వ్రాసిన వ్యాసం ఈ సందర్భంలో పరిశీలనార్హం, కాగలదు ఒక్కవిషయం మాత్రం విజయ పరిస్థితులు ఎంత క్లిష్టమైనవి అయినా, సమస్యలు ఎంత తీవ్రరూపం ధరించినా, వాటిని ఎదుర్కొని పరిష్కరించగల కార్యదీక్ష, చాకచక్యం, సౌశీల్యం భారతీయమహిళలకున్నాయని చరిత్ర ధృవపరుస్తోంది వారి ఉద్యమాలు సఫలం కావడానికి ఆ సదుద్దేశంతో దోహదకారికాగలదు. ★

దుర్గాబాయ్ దేశ్ ముఖీ

గళనండికట్టు-74

[ఈ నుడికట్టులో కొన్ని మాటలకు అధారాలు ఉండవు కాని ఈ మాటలన్నీ 'ప్రీ'ని సూచిస్తాయి- ఇది పనితొలోకం (ప్రత్యేక సంచిక కనుక!)]

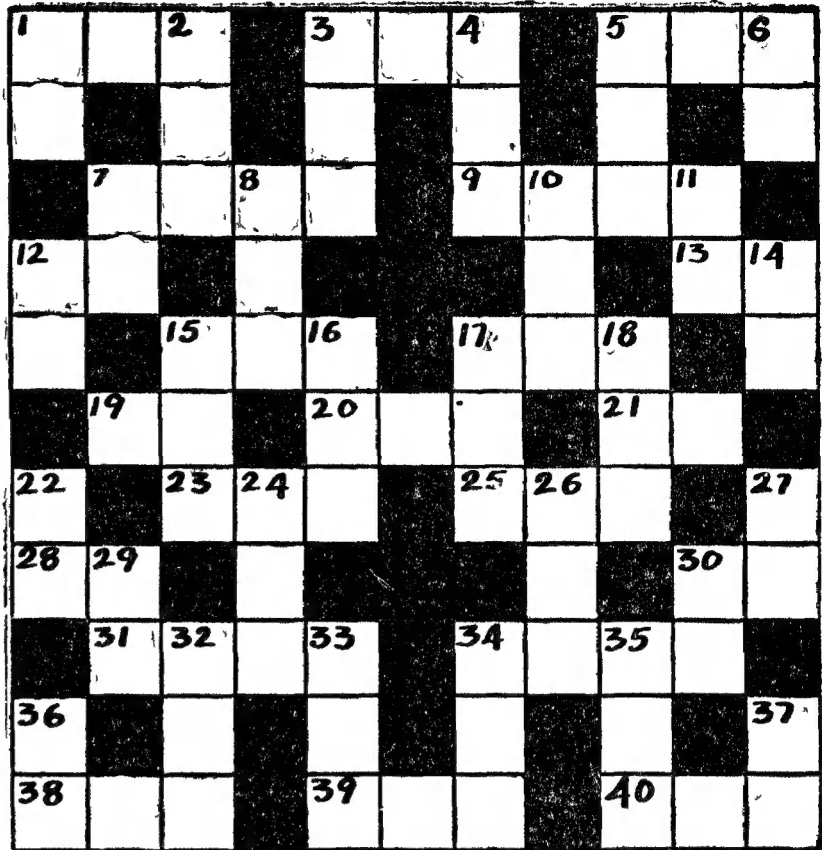
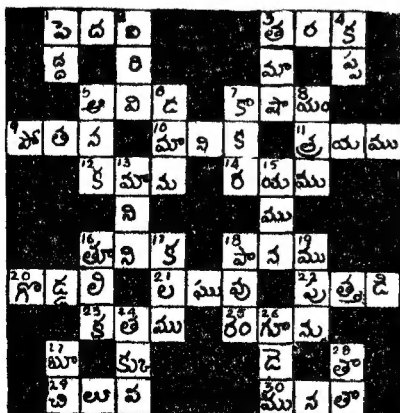
అ డ్డం

7. ఆయాసము కొంచెం తగ్గితే ఇనుము!
9. ఇంకానడుము! నత్తిలో అక్షరముచేరిస్తే కన్ను రావాలి.
12. దేశీయమని అర్థమా? లేక మొక్క 'గ్రుచ్చు' అని అర్థమా?
13. రోజూ ఇదే!
15. పాతిక నాళెములు కలది.
17. వెల
19. క్షీడ
21. కళ్ళ మూసుకుంటే రావచ్చు!
23. '—భయాన' అంటారు
24. —నిద్ర అంటారు, సరిగ్గా లేకపోతే! [అటు సంచి [వాయాలి]]
28. మిమ్మల్ని నిన్న చూస్తే రత్నం కనిపించింది.
30. మగడు
31. గంగ
34. కరలా? డాగులా? గురుతులా?

ని లు పు

1. సమిలే వస్తువు, గొంతుకలోకి పోక ఏమి చేస్తుంది?
2. విడియకంటిదే, మూడవది
3. నేనేందుకు పనికి వస్తుంది.
4. అయిదవ ప్రత్యయాలలో ఒకటి!

73-వ గళ నుడికట్టుకు జవాబు

5. మన అన్నగారిలోనే వన్నానమా?
6. తలక్రిందులయిన కాల విశేషమా?
7. పోటు కానిది
8. బలము, నత్తుపాత్రవల్ల గ్రహించవచ్చు.
10. మాయ వలువలు కాపు ధాన్యములు.
11. వార్త కము. ముదితకు కూడా తప్పదా?
14. 13 అడ్డం తప్పితే దేవుడే వానాన!
15. పొటనడుమ, అలంకారం వెదకండి.
16. బుజ్జగము (వాడుకలో)
17. గరుత్మాంతుడి తల్లి.
18. అడవి, తోపు, యవనిక చివర.
22. చక్రాల గాడి
24. అవస్థ! [యమ—]
26. తలక్రిందులయిన మామిడిపండు ["జాం— సాలనవల్లన కోమల . . ."]
29. క్రిందనుంచినూస్తే ఏమి ఉండదు! తూప్యమే!
30. ఎన్న
32. క్రిందకి జారయినా కప్పుకునేది తేవాలి.
33. ధైర్యము.
34. మడుపు
35. కూనరు ఆను ఆడితే పడవ నడిపేవాడు పస్తాడు!
36. పైకి నిప్పు!
37. సమితిలో కాలిది ఉప్పుదా?

బుతువులు, వాటి మార్పును గూర్చి పిల్లలమనస్సుకి పట్టేటట్లు ఆవిడ పాఠం చెప్పకుపోతోంది. మధ్యలో ఒక అమ్మాయి పాఠం శ్రద్ధగా వినక పోవడం చూచి హఠాత్తుగా "పులిలాగా వచ్చి పిల్లి లాగా పోయేదేదీ" అని ప్రశ్నించింది. ఆ అమ్మాయి గాభరాగా లేచి, కానేపు ఆలోచించినాన్న గారు' అంది.

* * * *

వేస్తారు:- దేశం అంతటా రైళ్ల సౌకర్యం ఉన్నా వినోబాజీ పాదయాత్ర ఎందుకు చేస్తారురా? కుర్రాడు:- వారికి తొందరగా వెళ్లాల్సిన అర్జుంటు పనులన్నీ ఉంటాయండీ.

గళనండికట్టు-74

వచ్చేవారం
హమేషా
తమోషా
శీర్షికలో
శ్రీశ్రీ
రచన!

బుడుగు
'ఆంధ్రపత్రిక'లో
ప్రతిదినం

యాలక్కాయ, అపంగము
తాంబూలములకు
యిప్పుడు అక్కరలేదు

సుగంధ ద్రవ్య సముదాయము
అన్ని కిరాణాకొట్లలో దొరకును.
శీర్షికొట్లలో వాడబడుచున్నది.
నానాకాస్టటిక్కు, విజయవాడ-2.

నెర్విటాల్

నరముల బలహీనతకునూ, రక్త
పోటుకునూ రామ బాణము. అనుభవ
యుక్తముగా చెయబడినది.
8 జె. సీసా 5-75, పోస్టేజీ 1-75.
ఇండియన్ మెడిసన్ హౌస్,
విజయవాడ-2.

అల్పిదా! అల్పిదా!

[శ్రీ శ్రీ గంగ నారాయణబాబుగారు
ఈనెల రెండవ తేదీన దివంగతు
అయ్యారు. వారి కవరించిన "అల్పి
రాని చదువులు" 5.7.61 ఆంధ్ర
నదితవారపత్రికలో ప్రచురించాము]
మరణం మనభాష నేర్చుకొంది
మనస్సులో చీకటి ఆవరించింది
కీచిత్వం జలదరించి
కన్నీళ్లు జల్లుగా
చప్పుడులేని వాన
నొప్పిగా కురిసింది.
అయినా వాళ్ళు ముగ్గురు
ఆత్మలోనే ఏడ్చారు.
ఏడవ నర్ గస్తునాడు
యవనాశ్వాన్ని ఎక్కి వెళ్లి నట్లు
అశ్వాధూర్ణుడై
అంతిమయాత్ర.
ఇన్నాళ్ళ స్మృతులు
ఇంకుగా మారింది.
ఇదుగో రాస్తున్నాను

అశు నై వేద్యం చేయడానికి
ఆత్మీయత కాగితంగా ఆఖరిపద్యం
హృదయాల ప్రమిదలో
రుధిరజ్యోతి.

చిత్రం ఒత్తిగా
చిన్నయజ్యోతి
సాహిత్య బంధువు చిహ్నంగా
సంతతం వెలికేంగుకు
సామిధేని పాదుకున్నాను.

ఒంటరిగా జీవించావు
ఒంటరిగా మరణించావు.
అయినా అందరిలో నిలుస్తావు
అప్పుడప్పుడు పిలుస్తావు
ఏకాకి ఎప్పుడూ
బహుకుటుంబి.

నీకోసం విలపించారు
నిజంగా ఎంతోమంది.
ఆకాశంలో ఎగురుతున్న
హంసా!

అల్పిదా!

—ఆరుద్ర

ఇది గసరా ప్రత్యేక సంచిక కావటంచేత కొన్ని మామూలు
శీర్షికలకు అవకాశం లేకపోయింది

1-11-61

సంచికనుండి వ్రారంభం

'కవిసార్వభౌమముడు'

కవిసమ్రాట్ నోరి నరసింహశాస్త్రిగారి

చరిత్రాత్మక నవల